

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Dan. Vid. Selsk. Overs. 1954-55 (1955)

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1954 — MAJ 1955

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

København
i kommission hos Ejnar Munksgaard
1955

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1954—JUNI 1955

Oversigt.

kr. ø.

Oversigt over selskabets virksomhed juni 1953—maj 1954. Med 5 portrætter. Résumé en français. 1954 ..... 8.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND 33:

6. PALLIS, SVEND AAGE: Early Exploration in Mesopotamia. With a List of the Assyro-Babylonian Cuneiform Texts Published before 1851. 1954..... 6.00

BIND 34:

3. JACOBSEN, ERIC: Die Metamorphosen der Liebe und Friedrich Spees »Trutznachtigall«. Studien zum Fortleben der Antike I. 1954 ..... 25.00

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND 28:

12. KRISTENSEN, P.: Configuration Space Representation for Non-Linear Fields. 1954 ..... 8.00
13. TORNEHAVE, HANS: On Almost Periodic Movements. 1954 .... 6.00

BIND 29:

1. FØLNER, ERLING: On the Dual Spaces of the Besicovitch Almost Periodic Spaces. 1954..... 5.00
2. EBEL, MARVIN E.: Causal Behaviour of Field Theories with Non-Localizable Interactions. 1954..... 5.00
3. WILETS, LAWRENCE: Excitation of Nuclear Rotational States in μ -Mesonic Atoms. 1954..... 3.00
4. BALLHAUSEN, C. J.: Studies of Absorption Spectra. II. Theory of Copper (II)-Spectra. 1954 ..... 3.00

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Dan. Vid. Selsk. Overs. 1954–55 (1955)

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1954 – MAJ 1955

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

København
i kommission hos Ejnar Munksgaard
1955

Redaktionen sluttet den 31. maj 1955.
Færdig fra trykkeriet den 27. september 1955.

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A-S.

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Fortegnelse over selskabets medlemmer juni 1955	1— 23
Selskabets tillidshverv	24— 31
Beretning om møderne	32— 66
Uddrag af regnskab for 1954	67— 70
Budget for 1955	71— 73
Prisopgaver:	
Prisopgaver for 1955 for Thotts legat og Classens legat	74— 75
Bedømmelser af prisbesvarelser	76— 80
Beretninger og betænkninger:	
I. Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie. Beretning om virk- sømheden i 1954	81— 85
II. »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabs- mand.« Beretning for 1954	86— 87
III. »Emil Herborgs legat.« Beretning for 1954	88
IV. »Niels Bohr legatet.« Uddrag af regnskab for 1954	89
V. »Mag. art. Marcus Lorenzens legat.« Beretning for 1954 —55 og regnskab for 1954	89— 91
VI. Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1954	91— 92
VII. Kommissionen for »Corpus Lexicographorum Graeco- rum« . Beretning for 1954	92
VIII. Union Académique Internationale. Beretning om mødet i Bern 1954	92— 95
IX. Union Internationale de Physique pure et appliquée. Beretning om mødet i London 1954	95— 96
X. International Mathematical Union. Beretning om mødet i Haag 1954	96— 97
XI. Union Géodésique et Géophysique Internationale. Beret- ning om mødet i Rom 1954	97— 99
XII. Union Internationale des Sciences Biologiques. Beret- ning om mødet i Rom 1955	99—102
XIII. Selskabets sekretariat. Beretning for 1954	103—109
Fortegnelse over publikationer udgivet af selskabet fra juli 1954 til juni 1955	110—112
Résumé en français	113—121
Sag- og navnefortegnelse	122—131

II

Carlsbergfondet. Beretning for 1953—54	1—102
--	-------

HENVISNINGER

Selskabets vedtægter og forretningsorden	Overs. 1952—53, side	101—126.
» » , ændring af §§ 4 og 6	Overs. 1954—55, side	37— 38.
Selskabets bytteforbindelser	Overs. 1952—53, side	127—150.
Selskabets publikationer 1742—1930	Overs. 1929—30, side	175—365.
» » 1930—1935	Overs. 1935—36, side	291—308.
» » 1936—1940	Overs. 1940—41, side	235—250.
» » 1941—1945	Overs. 1945—46, side	123—139.
» » 1946—1950	Overs. 1950—51, side	140—153.
Legat- og dotationsbestemmelser	Overs. 1939—40, side	121—153.
Fundats for »Niels Bohr legatet«	Overs. 1945—46, side	39— 40.
Fundats for »Mag. art. Marcus Lorenzens legat«	Overs. 1946—47, side	41— 43.
Tillæg 1955 til fundats for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Viden- skabsmand«	Overs. 1954—55, side	41— 42.
Tillæg 1955 til dotationsskrivelse for »J. P. Suhr & søns legat«	Overs. 1954—55, side	55.
Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques	Overs. 1946—47, side	89— 93.
Statutter for Union Académique Interna- tionale	Overs. 1919—20, side	41— 48.

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

JUNI 1955

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

Præsident: Professor, dr. jur., phil., scient. & techn. NIELS BOHR.
Formand for den historisk-filosofiske klasse: Professor, dr. theol.
& phil. JOHS. PEDERSEN.

Formand for den naturvidenskabelig-matematiske klasse: Professor,
dr. phil. ØJVIND WINGE.

Sekretær: Professor, dr. phil. JAKOB NIELSEN.

Redaktør: Professor, dr. phil. & litt. L. L. HAMMERICH.

Kasserer: Afdelingsforstander, dr. phil. HEINZ HOLTER.

INDENLANDSKE MEDLEMMER.

Efter anciennitet i selskabet. Den sidst anførte dato er indvalgsdatoen.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

THALBITZER, CARL WILLIAM, (f. $\frac{5}{2}$ 1873), dr. phil., fh. professor
extraord. i grønlandsk (eskimoisk) sprog og kultur ved
Københavns universitet. Solgården 10, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 23.)

PEDERSEN, JOHANNES PEDER EJLER, (f. $\frac{7}{11}$ 1883), dr. theol. & phil.,
fh. professor i semitisk-østerlandsk filologi ved Københavns
universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. — Formand for den histo-
risk-filosofiske klasse. — Bjerregårdsvej 13, Valby. ($\frac{11}{4}$ 24.)

JOHANSEN, KNUD FRIIS, (f. $\frac{1}{11}$ 1887), dr. phil., professor i arkæo-
logi ved Københavns universitet. Kmd. af Dbg., Dbmd. Egern-
vej 27, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)

- RÆDER, HANS HENNING, (f. $^{11}/_{10}$ 1869), dr. phil., fh. bibliotekar ved Københavns universitets filologisk-historiske Laboratorium, R. af Dbg., Dbmd. Dalgas boulevard 29, Kbh. F. ($^{13}/_{4}$ 28.)
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $^{2}/_{12}$ 1881), dr. phil., fh. professor i nordiske sprog ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Rungstedvej 9, Rungsted kyst. ($^{5}/_{4}$ 29.)
- HATT, AAGE GUDMUND, (f. $^{31}/_{10}$ 1884), dr. phil., fh. professor extraord. i kulturgeografi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Bendz vej 1 A, Kbh. F. ($^{1}/_{4}$ 32.)
- DYGGVE, EJNAR AKSEL PETERSEN, (f. $^{17}/_{10}$ 1887), dr. phil., arkitekt, R. af Dbg., Dbmd. Østerled 26, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 36.)
- HAMMERICH, LOUIS LEONOR, (f. $^{31}/_{7}$ 1892), dr. phil. & litt., professor i germansk filologi ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. — Selskabets redaktør. — Studentergården, Tagensvej 15, Kbh. N. ($^{3}/_{4}$ 36.)
- BRØNSTED, JOHANNES BALTHASAR, (f. $^{5}/_{10}$ 1890), dr. phil., direktør for nationalmuseet, fh. professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Ny vestergade 11, Kbh. K. ($^{14}/_{4}$ 39.)
- FABRICIUS, KNUD FREDERIK KROG, (f. $^{13}/_{8}$ 1875), dr. phil., fh. professor i historie ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Østerbrogade 120, Kbh. Ø. ($^{4}/_{4}$ 41.)
- HØEG, CARSTEN, (f. $^{15}/_{11}$ 1896), dr. jur. & phil., professor i klassisk filologi ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Frederiksberg bredegade 13, Kbh. F. ($^{4}/_{4}$ 41.)
- RUBOW, PAUL VIKTOR, (f. $^{9}/_{1}$ 1896), dr. phil., professor i alm. litteraturvidenskab ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Store kannikestræde 11, Kbh. K. ($^{10}/_{4}$ 42.)
- GRØNBECH, KAARE, (f. $^{28}/_{9}$ 1901), dr. phil., professor extraord. i centralasiatiske sprog med særligt hensyn til tyrkisk ved Københavns universitet, R. af Dbg. Brogårdsvej 6, Gentofte. ($^{2}/_{4}$ 43.)
- JEPPESEN, KNUD CHRISTIAN, (f. $^{15}/_{8}$ 1892), dr. phil., professor i musikvidenskab ved Århus universitet, R. af Dbg. Poppelhuset, Risskov. ($^{2}/_{4}$ 43.)

- STENDER-PETERSEN, ADOLF, (f. $^{21/7}$ 1893), dr. phil., professor i slaviske sprog og litteraturer ved Århus universitet, R. af Dbg. Bækgårdsparken, Vibyvej 22, Åbyhøj. ($^{2/4}$ 43.)
- BLINKENBERG, ANDREAS PETER DAMSGAARD, (f. $^{13/2}$ 1893), dr. phil. & litt., professor i romansk filologi ved Århus universitet, R. af Dbg.¹. Strandvænget, Risskov. ($^{14/4}$ 44.)
- BARR, KAJ, (f. $^{26/6}$ 1896), professor extraord. i iransk filologi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Dantes plads 3, Kbh. V. ($^{20/4}$ 45.)
- HJELMSLEV, LOUIS TROLLE, (f. $^{3/10}$ 1899), dr. phil., professor i sammenlignende sprogvidenskab ved Københavns universitet. Ordruphøjvej 40, Charlottenlund. ($^{12/4}$ 46.)
- BRANDT, FRITHIOF, (f. $^{23/5}$ 1892), dr. phil., professor i filosofi ved Københavns universitet. Sortedamsdossering 95 A, Kbh. Ø. ($^{2/4}$ 48.)
- BØGGILD-ANDERSEN, CARL OLAF, (f. $^{20/6}$ 1898), dr. phil., professor i historie ved Århus universitet. R. af Dbg. Knud Rasmussens vej 5, Århus. ($^{2/4}$ 48.)
- ELLING, CHRISTIAN THORVALD, (f. $^{14/11}$ 1901), dr. phil., professor i kunsthistorie ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kristianiagade 22, Kbh. Ø. ($^{2/4}$ 48.)
- MATTHIESSEN, HUGO ALBERT, (f. $^{19/12}$ 1881), mag. art., fh. inspektør ved nationalmuseet, R. af Dbg., Dbmd. Sønderborggade 3, Kbh. Ø. ($^{2/4}$ 48.)
- BLATT, FRANZ, (f. $^{31/8}$ 1903), dr. jur. & phil., professor i klassisk filologi ved Århus universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinebjergvej 7, Århus. ($^{22/4}$ 49.)
- BIRKET-SMITH, KAJ, (f. $^{20/1}$ 1893), dr. phil. & scient., overinspektør ved nationalmuseet, R. af Dbg.¹, F. M. 2. Drosselvej 25, Kbh. F. ($^{13/4}$ 51.)
- KROGH, TORBEN THORBERG, (f. $^{21/4}$ 1895), dr. phil., professor i teatrets æstetik og historie ved Københavns universitet, R. af Dbg.¹. Glahns allé 33, Kbh. F. ($^{13/4}$ 51.)
- HJELHOLT, HOLGER, (f. $^{12/11}$ 1887), dr. phil., overarkivar i rigsarkivet, R. af Dbg., Dbmd. Markvej 15, Kbh. F. ($^{4/4}$ 52.)

- KÖRNERUP, BJÖRN STISGAARD, (f. $\frac{8}{5}$ 1896), dr. theol., kgl. ordenshistoriograf, overarkivar i rigsarkivet, R. af Dbg. Bakkehuset, Rahbeks allé 23, Kbh. V. ($\frac{4}{4}$ 52.)
- RIIS, POUL JØRGEN, (f. $\frac{26}{5}$ 1910), dr. phil., professor i klassisk arkæologi ved Århus universitet. Eskimovej 15, Århus. ($\frac{10}{4}$ 53.)
- TOPSØE-JENSEN, HELGE GOTTLIEB, (f. $\frac{15}{12}$ 1896), dr. phil., overbibliotekar ved universitetsbibliotekets 1. afd., R. af Dbg. Søstien, Birkerød. ($\frac{10}{4}$ 53.)
- HELGASON, JÓN, (f. $\frac{30}{6}$ 1899), dr. phil., professor i islandsk sprog og litteratur ved Københavns universitet. Kjørstrupevej 33, Valby. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- IUUL, STIG ASGERSSØN, (f. $\frac{28}{8}$ 1907), dr. jur., professor i retsvidenskab ved Københavns universitet, R. af Dbg. Uppsala-gade 26, Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- JØRGENSEN, PETER, (f. $\frac{12}{9}$ 1899), professor i tysk filologi ved Københavns universitet. Jydeholmen 42, Vanløse. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- POULSEN, VAGN HÄGER, (f. $\frac{25}{8}$ 1909), dr. phil., direktør for Ny Carlsberg glyptotek. Vagtelvej 10, Kbh. F. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- STEENSBERG, AXEL, (f. $\frac{1}{6}$ 1906), dr. phil., overinspektør ved nationalmuseet, lektor ved Københavns universitet i kulturhistorie med særligt henblik på Norden, R. af Dbg. Cæciliavej 30, Valby. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- ERICHSEN, WOLJA CHRISTIAN, (f. $\frac{21}{11}$ 1890), dr. phil., lektor i koptisk ved Københavns universitet. Peter Bangs vej 137, Kbh. F. ($\frac{15}{4}$ 55.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

fys. betegner den fysisk-matematiske gruppe, biol. den biologiske gruppe.

- MADSEN, THORVALD JOHANNES MARIUS, (f. $\frac{18}{2}$ 1870), dr. jur. & med., fh. direktør for Statens seruminstitut, Stk. af Dbg., Dbmd. Skjolds gade 8, Kbh. Ø. ($\frac{15}{4}$ 10 — biol.)

- BJERRUM, NIELS JANNIKSEN, (f. $11/3$ 1879), dr. phil. & techn., fh. professor i kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Bjerregårdsvej 1, Valby. ($28/4$ 16 — fys.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $26/10$ 1885), dr. phil., scient. & ing., professor i matematik ved Københavns universitet, direktør for Geodætisk institut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets præsident 1927—33. — Malmøgade 6, Kbh. Ø. ($28/4$ 16 — fys.)
- BOHR, NIELS HENRIK DAVID, (f. $7/10$ 1885), excellence, dr. jur., phil., scient. & techn., professor i teoretisk fysik ved Københavns universitet, R. af E., Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., F. M. 1. m. Kr. — Selskabets nuværende præsident fra 1939. — Æresboligen, Gamle Carlsberg, Valby. ($27/4$ 17 — fys.)
- WESENBERG-LUND, CARL JØRGEN, (f. $22/12$ 1867), dr. phil., fh. professor extraord. i ferskvandsbiologi ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Københavnsvej 17, Hillerød. ($3/5$ 18 — biol.)
- BØGGILD, OVE BALTHASAR, (f. $16/5$ 1872), fh. professor i mineralogi og geologi ved Københavns universitet. Odensegade 15, Kbh. Ø. ($25/4$ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $8/10$ 1873), dr. phil., math. & phys., fh. professor i astronomi ved universitetet i Leiden, fh. direktør ved observatoriet sammesteds. Villavej 6, Tølløse. ($25/4$ 19 — fys.)
- NIELSEN, JAKOB, (f. $15/10$ 1890), dr. phil., professor i matematik ved Københavns universitet. — Selskabets sekretær. — Lunde- have, Nordre strandvej 26, Helsingør. ($9/4$ 26 — fys.)
- SAND, KNUD AAGE BUCHTRUP, (f. $9/2$ 1887), dr. med., professor i retsmedicin ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Kildeskovsvej 81, Gentofte. ($8/4$ 27 — biol.)
- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 1886), dr. phil., professor ved Carlsberg laboratoriet og direktør for dets fysiologiske afdeling, Kmd. af Dbg., Dbmd. — Formand for den naturvidenskabelig-matematiske klasse. — Gamle Carlsberg vej 10, Valby. ($8/4$ 27 — biol.)

- JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $18/1$ 1883), dr. med. & phil., fh. professor i plantefysiologi ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Rådmandsgade 49, Kbh. N. ($5/4$ 29 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $29/11$ 1884), dr. phil. & scient., fh. professor i botanik ved Københavns universitet, fh. direktør for Botanisk have, Kmd. af Dbg., Dbmd. Åbrinken 56, Virum. ($5/4$ 29 — biol.)
- CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $6/9$ 1888), dr. phil., professor i kemi ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Sundvænget 9, Hellerup. ($6/4$ 34 — fys.)
- LINDERSTRØM-LANG, KAJ ULRIK, (f. $29/11$ 1896), dr. med., phil., scient. & techn., professor ved Carlsberg laboratoriet og direktør for dets kemiske afdeling, R. af Dbg. Gamle Carlsberg vej 10, Valby. ($12/4$ 35 — fys.)
- KRISTENSEN, MARTIN KRISTIAN, (f. $6/5$ 1888), dr. med., afdelingsforstander ved Statens seruminstitut, R. af Dbg.¹. Svinget 18, Kbh. S. ($3/4$ 36 — biol.)
- LANGSETH, ALEX WILLY, (f. $7/2$ 1895), dr. phil., professor i kemi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($3/4$ 36 — fys.)
- LUNDGAARD, EINAR, (f. $12/2$ 1899), dr. med., professor i fysiologi ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Juliane Maries vej 26, Kbh. Ø. ($8/4$ 38 — biol.)
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $19/6$ 1907), dr. phil., professor i matematik ved Københavns universitet. H. C. Andersens boulevard 35, Kbh. V. ($14/4$ 39 — fys.)
- STRÖMGREN, BENGT GEORG DANIEL, (f. $21/1$ 1908), dr. phil., professor i astronomi ved Københavns universitet, direktør for Yerkes Observatory, Williams Bay, Wisc., U. S. A. R. af Dbg. ($14/4$ 39 — fys.)
- THOMSEN, NIELS MATHIAS PETER, (f. $9/10$ 1896), dr. phil., professor i zoologi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Sankt Kjelds gade 14, Kbh. Ø. ($14/4$ 39 — biol.)
- ØRSKOV, JEPPE, (f. $2/3$ 1892), dr. jur. & med., direktør for Statens seruminstitut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Statens seruminstitut, Amager boulevard 80, Kbh. S. ($14/4$ 39 — biol.)

- CHRISTENSEN, ERIK HÖHWÜ, (f. $\frac{25}{9}$ 1904), dr. phil., professor i kropsøvelsernes fysiologi og hygiejne ved Kungl. gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm. Gamla kyrkvägen 24, Danderyd. ($\frac{12}{4}$ 40 — biol.)
- JACOBSEN, JACOB CHRISTIAN GEORG, (f. $\frac{13}{1}$ 1895), dr. phil., professor i fysik ved Københavns universitet, R. af Dbg. Kærvangen 41, Gentofte. ($\frac{2}{4}$ 43 — fys.)
- MØLLER, CHRISTIAN, (f. $\frac{22}{12}$ 1904), dr. phil., professor extraord. i matematisk fysik ved Københavns universitet, R. af Dbg. Frølich's vej 42 A, Charlottenlund. ($\frac{2}{4}$ 43 — fys.)
- FISCHER, ALBERT, (f. $\frac{23}{7}$ 1891), dr. med., leder af Carlsbergfondets biologiske Institut, R. af Dbg., Dbmd. Tagensvej 16, Kbh. N. ($\frac{14}{4}$ 44 — biol.)
- HOLTER, HEINZ, (f. $\frac{5}{6}$ 1904), dr. phil., forstander for Carlsberg laboratoriets cytokemiske Underafdeling. — Selskabets kasserer. — Rahbeks allé 24, Kbh. V. ($\frac{14}{4}$ 44 — fys.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $\frac{3}{10}$ 1893), dr. phil. & litt., professor i geografi ved Københavns universitet, R. af Dbg., Dbmd. Strandboulevarden 32, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 44 — fys.)
- REHBERG, POUL KRISTIAN BRANDT, (f. $\frac{29}{3}$ 1895), dr. med. & phil., professor i zoofysiologi ved Københavns universitet. Juliane Maries vej 32, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 44 — biol.)
- BUCHTHAL, FRITZ, (f. $\frac{19}{8}$ 1907), dr. med., professor i neurofysiologi ved Københavns universitet. Høje Skodsborgvej 14, Skodsborg. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- FENCHEL, MORITZ WERNER, (f. $\frac{3}{5}$ 1905), dr. phil., professor i matematik (rationel mekanik) ved Danmarks tekniske Højskole. Sønderengen 110, Søborg. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- JENSEN, KAI ADOLF, (f. $\frac{16}{7}$ 1894), dr. med., professor i almindelig patologi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Juliane Maries vej 22, Kbh. Ø. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- BJERRUM, JANNIK, (f. $\frac{5}{4}$ 1909), dr. phil., professor i kemi ved Københavns universitet. Ingolfs allé 37, Kbh. S. ($\frac{2}{4}$ 48 — fys.)

- DAM, CARL PETER HENRIK, (f. $21\frac{1}{2}$ 1895), dr. phil., professor i biologisk kemi ved Danmarks tekniske Højskole. Jagtvej 229, Kbh. Ø. ($2\frac{1}{4}$ 48 — biol.)
- DEGERBØL, MAGNUS ANTON, (f. $8\frac{7}{7}$ 1895), dr. phil., bestyrer af Københavns universitets zoologiske Museums 1. afdeling, lektor i kvartærzoologi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Fuglevadsvej 4, Lyngby. ($2\frac{1}{4}$ 48 — biol.)
- JENSEN, KAI ARNE, (f. $27\frac{3}{3}$ 1908), dr. phil., professor extraord. i kemi ved Københavns universitet. Landsdommervej 1, Kbh. NV. ($2\frac{1}{4}$ 48 — fys.)
- JØRGENSEN, CARL ADOLF, (f. $3\frac{10}{10}$ 1899), dr. phil., professor i arvelighedslære ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.¹ I. H. Mundts vej 4, Lyngby. ($2\frac{1}{4}$ 48 — biol.)
- KALCKAR, HERMAN MORITZ, (f. $26\frac{3}{3}$ 1908), dr. med., direktør for Københavns universitets institut for Enzymfysiologi. Juliane Maries vej 28, Kbh. Ø. ($2\frac{1}{4}$ 48 — biol.)
- ROSENKRANTZ, ALFRED JOHANNES, (f. $11\frac{11}{11}$ 1898), professor extraord. i geologi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Amagerbrogade 66, Kbh. S. ($2\frac{1}{4}$ 48 — fys.)
- HANSEN, HANS MARIUS, (f. $7\frac{9}{9}$ 1886), dr. phil., rektor for og professor i fysik ved Københavns universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Juliane Maries vej 30, Kbh. Ø. ($14\frac{4}{4}$ 50 — fys.)
- OLSEN, CARSTEN, (f. $1\frac{3}{3}$ 1891), dr. phil., amanuensis ved Carlsberg laboratoriet. Søndre fasanvej 61, Kbh. F. ($13\frac{4}{4}$ 51 — biol.)
- PEDERSEN, KAI JULIUS, (f. $31\frac{3}{3}$ 1899), dr. phil., lektor i kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Genforeningsplads 44, Kbh. F. ($13\frac{4}{4}$ 51 — fys.)
- RASMUSSEN, EBBE KJELD, (f. $12\frac{4}{4}$ 1901), dr. phil., professor i fysik ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. Hostrups vej 20, Kbh. V. ($13\frac{4}{4}$ 51 — fys.)
- JENSEN, AKSEL TOVBORG, (f. $8\frac{2}{2}$ 1911), dr. phil., professor i kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. Ved kanalen 5, Kbh. K. ($4\frac{4}{4}$ 52 — fys.)
- POULSEN, CHRISTIAN HENRIK OTTO, (f. $8\frac{3}{3}$ 1896), dr. phil., professor i historisk geologi og palæontologi ved Københavns universitet. Hans Bruuns vej 7, Charlottenlund. ($4\frac{4}{4}$ 52 — biol.)

- FAURHOLT, THEODOR CARL, (f. $\frac{1}{2}$ 1890), dr. phil., rektor for og professor i kemi ved Danmarks farmaceutiske Højskole, Kmd. af Dbg., Dbmd. Sundvænget 3, Hellerup. ($\frac{10}{4}$ 53 — fys.)
- IVERSEN, JOHANNES, (f. $\frac{27}{12}$ 1904), dr. phil., statsgeolog ved Danmarks geologiske Undersøgelse, lektor i pollenanalyse og kvartær florahistorie ved Københavns universitet, R. af Dbg. Bomporten 56, Gentofte. ($\frac{10}{4}$ 53 — biol.)
- KEMP, TAGE, (f. $\frac{28}{8}$ 1896), dr. med., professor i human arvebiologi og eugenik ved Københavns universitet. Solvænget 6, Kbh. Ø. ($\frac{10}{4}$ 53 — biol.)
- BERG, KAJ, (f. $\frac{13}{5}$ 1899), dr. phil., professor i ferskvandsbiologi ved Københavns universitet, R. af Dbg. Christian IV's vej 8, Hillerød. ($\frac{9}{4}$ 54 — biol.)
- BØGGILD, JØRGEN KRUSE, (f. $\frac{30}{7}$ 1903), dr. phil., professor i fysik ved Københavns universitet og inspektør ved Universitetets institut for teoretisk Fysik. Blegdamsvej 17, Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 54 — fys.)
- EINARSON, LÁRUS, (f. $\frac{5}{6}$ 1902), professor i anatomi ved Århus universitet, R. af Dbg. Universitetsparken, Århus. ($\frac{9}{4}$ 54 — biol.)
- NOE-NYGAARD, ARNE, (f. $\frac{30}{7}$ 1908), dr. phil., professor i mineralogi ved Københavns Universitet og bestyrer af Universitetets mineralogisk-geologiske Museum, R. af Dbg., F. M. 2. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($\frac{9}{4}$ 54 — fys.)
- BANG, THØGER SOPHUS VILHELM, (f. $\frac{27}{6}$ 1917), dr. phil., lektor i matematik ved Københavns universitet. Rosenørns allé 46, Kbh. V. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)
- BOHR, AAGE NIELS, (f. $\frac{19}{6}$ 1922), dr. phil., universitetsadjunkt, fysiker. Kvædevej 77, Virum. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)
- THORSON, GUNNAR AXEL WRIGHT-, (f. $\frac{31}{12}$ 1906), dr. phil., amanuensis ved Københavns universitets zoologiske Museum, lektor i marin økologi ved Københavns universitet, F. M. 2. Nyvej 1 A, Kbh. V. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)
- USSING, HANS HENRIKSEN, (f. $\frac{30}{12}$ 1911), dr. phil., professor i zoofysiologi ved Københavns universitet. Hjortevangen 11, Charlottenlund. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)

- VEIBEL, STIG ERIK, (f. $19/4$ 1898), dr. phil., professor i organisk kemi ved Danmarks tekniske Højskole. Enighedsvej 4, Charlottenlund. ($15/4$ 55 — fys.)
- WESTERGAARD, MOGENS CHRISTIAN WANNING, (f. $12/6$ 1912), dr. phil., professor ekstraord. i genetik ved Københavns universitet. Abildgaards vej 91, Virum. ($15/4$ 55 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter anciennitet i selskabet. Den sidst anførte dato er indvalgsdatoen.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- NILSSON, NILS MARTIN PERSSON, (f. $12/7$ 1874), dr. phil., fh. professor i klassisk fornkunskap och antikens historia ved universitetet i Lund. Kmd. af Dbg. ($28/4$ 16.)
- OLSEN, MAGNUS BERNHARD, (f. $28/11$ 1878), dr. phil., fh. professor i oldnorsk og islandsk sprog og litteratur ved universitetet i Oslo. ($28/4$ 16.)
- KOHT, HALVDAN, (f. $7/7$ 1873), dr. phil., fh. professor i historie ved universitetet i Oslo. ($7/4$ 22.)
- GARDINER, ALAN HENDERSON, (f. $29/3$ 1879), dr., ægyptolog. London. ($11/4$ 24.)
- JAEGER, WERNER WILHELM, (f. $30/7$ 1888), dr. phil., professor i klassisk filologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($11/4$ 24.)
- LÖFSTEDT, HAIMON EINAR HARALD, (f. $15/6$ 1880), dr. phil., fh. professor i romersk veltalenhed og poesi ved universitetet i Lund (Stockholm). ($3/4$ 25.)
- SMITH, HELMER, (f. $26/4$ 1882), dr. phil., fh. professor i sanskrit og sammenlignende indoeuropæisk sprogforskning ved universitetet i Uppsala. ($8/4$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL JOHAN SVERDRUP, (f. $26/11$ 1883), dr., fh. professor i keltiske sprog ved universitetet i Oslo. ($13/4$ 28.)
- † MOBERG, CARL AXEL, (f. $15/6$ 1872), dr. phil., fh. professor i semitisk filologi ved universitetet i Lund. R. af Dbg. ($5/4$ 29.)

- EITREM, SAMSON, (f. $^{28}/_{12}$ 1872), fh. professor i klassisk filologi ved universitetet i Oslo. ($^{10}/_{4}$ 31.)
- VENDRYES, JOSEPH-JEAN-BAPTISTE, (f. $^{13}/_{1}$ 1875), dr. phil., fh. professor i alm. sprogvidenskab ved universitetet i Paris. ($^{21}/_{4}$ 33.)
- SHETELIG, HAAKON, (f. $^{25}/_{6}$ 1877), dr. phil., fh. professor, bestyrer af Bergens museums arkæologiske afdeling, Bergen. ($^{6}/_{4}$ 34.)
- KARLGREN, KLAS BERNHARD JOHANNES, (f. $^{5}/_{10}$ 1889), dr. phil., professor i østasiatisk sprogvidenskab og kultur, direktør for Östasiatiska samlingarne, Stockholm. ($^{3}/_{4}$ 36.)
- MASSIGNON, LOUIS-FERNAND-JULES, (f. $^{25}/_{7}$ 1883), dr., fh. professor i islamisk sociologi ved Collège de France, Paris. ($^{2}/_{4}$ 37.)
- EKWALL, BROR OSCAR EILERT, (f. $^{8}/_{1}$ 1877), dr. phil., fh. professor i engelsk sprog ved universitetet i Lund. ($^{8}/_{4}$ 38.)
- SEIP, DIDRIK ARUP, (f. $^{31}/_{8}$ 1884), dr. phil., fh. professor i nordisk sprogvidenskab ved universitetet i Oslo. ($^{8}/_{4}$ 38.)
- FRINGS, THEODOR, (f. $^{23}/_{7}$ 1886), dr. phil., professor i tysk sprog og litteratur ved universitetet i Leipzig. ($^{8}/_{4}$ 38.)
- GÖTZE, ALBRECHT, (f. $^{11}/_{1}$ 1897), dr. phil., professor i assyriologi og babylonsk litteratur ved Yale University, New Haven, Conn. ($^{8}/_{4}$ 38.)
- LITTMANN, RICHARD LUDWIG ENNO, (f. $^{16}/_{9}$ 1875), dr. theol. & phil., fh. professor i semitiske sprog ved universitetet i Tübingen. ($^{8}/_{4}$ 38.)
- NØRDAL, SIGURÐUR, (f. $^{14}/_{9}$ 1886), dr. jur., phil. & litt., fh. professor i islandsk filologi og kulturhistorie ved universitetet i Reykjavik, Islands minister i Danmark. Stk. af Dbg. ($^{12}/_{4}$ 40.)
- NYBERG, HENRIK SAMUEL, (f. $^{28}/_{12}$ 1889), dr. phil., professor i semitiske sprog ved universitetet i Uppsala. ($^{12}/_{4}$ 40.)
- WEIBULL, LAURITZ ULRIK ABSALON, (f. $^{2}/_{4}$ 1873), dr. phil., fh. professor i historie ved universitetet i Lund. ($^{12}/_{4}$ 40.)
- BOËTHIUS, CARL AXEL, (f. $^{18}/_{7}$ 1889), dr. phil., professor i klassisk arkæologi (fornkunskap och antikens historia) ved Göteborgs högskola. ($^{12}/_{4}$ 46.)
- L'ORANGE, HANS PETER, (f. $^{2}/_{3}$ 1903), dr. phil., professor i klassisk arkæologi og kunsthistorie ved universitetet i Oslo. ($^{12}/_{4}$ 46.)

- MORGENSTIERNE, GEORG VALENTIN VON MUNTHE AV, (f. $\frac{3}{1}$ 1892),
dr. phil., professor i indisk filologi ved universitetet i Oslo.
($\frac{12}{4}$ 46.)
- ANGLÈS, HIGINI, (f. $\frac{1}{1}$ 1888), dr., professor, præsident for Pontificio Istituto di Musica Sacra, Rom. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- BAILEY, HAROLD WALTER, (f. $\frac{16}{12}$ 1899), dr., professor i sanskrit ved universitetet i Cambridge, England. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- BEAZLEY, Sir JOHN DAVIDSON, (f. $\frac{13}{9}$ 1885), dr., professor i klassisk arkæologi og kunst ved universitetet i Oxford. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- BENVENISTE, ÉMILE, (f. $\frac{27}{5}$ 1902), professor i sammenlignende sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- GRÉGOIRE, HENRI-CLÉMENT-GUSTAVE, (f. 1881), dr., fh. professor i græsk ved universitetet i Bruxelles. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- MAROUZEAU, JULES, (f. $\frac{20}{3}$ 1878), dr., fh. professor i latinsk sprog ved universitetet i Paris. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- TILLYARD, HENRY JULIUS WESTENHALL, (f. $\frac{18}{11}$ 1881), dr., fh. professor i græsk ved University College i Cardiff. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- WELLESZ, EGON JOSEPH, (f. $\frac{21}{10}$ 1888), dr., reader i byzantinsk musik ved universitetet i Oxford. ($\frac{12}{4}$ 46.)
- AHNLUND, NILS GABRIEL, (f. $\frac{23}{8}$ 1889), dr. phil., professor i historie ved Stockholms högskola. R. af Dbg. ($\frac{11}{4}$ 47.)
- HOLMBERG, AXEL OLOF (OLLE), (f. $\frac{20}{10}$ 1893), dr. phil., professor i litteraturhistorie og poetik ved universitetet i Lund. ($\frac{11}{4}$ 47.)
- SOMMERFELT, ALF AXELSSØN, (f. $\frac{23}{11}$ 1892), dr. phil., professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Oslo. ($\frac{11}{4}$ 47.)
- ALBRIGHT, WILLIAM FOXWELL, (f. $\frac{24}{5}$ 1891), dr. phil., professor i semitiske sprog ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md. ($\frac{11}{4}$ 47.)
- KURYŁOWICZ, JERZY, (f. $\frac{26}{8}$ 1895), professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Kraków. ($\frac{11}{4}$ 47.)
- LATTE, KURT, (f. $\frac{9}{3}$ 1891), dr. phil., professor i klassisk filologi ved universitetet i Göttingen. ($\frac{2}{4}$ 48.)
- SAHLGREN, GUSTAF FREDRIK JÖRAN, (f. $\frac{8}{4}$ 1884), dr. phil., fh. professor i stednavneforskning ved universitetet i Uppsala. ($\frac{22}{4}$ 49.)

- WESSÉN, ELIAS GUSTAF ADOLF, (f. $15/4$ 1889), dr. phil., professor i nordiske sprog ved Stockholms högskola. ($22/4$ 49.)
- ALFÖLDI, ANDRÁS, (f. $27/8$ 1895), dr. phil., professor i gl. historie ved universitetet i Basel. ($22/4$ 49.)
- JAKOBSON, ROMAN OSIPOVIČ (f. $11/10$ 1896), dr. phil., professor i slavisk sprog og litteratur ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($22/4$ 49.)
- AUBERT, MARCEL, (f. $9/4$ 1884), dr. phil., fh. professor ved École du Louvre, École des Beaux-Arts og École des Chartes, Paris. ($13/4$ 51.)
- CHILDE, VERE GORDON, (f. $14/4$ 1892), dr. litt. & scient., professor i forhistorisk europæisk arkæologi ved universitetet i London. ($13/4$ 51.)
- GIBB, HAMILTON ALEXANDER ROSSKEEN, (f. $2/1$ 1895), dr., professor i arabisk ved universitetet i Oxford. ($13/4$ 51.)
- GRABAR, ANDRÉ, (f. $26/7$ 1896), dr. phil., professor i byzantinsk arkæologi ved Collège de France, Paris. ($13/4$ 51.)
- GROOTAERS, JAN-JOZEF-LODEWIJK, (f. $9/8$ 1885), dr. phil., professor i fonetik og nederlandsk ved universitetet i Louvain. ($13/4$ 51.)
- HARTMANN, PAUL RICHARD, (f. $8/6$ 1881), dr. phil., fh. professor i arabisk ved universitetet i Berlin. ($13/4$ 51.)
- HASSELROT, CARL GUNNAR BENGT BERNDTSSON, (f. $12/8$ 1910), dr. phil., professor, docent i romansk filologi ved universitetet i Uppsala. R. af Dbg. ($13/4$ 51.)
- JOSEPHSON, RAGNAR, (f. $8/3$ 1891), dr. phil., professor i kunsthistorie ved universitetet i Lund. ($13/4$ 51.)
- KLOEKE, GESINUS GERHARDUS, (f. $10/7$ 1887), dr. phil., professor i nederlandsk ved universitetet i Leiden. ($13/4$ 51.)
- LANDSBERGER, BENNO, (f. $21/4$ 1890), dr. phil., professor, Oriental Institute, University of Chicago, Ill. ($13/4$ 51.)
- LINDQVIST, SUNE, (f. $20/3$ 1887), dr. phil., professor i forhistorisk arkæologi ved universitetet i Uppsala. ($13/4$ 51.)
- LOMBARD, ALF, (f. $8/7$ 1902), dr. phil., professor i romanske sprog ved universitetet i Lund. ($13/4$ 51.)

- SNELL, BRUNO KARL JOHANNES RICHARD, (f. $18/6$ 1896), dr. phil., professor i klassisk filologi ved universitetet i Hamburg. ($13/4$ 51.)
- SYME, RONALD, (f. $11/3$ 1903), professor i antikkens historie ved universitetet i Oxford. ($13/4$ 51.)
- JACOBSEN, THORKILD PETER RUDOLPH, (f. $7/6$ 1904), dr. phil., professor, Oriental Institute, University of Chicago, Ill. ($4/4$ 52.)
- KROEBER, ALFRED L., (f. $11/6$ 1876), dr. phil., fh. professor i antropologi ved University of California, Berkeley, Cal. ($4/4$ 52.)
- THOMPSON, STITH, (f. $7/3$ 1885), dr. phil. & litt., professor i engelsk og folkløse ved Indiana University, Bloomington, Ind. ($4/4$ 52.)
- ANDERSSON, CARL INGVAR, (f. $19/3$ 1899), dr. phil., rigsarkivar, Stockholm. ($10/4$ 53.)
- BELIĆ, ALEKSANDAR, (f. $15/8$ 1876), dr. phil., fh. professor i slavisk filologi ved universitetet i Beograd. ($10/4$ 53.)
- DEVOTO, GIACOMO, (f. $19/7$ 1897), dr. phil., professor i lingvistik ved universitetet i Firenze. ($10/4$ 53.)
- ERNOUT, ALFRED GEORGES, (f. $30/10$ 1879), dr. phil., fh. professor i latinsk filologi ved Collège de France i Paris. ($10/4$ 53.)
- GILSON, ÉTIENNE, (f. $13/6$ 1884), dr. phil., fh. professor i den middelalderlige filosofis historie ved Collège de France i Paris, nu ved Institute of Mediaeval Studies, Toronto. ($10/4$ 53.)
- GJERSTAD, ERIK PAUL EINAR, (f. $30/10$ 1897), dr. phil., professor i klassisk fornknenskap och antikens historia ved universitetet i Lund. ($10/4$ 53.)
- MALONE, KEMP, (f. $14/3$ 1889), dr. phil., professor i engelsk ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md. R. af Dbg. ($10/4$ 53.)
- TOIVONEN, YRJÖ HENRIK, (f. $19/1$ 1890), dr. phil., professor i finsk-ugrisk sprogforskning ved universitetet i Helsingfors. ($10/4$ 53.)
- VASMER, MAX JULIUS FRIEDRICH, (f. $28/2$ 1886), dr. phil., professor i slavisk filologi ved det frie universitet i Berlin. ($10/4$ 53.)
- LÉVI-PROVENÇAL, ÉVARISTE, (f. $4/11$ 1894), professor ved universitetet i Paris, direktør for Institut des études islamiques. ($9/4$ 54.)

- MARTINET, ANDRÉ, (f. $^{12}/_4$ 1908), dr. phil., professor i lingvistik ved Columbia University, New York. ($^9/_4$ 54.)
- RÄSÄNEN, ARVO MARTTI OKTAVIANUS, (f. $^{25}/_6$ 1893), dr. phil., professor i tyrkisk filologi ved universitetet i Helsingfors. ($^9/_4$ 54.)
- SELMER, ERNST WESTERLUND, (f. $^{23}/_4$ 1890), dr. phil., professor i tysk filologi og almen fonetik ved universitetet i Oslo. ($^9/_4$ 54.)
- FETT, HARRY PER, (f. $^8/_9$ 1875), dr. phil., fh. riksantikvar, Oslo. ($^{15}/_4$ 55.)
- NYMAN, ALF TOR, (f. $^{12}/_3$ 1884), dr. phil., fh. professor i filosofi ved universitetet i Lund. ($^{15}/_4$ 55.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

fys. betegner den fysisk-matematiske gruppe, biol. den biologiske gruppe.

- BERTRAND, GABRIEL-ÉMILE, (f. $^{17}/_5$ 1867), dr., fh. professor i biologisk kemi ved universitetet og direktør for det biologiske laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($^7/_4$ 11 — fys.)
- HADAMARD, JACQUES-SALOMON, (f. $^8/_12$ 1865), dr. phil., fh. professor i rationel og kosmisk mekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11}/_4$ 13 — fys.)
- BORDET, JULES-JEAN-BAPTISTE-VINCENT, (f. $^{13}/_6$ 1870), dr. phil., fh. direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^9/_4$ 20 — biol.)
- HEVESY, GEORGE CHARLES DE, (f. $^1/_8$ 1885), dr. med., phil. & scient., professor, Universitetets institut for teoretisk Fysik i København, og Institutet för organisk kemisk Forskning, Stockholm. ($^3/_4$ 25 — fys.)
- BOREL, FÉLIX-ÉDOUARD-JUSTIN-ÉMILE, (f. $^7/_1$ 1871), dr., fh. professor i fysisk matematik ved universitetet i Paris. ($^9/_4$ 26 — fys.)
- DALE, SIR HENRY HALLETT, (f. $^9/_6$ 1875), dr., fh. direktør for National Institute for Medical Research, London. ($^9/_4$ 26 — biol.)
- DEBYE, PETER, (f. $^{24}/_3$ 1884), fh. professor i fysik ved Cornell University, Ithaca, N. Y. ($^9/_4$ 26 — fys.)
- WARBURG, OTTO HEINRICH, (f. $^8/_10$ 1883), dr., professor, direktør for Max Planck Institut für Zellphysiologie, Berlin-Dahlem. ($^8/_4$ 27 — biol.)

- WIMAN, ANDERS, (f. $11\frac{1}{2}$ 1865), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Uppsala (Lund). ($13\frac{1}{4}$ 28 — fys.)
- NEUBERG, CARL, (f. $29\frac{7}{7}$ 1877), dr., fh. professor i kemi ved New York University, N. Y. ($5\frac{1}{4}$ 29 — biol.)
- v. FRISCH, KARL Ritter, (f. $20\frac{11}{11}$ 1886), dr., professor i zoologi ved universitetet i München. ($10\frac{1}{4}$ 31 — biol.)
- SIEGBAHN, KARL MANNE GEORG, (f. $3\frac{12}{12}$ 1886), dr., professor, forstander for Kungl. vetenskapsakademiens forskningsinstitut for experimentel Fysik, Stockholm. ($21\frac{1}{4}$ 33 — fys.)
- STENSIÖ, ERIK HELGE OSVALD, (f. $2\frac{10}{10}$ 1891), dr. phil., professor, Naturhistoriska riksmuseum, Stockholm. Kmd. af Dbg. ($6\frac{1}{4}$ 34 — biol.)
- FRANCK, JAMES, (f. $26\frac{8}{8}$ 1882), dr. phil., fh. professor i fysik ved universitetet i Chicago, Ill. ($6\frac{1}{4}$ 34 — fys.)
- NEUGEBAUER, OTTO EDUARD HERMANN, (f. $26\frac{5}{5}$ 1899), dr. phil., professor i matematikens historie ved Brown University, Providence, R. I. ($6\frac{1}{4}$ 34 — fys.)
- EKMAN, SVEN PETRUS, (f. $31\frac{5}{5}$ 1876), dr. phil., fh. professor i zoologi ved universitetet i Uppsala. ($12\frac{1}{4}$ 35 — biol.)
- VON EULER-CHELPIN, HANS KARL AUGUST SIMON, (f. $15\frac{2}{2}$ 1873), dr. phil., fh. professor i almindelig og organisk kemi ved Stockholms högskola. ($12\frac{1}{4}$ 35 — fys.)
- LILJESTRAND, GÖRAN, (f. $16\frac{4}{4}$ 1886), dr. med., professor i farmakologi ved Karolinska institutet i Stockholm. ($12\frac{1}{4}$ 35 — biol.)
- MOHR, OTTO LOUS, (f. $8\frac{3}{3}$ 1886), dr. med., professor i medicin ved universitetet i Oslo. ($12\frac{1}{4}$ 35 — biol.)
- STERN, OTTO, (f. $17\frac{2}{2}$ 1888), professor i fysik, Berkeley, Cal. ($3\frac{1}{4}$ 36 — fys.)
- GOLDSCHMIDT, RICHARD, (f. $12\frac{4}{4}$ 1878), dr. phil., fh. professor i zoologi ved universitetet i Berkeley, Cal. ($8\frac{1}{4}$ 38 — biol.)
- ROUS, FRANCIS PEYTON, (f. $5\frac{10}{10}$ 1879), dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York, N. Y. ($8\frac{1}{4}$ 38 — biol.)
- THIENEMANN, AUGUST, (f. $7\frac{9}{9}$ 1882), dr. phil., fh. professor i hydrobiologi ved universitetet i Kiel. ($8\frac{1}{4}$ 38 — biol.)

- LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, (f. $\frac{4}{4}$ 1892), dr. phil., professor i fysik ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. Kmd. af Dbg. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- AHLMANN, HANS JAKOB KONRAD WILHELMSSON, (f. $\frac{4}{11}$ 1889), dr. phil., professor i geografi ved Stockholms högskola. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- HAMMARSTEN, EINAR, (f. $\frac{4}{1}$ 1889), dr. phil., professor i kemi og farmaci ved Karolinska medico-kirurgiska Institutet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- HANSTRÖM, BERTIL, (f. $\frac{20}{11}$ 1891), dr. phil., professor i zoologi ved universitetet i Lund. R. af Dbg. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- KLEIN, OSKAR BENJAMIN, (f. $\frac{15}{9}$ 1894), dr. phil., professor i mekanik ved Stockholms högskola. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- LINDBLAD, BERTIL, (f. $\frac{26}{11}$ 1895), dr. phil., direktør for Stockholms observatorium. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- NORDHAGEN, ROLF, (f. $\frac{21}{10}$ 1894), dr. phil., professor i botanik ved universitetet i Oslo. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- RIESZ, MARCEL, (f. $\frac{16}{11}$ 1886), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- DE BROGLIE, LOUIS-VICTOR-PIERRE-RAYMOND, Prince, (f. $\frac{15}{8}$ 1892), dr., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Paris. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- CHADWICK, Sir JAMES, (f. $\frac{20}{10}$ 1891), dr., fh. professor i fysik, Master of Gonville and Caius College, Cambridge, England. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- DRINKER, CECIL K., (f. $\frac{17}{3}$ 1887), dr., fh. professor i fysiologi ved Harvard University, School of Public Health, Boston, Mass. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- FLOREY, Sir HOWARD WALTER, (f. $\frac{24}{9}$ 1898), dr., professor i patologi ved universitetet i Oxford. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- HILL, ARCHIBALD VIVIAN, (f. $\frac{26}{9}$ 1886), dr., professor i fysiologi ved universitetet i London. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- JOLIOT, JEAN-FRÉDÉRIC, (f. $\frac{19}{3}$ 1900), dr., professor i kerne-kemi ved Collège de France i Paris. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)

- JONES, SIR HAROLD SPENCER, (f. $29/3$ 1890), dr. phil., Astronomer Royal, direktør for observatoriet i Greenwich. ($12/4$ 46 — fys.)
- KAPITZA, PJOTR, (f. $26/6/8/7$ 1894), dr., professor, direktør for det fysiske forskningsinstitut ved akademiet i Moskva. ($12/4$ 46 — fys.)
- MEITNER, LISE, (f. $7/11$ 1878), dr. phil., fh. professor ved Kungl. svenska vetenskapsakademiens forskningsinstitut for Fysik i Stockholm. ($12/4$ 46 — fys.)
- RICHARDS, ALFRED NEWTON, (f. $22/3$ 1876), dr., fh. professor i farmakologi ved universitetet i Philadelphia, Penn. ($12/4$ 46 — biol.)
- STRUVE, OTTO, (f. $12/8$ 1897), dr. phil., professor i astrofysik ved universitetet i Berkeley, Cal. ($12/4$ 46 — fys.)
- VEBLEN, OSWALD, (f. $24/6$ 1880), dr., fh. professor i matematik ved Institute for Advanced Study, School of Mathematics, Princeton, N. J. ($12/4$ 46 — fys.)
- SVEDBERG, THEODOR, (f. $30/8$ 1884), dr. phil., fh. professor i fysisk kemi ved universitetet i Uppsala. ($11/4$ 47 — fys.)
- BORN, MAX, (f. $11/12$ 1882), dr. phil., fh. professor i fysik ved universitetet i Edinburgh. ($11/4$ 47 — fys.)
- MARCUS, ERNEST GOTTHELF, (f. $8/6$ 1893), professor i zoologi ved universitetet i São Paulo. ($11/4$ 47 — biol.)
- OORT, JAN HENDRIK, (f. $28/4$ 1900), dr. phil., professor, direktør for observatoriet i Leiden. ($11/4$ 47 — fys.)
- SIEGEL, CARL LUDWIG, (f. $31/12$ 1896), professor i matematik ved universitetet i Göttingen. ($11/4$ 47 — fys.)
- VINOGRADOV, IVAN MATVEEVITCH, (f. $14/9$ 1891), professor, matematiker, Moskva. ($11/4$ 47 — fys.)
- KLING, CARL ALBIN, (f. $17/5$ 1879), dr. med., fh. professor og direktør for Statens bakteriologiske Laboratorium i Stockholm. ($2/4$ 48 — biol.)
- MELIN, JOHANNES BOTVID ELIAS, (f. $28/7$ 1889), dr. phil., professor i fysiologisk botanik og anatomi ved universitetet i Uppsala. ($2/4$ 48 — biol.)

- RUNNSTRÖM, JOHAN AXEL MAURITZ, (f. $^{17/6}$ 1888), dr. phil., professor i eksperimentel zoologi og cellefysiologi ved Stockholms högskola. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- SVERDRUP, HARALD ULRIK, (f. $^{15/11}$ 1888), dr. phil., direktør for Norges polarinstitut i Oslo. ($^{2/4}$ 48 — fys.)
- BÖVING, ADAM GIEDE, (f. $^{31/7}$ 1869), dr. phil., U.S. National Museum, Bureau of Entomology, Washington, D.C. R. af Dbg. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- LITTLEWOOD, JOHN EDENSOR, (f. $^{9/6}$ 1885), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{2/4}$ 48 — fys.)
- MULLER, HERMANN JOSEPH, (f. $^{21/12}$ 1890), dr. phil., professor i zoologi ved Indiana University, Bloomington, Ind. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- HOLTEDAHL, OLAF, (f. $^{24/6}$ 1885), dr. phil., professor i historisk geologi ved universitetet i Oslo. ($^{22/4}$ 49 — fys.)
- SOLBERG, HALVOR SKAPPEL, (f. $^{5/2}$ 1895), dr. phil., professor i teoretisk meteorologi ved universitetet i Oslo. ($^{22/4}$ 49 — fys.)
- COURANT, RICHARD, (f. $^{8/1}$ 1888), dr. phil., professor i matematik ved New York University, N. Y. ($^{22/4}$ 49 — fys.)
- LIPMANN, FRITZ ALBERT, (f. $^{12/6}$ 1899), dr. phil. & med., direktør for Biochemical Research Laboratory i Boston, Mass. ($^{22/4}$ 49 — biol.)
- RAMON, GASTON LÉON, (f. $^{30/9}$ 1886), fh. direktør for Institut Pasteurs serumafdeling i Garches, Seine et Oise. R. af Dbg. ($^{22/4}$ 49 — biol.)
- FISHER, Sir RONALD AYLMER, (f. $^{17/2}$ 1890), professor i genetik ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{14/4}$ 50 — biol.)
- OPPENHEIMER, J. ROBERT, (f. $^{22/4}$ 1904), professor, direktør for Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{14/4}$ 50 — fys.)
- ADRIAN, EDGAR DOUGLAS, (f. $^{30/11}$ 1889), dr. med. & scient., professor i fysiologi ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{13/4}$ 51 — biol.)
- BEURLING, ARNE KARL-AUGUST, (f. $^{3/2}$ 1905), dr. phil., professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{13/4}$ 51 — fys.)

- BROWN, GEORGE LINDOR, (f. $\frac{9}{2}$ 1903), dr. med., professor i fysiologi ved University College i London. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- CLAUSEN, JENS CHRISTIAN, (f. $\frac{11}{3}$ 1891), dr. phil., afdelingsleder ved Carnegie Institution of Washington, Stanford, Cal. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- DARLINGTON, CYRIL DEAN, (f. $\frac{19}{12}$ 1903), dr. scient., professor i botanik ved universitetet i Oxford, Engl. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- DOBZHANSKY, THEODOSIUS, (f. $\frac{25}{1}$ 1900), dr. scient., professor i zoologi ved Columbia University i New York, N. Y. ($\frac{13}{4}$ 51 biol.)
- GAMOW, GEORGE ANTONY, (f. $\frac{4}{3}$ 1904), dr., professor i teoretisk fysik ved George Washington University i Washington, D. C. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- GUGGENHEIM, EDWARD ARMAND, (f. $\frac{11}{8}$ 1901), dr. scient., professor i kemi ved universitetet i Reading, Engl. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- HASTINGS, ALBERT BAIRD, (f. $\frac{20}{11}$ 1895), dr. phil. & scient., professor i biokemi ved Harvard Medical School, Boston, Mass. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- HEDVALL, JOHAN ARVID, (f. $\frac{18}{1}$ 1888), dr. phil., professor i kemisk teknologi ved Chalmers tekniska Högskola, Göteborg. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- HEISENBERG, WERNER KARL, (f. $\frac{5}{12}$ 1901), dr. scient., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Göttingen. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- HOLMBERG, BROR ALEXANDER LUDVIG, (f. $\frac{30}{7}$ 1881), dr. scient., fh. professor i organisk kemi ved Stockholms tekniska Högskola, forstander for Kungl. svenska vetenskapsakademiens Nobelinstitut for organisk kemi, Stockholm. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- HULTHÉN, ERIK VILHELM, (f. $\frac{19}{9}$ 1891), dr. scient., professor i fysik ved Stockholms högskola. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- HÖRSTADIUS, SVEN OTTO, (f. $\frac{18}{2}$ 1898), dr. phil., professor i zoologi ved universitetet i Uppsala. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- LANDAU, LEO, (f. $\frac{22}{1}$ 1908), professor i teoretisk fysik ved det russiske akademis fysiske institut i Moskva. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)

- MYRBERG, PEKKA JUHANA, (f. $^{30/12}$ 1892), dr. phil., professor i matematik ved og kansler for universitetet i Helsingfors. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- PAULI, WOLFGANG, (f. $^{25/4}$ 1900), dr. phil., professor i teoretisk fysik ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zürich. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- ROSENFELD, LÉON HENRI CONSTANT, (f. $^{14/8}$ 1904), dr. phil., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Manchester. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- SMITH, LENNART, (f. $^{23/7}$ 1886), dr. phil., professor i organisk kemi ved universitetet i Lund. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- SPATH, LEONARD FRANK, (f. $^{20/10}$ 1882), dr. scient., Palaeontologist in the Geology Department, British Museum, Natural History, London. ($^{13/4}$ 51 — biol.)
- STÖRMER, FREDRIK CARL MÜLERTZ, (f. $^{3/9}$ 1874), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Oslo. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- TISELIUS, ARNE VILHELM KAURIN, (f. $^{10/8}$ 1902), dr. phil., professor i biokemi ved universitetet i Uppsala. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- WIGGLESWORTH, VINCENT BRIAN, (f. $^{17/4}$ 1899), dr. med., professor i biologi ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{13/4}$ 51 — biol.)
- ZECHMEISTER, LÁSZLÓ, (f. $^{14/5}$ 1889), dr. ing., professor i kemi ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($^{13/4}$ 51 — fys.)
- BEADLE, GEORGE WELLS, (f. $^{22/10}$ 1903), dr. phil., professor, direktør for The Kerckhoff Laboratories of Biology, California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($^{4/4}$ 52 — biol.)
- SKOTTSBERG, CARL JOHAN FREDRIK, (f. $^{1/12}$ 1880), dr. phil., fh. professor i botanik ved Göteborgs högskola. R. af Dbg. ($^{4/4}$ 52 — biol.)
- WEYL, HERMANN, (f. $^{9/11}$ 1885), dr. phil., fh. professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{10/4}$ 53 — fys.)
- MANTON, IRENE, (f. $^{17/4}$ 1904), dr. phil., professor i botanik ved universitetet i Leeds. ($^{10/4}$ 53 — biol.)

THEORELL, AXEL HUGO TEODOR, (f. $\frac{6}{7}$ 1903), dr. med., professor, forstander ved Karolinska medico-kirurgiska institutets Nobelinstitut i Stockholm. ($\frac{10}{4}$ 53 — biol.)

COLLANDER, PAUL RUNAR, (f. $\frac{1}{5}$ 1894), dr. phil., professor i botanik ved universitetet i Helsingfors. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)

KOPFERMANN, HANS CLAUDIUS MICHAEL, (f. $\frac{26}{4}$ 1895), dr. phil., professor i fysik ved universitetet i Heidelberg. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk fortegnelse.

Adrian.	v. Frisch.	Landau.	Rosenfeld.
Ahlmann.	Gamow.	Landsberger.	Rous.
Ahnlund.	Gardiner.	Latte.	Runnström.
Albright.	Gibb.	Lauritsen.	Räsänen.
Alföldi.	Gilson.	Lévi-Provençal.	Sahlgren.
Andersson.	Gjerstad.	Liljestrand.	Seip.
Anglès.	Goldschmidt.	Lindblad.	Selmer.
Aubert.	Grabar.	Lindqvist.	Shetelig.
Bailey.	Grégoire.	Lipmann.	Siegbahn.
Beadle.	Grootaers.	Littlewood.	Siegel.
Beazley.	Guggenheim.	Littmann.	Skottsberg.
Belić.	Götze.	Lombard.	Smith, H.
Benveniste.	Hadamard.	Löfstedt.	Smith, L.
Bertrand.	Hammarsten.	Malone.	Snell.
Beurling.	Hanström.	Manton.	Solberg.
Boëthius.	Hartmann.	Marcus.	Sommerfelt.
Bordet.	Hasselrot.	Marouzeau.	Spath.
Borel.	Hastings.	Marstrander.	Stensiö.
Born.	Hedvall.	Martinet.	Stern.
de Broglie.	Heisenberg.	Massignon.	Struve.
Brown.	Hevesy.	Meitner.	Störmer.
Böving.	Hill.	Melin.	Svedberg.
Chadwick.	Holmberg, A. O.	Moberg.	Svedrup.
Childe.	Holmberg, B.	Mohr.	Syme.
Clausen, J. C.	Holtedahl.	Morgenstierne.	Theorell.
Collander.	Hulthén.	Muller.	Thienemann.
Courant.	Hörstadius.	Myrberg.	Thompson.
Dale.	Jaeger.	Neuberg.	Tillyard.
Darlington.	Jacobsen, Th.	Neugebauer.	Tiselius.
Debye.	Jakobson.	Nilsson.	Toivonen.
Devoto.	Joliot.	Nordal.	Vasmer.
Dobzhansky.	Jones.	Nordhagen.	Veblen.
Drinker.	Josephson.	Nyberg.	Vendryes.
Eitrem.	Kapitza.	Nyman.	Vinogradov.
Ekman.	Karlgren.	Olsen, M. B.	Warburg.
Ekwall.	Klein.	Oort.	Weibull, L.
Ernout.	Kling.	Oppenheimer.	Wellesz.
v. Euler-Chelpin.	Kloeke.	l'Orange.	Wessén.
Fett.	Koht.	Pauli.	Weyl.
Fisher.	Kopfermann.	Ramon.	Wigglesworth.
Florey.	Kroeber.	Richards.	Wiman.
Franck.	Kuryłowicz.	Riesz.	Zechmeister.
Frings.			

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1955

Præsident:

NIELS BOHR, valgt 31. marts 1939, genvalgt 1945, 1949 og
1954, valget gælder til april 1959

Klasseformænd:

JOHS. PEDERSEN, for den historisk-filosofiske klasse, valgt
27. marts 1942, genvalgt 1945, 1948, 1951 og
1954, valget gælder til april 1957

ØJVIND WINGE, for den naturvidenskabelig-matematiske
klasse, valgt 15. marts 1946, genvalgt 1949,
1952 og 1955, valget gælder til april 1958

Sekretær:

JAKOB NIELSEN, valgt 16. november 1945, genvalgt 1951,
valget gælder til april 1956

Redaktør:

L. L. HAMMERICH, valgt 18. april 1941, genvalgt 1946 og
1951, valget gælder til april 1956

Kasserer:

HEINZ HOLTER, valgt 13. marts 1953, valget gælder til
april 1958

Kassekommissionen:

N. E. NØRLUND (formand), valgt 12. april 1935, genvalgt
1939, 1943, 1947, 1951 og 1955, valget
gælder til april 1959

NIELS BJERRUM, valgt 12. april 1935, genvalgt 1937, 1941,
1945, 1949 og 1953, valget gælder til april 1957

K. FRIIS JOHANSEN, valgt 2. april 1948, genvalgt 1952, valget
gælder til april 1956

LOUIS HJELMSLEV, valgt 19. oktober 1951, genvalgt 1954,
valget gælder til april 1958

Revisorer:

CARSTEN HØEG, valgt 11. april 1947, genvalgt 1949, 1951,
1953 og 1955, valget gælder til april 1957

BØRGE JESSEN, valgt 20. april 1945, genvalgt 1946, 1948,
1950, 1952 og 1954, valget gælder til april 1956

Revisorsuppleanter:

KAARE GRØNBECH, valgt 12. december 1947, genvalgt 1949,
1951, 1953 og 1955, valget gælder til april 1957
BENGT STRØMGREN, valgt 20. april 1945, genvalgt 1946, 1948,
1950, 1952 og 1954, valget gælder til april 1956

---

*Medlemmer af Kommissionen
for registrering af litterære kilder til dansk Historie,
valgt af selskabet:*

HANS RÆDER, valgt 6. marts 1936.
KNUD FABRICIUS, valgt 25. november 1949.

*Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje
bevarede kilder til dansk Historie:*

C. O. BØGGILD-ANDERSEN (formand)	}	valgt 16. april 1948.
C. ELLING		
TROELS FINK, prof., dr.	}	valgt 19. oktober 1951.
HOLGER HJELHOLT		
		valgt 21. januar 1955.

Komiteen for Union Académique Internationale:

EJNAR DYGGVE	}	valgt 29. marts 1946.
L. L. HAMMERICH		
CARSTEN HØEG (formand)		

Komiteen for Conseil International des Unions Scientifiques:

NIELS BOHR	}	valgt 21. januar 1955.
JAKOB NIELSEN		
N. E. NØRLUND		
P. BRANDT REHBERG		

Komiteer for de af selskabet tiltrådte unioner under
Conseil International des Unions Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG	}	valgt 9. maj 1924.
N. E. NØRLUND (formand)		
B. STRÖMGREN (sekretær)		valgt 17. november 1939.
Observator, mag. sc. JULIE M. VINTER HANSEN		valgt 9. maj 1947.

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

NIELS BOHR (formand)	}	valgt 13. december 1946.
J. C. JACOBSEN		
C. MØLLER		valgt 20. oktober 1950.
H. M. HANSEN		
F. H. B. INGERSLEV, prof., dr.	}	valgt juni 1951.
EBBE RASMUSSEN		

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

N. E. NØRLUND (formand)		valgt 11. april 1924.
ARNE NOE-NYGAARD	}	valgt 1. marts 1946.
HELGE PETERSEN, direktør for meteorologisk institut		
EINAR ANDERSEN, stats- geodæt, dr.	}	valgt 31. oktober 1947.
A. E. BRETTEING, professor		
A. SCHNEIDER, professor		valgt 2. april 1948.
NIELS NIELSEN		

Union Internationale des Sciences Biologiques.

ALBERT FISCHER	}	valgt 17. januar 1947.
P. BOYSEN JENSEN		
KNUD JESSEN		
TAGE KEMP		
P. BRANDT REHBERG (formand)		
KNUD SAND		
R. SPÄRCK, professor, dr.		
MATH. THOMSEN		
ØJVIND WINGE		
J. ØRSKOV		
H. LEMCHE, inspektør, dr.		valgt 1. december 1950.

Union Internationale Mathématique.

A. F. ANDERSEN, prof., dr.	}	valgt 17. november 1951.
FR. FABRICIUS-BJERRE, professor, dr.		
W. FENCHEL		
DAVID FOG, professor, dr.		
A. HALD, professor, dr.		
BØRGE JESSEN		
JAKOB NIELSEN (sekretær)		
N. E. NØRLUND (formand)		
RICH. PETERSEN, prof., dr.		
W. SIMONSEN, professor		
J. F. STEFFENSEN, prof., dr.	}	valgt 2. maj 1952.
SVEND LAURITZEN, doc., dr.		
SVEND BUNDGAARD, prof.		
KAJ RANDER BUCH, lektor, mag. scient.		

Committee on Science and its Social Relations.

H. E. GLAHN, direktør, civilingeniør	}	valgt 22. april 1938.
N. THORKIL-JENSEN, prof.		
P. BRANDT REHBERG (formand)		valgt 23. januar 1948.

Medlem af den danske Unesco-nationalkommission:

K. LINDERSTRØM-LANG, valgt 4. februar 1955, valget gælder
fra 1. marts 1955 til 1. marts 1958

Komiteen for »Science Abstracting«:

JEAN ANKER, overbibl., dr.	}	valgt 17. november 1950.
J. A. CHRISTIANSEN		
J. C. JACOBSEN		
K. LINDERSTRØM-LANG		
JAKOB NIELSEN		
P. BRANDT REHBERG		
E. LUNDSGAARD		valgt april 1951.

Kommissionen for »Corpus Lexicographorum Graecorum«:

HANS RÆDER, valgt 18. oktober 1935.
 KURT LATTE, Göttingen, valgt 4. november 1927.
 CARSTEN HØEG, valgt 5. februar 1943.
 KAJ BARR (formand), valgt 28. februar 1947.

Kommissionen for den nye Ducange:

HANS RÆDER, valgt 2. november 1928.
 FR. BLATT, valgt 17. november 1933.
 CARSTEN HØEG (formand), valgt 2. april 1948.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:

CARSTEN HØEG (formand), valgt 28. november 1941.
 EJNAR DYGGVE, valgt 12. april 1946.
 KNUD JEPPESEN, valgt 12. april 1946.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary«:

... (formand),
 HELMER SMITH, Uppsala, valgt 14. december 1934.

Carlsbergfondets direktion:

JOHS. PEDERSEN (formand), valgt 29. januar 1926, genvalgt
 1928, 1938 og 1948, valget gælder til 30. sep-
 tember 1958 [fratræder 1. juli 1955]
 NIELS BJERRUM, valgt 27. februar 1931, genvalgt 1936 og
 1946, valget gælder til 30. september 1956
 KNUD JESSEN, valgt 5. februar 1937, genvalgt 1944 og 1954,
 valget gælder til 30. september 1964
 BØRGE JESSEN [formand fra 1. juli 1955], valgt 28. april
 1950, valget gælder til 30. september 1960
 KAARE GRØNBECH, valgt 2. maj 1952, valget gælder til 30. sep-
 tember 1962
 [STIG IUUL, valgt 15. april 1955, tiltræder 1. juli 1955, valget
 gælder til 30. september . . . . . 1958]

Medlem af Frederiksborg-museets bestyrelse:

JOHS. PEDERSEN, valgt 12. marts 1926, genvalgt 1928, 1938
 og 1948, valget gælder til 30. september 1958
 [fratræder 1. juli 1955].
 [KAARE GRØNBECH, valgt 13. maj 1955, tiltræder 1. juli 1955,
 valget gælder til 30. september . . . . . 1958]

Tilforordnede til Carlsberg laboratoriets bestyrelse:

- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., fh. forstander for Landøkonomisk forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. februar 1925, genvalgt 1930, 1935, 1940, 1945, 1950 og 1955, valget gælder til 30. september 1960
- NIELS HJELTE CLAUSSEN, dr. techn., fh. direktør ved Carlsberg bryggerierne, valgt 11. februar 1938, genvalgt 1942, 1947 og 1952, valget gælder til 30. september 1957

*Medlemmer af Rask-Ørsted fondets Bestyrelse,
valgt af selskabet:*

- NIELS BJERRUM, valgt 31. oktober 1919, genvalgt 1923, 1927, 1931, 1935, 1939, 1943, 1947 og 1951, valget gælder til 31. oktober 1955
- K. FRIIS JOHANSEN, valgt 19. oktober 1945, genvalgt 1947 og 1951, valget gælder til 31. oktober 1955

*Medlemmer af kommissionerne
under »Statens almindelige Videnskabsfond«,
valgt af selskabet:*

Kommissionen for de humanistiske Videnskaber:

- KAJ BARR, valgt den 19. september 1952, genvalgt 15. maj 1953, valget gælder til 30. september 1958

Kommissionen for Naturvidenskaberne:

- H. M. HANSEN, valgt 19. september 1952, genvalgt 15. maj 1953, valget gælder til 30. september 1958
- K. LINDERSTRØM-LANG, valgt 19. september 1952, valget gælder til 30. september 1957

*Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk
Videnskabsmand« (Lundehave):*

- TH. KNUDTZON, højesteretssagfører, valgt 3. november 1939, genvalgt april 1943, 1949 og 1955, valget gælder til april 1961
- KAARE GRØNBECHE, valgt 6. maj 1949, genvalgt 1955, valget gælder til april 1961

EJNAR DYGGVE (formand), valgt 25. november 1949, genvalgt 1955, valget gælder til april	1961
WERNER FENCHEL, valgt 9. april 1954, genvalgt 1955, valget gælder til april	1961

Bestyrelsen for »Emil Herborgs legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til april i de nedenfor nævnte år.

KNUD JESSEN, valgt 1. april 1932, genvalgt 1936, 1943 og 1951	1959
N. E. NØRLUND, valgt 2. maj 1941, genvalgt 1948	1956
NIELS BOHR (formand), valgt 2. november 1945, genvalgt 1947 og 1955	1963
MATHIAS THOMSEN, valgt 1. marts 1946, genvalgt 1949 . . .	1957
BENGT STRÖMGREN, valgt 11. april 1947, genvalgt 1952 . . .	1960
J. A. CHRISTIANSEN, valgt 2. april 1948, genvalgt 1953	1961
P. BRANDT REHBERG, valgt 9. april 1954	1962
ARNE NOE-NYGAARD, valgt 15. april 1955	1958

Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorezens legat«:

J. BRØNDUM-NIELSEN, valgt 31. januar 1947, genvalgt 1950 og 1953, valget gælder til april	1956
KNUD JESSEN, valgt 31. januar 1947, genvalgt 1950 og 1953, valget gælder til april	1956
JAKOB NIELSEN (formand), valgt 31. oktober 1947, genvalgt 1950 og 1953, valget gælder til april	1956

Administrationsudvalget for »Niels Bohr legatet«:

NIELS BOHR	}	valgt 18. januar 1946.
JAKOB NIELSEN		
N. E. NØRLUND		

Den danske bestyrelse for de skandinaviske Naturforsker møder:

Valg foretages før hvert naturforsker møde.

NIELS BJERRUM	}	valgt i maj 1955.
J. A. CHRISTIANSEN		
MAGNUS DEGERBØL (formand)		
A. TOVBORG JENSEN		
H. HØJGAARD JENSEN, prof.		
EJNAR LUNDSGAARD		

ARNE NOE-NYGAARD	}	valgt i maj 1955.
CHR. POULSEN		
EBBE RASMUSSEN (næstformand)		
THORVALD SØRENSEN, prof.		
GUNNAR THORSON		
MOGENS WESTERGAARD		
ERIK ZEUTHEN, dr. phil.		

Medlem af bestyrelsen for »Danmarks akvarium«, Charlottenlund,
valgt af selskabet:

R. SPÄRCK, prof., dr., valgt 16. april 1948, genvalgt 1952,
valget gælder til 31. december 1958

Medlem af bestyrelsen for legatet »Ole Rømer medaillen«,
valgt af selskabet:

N. E. NØRLUND, valgt 1. december 1944, genvalgt 1951, valget
gælder til 1956

Medlem af den danske forening »Norden's« nordiske sprognævn,
valgt af selskabet:

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN, valgt 26. januar 1945.

Selskabets mødelokaler: H. C. Andersens boulevard 35,
København V. Telf. Byen 8980.

Selskabets sekretariat: Dantes plads 5, København V.
Telf. Byen 3240.

Arkivar: ASGER LOMHOLT (f. ²/₈ 1901), cand. theol., R. af Dbg.
Normasvej 32, Valby. Telf. Valby 2163. — (¹/₉ 1925.)

Assistent: FRU ELLEN ERICHSEN (f. ¹²/₇ 1897). — (¹/₁ 1932.)

BERETNING OM MØDERNE 1954—55

212.—213. selskabsår.

1. Mødet den 1. oktober 1954.

Til stede var 42 medlemmer, nemlig: Øjvind Winge, *leder af mødet*, N. Bjerrum, Hertzsprung, Thalbitzer, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Knud Jessen, Linderstrøm-Lang, Hammerich, Lundsgaard, Børge Jessen, Fabricius, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Brandt Rehberg, Barr, Fenchel, Matthiessen, J. Bjerrum, Rosenkrantz, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Topsøe-Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Peter Jørgensen, Vagn Poulsen, J. K. Bøggild, Berg, Einarson, Noe-Nygaard, Jakob Nielsen, *sekretær*, Hjelmlev. — Desuden som gæster professor H. Busemann, Los Angeles, og professor Alexander Ostrowski, Basel.

Lederen af mødet bød medlemmerne velkommen til den nye mødesæson.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig TORSTEN RICHARD EMANUEL GISLÉN, professor i zoologi ved universitetet i Lund, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 11. april 1947, død den 27. august 1954.

På J. N. Madvigs 150-års fødselsdag den 7. august 1954 havde præsidenten nedlagt en krans på hans grav på Assistentens kirkegård.

L. L. HAMMERICH gav en meddelelse: *Nogle bemærkninger om de ældste germanske retskilder.*

Det, der forstås ved germansk ret eller blot den ældste udvikling af retten hos de enkelte germanske folk, beror dels på selve retskilderne, dels på konstruktive sammenligninger med ikke-germansk ret. I tilknytning til et enkelt eksempel søges det begrundet, at der kan være tvivl om holdbarheden af nogle almindelige basis-hypoteser.

W. Fenchel aflagde beretning om mødet i »International Mathematical Union« i Haag den 31. august—1. september 1954 og om den internationale matematikerkongres i Amsterdam den 2.—9. september, i hvilke møder han sammen med N. E. Nørlund havde repræsenteret selskabet. Beretningen er trykt side 96—97.

Der foretoges første behandling af et forslag fra vedtægtsudvalget til ny formulering af selskabets vedtægter (jvfr. Oversigt 1953—54, s. 56). Hele forslaget undergik første behandling. Forslagets §§ 1 og 16 henvistes efter drøftelse atter til vedtægtsudvalget. §§ 4 og 6 tiltrådtes uden diskussion og optoges til anden behandling. Til alle øvrige paragraffer var ingen bemærkninger, men anden behandling deraf skulle først foretages senere.

Carlsbergfondets direktion havde meddelt, at valgterminen for direktionens medlemmer o. a. af regnskabsmæssige grunde var ændret fra 25. september til 30. september.

Kommissionen for den nye Ducange havde sendt beretning for året 1953. Beretningen er trykt i Oversigt 1953—54, s. 139.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum havde sendt beretning for årene 1951—53. Beretningen er trykt i Oversigt 1953—54, s. 139—40.

Danmarks akvarium havde sendt beretning om virksomheden i året 1953—54.

Ved »Le VIIIe Congrès International de Botanique« i Paris den 2.—14. juli 1954, hvortil selskabet havde valgt en delegeret, havde selskabet ikke været repræsenteret.

Efter indstilling fra repræsentationsudvalget vedtoges følgende:

Til Hauptjahrestagung in der Chemischen Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik i Leipzig den 21.—23. oktober 1954 delegeredes Kai Arne Jensen.

Til »Internationale Konferenz für Relativitätstheorie« i Bern den 11.—17. juli 1955 i anledning af 50-året for Albert Einsteins fremsættelse af relativitetsteorien delegeredes Niels Bohr.

Til generalforsamling i »Union Astronomique Internationale« i Dublin den 29. august—5. september 1955 valgtes een delegeret (jvfr. s. 59).

Columbia University, New York, havde sendt indbydelse til 200-års jubilæum den 31. oktober 1954. Niels Bohr, der opholdt sig i U. S. A., ville repræsentere selskabet.

Dr. phil. Anton Fr. Bruun havde sendt beretning om »The Eighth Pacific Science Congress« i Quezon City, Philippinerne, den 16.—28. november 1953, hvori han havde deltaget som selskabets delegerede. I sammenhæng med dr. Bruuns udførlige beretning, i hvilken han anbefalede udvidet dansk deltagelse i disse Pacific Science kongresser, blev det nævnt, at selskabet fra Unesco havde modtaget en beretning om forberedelserne til dannelsen af en oceanografisk organisation i Stillehavsområdet.

Johs. Brøndsted havde sendt beretning om sin deltagelse i »Le Congrès International des Sciences Préhistoriques et Proto-historiques« i Madrid den 21.—27. april 1954.

Dr. Dimitri Riabouchinsky, Paris, havde sendt en tak for selskabets hilsen i anledning af 50-års dagen for hans videnskabelige virksomhed den 8. maj 1954. Selskabet havde tillige modtaget en trykt beretning om festligheden.

Johs. Pedersen havde været forhindret i at deltage i »The XXIIIrd International Congress of Orientalists« i Cambridge, Engl., den 21.—28. august 1954. I hans sted havde Kaare Grønbech repræsenteret selskabet, og han havde sendt en beretning om kongressens forløb.

»Union Académique Internationale« havde forespurgt selskabet, om det kunne støtte et i unionsmødet i Bern 1954 fremsat forslag om udgivelse af »L'Histoire de l'Archéologie Musulmane d'Egypte« af professor K. A. C. Creswell under unionens auspicer. Den danske delegation havde ved mødet besvaret forespørgselen bekræftende.

»Union Internationale de Physique pure et appliquée« havde meddelt, at kontingentet for Danmark fra 1. januar 1955 forhøjedes fra 40 \$ til 200 \$ årlig.

I sommerens løb havde selskabet indgået følgende bytteforbindelser:

Seminář pro klassickou filologii, Filosofická fakulta, Brno. — Hist.-filol. og Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

Istituto di zoologia dell'università, Napoli. — Biol. Medd. og Skrifter.

Asiatic Society of Bengal, Calcutta. — Samtlige publikationer.

Agra University, Agra, India. — Mat.-fys. Medd. og Biol. Medd. og Skrifter.

University of Georgia Libraries, Athens, Georgia. — Mat.-fys. Medd.

Bytteforbindelse med Louisiana State University Library, Baton Rouge, Louisiana, var udvidet med Overs., Hist.-filol., Arkæol.-kunsthist. og Biol. Medd. og Skrifter.

Den grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde sendt beretning for året 1953 samt meddelelse om, at selskabets andel i stiftelsens overskud for året 1953 androg 5.648 kr. 58 øre.

Selskabets kommissionær, Ejnar Munksgaards forlag, havde sendt meddelelse om salget af selskabets publikationer i året 1953. Salgsindtægten for selskabet udgjorde 16.369 kr. 89 øre.

Kassekommissionen havde bevilget regulering af lønninger til sekretariatets personale fra 1. april 1954.

I sommerens løb var følgende afhandlinger optaget i publikationerne:

Stud. mag. C. J. Ballhausen: »Studies of Absorption Spectra. II. Theory of Copper (II)-Spectra«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 4.

Mag. scient. Peter Naur: »The Energy Production in Convective Cores in Stars«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 5.

Dr. Marvin E. Ebel, Ames, Iowa: »Causal Behaviour of Field Theories with Non-Localizable Interactions«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 2.

Dr. Lawrence Willets, Princeton: »Excitation of Nuclear Rotational States in μ -Mesonic Atoms«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 3.

Bibliotekar, dr. phil. F. Børgesen: »Some Marine Algae from Mauritius. Additions to the Parts Previously Published. VI«. Trykt i Biol. Medd. bd. 22, nr. 4.

Dr. phil. Mogens Køie og dr. K. H. Rechinger, Wien: »Symbolae Afghanicae. II. Compositae, von K. H. Rechinger«. Vil blive trykt i Biol. Skrifter bd. 8, nr. 2.

Carlsbergfondet havde ved køb erhvervet professor Kræsten Iversens studie til loftsmaleriet i selskabets mødesal. Studien var indtil videre deponeret i sekretærens værelse i selskabets sekretariat.

Redaktøren fremlagde de i sommerens løb udkomne publikationer:

Oversigt over selskabets virksomhed 1953—54.

Hist.-filol. Medd. bd. 33, nr. 6, Svend Aage Pallis.

Mat.-fys. Medd. bd. 28, nr. 2, Sophus Weber; 28, 6, F. J. Belinfante & C. Møller; 28, 8, J. Lindhard; 28, 9, O. Kofoed-Hansen; 28, 10, H. Q. Rasmusen & O. K. Hesselberg; 28, 11, B. d'Espagnat.

Biol. Medd. bd. 22, nr. 2, Adam G. Böving; 22, 3, G. Gamow.

Biol. Skrifter bd. 7, nr. 5, Math. Thomsen.

2. Mødet den 15. oktober 1954.

Til stede var 41 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *leder af mødet*, N. Bjerrum, Nørlund, Thalbitzer, Winge, Ræder, Tuxen, J. A. Christiansen, Hammerich, Lundsgaard, Børge Jessen, Math. Thomsen, Høeg, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Niels Nielsen, Barr, Hjelmslev, Buchthal, Fenchel, Degerbøl, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, J. K. Bøggild, Berg, Jakob Nielsen, *sekretær*, Fabricius, Rosenkrantz, Noe-Nygaard.

KAARE GRØNBECH gav en meddelelse: *Verbernes udtryk for den varige handling på nogle asiatiske sprog.*

Særlige verbalformer for en varig handling er kendt på flere europæiske sprog (fransk imparfait modsat passé défini, latinsk imperfectum modsat perfectum, de slaviske sprogs imperfektive verber som modstykke til et stort antal perfektive, etc.), i reglen dog på baggrund af en primær inddeling af de finite verbalformer i fortids-, nutids- og frem-

tidsformer. En sammenligning med en række ikke-europæiske sprog viser dog, at tidsbegrebet som grundlag for verbalsystemets opbygning er et specielt indo-europæisk fænomen, medens mange andre sprogs finitformer angiver langvarighed, afsluttedhed, almengyldighed og lignende begreber uden speciel relation til tidsfølgen. Sådanne verbalformers betydningsområde forskydes ofte i tidens løb, ganske særlig langtidsformernes. Der gives nogle eksempler herpå. En sådan udvikling giver forklaringen på nogle hidtil uopklarede mongolske langtidsformer.

Der foretoges anden behandling af vedtægtsudvalgets forslag til ændring af vedtægternes §§ 4—6 vedrørende antal og valg af medlemmer. Efter nogen diskussion henvises § 5 til ny behandling i udvalget, medens §§ 4 og 6 blev eenstemmig vedtaget. Disse paragraffer har herefter følgende ordlyd:

Selskabets vedtægter §§ 4 og 6.

§ 4.

»Antallet af indenlandske medlemmer er begrænset ved følgende bestemmelser om indvalg. I treåret 1955—57 og i hvert efterfølgende treår kan der vælges indtil 4 nye medlemmer af den historisk-filosofiske klasse og indtil 6 nye medlemmer af den naturvidenskabelig-matematiske klasse.

Hvis medlemsantallet i den historisk-filosofiske klasse bliver mindre end 40 eller i den naturvidenskabelig-matematiske klasse mindre end 60, er vedkommende klasse berettiget til at foreslå optagelse af så mange nye medlemmer, at nævnte tal nås. I treåret 1955—57 fastsættes disse tal til henholdsvis 38 og 54.

§ 6.

Valg af medlemmer, såvel indenlandske som udenlandske, foretages een gang om året i april måned.

Ethvert indenlandsk medlem kan stille forslag om valg af nye indenlandske og udenlandske medlemmer i den klasse, hvortil han hører.

Skriftlig motiverede forslag herom indgives gennem sekretæren til klassen til behandling i et klassemøde, i hvilket der foretages skriftlig afstemning om de enkelte forslag. Klassen kan kun vedtage forslag, for hvilke mindst to trediedele af de ved afstemningen tilstedeværende medlemmer stemmer, og kun uden derved at overskride antallet af ledige pladser i klassen.

De af klassen vedtagne forslag oversendes til selskabet med angivelse af de i klassen opnåede stemmetal og antallet af medlemmer, der var til stede ved afstemningen om hvert forslag. Selskabet behandler klassernes forslag i et møde, i hvilket der foretages skriftlig afstemning om de enkelte forslag. De forslag, for hvilke over halvdelen af de ved afstemningen tilstedeværende medlemmer stemmer, er vedtaget af selskabet.«

Kaj Birket-Smith havde sendt beretning om »The XXXIst International Congress of Americanists« i São Paulo den 23.—28. august 1954, hvori han havde deltaget som selskabets delegerede.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med Botaniska biblioteket, Lund, og at sende Biol. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger i Mat.-fys. Medd.:
 Civilingeniør, cand. polyt. O. B. Nielsen og dr. phil. O. Kofoed-Hansen: »A Six Gap β -Ray Spectrometer«. Trykt i bd. 29, nr. 6.

Stud. mag. C. J. Ballhausen: »Studies of Absorption Spectra. V. The Spectra of Nickel (II) Complexes«. Trykt i bd. 29, nr. 8.

Cand. mag. Chr. Klixbüll Jørgensen: »Studies of Absorption Spectra. VI. Actinide Ions with two 5f-Electrons«. Trykt i bd. 29, nr. 7.

Fra udenrigsministeriet havde selskabet modtaget den af De forenede Nationer udsendte publikation »Proceedings of the United Nations Scientific Conference on the Conservation and Utilization of Resources« vol. I—VIII.

Redaktøren fremlagde:

Biol. Medd. bd. 22, nr. 4, F. Børgesen.

---

3. Mødet den 29. oktober 1954.

Til stede var 37 medlemmer, nemlig: Øjvind Winge, *leder af mødet*, Nør-lund, Johs. Pedersen, Tuxen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Martin Kristensen, Langseth, Børge Jessen, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Buchthal, Fenchel,

J. Bjerrum, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Topsøe-Jensen, Kemp, Juul, Steensberg, J. K. Bøggild, Berg, Noe-Nygaard, Hammerich, *fung. sekretær*, K. Ad. Jensen, K. Arne Jensen.

HEINZ HOLTER gav en meddelelse: *Om amøbers vædskeoptagelse.*

De amøboide cellers optagelse af faste fødepartikler (phagocytose) er let at iagttage og har derfor været kendt og studeret i lang tid. En tilsvarende form for optagelse af vædske (pinocytose) derimod er hidtil blevet næsten helt overset, da den er mindre iøjnefaldende, og da man troede, at cellernes vædskebehov udelukkende dækkes ved diffusion. Vædskeoptagelse ved pinocytose synes imidlertid at være en almindelig udbredt proces af stor vigtighed også for de højere organismers fysiologi. Den kan nu undersøges ved hjælp af de i den senere tid udviklede isotopmetoder, og ferskvandsamøben *Chaos chaos* er et godt objekt for pinocytosestudier. De hidtil opnåede resultater tyder på, at pinocytosen sætter cellen i stand til at optage foruden vand visse opløste næringsstoffer, især sådanne hvis molekyler (som proteinernes) er for store til at kunne passere celleoverfladen ved diffusion.

»Union Académique Internationale« havde sendt forespørgsel om selskabets stilling til udgivelsen af »*Corpus vitrearum medii aevi*« under unionens auspicer. Efter indstilling af et sagkyndigt udvalg besluttede selskabet at anbefale forslaget.

Ved 5-års jubilæet den 28. oktober 1954 for oprettelsen af Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Mainz, havde Kaare Grønbech repræsenteret selskabet.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med Institute on Oriental Studies, Polska Akademia Nauk, Warszawa, og at sende Hist.-filol. Medd. og Skrifter.

Københavns kommunalbestyrelse havde meddelt, at Dantes plads 35 fra den 2. april 1955 — H. C. Andersens 150-års fødselsdag — skulle benævnes H. C. Andersens boulevard 35, medens Ny vestergade 23 fra samme dato skulle benævnes Dantes plads 5.

4. Mødet den 12. november 1954.

Til stede var 37 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *leder af mødet*, N. Bjerrum, Hertzsprung, Winge, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Martin Kristensen, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Niels Nielsen, Barr, Hjelmlev, Buchthal, Fenchel, Matthiessen, J. Bjerrum, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Birket-Smith, Carsten Olsen, Ebbe Rasmussen, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Peter Jørgensen, Berg, Noe-Nygaard, Holter, *fung. sekretær*, J. C. Jacobsen, Møller, K. Arne Jensen, J. K. Bøggild. — Desuden som gæster stud. mag. C. J. Ballhausen og cand. mag. Chr. Klixbüll Jørgensen.

NIELS NIELSEN gav en meddelelse: *Nogle resultater fra den danske marskforskning.*

Undersøgelser 1953–54 har vist, at de danske vader i henseende til niveau og morfologisk struktur er langt mere komplicerede end hidtil antaget. Dette får nogen betydning for forståelsen af det vestjydske marine forlands tilblivelse, struktur og recente ændringer. Blandt andet får disse studier indflydelse på tolkningen af vidnesbyrdene om ældre tiders højere havstand.

JANNIK BJERRUM gav en meddelelse: *Om absorptionsspektre og krystalfelter.*

BETHE har 1929 udarbejdet en teori, der af VAN VLECK er anvendt på overgangsmetalionernes koordinationsforbindelser, den såkaldte krystalfeltteori. Denne teori er i modsætning til LINUS PAULING's mere velkendte hybridiseringsteori fra 1931 i stand til at redegøre for kompleksernes absorptionsspektre. Dette synes at have været ret upåagtet af kemikerne, indtil ILSE OG HARTMANN i 1951 benyttede krystalfeltteorien til at redegøre for titan (III) ionens spektrum i vandig opløsning. I det sidste års tid er undersøgelser af denne art også udført af C. J. BALLHAUSEN OG CHR. KLIXBÜLL JØRGENSEN, og i den givne meddelelse blev gjort rede for nogle af de opnåede resultater.

C. Møller forelagde en af dr. R. Haag, München, indsendt afhandling: »On Quantum Field Theories«.

I anledning af den betydelige kapitalforøgelse af legatstiftelsen »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabsmand« (Lundehave) ved legationsråd Rudolf Collstrops store testamenteriske gave (jvfr. Overs. 1953–54, s. 55) foreslog legatbestyrelsen et fundatstillæg, der vedtoges af selskabet.

Dette fundatstillæg har følgende ordlyd:

»Ved Testamente af 16. Marts 1949 har Legationsraad Rudolf Collstrop tillagt den af hans Fader, Grosserer Andreas Collstrop oprettede Institution: »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand« en Kapital stor 300.000 Kr. — *Tre hundrede tusinde Kroner* —. I Legationsraad Collstrops Testamente er bestemt, at Kapitalen ingensinde maa formindskes ved Forbrug, at den stedse skal holdes anbragt efter Reglerne for Anbringelse af umyndiges og andre under offentlig Tilsyn staaende Midler, at de Værdipapirer, hvori Kapitalen anbringes, saavidt muligt skal noteres på den paagældende Institutions Navn og forsynes med Forbudspaategning af Undervisningsministeriet, og at der iøvrigt med Hensyn til Kapitalen skal gælde de samme Regler, som ifølge den under 13. maj 1925 kgl. konfirmerede Fundats gælder for den Kapital, ligeledes paa 300.000 Kr., som af Legationsraad Collstrops Fader er skænket Institutionen.

Ud fra et Ønske om, at Institutionens Virksomhed saavidt gørligt skal opretholdes udelukkende ved de af hans Fader og ham selv til Raadighed stillede Midler, har dernæst Legationsraad Collstrop i det ovennævnte Testamente bestemt, at der yderligere skal tillægges Institutionen et saa stort Beløb, som er for nødvendent til Refusion af de Beløb, der i Tiden indtil hans Død maatte blive stillet til Raadighed for Institutionen fra anden Side for at muliggøre dennes Opretholdelse i Overensstemmelse med dens Formaal.

Endelig er det ved Testamentet bestemt, at Arveafgiften af de Institutionen tillagte Kapitaler skal udredes forlods af Legationsraad Collstrops Bo.

Kapitalen paa 300.000 Kr. er af Legationsraad Collstrops Bo den 21. Maj 1954 udbetalt kontant til Institutionen.

For at muliggøre Institutionens Opretholdelse i Overensstemmelse med dens Formaal har det kgl. danske Videnskabernes Selskab i Aarenes Løb ydet Tilskud, som ialt beløber sig til Kr. 36.000.—. Dette Beløb er af Legationsraad Collstrops Bo refunderet Det kgl. danske Videnskabernes Selskab.

I Henhold til § 10 i den under 13. Maj 1925 kgl. konfirmerede Fundats for »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand« har herefter Det kgl. danske Videnskabernes

Selskab under Forventning af Undervisningsministeriets Stadfæstelse vedtaget følgende Ændringer i den nævnte Fundats:

- (1) I § 2 ændres Tallet »300.000« til »600.000«, og Ordene »i 5 % danske Gjenforeningsobligationer« udgaar.
- (2) I § 4, sidste Stk. udgaar Ordene »dog ikke over 400 Kr. aarlig«.
- (3) § 6 affattes saaledes:

Renterne af den Hjemmet tilhørende Kapital skal forlods anvendes til Betaling af Skatter og andre Afgifter af Ejendommen, til Gartnerløn og andre Udgifter ved Havens Pasning samt til almindelig Vedligeholdelse af Bygninger, Indbo og Inventar.

Af den herefter resterende Del af Legatets Indtægter tillægges der den Videnskabsmand, der har sit Hjem paa Ejendommen, et ved Bestyrelsens nærmere Bestemmelse fastsat Beløb til Bestridelse af de med Benyttelsen af Ejendommen forbundne forøgede Udgifter til Hushjælp, Belysning, Brændsel og Repræsentation.

Det herefter resterende Rentebeløb henlægges til et Reservefond. Reservefondets Midler skal efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse tjene til Dækning af ekstraordinære Udgifter, saasom Nyanskaffelser af større Indbogenstande, Udgifter til Kystsikringsanlæg, Hovedstandsættelse af Ejendommen ved ny Beboers Indflytning, eventuel fornøden Modernisering af Ejendommens Indretning m. v.«

Det vedtoges at optage følgende afhandling af amanuensis, cand. mag. Alfred Hermansen: »A Theory of Interference Filters« i Mat.-fys. Medd. Trykt i bd. 29, nr. 13.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm, havde sendt en mindemedaille præget over Frederik Henrik af Chapman. Medaillen blev afgivet til Den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

---

5. Mødet den 26. november 1954.

Til stede var 41 medlemmer, nemlig: Øjvind Winge, *leder af mødet*, Th. Madsen, N. Bjerrum, Nørlund, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Dyggve, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Fabricius, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Fenchel, J. Bjerrum, Rosenkrantz, Birket-Smith, Krogh, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Kornerup, Topsøe-Jensen, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, J. K. Bøggild, Hammerich, *fung. sekretær*, Knud Jessen, K. Ad. Jensen, K. Arne Jensen, Iversen.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN gav en meddelelse: *Et hidtil overset gammeldansk digt fra c. 1325.*

I det svenske tidsskrift »Samlaren« for 1913 har nu afdøde rigsbibliotekar ISAK COLLIJN berettet om et nyfundet håndskriftfragment, der angives at indeholde »en fornsvensk dikt om Christi uppståndelse« (2 pergamentblade, det ene med $\frac{1}{3}$ af bladsiden afskåret). Ved nærmere undersøgelse lader det sig imidlertid fastslå, at fragmentets sprogform ikke er svensk, men dansk. Dets indhold er en omdigting af det apokryfe Nicodemus-evangelium, og fragmentets text kan med stor sikkerhed restitueres ved udfyldning af de defekte linier. I denne form tør digtet da indføjes i den sparsomme danske middelalderlitteratur fra det 14. århundredes begyndelse.

Vil blive trykt i Hist.-filol. Medd. bd. 35, nr. 1.

J. C. JACOBSEN gav en meddelelse: *Om CERN, den europæiske sammenslutning for atomkerneforskning.*

CERN er en sammenslutning med bidrag fra 12 europæiske lande, hvis formål er at muliggøre sådanne eksperimentelle og teoretiske undersøgelser indenfor atomfysiken, som de enkelte lande af økonomiske eller andre årsager vanskeligt kan påtage sig. CERN har hjemsted i Genève, hvor et laboratorium nu er under bygning; desuden findes en teoretisk studiegruppe, som er placeret i København på Universitetets institut for teoretisk Fysik.

I foredraget gaves en oversigt over den udvikling indenfor fysiken, som er baggrunden for CERN, og over de forhandlinger, som siden 1951 har været ført mellem repræsentanter for de deltagende lande.

Sekretæren meddelte, at der kunne indsendes forslag til prisopgaver for legaterne inden 1. januar 1955.

»Union Académique Internationale« havde sendt trykt beretning om mødet i Bern den 15.—19. juni 1954.

Kaare Grønbech havde sendt beretning om sin deltagelse i mødet i Akademie der Wissenschaften und der Literatur i Mainz den 27.—29. oktober 1954 i anledning af akademiets 5-års jubilæum.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger i Mat.-fys. Medd.:
Cand. mag. Chr. Klixbüll Jørgensen: »Studies of Absorption Spectra. VII. Systems with three and more f-Electrons«. Trykt i bd. 29, nr. 11.

Dr. R. Haag, München: »On Quantum Field Theories«. Trykt i bd. 29, nr. 12.

Den af P. Boysen Jensen indsendte afhandling: »Über die Wirkungsweise des determinierenden Faktors, der bei Bildung der Wurzelhaare von *Lepidium*, *Sinapis* und *Phleum* tätig ist« optoges uden forelæggelse i et møde. Trykt i Biol. Medd. bd. 22, nr. 5.

Redaktøren fremlagde:

»Et møde i Videnskabernes Selskab, P. S. Krøyers maleri og dets tilblivelse«, af Asger Lomholt.

6. Mødet den 10. december 1954.

Til stede var 45 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *leder af mødet*, N. Bjerrum, Nørlund, Thalbitzer, Winge, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Martin Kristensen, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Matthiessen, J. Bjerrum, Degerbøl, K. Arne Jensen, Rosenkrantz, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, Vagn Poulsen, Steensberg, Berg, Noe-Nygaard, Hammerich, *fung. sekretær*, Børge Jessen, Hjelmlev, Fenchel, J. K. Bøggild. — Desuden som gæst professor A. D. Aleksandrov, Leningrad.

KAJ BARR gav en meddelelse: *Det »hellige« i iransk religion.*

I adskillige gamle religioner, f. eks. i de semitiske, er helligheden et konstant attribut til guddommen og til alt, hvad der hører til guddommens sfære. Det hellige er højt hævet over alt dagligdags, det er strengt adskilt fra »det profane«, og det hellige kan kun den nærme

sig, som selv har del i helligheden. Men det hellige er også skilt fra alt, hvad der står det imod, hos semiterne især det urene og det dæmoniske. Hos de gamle indo-iranske folk fandtes der derimod ikke noget alment hellighedsattribut. Deres guder er vel i magtfulde og i herlighed højt hævet over menneskene. De er de »tilbedelsesværdige«, som man nærmer sig med gaver af bøn, sang og offer og selvfølgelig kun i en tilstand, som er dem velbehagelig. Men der er ikke den absolute modsætning mellem Gud og menneske som hos semiterne, og en modsætning mellem helligt og profant træder ikke klart frem. Et karakteristisk træk er derimod det, at guderne er menneskets mægtige forbundsfæller i kampen mod dæmoniske magter, som truer livets trivsel. Særligt tydeligt træder denne side af guddommens væsen frem i Avesta, hvor den først i Zarathustras Gāthā'er får udtryk i adjektivet *spanta*, som karakteriserer guden og hans rette dyrker som den, der virker til at give livet trivsel.

Kai Arne Jensen aflagde beretning om sin deltagelse i 2. Hauptjahrestagung der Chemischen Gesellschaft in der Deutschen Demokratischen Republik i Leipzig den 20.—23. oktober 1954. Desuden havde han indsendt skriftlig beretning om mødet.

Det af kassekommissionen forelagte budget for året 1955 vedtoges. Trykt side 71—73.

Herunder bevilgedes 1.400 kr. til Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie.

Efter indstilling fra udvalget for tildeling af »Pastor emer. F. J. Ørnborgs legat« vedtog selskabet at tildele Peter Jørgensen den for regnskabsåret 1. oktober 1953—30. september 1954 modtagne portion af legatet, 2.000 kr.

»Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines« (CIPSH) havde sendt trykt beretning om virksomheden i årene 1951—53.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med Collège philosophique et théologique de la Compagnie de Jésus, Louvain, og at sende Hist.-filol. og Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger i publikationerne:

Dr. G. Alaga, K. Alder, dr. Aage Bohr og dr. B. R. Mottelson: »Intensity Rules for Beta and Gamma Transitions to Nuclear Rotational States«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 9.

Dr. Aage Bohr, dr. P. O. Fröman og dr. B. R. Mottelson: »On the Fine Structure in Alpha Decay«. Trykt i bd. 29, nr. 10.

Professor, dr. phil. Tyge W. Böcher, cand. mag. Kai Larsen og Knud Rahn: »Experimental and Cytological Studies in Plant Species. II. Trifolium arvense and some other Pauciennial Herbs«. Trykt i Biol. Skrifter bd. 8, nr. 3.

Mag. scient. C. J. Ballhausen og cand. mag. Chr. Klixbüll Jørgensen: »Studies of Absorption Spectra. X. d-Electrons in Crystal Fields of Different Symmetries«. Trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 14.

Redaktøren fremlagde:

Hist.-filol. Medd. bd. 34, nr. 3, Eric Jacobsen.

---

7. Mødet den 21. januar 1955.

Til stede var 54 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Th. Madsen, N. Bjerrum, Nørlund, Johs. Pedersen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Fabricius, Høeg, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Hjelmlev, Buchthal, Fenchel, K. Ad. Jensen, Brandt, Bøggild-Andersen, Elling, J. Bjerrum, Degerbøl, K. Arne Jensen, C. A. Jørgensen, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, J. K. Bøggild, Berg, Jakob Nielsen, *sekretær*.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet to udenlandske medlemmer, nemlig: LÉON BRUNSCHVICQ, fh. professor i filosofi ved universitetet i Paris, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 13. april 1928, død den 18. januar 1944, og dr. phil. ALBERT FRANCIS BLAKESLEE, fh. professor i botanik, director, Smith College Genetics Experiment Station, Northampton, Mass., optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 3. april 1936, død den 16. november 1954.

EJNAR DYGGVE gav en meddelelse: *Et nordsjællandsk Vi*.

I november 1954 blev en stor hedensk helligdom påvist af foredragsholderen i Nordsjælland. Den er nøje af samme form og størrelse som

Jelling-Viet, men er langt ældre, sandsynligvis fra bronzealderen, i hvert fald ikke yngre end keltisk jernalder. Hermed stemmer, at helligdommen er viet *Tir*, hvis anseelse havde nået et højdepunkt i denne periode.

KAJ BIRKET-SMITH forelagde en afhandling af KLAUS FERDINAND og G. K. DULLING: *The Hazara Culture and Language (Daizangi Dialect). Preliminary Notes.*

De såkaldte mongolske stammer i Afghanistan omfatter tre hidtil meget lidt kendte grupper: hazara, chahar aimaq og moghol. På grundlag af de undersøgelser, der er foretaget af Henning Haslund-Christensens minde-ekspedition, gaves en foreløbig oversigt over hazaraernes udbredelse, kultur og sprog. Deres område omfatter bjergene i det centrale Afghanistan, hvor de lever som agerbrugere og kvægavlere. Til for ca. 70 år siden var de så godt som uafhængige af centralregeringen, og deres isolering — yderligere styrket ved, at de i modsætning til flertallet af den afghanske befolkning bekender sig til den shi'itiske form for islam — er først i nyere tid blevet delvis brudt ved forbindelse med de sydfør boende nomader. Sproget er persisk stærkt gennemsyret med fremmedord, til dels af tyrkisk, men overvejende af mongolsk oprindelse.

Vil blive trykt i Hist.-filol. Medd.

C. MØLLER forelagde en afhandling af fil. lic. SVEN GÖSTA NILSSON, Lund: *Particle States for Strongly Deformed Nuclei.*

Til medlem af Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie valgtes Holger Hjelholt i stedet for Hugo Matthiessen, der havde ønsket at trække sig tilbage.

Det af selskabet tidligere vedtagne forslag til tillæg til fundats for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabsmand« havde under 8. december 1954 ved undervisningsministeriets foranstaltning modtaget kongelig konfirmation.

Efter indstilling fra repræsentationsudvalget vedtoges følgende:

Til generalforsamlingen i »Union Internationale des Sciences Biologiques« den 11.—16. april 1955 i Rom delegeredes Tage Kemp. Beretning trykt side 99—102.

Til mødet i »Union Académique Internationale« i Bruxelles den 13.—17. juni 1955 sendes to delegerede, udpeget af komiteen for unionen (jfr. side 57).

Til generalforsamlingen i »Conseil International des Unions Scientifiques« i Oslo den 8.—13. august 1955 delegeredes Jakob Nielsen og P. Brandt Rehberg.

Til »Der Erste Internationale Germanistenkongress« i Rom den 5.—10. september 1955 valgtes L. L. Hammerich til selskabets repræsentant.

Til behandling af sager vedrørende »Conseil International des Unions Scientifiques« vedtoges det at nedsætte en permanent komité, bestående af formændene for selskabets komiteer for de under Conseil stående unioner. Medlemmerne af den permanente komité var således: Niels Bohr, N. E. Nørlund og P. Brandt Rehberg samt selskabets sekretær Jakob Nielsen.

J. C. Jacobsen og Ebbe Rasmussen havde sendt beretning om mødet i »Union Internationale de Physique pure et appliquée« i London den 7.—10. juli 1954. Trykt side 95—96.

Hans Ræder og Ejnar Dyggve havde sendt beretning om deres deltagelse i »Den 2. internationale kongres for klassiske Studier« i København den 23.—28. august 1954.

Ejnar Dyggve havde sendt beretning om »Le Ier Congrès International d'Archéologie Chrétienne« i Aix-en-Provence den 13.—19. september 1954.

The International Science Foundation, International Science Center, California Academy of Sciences, San Francisco, havde sendt meddelelse om arbejdet med oprettelsen af Science Centers i U. S. A. til støtte for udenlandske videnskabsmænd, der besøger U. S. A.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med Institute of Industrial Hygiene, Yougoslav Academy of Sciences and Arts, Zagreb, og at sende Biol. Medd. og Skrifter.

Bytteforbindelsen med Naturwissenschaftliche Gesellschaft »Isis«, Dresden, var ophævet, da selskabet ikke eksisterede mere.

Rask-Ørsted fondets bestyrelse havde bevilget selskabet 20.000 kr. som fortsat støtte til opretholdelse af selskabets internationale forbindelser i 1955.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af dr. phil. O. Kofoed-Hansen og A. Nielsen: »Construction of a Spectrometer for Neutrino Recoils. Investigations of the Decay of A^{37} « i Mat.-fys. Medd. Trykt i bd. 29, nr. 15.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. bd. 28, nr. 12, P. Kristensen; 28, 13, Hans Tornehave; 29, 1, Erling Følner; 29, 2, Marvin E. Ebel; 29, 3, Lawrence Wilets; 29, 4, C. J. Ballhausen; 29, 5, Peter Naur.

Biol. Skrifter bd. 7, nr. 6, E. Fjerdingstad; 8, 1, Mogens Køie & K. H. Rechinger.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Mundtlig anmeldelse af forslag om optagelse af nye medlemmer i selskabet.
2. Eventuel behandling af bedømmelse af en indkommet prisbesvarelse for selskabets guldmedaille.
3. Eventuelt.

Den naturvidenskabelig-matematiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Mundtlig anmeldelse af forslag om optagelse af nye medlemmer i selskabet.
2. Eventuel behandling af bedømmelse af en indkommet prisbesvarelse for Schous legat.
3. Forhandling om forslag til prisopgaver for Thotts legat og Classens legat.
4. Forhandling om eventuel ophævelse af den danske bestyrelse for De skandinaviske Naturforsker møder.
5. Eventuelt.

---

8. Mødet den 4. februar 1955.

Til stede var 46 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, N. Bjerrum, Johs. Pedersen, Winge, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Børge Jessen, Fabricius, Grønbech, Møller, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Buchthal, Fenchel, Brandt, Elling, Matthiessen, J. Bjer-

rum, K. Arne Jensen, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, H. M. Hansen, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornrup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, J. K. Bøggild, Berg, Noe-Nygaard, Jakob Nielsen, *sekretær*, J. C. Jacobsen. — Desuden som gæst professor A. W. Adamson, Los Angeles, Cal.

J. A. CHRISTIANSEN gav en meddelelse: *Om et minimumsprincip i den kemiske reaktionskinetik.*

I 1878 indførte GIBBS sit minimumsprincip i den kemiske ligevægtslære. Derimod har man (I. PRIGOGINE) først for nylig opdaget et minimumsprincip i den kemiske kinetik.

Der betragtes som et specielt tilfælde en enzymatisk reaktion, der forløber gennem tre trin, hver med sin partialhastighed.

I systemet optræder der som mellemprodukter tre forskellige forbindelser af enzymet med substraterne, hvis molære koncentrationer tilsammen giver enzymets totalconcentration.

For dette system angives en kvadratisk funktion af partialhastighedernes afvigelser fra deres middelværdi, kaldet varianssummen. Det vises, at varianssummen ikke kan vokse med tiden. Varianssummens differentialkoefficient m. h. t. tiden er nul, hvis den selv er nul, men differentialkoefficienten kan også være nul, selv om summen selv ikke er nul. I sidstnævnte tilfælde indkommer der i regningerne en for systemet karakteristisk imaginær reaktionssandsynlighed, hvilket i det mindste åbner mulighed for et oscillatorisk forløb af reaktionen. Det påpeges, at denne konsekvens af antagelsen om en endelig værdi af varianssummen måske kan bidrage til forståelsen af visse biologiske fænomener.

HOLGER HJELHOLT gav en meddelelse: *Nogle ukendte kalenderoptegnelser fra 1597 af Arild Huitfeldt.*

I det Deichmanske bibliotek i Oslo findes en trykt skrivekalender for 1597, hvori er indført notitser fra månederne maj til november. Håndskrift og indhold viser, at notitserne stammer fra HUITFELDT, der i maj rejste til Norge for at holde retterting og i august til England i diplomatisk sendelse. Notitserne giver visse nye oplysninger om Norgesrejsen.

Bestyrelsen for Rask-Ørsted fondet havde sendt beretning for året 1952—53.

Til deltagelse i en Gauss-Feier i Göttingen den 19. februar 1955 i anledning af 100-året for Carl Friedrich Gauss' død valgtes W. Fenchel.

Det vedtoges at udvide bytteforbindelsen med Sächsische Landesbibliothek, Dresden, og at sende Overs., Mat.-fys. Medd. og Biol. Medd. og Skrifter (tidligere til »Isis«) foruden det tidligere sendte.

Det vedtoges at udvide bytteforbindelsen med Università degli studi di Trieste og at sende Overs., Hist.-filol. og Arkæol.-kunst-hist. Medd. og Skrifter foruden det tidligere sendte.

Selskabets arkiv havde fra Geodætisk institut (N. E. Nørlund) modtaget en samling af de af selskabet udgivne kort over Danmark.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 7, C. J. Ballhausen; 29, 8, Chr. Klix-büll Jørgensen.

9. Mødet den 18. februar 1955.

Til stede var 41 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, N. Bjerrum, Johs. Pedersen, Winge, Tuxen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Hammerich, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Høeg, Rubow, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Holter, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, K. Ad. Jensen, Brandt, Elling, Matthiessen, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, H. M. Hansen, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Topsøe-Jensen, Iversen, Peter Jørgensen, Steensberg, Nøe-Nygaard, Jakob Nielsen, *sekretær*.
— Som gæst professor T. V. Gustafson, Lund.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig Sir EDWARD MELLANBY, dr., fh. professor i farmakologi ved universitetet i Sheffield, sekretær ved Medical Research Council i London, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 11. april 1947, død den 30. januar 1955.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN gav en meddelelse om en *Skriv- og Reisekalender fra 1875 med dagbogsoptegnelser*.

En *Skriv- og Reisekalender 1875*, funden i en antikvarboghandlers udskudskasse, indeholder nogle optegnelser, udfra hvilke det kan fastslås, at kalenderen har tilhørt en dansk forfatter, for hvem 1875 har været et skæbneår, som har afsat sig dybe spor i hans forfatterskab.

ARNE NOE-NYGAARD gav en meddelelse: *Et på stort dyb omkrystalliseret vestgrønlandsk gnejsområdes struktur og material-sammensætning.*

Efter en forudgående analyse af områdets foldningsstil ved hjælp af luftfotografier, havde foredragsholderen sammen med mag. scient. ASGER BERTHELTSEN gennemført en undersøgelse af et gnejsområde, der ligger i den centrale del af en gammel bjergkæde i det vestgrønlandske grundfjeld.

Undersøgelsen gav til resultat, at foldningsstilen på det dybeste niveau er simpel, samt at den tangentielle sammenpresning under foldningsepoken her har været temmelig svag; i højere niveau er tektoniken mere kompliceret. Med mineralfaciesprincippet som baggrund for den stofflige og en geometrisk analyse for den arkitektoniske opbygning af foldekæden søgtes det vist, at de regioner, der har været udsat for højest temperatur og tryk (granulitfacies) har afgivet materiale til overliggende niveauer, der bl. a. som følge af dette materialetilskud må antage en mere kompliceret foldningsstil (amfibolitfacies). Materialvandringsens natur og bevægelsesmåde diskuteredes.

Den naturvidenskabelig-matematiske klasse stillede forslag om udsættelsen af to prisopgaver:

1. Opgave for 3.000 kr. af Thotts legat med titel: »Der ønskes givet et bidrag til belysning af hormon-ukrudtbekæmpelsesmidlers virkning på en eller flere kulturplanters spiring, udvikling og stofproduktion«. Indleveringsfristen var sat til 1. februar 1957.
2. Opgave for 4.000 kr. af Classens legat med titel: »Der ønskes en undersøgelse, der tilsigter at belyse sædskiftets betydning for de forskellige fodsygeformers forekomst på de danske kornagre«. Indleveringsfristen var sat til 1. februar 1958.

Selskabet sluttede sig til klassens forslag. Opgavernes ordlyd er trykt side 74—75.

Den historisk-filosofiske klasse havde indsendt bedømmelse af en indkommet besvarelse af den for 1953 udsatte prisopgave for selskabets guldmedaille med titel: »Infinitivens skæbne i de indo-europæiske sprog«. Efter forslag af et bedømmelsesudvalg, bestående af L. L. Hammerich, Louis Hjelmlev (affatter) og Peter Jørgensen, indstillede klassen til selskabet, at besvarelsen ikke belønnedes med den udsatte pris.

Selskabet sluttede sig til klassens indstilling. Bedømmelsen er trykt side 76—78.

Den naturvidenskabelig-matematiske klasse havde indsendt bedømmelse af en indkommet besvarelse af den for 1953 udsatte opgave for 2.500 kr. af Schous legat med titel: »Det algebraiske indhold af Johannes Hjelmslevs geometriske begrebsdannelser«. Efter forslag af et bedømmelsesudvalg, bestående af N. E. Nør-lund, Jakob Nielsen, Børge Jessen og W. Fenchel (affatter), indstillede klassen til selskabet, at besvarelsen belønnedes med den udsatte pris.

Selskabet sluttede sig til klassens indstilling. Ved navnesed-lens åbning viste forfatteren sig at være adjunkt Poul O. Neerup, Birkerød. Bedømmelsen er trykt side 78—80.

Efter undervisningsministeriets anmodning besluttede selska-bet at indstille K. Linderstrøm-Lang som repræsentant for sel-skabet i den danske Unesco-nationalkommission for en periode af tre år fra 1. marts 1955 at regne.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger i publikatio-nerne:

Fil. lic. Sven Gösta Nilsson: »Binding States of Individual Nucleons in Strongly Deformed Nuclei« i Mat.-fys. Medd. Trykt i bd. 29, nr. 16.

Dr. phil. Finn Salomonsen: »The Evolutionary Significance of Bird-Migration« i Biol. Medd. Trykt i bd. 22, nr. 6.

---

10. Mødet den 4. marts 1955.

Til stede var 59 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, N. Bjerrum, Johs. Pedersen, Sand, Winge, Friis Johansen, Tuxen, Knud Jessen, Linderstrøm-Lang, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Fabricius, Rubow, Grønbech, Møller, Blinkenberg, Fischer, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Hjelmslev, Buchthal, Fenchel, Brandt, Matthiessen, J. Bjerrum, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, H. M. Hansen, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Iversen, Kemp, Helgason, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, J. K. Bøggild, Berg, Einarson, Jakob Nielsen, *sekretær*, Th. Madsen, Brøndum-Nielsen, J. C. Jacobsen, K. Ad. Jensen, Elling, Faurholt. — Desuden selskabets udenlandske medlem professor Bengt Hasselrot, Uppsala.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig dr. jur. og scient. OSWALD THEODORE AVERY, fh. Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 13. april 1951, død den 20. februar 1955.

POUL TUXEN gav en meddelelse: *Nogle bemærkninger om indledningsbønnen i de indiske skuespil.*

De indiske skuespil indledes i almindelighed med en strofe (nandī), der efter teoretikernes anvisning skal indeholde en påkaldelse af gud og antydninger af stykkets indhold. De indledende strofer i Kālidāsa tre skuespil er rettet til hans gud Śiva (Īśa, Herren), som anråbes om hjælp og tilbedes som den, der opretholder og bærer alting, ja, gennem sine otte manifestationer (tanu, legeme, form) ligefrem udgør verdensaltet.

C. Møller forelagde en af dr. G. Källén og A. Sabry indsendt afhandling: »Fourth Order Vacuum Polarization«.

W. Fenchel aflagde beretning om sin deltagelse i den i Göttingen den 19. februar 1955 afholdte Gauss-Feier i anledning af 100-året for C. F. Gauss' død. Selskabet modtog samtidig en kort skriftlig beretning.

Sekretæren omtalte dotationssskrivelsen for »J. P. Suhr & søns legat til erindring om professor, dr. med. & phil. Julius Thomsen« og stillede forslag om, at hele det årlige rentebeløb — for tiden 4.352 kr. — af legatet fremtidig ifølge legatets dotationssskrivelse anvendtes til fremme af selskabets formål efter den nærmere bestemmelse af selskabets præsident.

Siden 1899 havde selskabets præsident, efter bestemmelse af Julius Thomsen, haft ret til, uden særlig bevilling fra selskabets side, at råde over et beløb på indtil 1.500 kr. årlig til udgifter vedrørende selskabets anliggender. Hvad der af dette beløb ikke benyttedes i årets løb, var tillige med de øvrige renter af legatet ført til indtægt for selskabet.

Sekretæren foreslog med kassekommissionens godkendelse følgende tillæg til dotationssskrivelsen:

»I 1955 ændredes denne bestemmelse med selskabets tilslutning således:

Der forbeholdes selskabets præsident ret til, uden særlig bevilling fra selskabets side, at råde over legatets renter til udgifter vedrørende selskabets anliggender. Hvad der af de årlige renter ikke benyttes i løbet af et regnskabsår, bliver at føre til indtægt for selskabet.«

Selskabet sluttede sig til dette forslag.

Selskabets sekretariat havde sendt beretning om virksomheden i året 1954. Trykt side 103—109.

Efter indstilling af repræsentationsudvalget vedtoges følgende:

Til »Le 3e Congrès International de Biochimie« i Bruxelles den 1.—6. august 1955 delegeredes K. Linderstrøm-Lang.

Til »Le XVIIIe Congrès International d'Histoire de l'Art« i Venezia den 11.—18. september 1955 valgtes Ejnar Dyggve til delegeret.

Til »Le Xe Congrès International d'Études Byzantines« i Istanbul den 15.—21. september 1955 delegeredes Ejnar Dyggve.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af mag. art. Erik Iversen: »Some Egyptian Paints and Pigments. A Lexicographical Study« i Hist.-filol. Medd. Vil blive trykt i bd. 34, nr. 4.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 6, O. B. Nielsen & O. Kofoed-Hansen.

Johs. Pedersen gjorde selskabet bekendt med sin beslutning om at træde tilbage som medlem af og formand for Carlsbergfondets direktion fra den 1. juli 1955 at regne. Han meddelte endvidere, at direktionen havde valgt Børge Jessen til formand fra nævnte tidspunkt.

Præsidenten gav udtryk for selskabets dybe beundring og taknemmelighed for Johs. Pedersens store indsats i fondets direktion til gavn for dansk videnskab. Han lykønskede derpå Børge Jessen til valget til det ansvarsfulde hverv som formand for direktionen.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Forhandling om og afstemning over forslag om optagelse af nye medlemmer.
2. Eventuelt.

Den naturvidenskabelig-matematiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Forhandling om og afstemning over forslag om optagelse af nye medlemmer.
2. Valg af klasseformand.
3. Eventuelt.

---

11. Mødet den 18. marts 1955.

Til stede var 50 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, N. Bjerrum, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Høeg, Rubow, Grønbech, J. C. Jacobsen, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Hjelslev, Buchthal, Fenchel, Matthiessen, J. Bjerrum, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, H. M. Hansen, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Topsøe-Jensen, Faurholt, Iversen, Iuul, Vagn Poulsen, Steensberg, J. K. Bøggild, Berg, Noe-Nygaard, Jakob Nielsen, *sekretær*.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig Sir ALEXANDER FLEMING, dr., fh. professor i bakteriologi ved universitetet i London, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 12. april 1946, død den 11. marts 1955.

PAUL V. RUBOW gav en meddelelse: *Købmanden i Venedig*.

SHAKESPEARE'S *Merchant of Venice*, der tør sættes til ca. 1594–96, er bleven set med andre øjne af datidens publikum end af nutidens. Det er en typisk renaissance-komedie i gammel italiensk stil med grusomhed, spænding, kærlighed og lystighed. Den ene af de to original-udgaver er viist at være et falsum, men overleveringen er god.

Vil blive trykt i Hist.-filol. Medd. bd. 34, nr. 5.

JOHS. IVERSEN gav en meddelelse: *Stenalderens skovrydninger belyst ved pollenanalyse og eksperiment.*

Landbrugskulturens komme her i landet registreres i moselagens pollenflora på en meget tydelig og karakteristisk måde, der indicerer omfattende, kollektive skovrydninger med økse og ild, efterfulgt af kvæggræsning, nogen korndyrkning og snart også af skovens regeneration.

Det måtte undre, at stenalderens bønder med det primitive værktøj, de rådede over, har været i stand til at rydde og brænde skov i så stor målestok. For at få hele problemstillingen belyst ved eksperiment har en række videnskabsmænd i fællesskab søgt at eftergøre dette primitive landbrug, idet man såvidt muligt har benyttet sig af de metoder, der formodes anvendt i stenalderen. Der gaves en oversigt over de foreløbige resultater af disse forsøg.

Sekretæren meddelte, at den naturvidenskabelig-matematiske klasse i sit møde den 4. marts havde genvalgt Øjvind Winge til formand i de kommende tre år.

Sekretæren gav meddelelse om begge klassers forslag til indvalg af nye medlemmer.

Der foretoges første behandling af valg af medlem af Carlsbergfondets direktion.

Direktionen for Det Classenske Fideicommis havde sendt beretning for regnskabsåret 1953—54.

Bestyrelsen for »Emil Herborgs legat« havde uddelt de tre ledige legatportioner fra 1. april 1955 til mag. scient. & cand. mag. Bent Fuglede (matematik), cand. mag. Ulrik Ib Røen (zoologi) og mag. scient. Aage F. R. Winther (fysik).

Komiteen for »Union Académique Internationale« havde meddelt, at Fr. Blatt og Carsten Høeg ville repræsentere selskabet ved unionens møde i Bruxelles den 13.—17. juni 1955.

Det vedtoges at udvide bytteforbindelsen med State Lenin Library of USSR, Moskva, og at sende et tredie eksemplar af Mat.-fys. Medd.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med tidsskriftet »Energia nucleare«, Milano, og at sende Mat.-fys. Medd.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger i publikationerne:
Dr. phil. Gunnar Bech: »Studien über das deutsche verbum infinitum. Band I« i Hist.-filol. Medd. Vil blive trykt i bd. 35, nr. 2.

Dr. G. Källén og A. Sabry: »Fourth Order Vacuum Polarization« i Mat.-fys. Medd. Vil blive trykt i bd. 29, nr. 17.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 11, Chr. Klixbüll Jørgensen; 29, 14, C. J. Ballhausen & Chr. Klixbüll Jørgensen.

Biol. Medd. bd. 22, nr. 5, P. Boysen Jensen.

---

12. Mødet den 1. april 1955.

Til stede var 35 medlemmer, nemlig: Øjvind Winge, *leder af mødet*, N. Bjerrum, Hertzsprung, Johs. Pedersen, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, Martin Kristensen, Langseth, Børge Jessen, Grønbech, Holter, Niels Nielsen, Barr, Hjlemslev, Fenchel, Degerbøl, Rosenkrantz, H. M. Hansen, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, Peter Jørgensen, Hammerich, *fung. sekretær*, Jakob Nielsen, Møller.

EBBE RASMUSSEN gav en meddelelse: *Spektroskopisk undersøgelse af en radioaktiv kryptonisotop.*

Ved interferensspektroskopiske metoder undersøgtes finstrukturen af nogle infrarøde spektrallinier for den radioaktive kryptonisotop Kr^{85} , som dannes ved fission af uran. Af målingerne bestemtes atomkernens mekaniske moment, og ved sammenligning med den stabile isotop Kr^{88} bestemtes forholdet mellem disse to kerner's magnetiske momenter samt forholdet mellem deres elektriske quadrupolmomenter.

BJØRN KORNERUP fremlagde første bind af sin, af »Selskabet for Danmarks Kirkehistorie« foranstaltede, udgave af biskop H. Martensens breve, indeholdende brevene 1848—59 til den senere domprovst i Roskilde, dr. L. Gude.

Efter en kort karakteristik af brevsriveren og brevstoffet belystes især tre punkter ud fra det foreliggende materiale: 1. Martensens stilling til det slesvigske spørgsmål, især i 1853. 2. Rasmus Niensens optræden over for Martensen 1853. 3. Besættelsen af Sjællands bispestol 1854.

Kommissionen for den nye Ducange havde sendt beretning for året 1954. Trykt side 91—92.

Komiteen for »Union Astronomique Internationale« havde udpeget Ejnar Hertzsprung til selskabets delegerede ved unionsmødet i Dublin den 29. august—5. september 1955.

Det vedtoges at optage følgende afhandlinger af dr. Kurt Alder og mag. scient. Aage Winther: »Matrix Elements between States in the Coulomb Field« og »On the Exact Evaluation of the Coulomb Excitation« i Mat.-fys. Medd. Vil blive trykt i bd. 29, henh. nr. 18 og nr. 19.

13. Mødet den 15. april 1955.

Til stede var 51 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Nørlund, Hertzsprung, Johs. Pedersen, Winge, Friis-Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Høeg, Rubow, Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Blinkenberg, Fischer, Holter, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Fenchel, K. Ad. Jensen, Elling, Matthiessen, J. Bjerrum, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tøvborg Jensen, Topsøe-Jensen, Faurholt, Iuul, J. K. Bøggild, Berg, Jakob Nielsen, *sekretær*, Th. Madsen, N. Bjerrum, Hjlemslev, Brandt, Vagn Poulsen, Noe-Nygaard.

J. K. BØGGILD gav en meddelelse: *Instabile elementarpartikler og kosmiske stråler*.

Undersøgelser over de kosmiske stråler førte i 1933—35 til erkendelse af, at strålingen måtte opdeles i to dele, den hårde og den bløde komponent.

Ved nøjere undersøgelser, navnlig ved hjælp af tågekamre, af den hårde komponent lykkedes det i 1937 at påvise eksistensen af en ny elementarpartikel, den såkaldte meson, hvis masse ligger mellem elektronens og protonens. Eksperimenter med Geiger-Müller-tællere og med fotografiske emulsioner i forbindelse med vejledende støtte af teoretiske forudsigelser har vist, at der findes to arter af mesoner, π -mesoner, som dannes ved sammenstød mellem energirige atomare partikler og μ -mesoner, som fremkommer ved spontan omdannelse af π -mesoner. Det nøje kendskab, man har til disse partikler, skyldes i særlig grad eksperimenter med kunstigt frembragte mesoner. En stor overraskelse for forskningen har det været, at man i de senere år har fundet et antal nye elementarpartikler, hvoraf nogle, de såkaldte tunge mesoner, har masse mellem π -mesonen og protonen, mens andre, som kaldes hyperoner, er tungere end protonen. Den meget sparsomme forekomst af disse partikler har medført, at undersøgelserne søges gennemført ved et vidt forgrent internationalt samarbejde.

Der foretoges afstemning over de fra klasserne indbragte forslag til optagelse af nye medlemmer. Valgt blev følgende:

I den historisk-filosofiske klasse som indenlandsk medlem: dr. phil. Wolja Christian Erichsen, lektor i koptisk ved Københavns universitet. — Som udenlandske medlemmer: dr. phil. Harry Per Fett, fh. riksantikvar, Oslo, og dr. phil. Alf Tor Nyman, fh. professor i filosofi ved universitetet i Lund.

I den naturvidenskabelig-matematiske klasse som indenlandske medlemmer: dr. phil. Thøger Sophus Vilhelm Bang, lektor i matematik ved Københavns universitet; dr. phil. Aage Niels Bohr, universitetsadjunkt; dr. phil. Stig Erik Veibel, professor i organisk kemi ved Danmarks tekniske Højskole; dr. phil. Gunnar Axel Wright-Thorson, amanuensis ved Zoologisk museum, lektor i marin økologi ved Københavns universitet; dr. phil. Hans Henriksen Ussing, professor i zoofysiologi ved Københavns universitet, og dr. phil. Mogens Christian Wanning Westergaard, professor ekstraord. i genetik ved Københavns universitet. — Som udenlandske medlemmer: dr. phil. Paul Runar Collander, professor i botanik ved universitetet i Helsingfors, og dr. phil. Hans Claudius Michael Kopfermann, professor i fysik ved universitetet i Heidelberg.

Ved anden behandling af valg af medlem af Carlsbergfondets direktion valgtes Stig Iuul ved den skriftlige afstemning. Valget gælder fra 1. juli 1955 til udløbet af Johs. Pedersens funktionstid den 30. september 1958.

Der foretoges endvidere følgende valg:

1. Til medlem af kassekommissionen for årene april 1955—59 genvalgtes N. E. Nørlund.
2. Til revisor for årene april 1955—57 genvalgtes Carsten Høeg.
3. Til revisorsuppleant for årene 1955—57 genvalgtes Kaare Grønbech.
4. Som tilforordnet ved Carlsberg laboratoriets bestyrelse for perioden 1. oktober 1955—30. september 1960 genvalgtes laboratorieførstander, cand. polyt. A. C. Andersen.
5. Til medlem af bestyrelsen for »Emil Herborgs legat« for årene april 1955—63 genvalgtes Niels Bohr.
6. Til medlem af bestyrelsen for »Emil Herborgs legat« for årene april 1955—58 valgtes Arne Noe-Nygaard i stedet for

O. B. Bøggild, der havde ønsket at trække sig tilbage på grund af alder.

7. Til medlemmer af bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabsmand« for årene april 1955—61 genvalgte Ejnar Dyggve (formand), W. Fenchel, Kaare Grønbech og højesteretssagfører Th. Knudtzon.

Undervisningsministeriet havde meddelt, at der for finansåret 1955—56 var bevilget selskabet et statstilskud på 65.000 kr. til opretholdelse af selskabets almindelige virksomhed.

Efter forslag af selskabets komité for »Conseil International des Unions Scientifiques« vedtog selskabet at tiltræde optagelsen i Conseil af »International Union of Physiological Sciences« og af »International Union of Biochemistry«.

Bytteforbindelsen med »Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik«, Berlin, var ophævet, da Jahrbuch var ophørt.

14. Mødet den 29. april 1955.

Til stede var 51 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Th. Madsen, N. Bjerrum, Nørlund, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Winge, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Fabricius, Høeg, Grønbech, Møller, Fischer, Holter, Brandt Rehberg, Buchthal, Fenchel, Matthiessen, Dam, Degerbøl, Rosenkrantz, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, J. K. Bøggild, Erichsen, Bang, Aage Bohr, Ussing, Veibel, Westergaard, Jakob Nielsen, *sekretær*, Barr. — Endvidere de udenlandske medlemmer professor J. A. Hedvall, Göteborg, og professor Lennart Smith, Lund, og som gæst præsidenten for CIPSH, professor Jacques Rueff, Paris.

Præsidenten bød de nye medlemmer velkommen.

Sekretæren meddelte, at selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig dr. phil. ALBERT EINSTEIN, fh. professor i teoretisk fysik ved Institute for Advanced Study, Princeton, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 9. april 1920, død den 18. april 1955.

Niels Bohr udtalte nogle mindeord om Albert Einstein.

Niels Bjerrum forelagde en afhandling af selskabets udenlandske medlem, professor E. A. Guggenheim, Reading: »On Brønsted's Principle of Specific Interaction«. Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd. bd. 30, nr. 14.

K. LINDERSTRØM-LANG gav en meddelelse: *Deuterium-udveksling mellem vand og proteinstoffer.*

Deuterium-udvekslingen af insulin, ribonuclease og β -lactoglobulin er blevet underkastet en nøjere analyse, der har vist, at disse proteinstoffer indeholder forskellige grupper af udvekslelige brintatomer, som reagerer med vidt forskellig hastighed. Udvekslingen er stærkt afhængig af temperaturen, af brintionkoncentrationen og af tilsætningen af denaturerende midler, som f. eks. urinstof eller guanidinklorid. Betydningen af disse iagttagelser for vor forståelse af proteinstoffernes struktur blev diskuteret.

KAARE GRØNBECH gav en meddelelse: *Studier blandt kalmykker i Tyskland.*

Kalmyk er den fra tyrkisk overtagne, almindeligt brugte europæiske betegnelse for vestmongolerne (Oiraterne). En kalmykkisk stamme, Torguterne, slog sig i 1643 ned ved Volgas nedre løb. Nogle af dem vendte 1771 tilbage til Centralasien, men nogle hundred tusinde kalmykker nomadiserede stadig i Sydrusland lige til 1945. Under første verdenskrig slog nogle landflygtige volgakalmykker sig ned ved Prag og ved Belgrad, og under anden verdenskrig kom en del af disse til Tyskland, hvor der nu lever mindre kolonier ved München, Ingolstadt og Frankfurt a. M.

Der gjordes rede for studier foretaget blandt kalmykkerne ved München i efteråret 1954.

Kassekommissionen forelagde det reviderede regnskab for året 1954. Uddrag deraf er trykt side 67—70.

Carlsbergfondets direktion forelagde ved formanden beretning for året 1. oktober 1953—30. september 1954. Trykt II, side 1—102.

Efter indstilling fra bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzens legat« vedtog selskabet at uddele følgende bevillinger: Til studiet af dansk sprog: stud. mag. Claus Ingemann Jørgensen 500 kr., mag. scient. Johan Lange 500 kr., mag. art., fru Ellen Olsen Madsen 1.000 kr., og bibliotekar, mag. art. Karl Martin Nielsen 1.000 kr.; — og til studiet af dansk flora: amanuensis,

cand. mag. Erna Bach 600 kr., professor, dr. C. A. Jørgensen til medhjælp 500 kr., lektor, cand. mag. Arne Larsen, Rønne, 1.000 kr., og mag. scient. Lise Høst Saunte 900 kr., i alt 6.000 kr.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabsmand« havde sendt beretning og regnskab for året 1954. Trykt side 86—87.

Selskabet havde afsluttet sin bytteforbindelse med Académie des Sciences Techniques, Warszawa, idet akademiet var ophævet.

Kassekommissionen havde genvalgt N. E. Nørlund til formand for det kommende år.

Kassekommissionen havde bevilget regulering af løn og honorar til selskabets arkivar og assistent fra 1. april 1955.

Den historisk-filosofiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Drøftelse af forslag om uddeling af selskabets guldmedaille.
2. Eventuelt.

---

15. Mødet den 13. maj 1955.

Til stede var 44 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Fabricius, Høeg, Grønbech, Fischer, Barr, Buchthal, Fenchel, J. Bjerrum, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, H. M. Hansen, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Ebbe Rasmussen, Hjelholt, Kornerup, Faurholt, Iversen, Kemp, Iuul, J. K. Bøggild, Noe-Nygaard, Erichsen, Bang, Aage Bohr, Jakob Nielsen, *sekretær*, Th. Madsen.

JOHS. PEDERSEN gav en meddelelse: *Madvigs forhold til Videnskaberne Selskab og Carlsbergfondet.*

I selskabets møde den 19. marts 1948 foreslog Carsten Høeg, at selskabet skulle tage initiativ til udgivelse af et værk om J. N. Madvigs virke i det danske samfund i anledning af hans 150-års fødselsdag i 1954, under henvisning til hans virksomhed som mangeårig præsident i selskabet og som første formand i Carlsbergfondets direktion.

Der nedsattes i et senere møde et udvalg, idet Carlsbergfondet havde besluttet at ville deltage i udgivelsen og påtage sig omkost-

ningerne. Arbejdet fordeltes af udvalget mellem flere medarbejdere; af forskellige grunde var det blevet forsinket, men trykningen var begyndt og ovennævnte meddelelse var at betragte som en forelæggelse af værket.

EJNAR DYGGE gav en meddelelse: *Theoderik mausoleets kuppel*.

De tanker om en nordisk indflydelse på Theoderik mausoleets stil, som fremsattes 1856 af FR. KUGLER, har fra mange sider fået stærk tilslutning helt op til nyeste tid. Udgangspunktet for diskussionen har her især været den mægtige monolithe kuppelhvælvning, som kroner bygningen.

Denne kuppelhvælvings forhold belystes. Der vistest bl. a., at kuplen har karakteristiske træk fælles med en mindre gruppe kuppelkonstruktioner i Middelhavsområdet i første halvdel af 6. århundrede. Denne kuppeltype glider dog tidligt ud til fordel for den særlige kuppelophugning, som bliver den klassiske for kuppelarkitekturen i byzantinsk og senbyzantinsk tid.

Aage Bohr forelagde tre afhandlinger: 1) af dr. B. R. Mottelson & fil. lic. Sven Gösta Nilsson, 2) af dr. A. K. Kerman og 3) af dr. W. J. Swiatecki, som ønskedes optaget i Mat.-fys. Medd.

Efter forslag af den historisk-filosofiske klasse vedtog selskabet at tildele fh. direktør ved nationalmuseet, dr. phil. Mouritz Mackeprang selskabets guldmedaille som udtryk for anerkendelse af hans videnskabelige livsværk.

Til medlem af Frederiksborg-museets bestyrelse valgtes Kaare Grønbech i stedet for Johs. Pedersen, der havde ønsket at trække sig tilbage fra 1. juli 1955. Valget gælder til 30. september 1958.

Administrationsudvalget for »Niels Bohr legatet« havde sendt uddrag af regnskabet for året 1954. Trykt side 89.

Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorezens legat« havde sendt beretning for året 1954—55 og regnskab for året 1954. Trykt side 89—91.

Bestyrelsen for »Emil Herborgs legat« havde sendt beretning og regnskab for året 1954. Selskabet gav decharge for regnskabet. Et uddrag er trykt side 88.

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie havde sendt beretning for året 1954. Trykt side 81—85.

Efter indstilling af repræsentationsudvalget vedtoges følgende:

Til »Le Ier Congrès International de Langue et de Littérature du Midi de la France« i Avignon den 7.—11. september 1955 delegeredes Andreas Blinkenberg.

Til »Le Xe Congrès International des Sciences Historiques« i Rom den 4.—11. september 1955 delegeredes Holger Hjelholt.

Det vedtoges at indlede bytteforbindelse med Biblioteca dell'Istituto di archeologia et storia dell'arte, Roma, og at sende Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

Bytteforbindelsen med Chicago Academy of Sciences, John Crerar Library, Chicago, var reduceret med Hist.-filol. Medd. og Skrifter.

Bytteforbindelsen med Biological Society of Washington, Wash. D. C., var ophørt.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. bd. 29, nr. 10, A. Bohr, P. O. Fröman & B. R. Mottelson.

Biol. Skrifter bd. 8, nr. 3, Tyge W. Böcher, Kai Larsen & Knud Rahn.

Sekretæren meddelte, at selskabet i den forløbne sæson 1954—55 havde holdt 15 møder, i hvilke 11 medlemmer af den historisk-filosofiske klasse havde givet 14 meddelelser, nemlig: Barr, Birket-Smith, Brøndum-Nielsen (2), Dyggve (2), Grønbech (2), Hammerich, Hjelholt, Kornerup, Johs. Pedersen, Rubow og Tuxen; og 13 medlemmer af den naturvidenskabelig-matematiske klasse havde givet 15 meddelelser, nemlig: J. Bjerrum, N. Bjerrum, Aage Bohr, J. K. Bøggild, J. A. Christiansen, Holter, Iversen, J. C. Jacobsen, Linderstrøm-Lang, C. Møller (3), Niels Nielsen, Noe-Nygaard og Ebbe Rasmussen.

Den naturvidenskabelig-matematiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Drøftelse af spørgsmålet om fortsættelse af De skandinaviske Naturforsker møder og eventuelt valg af ny dansk bestyrelse.
2. Eventuelt.

Efter mødesæsonens slutning har selskabet mistet et indenlandsk medlem, nemlig dr. phil. POUL TUXEN, fh. professor i indisk-østerlandsk filologi ved Københavns universitet, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 13. april 1928, død den 29. maj 1955, samt to udenlandske medlemmer: dr. phil. HAAKEN HASBERG GRAN, fh. professor i botanik ved universitetet i Oslo, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 8. april 1938, død den 2. juni 1955, og dr. med. THEODOR THJÖTTA, professor i bakteriologi og serologi ved universitetet i Oslo, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske klasse den 13. april 1951, død den 12. juni 1955.

UDDRAG AF REGNSKABET

FOR ÅRET 1954

Indtægt.	kr.	øre	kr.	øre
1. <i>Beholdning fra forrige års regnskab:</i>				
Kassebeholdning	....	..	31240	68
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af obligationer	30076	29		
b. Rente af indskud i bank	475	94	30552	23
3. <i>Statstilskud i kalenderåret 1954</i>	....	..	65000	00
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig bestemmelse:</i>				
a. Til præmier:				
fra det Classenske fideicommis	400	00		
fra etatsråd Schou og hustrus legat	100	00		
b. Til videnskabelige formåls fremme:				
det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag for				
året 1953 (udbet. juni 1954)	5648	58		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & søns legat til erindring				
om prof., dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
rente af 120200 kr. Østift. Krdf. oblig.	4610	89		
e. F. J. Ørnborgs legat	2000	00	32759	47
5. <i>Salg af selskabets publikationer</i>	....	..	24565	24
6a. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted fondet til selskabets</i>				
<i>internationale forbindelser</i>	20000	00		
Refusion af forskud	508	20		
6b. <i>Bidrag fra Carlsbergfondet</i>	20000	00	40508	20
7. <i>Tilfældige indtægter:</i>				
a. Udtrukne obligationer	10000	..		
b. Refusion af tilskud til Lundehave	36000	..		
c. Refusion fra undervisningsministeriet	300	..	46300	00
Samlet indtægt	....	..	270925	82

Udgift.	kr.	øre	kr.	øre
<i>1. Selskabets bestyrelse:</i>				
a. Løn til embedsmænd, arkivar og assistent m. m.	37828	30		
b. Selskabets møder	4664	05		
c. Rengøring	3195	06		
d. Kontor og oplag	9072	87		
e. Porto	5142	15		
f. Forsikring	324	45	60226	88
<i>2. Selskabets publikationer:</i>				
a. Oversigten	10775	36		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af selskabets midler	102189	50		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag	4000	00	116964	86
<i>3. Anvist af selskabets præsident fra J. P. Suhr & søns legat. ....</i>				
	....	..	1500	00
<i>4. Understøttelse til skrifers udgivelse og videnskabelige arbejder af medlemmer eller andre:</i>				
a. Af selskabets midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag: Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	1400	00	1400	00
<i>5. Selskabets internationale forbindelser:</i>				
a. Kontingent til internationale sammenslutninger for året 1954	9297	17		
b. Rejseudgifter til selskabets delegerede ...	12002	32	21299	49
Overføres...	....	..	201391	23

Udgift.		kr.	øre	kr.	øre
	Overført . . .	....	..	201391	23
6. Pengepræmier og medailler:					
a. Præmier af legaterne:					
	Af Thotts legat	»	»		
	Af Classens legat	»	»		
	Af Schous legat	»	»		
b. Medailler og pengepræmier af selskabets kasse					
		»	»		
c. F. J. Ørnborgs legat for 1954					
		2000	00	2000	00
7. Udgifter til istandsættelser og anskaffelser					
		....	..	4811	65
8. Indkøb af obligationer					
		....	..	52867	58
9. Tilskud til Lundehave					
		....	..	2400	00
10. Beholdning ved årets slutning:					
	Kassebeholdning	....	..	7455	36
Samlet udgift . . .		....	..	270925	82

Regnskab for bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske stiftelse:

Beholdning ultimo 1953	kr. 1288,42	Udgifter 1954	kr. 5400,00
Bidrag indgået 1954 . . .	- 5648,58	Beholdning ultimo 1954	- 1537,00
	kr. 6937,00		kr. 6937,00

Regnskab for bidrag fra Rask-Ørsted fondet til selskabets internationale forbindelser:

Beholdning ultimo 1953.	kr. 12,53	Kontingentudgifter til	
Bidrag indgået 1954	- 20000,00	unioner for 1954	kr. 9297,17
		Rejseudgifter 1954 til	
		selskabets delegerede	- 11494,12
		Beholdning ultimo 1954	- ÷ 778,76
	kr. 20012,53		kr. 20012,53

Opsamlet af legaterne:

	Thotts legat	Classens legat	Schous legat	Ørnborgs legat
Beholdning ultimo 1953	2400 kr.	2200 kr.	2800 kr.	» kr.
Bidrag for 1954	200 -	400 -	100 -	2000 -
Pengepræmier udbetalt 1954	» -	» -	» -	2000 -
Beholdning ultimo 1954	2600 kr.	2600 kr.	2900 kr.	» kr.

Formueopgørelse pr. 31. december 1954.

I. Værdipapirer lydende på selskabets navn (herunder Thotts legat på 5000 kr.):

8000 kr. danske statsobl. 1894	à 3 ⁰ / ₁₀₀	..... kursværdi kr.	4 440,00
15000 - danske statsobl. 1941/66	à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	— - 13 387,50
80000 - - - 1944/84	à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	— - 62 600,00
34000 - konv. danske statsobl. 1919	à 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	— - 27 115,00
54300 - danske statsobl. S. 1997	à 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	— - 42 082,50
125700 - Husejer Kreditk. obl. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 88 618,50
161000 - Østift. Kreditf. obl. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 113 300,00
199000 - - - - - à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 160 750,00
8000 - - - - - à 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 6 490,00
25000 - - - - - à 5 ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 20 937,50
43000 - Jydske Land. Krdf. obl. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 34 730,00
4000 - - - - - à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 3 230,00
5000 - - - - - à 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 4 275,00
51000 - Kbhvns. Kreditf. obl. à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 40 672,50
16000 - Ny jydske Købstads Krdf. obl. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	.....	.....	— - 10 920,00

Ialt 829000 kr. nominelt, ... til kursværdi kr. 633 548,50

II. J. P. Suhr & søns legat til erindring om professor, dr. med. & phil. Julius Thomsen:

91200 kr. Østift. Kreditf. obl. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	..... kursværdi kr.	66 648,00
29000 - - - - - à 4 ⁰ / ₁₀₀	.....	— - 23 222,50

120200 kr. nominelt, ... til kursværdi kr. 89 870,50

III. Kassebeholdning..... kr. 7 455,36

I ovenstående formueopgørelse er inkluderet beholdning af bidrag fra den Hielmstjerne-Rosenroneske stiftelse kr. 1 537,00, beholdning af bidrag fra Rask-Ørsted fondet kr. ÷ 778,76 samt opsamlede bidrag til prisopgaver for legaterne kr. 2 600 + kr. 2 600 + kr. 2 900.

Regnskabet er revideret af selskabets revisorer og godkendt af kassekommissionen.

Den 15. april 1955.

N. E. Nørlund
Kassekommissionens formand.

BUDGET
FOR ÅRET 1955

Indtægt.	kr.	ø.	kr.	ø.
1. <i>Beholdning:</i>				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. 8000 kr. danske stats oblig. à 3 pct.	240	»		
90000 - do. do. à 4 -	3600	»		
75600 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	3402	»		
125700 - Husejer Kreditk. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4399	50		
161000 - Østifternes Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	5635	»		
199000 - do. do. à 4 -	7960	»		
8000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	360	»		
25000 - do. do. à 5 -	1250	»		
43000 - Jydske Land. Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1505	»		
4000 - do. do. à 4 -	160	»		
5000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	225	»		
51000 - Københavns Krdf. oblig. à 4 -	2040	»		
16000 - Ny jydske Købst. Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ pct.	560	»		
b. Rente af indskud i bankerne	50	50	31387	»
3. <i>Forventet statstilskud</i>	....	..	65000	»
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig bestemmelse:</i>				
a. Til præmier:				
fra det Classenske fideicommiss	400	»		
Etatsråd Schou og hustrus legat	100	»		
b. Til videnskabelige formåls fremme:				
Det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag for året 1954	5500	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & søns legat til erindring om prof., dr. med. & phil. Julius Thomsen: rente 3 ¹ / ₂ pct. af 91200 kr. og 4 pct. af 29000 kr. Østif. Krdf. oblig.	4352	»		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs legat	2000	»	32352	»
5. <i>Salg af selskabets publikationer</i>	....	..	20000	»
6. a. Forventet bidrag fra Rask-Ørsted fondet	....	..	20000	»
b. Bidrag fra Carlsbergfondet	....	..	20000	»
Samlet indtægt...	....	..	188739	»

	kr.	ø.	kr.	ø.
Udgift.				
1. Selskabets bestyrelse :				
a. Lønninger m. m.	38304	76		
b. Selskabets møder	5000	»		
c. Rengøring	3000	»		
d. Kontor og oplag	7000	»		
e. Porto	5000	»		
f. Forsikring	270	»		
			58574	76
2. Selskabets publikationer :				
a. Oversigten	12000	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne m. m.:				
α. Af selskabets midler	84000	»		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag	4000	»		
			100000	»
3. Til rådighed for selskabets præsident fra				
<i>J. P. Suhr & søns legat</i>	.....	..	1500	»
4. Understøttelse til skrifers udgivelse og videnskabelige arbejder af medlemmer eller andre :				
a. Af selskabets midler		»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag:				
Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	1400	»	1400	»
5. Selskabets internationale forbindelser :				
a. Kontingent til internationale sammenslutninger	10400	»		
b. Rejser	9600	»	20000	»
Overføres ...	.....	..	181474	76

Udgift.		kr.	ø.	kr.	ø.
	Overført...	....	..	181474	76
6.	Pengepræmier og medailler:				
	a. Præmier af legaterne:				
	Af Thotts legat	»	»		
	Af Classens legat	»	»		
	Af Schous legat	2500	»		
	b. Medailler og pengepræmier af selskabets kasse	1200	»		
	c. Ørnborgs legat	2000	»		
				5700	»
7.	Udgifter til istandsættelser og anskaffelser	....	..	1500	»
8.	Indkøb af obligationer	....	..	64	24
	Samlet udgift...	....	..	188739	»

Af disse udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—b samt 5 a og b kalkulatoriske (5 a dog fast i udenlandsk valuta). De øvrige bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig bevilling af selskabet.

Det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag.

	kr.	ø.
Beholdning 1. januar 1955 ca.	1500	»
Bidraget for 1954 ca.	5500	»
	7000	»
Budgetteret udgift	5400	»
Beholdning ved årets udgang ca.	1600	»

Bidrag fra legaterne til præmier.

	Thotts legat		Classens legat		Schous legat	
	kr.	ø.	kr.	ø.	kr.	ø.
Beholdning 1. januar 1955	2600	»	2600	»	2900	»
Bidraget for 1955	200	»	400	»	100	»
	2800	»	3000	»	3000	»
Budgetteret udgift	»	»	»	»	2500	»
Beholdning ved årets udgang	2800	»	3000	»	500	»

PRISOPGAVER

PRISOPGAVER FOR 1955

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

OPGAVE FOR THOTT'S LEGAT

(PRIS: KR. 3000)

Der ønskes givet et bidrag til belysning af hormon-ukrudtsbekæmpelsesmidlers virkning på en eller flere kulturplanters spiring, udvikling og stofproduktion.

Anvendelsen af hormonderivater til ukrudtsbekæmpelse, særlig af tokimbladede arter, har vundet stedse større udbredelse i landbruget. Imidlertid er virkningen forskellig over for forskellige tokimbladede ukrudtsplanter og over for forskellige tokimbladede kulturplanter, ligesom der også ses en virkning på eenkimbladede ukrudts- og kulturplanter, således på de i Danmark dyrkede kornarter. Til belysning af det for landbruget vigtige problem om anvendelse af hormonmidler stiller selskabet ovennævnte opgave.

Besvarelser af opgaven kan være affattet i det danske, norske, svenske, engelske, franske, tyske eller latinske sprog. De betegnes ikke med forfatterens navn, men med et motto, og ledsages af en forseglet seddel, der indeholder forfatterens navn, stilling og bopæl, og som bærer samme motto. Intet af selskabets indenlandske medlemmer kan konkurrere til den udsatte prisbelønning.

Besvarelserne indleveres senest den 1. februar 1957 til *selskabets sekretariat, Dantes plads 5, København V.*

Af enhver prisbesvarelse opbevarer selskabet eet eksemplar.

OPGAVE FOR CLASSEN'S LEGAT

(PRIS: KR. 4000)

Der ønskes en undersøgelse, der tilsigter at belyse sædskiftets betydning for de forskellige fodsyeformers forekomst på de danske kornagre.

Bygdyrkningen indtager en stedse større plads på de danske agre og er i de allerseneste år tiltaget særligt stærkt. Ofte indtager antallet af bygmarker i omdriften 2, 3 eller endog 4, og byg efter byg forekommer med stigende hyppighed. Da der på bedre jorde som regel yderligere dyrkes en hvedeafgrøde i omdriften, er det sandsynligt, at fodsye under disse omstændigheder vil få stigende skadelig betydning.

Besvarelser af opgaven kan være affattet i det danske, norske, svenske, engelske, franske, tyske eller latinske sprog. De betegnes ikke med forfatterens navn, men med et motto, og ledsages af en forsegleet seddel, der indeholder forfatterens navn, stilling og bopæl, og som bærer samme motto. Intet af selskabets indenlandske medlemmer kan konkurrere til den udsatte prisbelønning.

Besvarelserne indleveres senest den 1. februar 1958 til *selskabets sekretariat, Dantes plads 5, København V.*

Af enhver prisbesvarelse opbevarer selskabet eet eksemplar.

Bedømmelser af prisbesvarelser

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

OPGAVE FOR SELSKABETS GULDMEJLLE

Som besvarelse af den i februar 1953 udsatte prisopgave: Udvikling og funktion af det såkaldte kendeord ved infinitiv i de germanske sprog, er der indkommet et arbejde med titel: »Infinitivens skæbne i de indo-europæiske sprog« og med motto: »Væsen er skæbne«.

Besvarelsen omfatter et manuskript på 175 maskinskrevne kvartsider.

Som titlen angiver, har forf. for på tilfredsstillende måde at kunne besvare den stillede opgave ment det fornødent at betragte det såkaldte kendeord ved infinitiv i de germanske sprog på baggrund af en skildring af infinitivens væsen og skæbne i de indo-europæiske sprog i almindelighed: i keltisk, armensk, albansk, indisk, iransk, tokharisk, hittitisk, baltisk, slavisk, oldgræsk og nygræsk, latin og de enkelte romanske sprog. Det afsnit af afhandlingen, der direkte omhandler det i opgaven formulerede emne, udgør følgelig kun kapitel II, paragraf 7: »Germansk«, side 71—160, altså godt og vel halvdelen af den foreliggende afhandling.

På den anden side har forf. i forhold til opgavens ordlyd foretaget en ikke uvæsentlig indskrænkning af området, idet væsentlige grene af den germanske sprogstamme ikke er inddraget i behandlingen; således er nedertysk og frisisk ikke blot ikke behandlet, men overhovedet ikke omtalte.

Den foreliggende afhandling kan derfor allerede af principielle grunde ikke godtages som en fyldestgørende besvarelse af den stillede opgave.

Dette synspunkt kunne imidlertid eventuelt fraviges, dersom man turde sige, at forf. (formentlig i overensstemmelse med hans intention) havde vist nødvendigheden af på den ene side at betragte visse germanske sprog (nedertysk og frisisk) som irrelevante for problemet, og på den anden side at udvide horisonten på ovenanførte måde. I den første henseende er der ingen begrundelse givet. I den anden henseende er forholdet det, at forfatteren ønsker at hævde en bestemt thesis, som er selve afhandlingens idé, nemlig, at infinitiv, som en på én gang verbal og nominal form, skulle være særlig udsat for forfald, og at den derfor, såsnart den i sit ydre udtryk sammenfalder med andre verbalformer (som f. eks. i tysk med 1. og 3. person pluralis af præsens indikativ), enten mistes, eller støttes med de særlige midler, som det pågældende sprog måtte have til rådighed, og da i en del tilfælde netop med et såkaldt kendeord. Det er for at verificere denne thesis, at forfatteren gennemgår den store mængde sprog også udenfor germansk, som han søger at inddrage. Selvom man ikke indser den fulde nødvendighed heraf i det foreliggende tilfælde, og selv om man i og for sig heller ikke indser nødvendigheden af i så fald at begrænse sig til de indo-europæiske sprog, må det dog siges, at forfatterens thesis er interessant, og at han udfører sit verifikationsforsøg under udfoldelse af ganske smukke, til dels endog fornøjelige skribentegenskaber.

Imidlertid forekommer det os afgjort ikke, at det er lykkedes forfatteren på nogen overbevisende måde at verificere sin thesis i de betragtede sprog, eller overhovedet at underbygge denne tilstrækkelig solidt, hvilket øjensynlig hænger sammen dels med mangelfuld tekstforståelse, dels med utilstrækkelig indsigt i de sprog, der behandles, herunder de germanske. Ikke så meget den opgave, som Selskabet har stillet, som den videre opgave, forfatteren selv har villet påtage sig at løfte, har — hvad der indenfor den begrænsede tid ingenlunde er unaturligt — overvældet ham, og bevirket, at heller ikke Selskabets opgave har kunnet fyldestgørende besvares, på grundlag af en tilstrækkelig indleven i det germanske materiale.

Med al anerkendelse af forfatterens selvstændige videnskabelige stræben, af hans frejdige dristighed i hypoteser og behændighed i hans stort anlagte forsøg på at gennemføre dem, og også af forfatterens fremstillingsevne, må vi dog efter nøje overvejelse

med sikkerhed udtale som vor overbevisning, at det her drejer sig om et videnskabeligt talent, der har forløftet sig på en af ham selv formuleret interessant, men umådelig krævende opgave, og at han derved har forhindret sig i at løse også det problem, som fra Selskabets side blev forelagt. Vi ser os derfor ikke i stand til at indstille forfatteren til nogen prisbelønning, men udtaler vor anerkendelse af hans muligheder som videnskabeligt talent.

København den 19. januar 1955.

L. L. HAMMERICH   LOUIS HJELMSLEV   PETER JØRGENSEN
Affatter.

I henhold til ovenstående bedømmelse indstillede den historisk-filosofiske klasse til selskabet, at afhandlingen ikke belønnedes med den udsatte pris. Hertil sluttede selskabet sig i mødet den 18. februar 1955.

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

OPGAVE FOR SCHOU'S LEGAT

(PRIS: KR. 2500)

Den under mærket $\frac{N}{n}$ indsendte besvarelse »Det algebraiske indhold af Johannes Hjelmslevs geometriske begrebsdannelser« består af to dele, der omfatter henholdsvis 94 og 107 kvartsider maskinskrevet tekst samt 13 figurer på særskilte blade.

I afhandlingens første del giver forfatteren en fremstilling af Hjelmslevs opbygning af den almene kongruenslære i en form og i et omfang, der er afpassede således, at det for behandlingen af det forelagte problem væsentlige træder tydeligt frem. For overskuelighedens skyld begrænses fremstillingen til den såkaldte lukkede plan svarende til den elliptiske geometri. Hjelmslevs aksiomer for den plane kongruenslære omhandler punkter, rette linier og flytninger. Karakteristisk for aksiomsystemet er, at der af de sædvanlige sammenknytningsaksiomer kun er bibeholdt

kravet om eksistensen (men ikke entydigheden) af en ret linie gennem to givne punkter. De øvrige aksiomer vedrører flytningerne, specielt spejlinger. To punkter siges at være nabopunkter, når de har mere end een forbindelseslinie. Hjelmlev indfører for en væsentlig del af undersøgelsernes vedkommende en yderligere forudsætning, som er ækvivalent med kravet om, at begrebet nabopunkt skal være transitivt, d. v. s. at to punkter, der er nabopunkter til samme tredje punkt, er indbyrdes nabopunkter. Han kalder planen homogen eller inhomogen, efter som dette krav altid eller ikke altid er opfyldt. På dette grundlag, i hovedtrækene følgende Hjelmlev, opstiller forfatteren de begrebsdannelser og beviser de sætninger, som muliggør indførelsen af regning med liniestykker i analogi med Hilberts Streckenrechnung. Derved indføres koordinater, og det vises med benyttelse af homogenitetsforudsætningen, at koordinatområdet er en kommutativ ring med følgende særlige egenskaber: 1) Ringen har en enhed. 2) Ethvert element, der ikke er nuldivisor, har et inverst element. 3) Kvadratsummen af hvilket som helst to elementer er kvadratet på et element i ringen, og dette element er ikke nuldivisor, hvis mindst eet af de to givne ikke er nuldivisor. 4) Af hvilket som helst to nuldivisorer er mindst een delelig med den anden. Den stillede opgave gik nu hovedsagelig ud på at afgøre, om disse af Hjelmlev fundne egenskaber er tilstrækkelige til at sikre, at der over en sådan ring kan opbygges en analytisk geometri, som tilfredsstiller Hjelmlevs aksiomer. Det fremgår af forfatterens resultater, at dette er tilfældet.

I arbejds anden del, som udgør hovedparten af forfatterens egen indsats, udvikles den analytiske geometri over en ring med de nævnte fire egenskaber. Det første afsnit »Det algebraiske grundlag« handler om ringenes rent algebraiske teori. Et studium af ringe med netop de her foreliggende egenskaber synes ikke at være foretaget tidligere. Forfatteren giver derfor en systematisk fremstilling, der hviler i sig selv, idet han dog naturligvis begrænser sig til de for den analytiske geometri væsentlige begreber og sætninger. Der inddrages endvidere ordningsbegrebet, hvorved der åbnes vejen til en belysning af ordningsaksiomernes rolle fra algebraisk side. Endelig angiver forfatteren en metode til konstruktion af »inhomogene« ringe, d. v. s. ringe, der ikke har den nævnte egenskab 4). I det andet afsnit »Algebraisk opbygning af

den almene kongruenslære« følger nu den egentlige opbygning af den analytiske geometri. Den sker i analogi med den sædvanlige analytiske geometri over et legeme. Eksistensen af nuldivisorer i koordinatringen kræver dog mange originale detailundersøgelser. Denne hoveddel af arbejdet ender med en eftervisning af Hjelmslevs aksiomer og en algebraisk karakterisering af de forskellige typer af geometrier, som Hjelmslev var blevet ført til ud fra geometriske synspunkter. Dermed er den stillede opgave løst fuldstændigt for den homogene plans vedkommende. Forfatteren tilføjer nogle betragtninger over den inhomogene plans geometri, hvor forholdene synes at være betydelig mere indviklede. Ved hjælp af de ovenfor nævnte inhomogene ringe giver forfatteren eksempler på sådanne geometrier uden dog at kunne afgøre, om de er udtømmende.

Besvarelsen er udført med stor omhu og vidner om en betydelig arbejdsindsats. Formen — knappe og klare formuleringer, opdeling af lange slutningskæder i flere sætninger — er velvalgt for en undersøgelse af denne art. Da den imidlertid vanskeliggør oversigten, kunne man ønske, at forfatteren havde tilføjet en indledende eller afsluttende sammenfatning af de opnåede resultater. Sammenfattende ønsker vi at udtale, at den stillede opgave er behandlet på udmærket måde, og at målet, etableringen af tværforbindelsen mellem Hjelmslevs geometriske system og den moderne algebra, i hovedsagen er nået. Vi finder derfor, at besvarelsen fuldt ud er værdig til at belønnes med den udsatte pris.

Den 19. januar 1955.

N. E. NØRLUND   JAKOB NIELSEN   BØRGE JESSEN

WERNER FENCHEL

Affatter.

I henhold til ovenstående bedømmelse indstillede den naturvidenskabelig-matematiske klasse til selskabet, at afhandlingen belønnedes med den udsatte pris: 2500 kr. af Schou's legat. Hertil sluttede selskabet sig i mødet den 18. februar 1955.

Ved navnesedlens åbning viste forfatteren sig at være: adjunkt Poul O. Neerup, Birkerød (se side 53).

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie.

Beretning om virksomheden i 1954.

Antallet af undersøgelser har ikke været så stort som foregående år. For en del skyldes dette, at der endnu er tilbage adskillige undersøgelser, som ikke har kunnet afsluttes, hvorfor man ikke har været i stand til at tage så mange nye op. I årets løb har man også foretaget enkelte »forberedende« henvendelser, hvor der blot er henstillet til nulevende personer eller til nyligt afdøde personers efterladte at drage omsorg for, at historisk betydningsfuldt kildemateriale ikke bliver tilintetgjort, sådanne henvendelser kommer ikke til udtryk i beretningen. — Kommissionens økonomi opfordrer fortsat til den største agtpågivenhed; takket være den i sidste beretning omtalte forhøjelse af finanslovbevillingen har der dog i årets løb været 1.000 kr. mere til rådighed end de foregående år.

I kommissionens sammensætning er i årets løb sket den ændring, at fh. inspektør ved Nationalmuseet, mag. art. Hugo Matthiessen efter eget ønske er udtrådt. I magister Hugo Matthiessens sted indvalgte på Videnskabernes Selskabs møde den 21. januar 1955 overarkivar ved Rigsarkivet, dr. phil. Holger Hjelholt.

Undersøgelser vedrørende privatpersoners arkiver.

Præst RASMUS ANDERSEN (1848—1930).

Til Det kongelige Bibliotek er afleveret forskellige breve og papirer fra den kendte dansk-amerikanske præst. Fra samlingen må navnlig fremhæves et betydeligt antal breve fra journalisten og filantropen Jacob A. Riis.

Præsteslægten BALSLEV. Se KOCH-BALSLEV.

Højskolelærer, dialektforskeren VALDEMAR BENNIKE (1849—1923).

De i forrige beretning omtalte papirer er i årets løb blevet registrerede. Foruden den i beretningen for 1953 omtalte brevveksling med sprog- og højskolemanden Marius Kristensen må også nævnes breve fra Valdemar Brücker, Morten Eskesen og Thorvald Helveg samt dagbøger fra rejser i England og Chile.

Håndværkshistorikeren RASMUS BERG (1865—1954).

Til Erhvervsarkivet er afleveret breve vedrørende Rasmus Bergs forfatterskab, manuskripter, erindringer skrevet af faderen, regimentssadelmager J. F. Berg (1841—1922), der belyser håndværksforhold i 19. århundrede; udsnit af disse blev sammen med Rasmus Bergs erindringer udgivet i 1954.

Kultusminister J. J. BJERRE (1847—1901).

Indtil videre har man forgæves søgt arkivalier fra højrepolitiker, provst og minister J. J. Bjerre.

Slægten BODENHOFF.

I fortsættelse af tidligere aflevering til Rigsarkivet, jfr. beretningen for 1947, er der afleveret en omfattende samling vedrørende familien Bodenhoff i det 19. århundrede. Blandt det afleverede kan fremhæves breve, der belyser negeropstanden på de vestindiske øer i 1848, stemninger og begivenheder under treårskrigen og under krigen 1864, den nationalliberale kreds efter 1864, forholdene inden for officerskorpset fra 1864 til op mod 1914, en række begivenheder i kongehuset, verdensudstillingen i Paris 1889 m. m.

Slægten BORNEMANN.

I årets løb er eftersøgt arkivalier fra slægten Bornemann, navnlig generalauditor A. V. F. Bornemann (1763—1854). Undersøgelsen fortsættes.

Frimenighedspræst NIC. CLAUSEN-BAGGE (1868—1948).

De i sidste års beretning omtalte papirer er nu færdigordnede og afleverede til Rigsarkivet. De rummer en meget righoldig brevsveksling med ledende mænd og kvinder inden for grundtvigske kredse fra og med 1. verdenskrig.

Biskop JØRGEN HANSEN (1802—1889).

I fortsættelse af tidligere aflevering, jfr. beretningen for 1939, er til Rigsarkivet afleveret forskellige papirer vedrørende den sønderjyske præst, biskop Jørgen Hansens forhold efter 1864.

Landstingsmand, skoleinspektør N. T. HVIDBERG (1855—1915).

Bortset fra enkelte manuskripter i privateje er der ikke bevaret arkivalier, heller ikke vedrørende Hvidbergs betydelige arbejde inden for Højres organisationer.

Præsteslægten KOCH-BALSLEV.

I privateje er bevaret en samling arkivalier fra midten af 18. århundrede til vore dage. Blandt andet kan nævnes papirer fra stiftsprovst i Ribe Christian Frederik Koch (1827—95), biskop i Ribe Carl Frederik Balslev (1805—95) og valgmenighedspræst i Vallekilde Carl Koch (1860—1925). Samlingen vil senere overgå til Rigsarkivet.

Politikeren, grosserer A. PESCHCKE KØEDT (1845—1929).

En foretagen undersøgelse har vist, at der ikke er bevaret meget fra hans virksomhed. Enkelte breve og manuskripter er dog fundet, og de er nu afleverede til Erhvervsarkivet.

General GOTTHOLD MÜLLER (1795—1882).

I forbindelse med afleveringen til Rigsarkivet af de Bodenhoff'ske familiepapirer er også afleveret general Müllers dagbøger for årene 1837, 1854—55, 1862—74, 1879, 1881—82.

Gartner A. S. PEDERSEN, Kolding.

Til gennemsyn er fra gartner A. S. Pedersen modtaget forskellige breve og optegnelser, der belyser forholdene inden for grundtvigske kredse fra o. 1860 til ned mod 1. verdenskrig.

Blandt brevskriverne kan navnlig fremhæves landstingsmand Anders Simonsen og N. J. Termansen. Gennemgangen af papirerne er endnu ikke afsluttet.

Generalkonsul HENDRIK PONTOPPIDAN (1814—1901).

Ganske enkelte papirer er nu blevet fremdraget, jfr. beretningen for 1952; de er afleverede til Erhvervsarkivet.

Politikeren og religionsfilosofen CHR. REVENTLOW (1867—1954).

I privateje vil foreløbig blive bevaret manuskripter, breve m. m.

Politikeren, bagermester HERMANN STILLING (1843—1925).

Der synes ikke bevaret noget arkiv fra landstingsmand Stilling. Undersøgelsen var en fortsættelse af en tidligere undersøgelse, hvorunder det blev konstateret, at der ikke er bevaret arkivalier fra Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværks første årtier.

Højskoleforstander ERNST TRIER (1837—94).

De i beretningen for 1953 omtalte breve fra fremtrædende højskolemænd fra perioden 1864—93 er nu afleverede til Rigsarkivet.

Politikeren JULIUS WULFF (1852—1924).

Der er ikke bevaret noget arkiv, bortset fra enkelte breve vedrørende forsvarsordningen af 1909.

Undersøgelser vedrørende forretnings-, gods- og institutionsarkiver.
Det danske Hedeselskab.

Kommissionen har fortsat medvirket ved den endnu ikke afsluttede ordning af arkivet, der, jfr. beretningen for 1952, er afleveret til Erhvervsarkivet.

Salomon Davidsen jun.'s lingerihandel.

Fra den kendte lingerihandel på Østergade i København, ophævet 1931, er ikke bevaret noget forretningsarkiv.

Nørholm gods, Øster Hørne h., Ribe amt.

Godsarkivet, som når tilbage til det 17. århundrede, og som tidligere er undersøgt af kommissionen, er nu efter forhandlinger mellem landsarkivar Hvidtfeldt og ejeren, baron Rosenørn-Lehn, Rösjöholm, blevet afleveret til Landsarkivet for Nørrejylland.

Agent, stænderdeputeret og landstingsmand H. H. SCHOU
(1797—1870).

Til Erhvervsarkivet er afleveret arkivet fra den fremtrædende Slagelsekøbmand. Foruden det egentlige forretningsarkiv rummer det også optegnelser af agent Schou om kornhandelens forhold i 1840'erne.

Sagførerarkiver.

Kommissionen har tidligere interesseret sig for en sikring af sagførerarkiver. I årets løb er flere afleveret til Erhvervsarkivet. Det har påny vist sig, at sagførernes arkiver i mange tilfælde rummer værdifuldt materiale til belysning af erhvervsøkonomiske forhold, som ikke findes andre steder; de nyere dele af disse arkiver vil naturligvis ikke straks kunne stilles til rådighed for forskningen, men fremover vil arkivalierne blive et meget nyttigt kildemateriale.

Kommissionen har i 1954 rådet over 10.322,04 kr. Overført fra 1953 var 904,15 kr.; fra Carlsbergfondet, Undervisningsministeriet og Videnskabernes Selskab er ydet henholdsvis 3.000 kr., 5.000 kr. og 1.400 kr. i tilskud. Renter udgjorde 17,89 kr.

Udgifterne har beløbet sig til i alt 5.407,23 kr. og fordeler sig på følgende konti: almindelige driftsudgifter med kontorassistance, materialer, porto, telefon og sekretærhonorar androg 1.829,01 kr., undersøgelser med rejser, fragt, ordningsarbejder og registraturskrivning androg 3.502,42 kr., diverse udgifter androg 75,80 kr. Året sluttede med en kasse- og bankbeholdning på 4.914,81 kr. — Regnskabet revideres af Carlsbergfondet.

Århus og København, i maj 1955.

C. O. BØGGILD-ANDERSEN

TROELS FINK

HOLGER HJELHOLT

VAGN DYBDAHL

II.

„Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk videnskabsmand.“

Beretning for 1954

afgivet af Ejnar Dyggve, formand i bestyrelsen.

Fra executor testamenti i boet efter legationsråd RUDOLF COLLSTROP modtog bestyrelsen i maj 1954 ifølge testamente af 16. marts 1949 et beløb på 300.000 kr., der lægges til det tidligere grundfond på 300.000 kr., og således at der gælder de samme regler for hele grundfondet som fastsat i fundats af 13. maj 1925.

Endvidere har bestyrelsen ifølge samme testamente modtaget 36.000 kr. til refusion af de beløb, som Videnskabernes Selskab fra 1. maj 1949 til 30. april 1954 har udbetalt beboeren af Lundehave. Dette beløb er i maj 1954 tilbagebetalt selskabet.

For de modtagne 300.000 kr. er indkøbt 4% kreditforeningsobligationer med en pålydende værdi af 367.000 kr.

Som følge af legationsråd Collstrops testamentariske gave har bestyrelsen i oktober 1954 vedtaget et tillæg til fundatsen af 1925. Dette tillæg blev den 12. november uændret tiltrådt af Videnskabernes Selskab og modtog den 8. december kgl. konfirmation.

I Videnskabernes Selskabs møde den 9. april 1954 valgtes professor, dr. phil. Werner Fenchel til medlem af bestyrelsen i stedet for afd. legationsråd Rudolf Collstrop.

»Lundehave« har i det forløbne år været beboet af professor, dr. phil. Jakob Nielsen.

Regnskabsoversigt for 1954.

Indtægt.

Kassebeholdning pr. 1. januar 1954	kr.	7.741,89
Renter af obligationer ÷ depotafgift	»	23.015,00
Rente på postgirokonto	»	78,78
Modtaget fra legationsråd Collstrops dødsbo.....	»	300.000,00
		<hr/>
	Ialt kr.	330.835,67

Udgift.

Tilskud til beboeren	kr.	4.800,00
Løn og pension til gartner	»	6.150,00
Skatter og afgifter til Helsingør kommune	»	1.297,33
Forsikringspræmier	»	791,90
Bygninger med inventar og haven	»	2.509,74
Administration, arkitekttilsyn, revision o. l.	»	475,93
Køb af nye obligationer	»	306.413,94
Beholdning på postgirokonto	»	8.396,83
		Ialt kr. 330.835,67

Status pr. 31. december 1954.

Aktiver.

Ejendommen vurderet til ejendomsskyld	kr.	180.000,00
Indbo	»	12.109,60
Obligationer, nominelt:		
4 ¹ / ₂ % konv. danske statsoblig. (genforeningslån)	»	280.000,00
5 % Østift. kreditf.	»	10.000,00
4 % Østift. kreditf.	»	144.200,00
3 ¹ / ₂ % Østift. kreditf.	»	10.200,00
4 % Østift. husm. kreditf.	»	600,00
4 % Jydsk husm. kreditf.	»	120.000,00
4 % Ny jydsk kjøbstads kreditf.	»	125.000,00
Beholdning på postgirokonto	»	8.396,83
		Ialt kr. 890.506,43

Passiver.

Ejendom og indbo	kr.	192.109,60
Grundfond	»	600.000,00
Reservefond	»	98.396,83
		Ialt kr. 890.506,43

Regnskabet er revideret på undervisningsministeriets foranstaltning.

III.

„Emil Herborgs legat.“

Beretning for 1954.

I året 1954 er udbetalt fire legatportioner, hver på 150 kr. månedlig, til:

mag. scient. Poul Viktor Kristensen	i 12 måneder
mag. scient. & cand. mag. Bent Fuglede	i 12 —
cand. mag. Ulrik Ib Røen	i 12 —
cand. mag. Kjeld Holmen	i 3 —
cand. mag. Kai Larsen	i 9 —

Regnskabsoversigt for 1954.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	kr. 2.476,45	Udbetaling af 4 legat-	
Renter af obligationer	- 7.817,50	portioner	kr. 7.200,00
Renter på bankbog	- 13,02	Udbetalt i henhold til	
Udtrukne obligationer	- 20.000,00	fundatsens § 8	- 600,00
		Køb af obligationer	- 17.676,48
		Administration	- 274,70
		Kassebeholdning	- 4.555,79
	<u>kr. 30.306,97</u>		<u>kr. 30.306,97</u>

Formue pr. 31. december 1954.

3 ¹ / ₂ % obligationer, nom.	kr. 44.000,00
4 % » »	- 31.000,00
4 ¹ / ₂ % » »	- 112.000,00
Anden formue	- 100,00
Kassebeholdning	- 4.555,79
	<u>kr. 191.655,79</u>

April 1955.

På bestyrelsens vegne

NIELS BOHR.

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret af undertegnede revisorer i Det kgl. danske Videnskabernes Selskab. Beholdningerne er eftersat, og regnskabet og beholdningerne er fundet i orden.

København, den 14. april 1955.

CARSTEN HØEG.

BØRGE JESSEN.

IV.

„Niels Bohr legatet.“
Uddrag af regnskab for 1954.

Indtægt.

Kassebeholdning ult. 1953	kr. 6.607,09
Renter af obligationer og bankkonto	- 12.938,00
	<hr/>
Samlet indtægt...	kr. 19.545,09

Udgift.

Udbetalinger ved professor Niels Bohr	kr. 12.900,00
Kassebeholdning ult. 1954	- 6.645,09
	<hr/>
Samlet udgift...	kr. 19.545,09

Formue pr. 31. december 1954.

292.000 kr. kreditforeningsobl. à $3\frac{1}{2}\%$	kursværdi	kr. 203.972,50
68.000 » » à 4%	—	- 51.285,00
4.000 » » à $4\frac{1}{2}\%$	—	- 3.230,00
	<hr/>	
364.000 kr. nominelt	til kursværdi	kr. 258.487,50
Kassebeholdning ultimo 1954	-	6.645,09
	<hr/>	
		kr. 265.132,59

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret og beholdningen forefundet.

København, den 14. april 1955.

CARSTEN HØEG.

BØRGE JESSEN.

V.

„Mag. art. Marcus Lorenzens legat.“
Beretning for 1954—55.

Legatet blev opslået ledigt i februar 1955. Efter legatbestyrelsens indstilling vedtog selskabet i april 1955 følgende bevillinger af de disponible legatmidler:

Til studiet af dansk sprog:

Stud. mag. Claus Ingemann Jørgensen	kr.	500,00
Mag. scient. Johan Lange	-	500,00
Mag. art. fru Ellen Olsen Madsen	-	1.000,00
Bibliotekar, mag. art. Karl Martin Nielsen	-	1.000,00

Til studiet af dansk flora:

Amanuensis, cand. mag. Erna Bach	-	600,00
Professor, dr. phil. C. A. Jørgensen (til medhjælper)	-	500,00
Lektor, cand. mag. Arne Larsen, Rønne	-	1.000,00
Mag. scient. Lise Høst Saunte	-	900,00
Ialt ...	kr.	<u>6.000,00</u>

Regnskab for 1954.

Indtægt.

Kassebeholdning ult. 1953	kr.	11.268,54
Renter af obligationer, aktier og bankkonto ÷ depotafgift	-	6.355,14
Udtrukne obligationer	-	2.000,00
Samlet indtægt ...	kr.	<u>19.623,68</u>

Udgift.

Udbetalte legater	kr.	6.000,00
Indkøb af obligationer	-	1.622,43
Annoncering	-	21,52
Kassebeholdning ult. 1954	-	11.979,73
Samlet udgift ...	kr.	<u>19.623,68</u>

Rådighedssum til uddeling.

Overført fra tidligere år	kr.	6.388,81
Renteindtægt 1954	-	6.415,99
	kr.	<u>12.804,80</u>
5 % af nettoindtægt afsat til formueforøgelse	kr.	316,68
Depotafgift og annoncering	-	82,37
Uddeling i 1954	-	6.000,00
	kr.	<u>6.399,05</u>
Overført til fordeling i senere år	kr.	6.405,75

Formue pr. 31. december 1954.

2.000	kr. danske statsobl. à 4 ¹ / ₂ 0/0	.....	kursværdi	kr.	1.550,00
1.000	- » » à 4 ⁰ / ₀	.....	—	-	782,50
14.400	- » » à 2 ⁰ / ₀	.....	—	-	6.768,00
7.000	- kreditforeningsobl. à 5 ⁰ / ₀	.....	—	-	6.475,00
23.200	- » » à 4 ¹ / ₂ 0/0	.....	—	-	19.881,50
16.000	- » » à 4 ⁰ / ₀	.....	—	-	12.431,50
4.000	- » » à 3 ¹ / ₂ 0/0	.....	—	-	3.010,00
47.700	- hypotekforeningsobl. à 4 ¹ / ₂ 0/0	.....	—	-	36.848,25
15.672	- bankhæftelsesobl. à 4 ⁰ / ₀	.....	—	-	9.403,20
10.000	- aktier i Kbhvns. handelsbank	.....	—	-	16.725,00
<hr/>					
140.972	kr. nominelt	.....	til kursværdi	kr.	113.874,95
	Kassebeholdning (incl. rådighedssum til uddeling)	...	-		11.979,73
<hr/>					
					kr. 125.854,68

April 1955.

På bestyrelsens vegne

JAKOB NIELSEN.

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret og beholdningen forefundet.

København, den 14. april 1955.

CARSTEN HØEG.

BØRGE JESSEN.

VI.

Kommissionen for den nye Ducange.

Beretning for 1954.

Redaktør: Prof., dr. Franz Blatt.

Bearbejdelsen af det danske materiale er fortsat ved cand. mag. Holger Friis Johansen, der efter sin ansættelse i rigsarkivet kun kan stille en del af sin arbejdskraft til rådighed for den nye Ducange. Den første gennemgang af det danske ordbogsstof er dog meget nær sin afslutning. A—T foreligger.

Det internationale samarbejde er fremmet ved udarbejdelse af artikler til første hæfte, der skal omfatte bogstaverne L M N.

De udenlandske medarbejders artikler er kritisk gennemgået for at koordinere dem med de vedtagne prøveartikler.

Citatlisten omfattende Europas middelalderlige latinske tekster fra 800—1200 er ført à jour.

København og Århus, marts 1955.

FRANZ BLATT

CARSTEN HØEG

HANS RÆDER

VII.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum.

Beretning for 1954.

Hesychios.

Udgiver: Prof., dr. Kurt Latte, Göttingen.

Til bogstavet E (7770 glosser) er Cyrilhåndskrifterne og A S N m b s p blevet fuldstændigt kollationeret og parallelmateriale fra Et. Magn., Phot., Schol. D Hom. fuldstændigt samlet; derved er enkeltinterpretationen af glosserne blevet vidtgående fremmet. Til Z—I (3550 glosser) er Cyrilhåndskrifterne fuldstændigt kollationerede med undtagelse af Deventr. 1798 (N). En afhandling, som, til aflastning af anhanget, behandler en række glosser monografisk, er under trykning og vil fremkomme i Glotta.

Göttingen og København, d. 29. maj 1955.

K. BARR

C. HØEG

K. LATTE

HANS RÆDER

VIII.

Beretning om mødet i Union Académique Internationale i 1954.

Efter indbydelse fra Société Suisse des Sciences morales fandt mødet sted i Bern, i dagene fra den 15.—19. juni. De danske delegerede var Franz Blatt, L. L. Hammerich, og Carsten Høeg.

Et vigtigt punkt på dagsordenen var forslag til nye statutter. En særlig foranledning til at denne sag var taget op til behandling, var en henstilling fra de belgiske kolleger der gjorde opmærksom på at der forelå en uoverensstemmelse mellem Unionens i 1919 fastlagte statutter og den belgiske lovgivning om internationale videnskabelige associationer. M. Charles de Visscher havde udarbejdet et forslag til nye statutter hvorved denne uoverensstemmelse var bragt af vejen. Under diskussionen herom blev der hurtigt enighed om at man skulle benytte lejligheden til en gennemgående revision af statutterne; formålet hermed skulle være, dels at finde en formulering der ikke, som det af de Visscher forelagte forslag, medførte at det belgiske akademis sekretær de jure er Unionens administrative sekretær og medlem af dens bestyrelse, dels at bringe statutterne i overensstemmelse med Unionens faktiske virkeformer. Det blev overdraget bestyrelsen at udarbejde et forslag til helt nye statutter der skal forelægges for mødet i juni 1955. Ved et bestyrelsesmøde der afholdtes i Bruxelles december 1954 og hvori også deltog M. de Visscher opnåedes der fuldkommen enighed om et sådant forslag. Hovedpunkterne heri er følgende:

1. Såfremt det belgiske akademis sekretær ikke udpeges som administrativ sekretær for Unionen, skal et af de andre medlemmer af bestyrelsen være Belgier; eventuelt vil det være tilstrækkeligt at indvælge en Belgier som medlem af bestyrelsen uden stemmeret.

2. En række punkter i de gamle statutter udskilles og forenes med en række nye bestemmelser i en forretningsorden.

3. Da det længe har været følt som en praktisk vanskelighed at der i mellemrummet mellem årsmøderne ikke findes en fast legaliseret kreds af delegerede, bestemmes det nu at ethvert akademi der er medlem af Unionen udpeger delegerede for en periode af tre år, dog naturligvis således at ethvert akademi til enhver tid kan udnævne en ny delegeret i stedet for en tidligere.

4. For hvert af de foretagender der ledes eller patroniseres af Unionen, udnævnes en leder eller rapportør.

Disse statutter vil blive forelagt til godkendelse på mødet i juni 1955.

Som sædvanlig blev der redegjort for de forskellige foretagender Unionen leder.

Den hidtidige leder af *Corpus Vasorum Antiquorum*, M. Merlin, havde ønsket at trække sig tilbage; i hans sted valgtes M. Charles Dugas fra Lyon. Han forelagde et forslag om at man skulle udarbejde nye regler, særlig angående henvisninger og rubricering, for det videre arbejde, og at der med dette for øje skulle sammenkaldes en lille gruppe eksperter; det vakte mellem de ikke særlig sagkyndige en vis overraskelse og forfærdelse da han meddelte at det hidtil publicerede kun dækker ca. en fjerdedel af materialet.

Angående leksikonnet over middelalderlatin forelå der en rapport fra et redaktionsmøde der havde fundet sted i december 1953. Man godkendte de deri fremsatte forslag og Franz Blatt udnævntes til hovedredaktør. Det fremgik af rapporterne fra de enkelte lande at dette foretagende har god fremgang. Der synes virkelig at være god udsigt til at der både i en række enkelte lande samles og bearbejdes et fyldigt materiale og at det leksikon hvori på foreløbig måde hele det latinske stof for den ældre del af middelalderen skal forelægges, kan begynde at udkomme i en ret nær fremtid.

Iøvrigt er der særlig grund til at nævne at der nu på japansk initiativ atter kommer liv i det foretagende hvis formål er indsamling og udgivelse af historiske dokumenter i Occidenten vedrørende Japan; bl. a. meddelte den japanske delegerede at universitetet i Tokyo har ladet mangfoldiggøre en før krigen udført afskrift af *Japans Dag Register gehouden in't Comptoir Firando en in't Comptoir Nangasackij*, der nu opbevares i det japanske akademi. Senere er der igennem C.I.P.S.H. opnået en betydelig UNESCO-støtte til fremme af dette foretagende.

I kommissionen for *Corpus Philosophorum medii aevi* hørte man at der er god fremgang i udgivelsen af Averroes' Aristoteles-kommentarer og i udgaven af Vilanova. Man hørte med nogen fortrydelighed at der endnu ikke var gjort alvorlige skridt til trykningen af Ræders udgave af den gamle latinske oversættelse af Aristoteles' *De Anima*; for at fremskynde denne så uforsvarligt forsinkede udgivelse, overdroges det den schweiziske filolog O. Gigon at foretage det fornødne.

Om de andre foretagender er der næppe grund til at gå i

enkeltheder. Det må dog bemærkes at Unionen, i henhold til vedtagelse på det ovenfor omtalte bestyrelsesmøde i december 1954, har vedtaget at patronisere *Corpus vitrearum medii aevi*, og anbefalet økonomisk støtte fra UNESCO til Creswell's *Muslim Architecture of Egypt*.

Det vedtoges at Unionens næste møde skal finde sted i Bruxelles i dagene fra den 13.—17. juni 1955.

Maj 1955.

FRANZ BLATT

L. L. HAMMERICH

CARSTEN HØEG

IX.

Beretning om mødet i Union Internationale de Physique pure et appliquée (IUPAP) i London 7.-10. juli 1954.

Den internationale union for ren og anvendt fysik (IUPAP) omfatter for øjeblikket 28 lande; af disse havde enkelte ikke sendt delegerede til mødet.

Det første spørgsmål, der kom til behandling, gik ud på en ændring i statuternes artikel 14 med henblik på en forhøjelse af bidragene fra de enkelte lande. Der forelå et forslag om at fastsætte bidraget fra hvert land som et antal enheder, for Danmarks vedkommende 2 enheder, hver på 100 dollars; fra England blev det foreslået at sætte enhedsbidraget til 60 dollars, men efter nogen diskussion blev dette forslag trukket tilbage og det oprindelige forslag vedtaget.

Fra ICSU forelå et ønske om at arbejde hen imod en formindskelse af antallet af internationale unioner, idet det voksende antal unioner gør administrationen stadig mere omfattende, ligesom en overdækning af arbejdsområder kunne tænkes at forekomme; for IUPAP havde man tænkt på en sammenslutning med unionerne for matematik og teoretisk mekanik. Dette forslag vandt ikke tilslutning, idet man henviste til, at de to unioner,

der står IUPAP nærmest, er unionerne for kemi og geofysik; disse unioner er imidlertid så store, at en sammenslutning må forekomme urimelig. En overdækning af arbejdsområder undgås bedst ved at nedsætte blandede kommissioner.

Der findes for tiden 7 kommissioner, hvis medlemmer vælges af IUPAP alene, samt 6 blandede kommissioner, hvis medlemmer dels vælges af IUPAP, dels af andre unioner.

Før de følgende spørgsmåls vedkommende traf man ikke nogen afgørelse, men overlod behandlingen til eksekutivkomiteen: Et forslag om at oprette en kommission for frie elektroners fysik og et forslag om at søge kontakt med CERN.

Som mødested for næste plenarmøde i 1957 blev nævnt Australien eller Italien; også i dette tilfælde blev afgørelsen henvist til eksekutivkomiteen. Som præsident og sekretær genvalgtes henholdsvis N. F. Mott og P. Fleury.

December 1954.

J. C. JACOBSEN

EBBE RASMUSSEN.

X.

Beretning om den anden generalforsamling i International Mathematical Union i Haag den 31. august og 1. september 1954.

Ved den første generalforsamling i 1952 havde unionen 22 medlemmer. I tiden derefter og under mødet i Haag optoges yderligere: Brasilien, Indien, Island, Israel, Malaya-Singapore, Mexico, Portugal og Sverige, således at 30 lande nu er tilsluttet unionen.

Til den anden generalforsamling var mødt delegerede fra 24 lande samt, efter indbydelse, repræsentanter for UNESCO og ICSU. Videnskaberne Selskabs delegerede var N. E. Nørlund og W. Fenchel. Mødet lededes af præsidenten, M. H. Stone, U.S.A.

Bestyrelsen havde udsendt beretning om unionens virksomhed siden sidste generalforsamling. Unionen havde medvirket

ved og ydet finansiell støtte til afholdelsen af to kollokvier i 1953, et i Italien og et i U.S.A., samt af tre kollokvier i forbindelse med den internationale matematikerkongres i Amsterdam den 2.—9. september 1954. I betragtning af den store betydning, som denne side af unionens virksomhed må forventes at få også i fremtiden, anså bestyrelsen en fastere ramme herfor for ønskelig. Man foreslog derfor visse retningslinier, der bl. a. skal sikre den for et frugtbart arbejde nødvendige begrænsning af deltagerantallet på en sådan måde at ensidigheder i udvælgelsen af deltagere undgås. Efter nogen diskussion vedtoges de foreslåede regler med enkelte mindre forandringer. Man drøftede endvidere formen for samarbejdet med andre unioner på områder af fælles interesse.

Det besluttedes at erstatte tre tidligere nedsatte udvalg, hvis hverv var af mere speciel art, med eet udvalg, som skal virke rådgivende i alle spørgsmål vedrørende matematiske publikationer.

Som præsident for den kommende fireårsperiode valgtes H. Hopf, Schweiz, og som sekretær genvalgtes E. Bompiani, Italien.

Generalforsamlingens næste ordinære møde agtes afholdt i forbindelse med den internationale matematikerkongres i Edinburgh 1958.

September 1954.

W. FENCHEL.

XI.

Beretning om mødet i Union Géodésique et Géophysique Internationale i Rom den 13.—27. september 1954.

I mødet deltog delegerede fra 45 lande, og det samlede antal deltagere var ca. 1400. Danmark var repræsenteret ved 15 delegerede.

Arbejdet inden for den geodætiske association var delt i 5 sektioner: triangulation, nivellement, astronomi, tyngdemåling og geoidebestemmelse. Forhandlingerne kom i første række til at omhandle de resultater, som man var kommet til i forskellige

studiekommissioner, der oprettedes ved unionens foregående møde i Bruxelles.

Fra dansk side omtaltes de gunstige resultater vi har opnået ved brug af Bergstrands geodimeter. Professor Gigas demonstrerede et nyt geodimeter, der er meget lettere end det svenske. Det kan anbringes på et almindeligt stativ, men det kan kun måle en afstand på ca. 5 km. Det foresloges at indrette basislinier i forskellige lande, hvor basismateriel og geodimetre kan blive etalonnerede. Det foresloges endvidere at supplere de astronomiske målinger og basismålingerne, hvor dette efter omstændighederne fandtes påkrævet.

Den internationale breddebetjeneste blev meget indgående diskuteret, og der fremsattes forskellige forslag til ændring af observationsprogrammerne navnlig fra den russiske delegations side.

I sektionen for tyngdemåling drøftedes forslag om udvælgelse af et antal 1. ordens pendulstationer fordelt over jordkloden og udvælgelse af særlige etalonneringsstationer til brug ved kalibrering af gravimetre. Af særlig interessante ting må fremhæves italienernes arbejder med Frost-gravimetre, der anvendes fjernstyrede i neddykkede klokker på relativt lavt vand.

Statsmeteorolog J. Egedal forelagde en undersøgelse angående en magnetisk virkning i forbindelse med solformørkelsen den 30. juni 1954. Medens der tidligere har været nogen tvivl med hensyn til sådanne virkninger, gav målingerne fra den nævnte solformørkelse utvetydige resultater.

Blandt de mange interessante meddelelser, der blev givet på kongressen, kan nævnes en rapport om jordens magnetiske forhold gennem tidligere geologiske perioder. Det fremgår heraf, at jordens magnetiseringsretning er vendt adskillige gang i fortiden.

I den meteorologiske association førtes bl. a. forhandlinger om strålingsmålinger og undersøgelser angående ozon-indholdet i atmosfærens forskellige lag med særligt henblik på ozonens betydning som indikator for den vertikale udveksling af luftmasser i højere luftlag. Endvidere kan fra denne association fremhæves de nye erfaringer, man har gjort i tropiske lande angående udvekslingen af tropiske luftmasser og luftmasser fra højere bredde.

I den oceanografiske association fremkom der en række nye og vigtige resultater vedrørende forløbet af de atmosfærisk betingede vandstigninger i havene. Man behandlede således indgående det store materiale, som er tilvejebragt ved stormfloderne i England og Holland 31. januar—1. februar 1953. Endvidere kan nævnes en forhandling om strømmåling, som omfattede dels den matematiske behandling af observationsmaterialet, dels en gennemgang af nyere instrumenter og metoder til måling af strømme.

Inden for den hydrologiske association beskæftigede man sig bl. a. med studiet af floderosionen, i første række de store erosionsfænomener, som er knyttet til aride og semi-aride egne med episodisk optrædende voldsomme nedbør.

Efter afslutningen af den egentlige kongres afholdtes en række møder i en af unionen nedsat komité for det internationale geofysiske år 1957—58, hvor hovedlinierne for observationsprogrammet drøftedes.

Unionens næste møde skal afholdes i Buenos Aires.

31. maj 1955.

N. E. NØRLUND.

XII.

Beretning om mødet i Union Internationale des Sciences Biologiques i Rom 12.—16. april 1955.

Mødet var Unionens 12. møde. Det 11. møde blev afholdt i Nice i 1953, og det 13. møde blev planlagt til afholdelse i London umiddelbart før den zoologiske kongres, som tænkes afholdt samme sted i juli 1958.

Mødet fandt sted i Consiglio Nazionale delle Ricerche, og der deltog delegationer fra følgende lande:

Belgien, Canada, Czechoslovakiet, Danmark, Frankrig, Indien, Israel, Italien, Jugoslavien, Japan, Nederlandene, Norge, Sverige, Schweiz, Den sydafrikanske Union, Storbritannien, Den tyske Forbundsrepublik, U.S.A. og Ægypten.

Ved det forrige møde var det blevet bestemt at omorganisere I.U.B.S., og der var udarbejdet et forslag, som bl. andet gik ud på, at der i Unionen skulle optages divisioner for biokemi og fysiologi. Dette forslag blev imidlertid ikke vedtaget, og mødet henstillede, at der blev oprettet selvstændige unioner for disse fag under ICSU-UNESCO. Efter indgående forhandlinger blev der enighed om, at foreslå følgende organisation af IUBS:

Unionen består af tre divisioner 1. Botanik (plantebiologi), 2. Zoologi (dyrebiologi), 3. Generel Biologi.

Den botaniske division omfatter følgende sektioner: a. Systematisk botanik, b. Plantegeografi, c. Plantefysiologi.

Den zoologiske division omfatter følgende sektioner: a. Zoologi, b. Entomologi, c. Embryologi.

Generel Biologi udgør en division, der omfatter: a. Cellebiologi, b. Mikrobiologi, c. Biometri, d. Genetik inkluderende en subsektion for humangenetik, e. Limnologi, f. Dyrepsykologi eller eksperimentel Psykologi.

IUBS's administrative struktur blev også ændret. Unionen skal fremtidigt ledes af to organer: The General Assembly og The Executive Committee. Den sidste består af Unionens embedsmænd og to repræsentanter fra hver division.

The Executive Committee fik følgende sammensætning: Præsident, Sven Hörstadius (Sverige); Vice-Præsident, R. E. Cleland (U.S.A.); Generalsekretær, G. Montalenti (Italien); Kasserer, J. Lanjouw (Holland); Sekretær, R. Ulrich (Frankrig); for Division for Botanik: P. Chouard (Frankrig); J. Rosseau (Kanada); for Division for Zoologi: E. Handschin (Schweiz); B. Rensch (Den tyske Forbundsrepublik); for Division for generel Biologi: A. A. Miles (Storbritannien); P. Gaillard (Holland).

Af andre valg kan nævnes, at R. Spärck (Danmark) blev valgt til præsident for den zoologiske division og T. Kemp (Danmark) til formand for subsektionen for human genetik. Anton Bruun (Danmark) blev valgt til medlem af The Special Committee of the International Council for the International Geophysical Year 1957—58.

The General Assembly vedtog to resolutioner. Den første angik visse internationale lovbestemmelser vedrørende den undersøiske fastlandssokkel (the continental shelf), som eventuelt kan vanskeliggøre udforskningen af havbunden på fastlandssoklen og det

submarine dyre- og planteliv svarende til denne region. Den anden resolution er så betydningsfuld, at den her gengives med sin fulde ordlyd:

The General Assembly of the International Union of Biological Sciences convened in Rome to discuss problems of international concern in the biological sciences,

firmly believing that beyond a definite though as yet not precisely determined intensity further increase in radiations represents a potential hazard to the human race, as well as to plant and animal life, and taking cognizance of the existence in various Nations of valuable efforts to investigate and to evaluate the pertinent facts,

urges the ICSU to consult its Adhering Bodies as soon as possible, and in the light of their reports to be prepared to set up without delay an international committee of competent biologists. It urges that the committee be asked to report upon how far the following may be of danger to man, to animals and to plants: the genetic effects of various types of radiation; the effects of large scale fission and thermonuclear experiments; the disposal of atomic waste; and other consequences of the use of atomic energy.

The Assembly considers that the conclusions of such report should be made public.

Denne resolution vil blive forelagt ved mødet i The International Council of Scientific Unions i Oslo i august 1955.

IUBS vedtog at anbefale og støtte en række internationale kongresser og symposier i årene 1955—58. Det blev således vedtaget at anbefale et symposium i København 1957 om nomenklatur indenfor genetiken, som kunne udarbejde et endeligt forslag herom, der da kunne forelægges til vedtagelse ved kongressen for genetik i Montreal, Canada, august 1958. Endvidere anbefalede IUBS afholdelse af et symposium om »Mutation in Man« i København i august 1956 i forbindelse med den internationale kongres for human genetik, som afholdes i København på samme tid.

Samtidig med The General Assembly i Rom og i forbindelse med dette afholdtes et symposium om »Topics of International Concern in the Life Sciences«, hvor der afholdtes en række foredrag med efterfølgende diskussion om emner af mere generel karakter, f. eks. om enheder i biologiske videnskaber, om biologiske standardpræparater, om organisation af og støtte til biologiske videnskaber, om statistiske metoder i biologi og om

en række andre emner. En italiensk deltager, Buzzati-Traverso, fremsatte forslag om at indføre engelsk som eneste internationale sprog for de biologiske videnskaber, men hans forslag blev stærkt kritiseret fra fransk og tysk side.

IUBS råder kun over beskedne pengemidler. Medlemslandenes tilskud beregnes i enheder på 200 schw. francs. De små lande bidrager da med en enhed, de store med et større antal enheder nogenlunde svarende til deres indbyggerantal. Enheden blev fastsat uforandret, men der rettedes en indtrængende opfordring til alle lande om at forøge antallet af enheder i deres bidrag. Danmark har hidtil ydet en enhed, men det ville formentlig være rimeligt at forøge dette bidrag til 3 eller 4 enheder; Sverige bidrager således med 5 enheder, England og Frankrig hver med 8 og U.S.A. med 20 enheder, og man vil nu søge at få disse bidrag yderligere forøget.

Danske deltagere i mødet var R. Spärck, E. Steeman Nielsen, S. L. Tuxen og T. Kemp.

TAGE KEMP.

Juni 1955.

XIII.

Beretning for 1954 fra selskabets sekretariat.

Ved arkivar ASGER LOMHOLT.

Selskabets sekretariat har i året 1954, det 212.—213. selskabsår, forestået tilrettelæggelsen af de afholdte møder, 9 i anden halvdel af sæsonen 1953—54 fra 15. januar til 7. maj og 6 i begyndelsen af indeværende sæson fra 1. oktober til 10. december. Om sekretariatets øvrige rutinemæssige arbejde henvises til beretningen for året 1952.

Arkivaren har redigeret »Oversigt over selskabets virksomhed« juni 1953—maj 1954, omfattende 173 sider, hvori ikke er medregnet Carlsbergfondets beretning på 100 sider. Oversigten udkom i september 1954. Endvidere har han assisteret redaktøren ved udgivelsen af selskabets øvrige publikationer og har bistået kassereren ved ind- og udbetalinger o. l.

Arkivaren har fortsat bearbejdelsen af arkivmaterialet vedrørende selskabets tidligere virksomhed som leder af Danmarks geografiske opmåling og kortlægning. Endvidere har han forestået udgivelsen af sit arbejde »Et møde i Videnskabernes Selskab, P. S. Krøyers maleri og dets tilblivelse«, der omfatter 52 sider in 4to med mange afbildninger og en farvereproduktion.

Arkivaren har varetaget administrationen af alle sager vedrørende »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk videnskabsmand« (Lundehave) og har ført regnskabet for dette legat såvel som for »Emil Herborgs legat«.

Assistenten, fru Ellen Erichsen, har som hidtil ført fortegnelserne over publikationsoplage og har forestået udleveringerne til kommissionæren. Selskabets indtægt for salget i året 1953 gennem kommissionæren beløb sig til ca. 16.370 kr. mod ca. 15.230 kr. for 1952. Også fortegnelserne over clichéer er ført,

og en del udlån har fundet sted. Fru Erichsen har foretaget udsendelsen af selskabets publikationer og har desuden varetaget bespisningen ved selskabets møder.

Nogle forfattere af selskabets publikationer har i 1954 anvendt sekretariatets assistance ved udsendelsen af frieksemplarer.

I det forløbne år har selskabet indgået 14 nye bytteforbindelser, nemlig med følgende:

Drottningholm. Sötvattenslaboratoriet (O B)*.

Lund. Botaniska biblioteket (O B).

Warszawa. Polskie Towarzystwo Orientalistyczne (H).

Louvain. Collège philosophique et théologique de la compagnie de Jésus (H A).

Essen. Fried. Krupp's Werksbücherei (M).

Hannover. Deutsche Geologische Gesellschaft (M B).

Brno. Seminar pro klassickou filologii, Filosofická fakulta (H A).

Budapest. Institut mathématique de l'université (M).

Napoli. Istituto di zoologia dell'università (B).

Athens, Georgia. University of Georgia Libraries (M).

São Paulo. Sociedade de matemática (M).

Agra, India. Agra University (M B).

Calcutta. Asiatic Society of Bengal (O H A M B).

Tunis. Institut des hautes études de Tunis (H).

To bytteforbindelser er udvidet:

Roma. Istituto archeologico Germanico (+ H).

Baton Rouge, Louisiana. Louisiana State University Library (+ O H A B).

Selskabet har besluttet at sende samtlige fremtidige publikationer til biblioteket i *Torshavn, Færøerne*.

Anmodning om bytteforbindelse er afslået i enkelte tilfælde.

Reklamationer af mangler i det fra bytteforbindelserne modtagne materiale er fortsat.

* Forkortelser, se side 105.

Ved årets udgang var antallet af modtagere af selskabets publikationer 696 akademier, universiteter, selskaber, biblioteker o. l.

De udsendte publikationer fordeler sig på modtagerne i de enkelte lande som vist i nedenstående oversigt, idet følgende forkortelser er anvendt:

O =	Oversigt over selskabets virksomhed.	
H =	{ Historisk-filologiske Filosofiske Arkæologisk-kunsthistoriske Matematisk-fysiske Biologiske	} Meddelelser og Skrifter.
A =		
M =		
B =		

Land	Antal modt. (excl. medl.)	O	H	A	M	B
Danmark	63	62	39	39	51	48
Island	3	3	2	2	3	3
Norge	10	10	7	7	7	9
Sverige	23	23	12	13	12	15
Finland	16	16	7	6	9	11
Sovjetunionen	18	5	8	10	19	24
Estland	2	1	2	1	1	2
Letland	2	1	2	1	1	2
Litauen	3	2	3	2	2	3
Polen	22	9	11	9	12	13
England	36	12	12	12	25	24
Skotland	9	5	4	4	9	6
Eire	4	4	3	3	4	4
Holland	20	6	8	8	12	11
Belgien	18	6	8	10	8	11
Frankrig	45	15	22	21	27	31
Monaco	1	0	0	0	1	1
Schweiz	12	6	4	4	9	6
Tyskland	83	34	32	33	57	51
Østrig	15	4	5	4	8	7
Czeko-Slovakiet	12	5	8	6	7	8
Ungarn	8	2	3	4	5	5
Jugoslavien	9	4	4	5	6	4
Bulgarien	1	1	1	1	1	1
at overføre	435	236	207	205	296	300

Land	Antal modt. (excl. medl.)	O	H	A	M	B
overfort...	435	236	2 07	205	296	300
Grækenland	6	1	1	4	1	3
Rumænien	3	1	1	1	3	1
Tyrkiet	5	1	2	2	3	2
Italien	41	12	23	22	21	23
Spanien	13	3	7	8	6	5
Portugal	4	1	1	1	3	4
Canada	6	2	3	3	4	6
De Forenede Stater	83	37	33	36	58	63
Mexico	5	0	0	0	3	5
Dominica	1	0	1	1	0	0
Argentina	10	1	1	2	7	7
Brasilien	7	1	1	1	6	2
Chile	2	0	0	0	1	1
Colombia	1	0	0	0	1	1
Perú	1	0	0	0	1	1
Uruguay	2	0	0	0	0	2
Libanon	1	0	0	1	0	0
Israel	1	1	1	1	1	1
Armenien	1	1	1	1	1	1
Indien	11	1	3	2	10	9
Ceylon	2	0	1	1	0	0
Indokina	1	0	1	0	0	0
Kina	3	2	2	2	2	3
Philippinerne	2	0	1	1	1	1
Indonesien	3	1	1	1	2	3
Japan	19	2	3	2	17	8
Ægypten	4	1	1	3	1	2
Tunis	2	0	1	1	0	0
Algier	2	0	0	0	0	2
Marokko	1	0	0	0	0	1
Goldcoast	1	1	0	0	1	1
Kenya	1	0	0	0	1	1
Moçambique	1	0	0	0	0	1
Sydafrikanske union	5	1	0	1	5	5
South Australia	2	1	1	1	2	2
New South Wales	4	1	1	1	3	3
Victoria	2	0	0	0	2	2
New Zealand	2	0	0	0	2	2
I alt pr. ³¹ / ₁₂ 1954...	696	309	299	305	465	474

Til selskabets inden- og udenlandske medlemmer udsendtes følgende antal:

	Antal medlemmer	O	H	A	M	B
Danske	86	86	79	75	67	68
Udenlandske	172	172	72	70	51	48
I alt pr. $^{31}/_{12}$ 1954...	258	258	151	145	118	116
Oplagets norm. størrelse (excl. forf. ekspl.)...	700	700	700	900	800	
Ialt udsendtes pr. $^{31}/_{12}$ 1954...	567	450	450	583	590	
Rest...	133	250	250	317	210	

Udsendelse af selskabets publikationer er for indenlandske og udenlandske medlemmers og nordiske institutioners vedkommende, samt en del reklamationer, foretaget direkte med posten; for alle andre institutioners vedkommende dels direkte med posten, dels gennem »Danmarks institut for international udveksling af videnskabelige publikationer« (I.D.É.).

I året 1954 er følgende nyudgivne publikationer udsendt: Oversigt 1953—54. Hist.-filol. Medd. **33**, 6, **34**, 2—3. Mat.-fys. Medd. **28**, 2, 4—11. Biol. Medd. **22**, 1—4. Biol. Skrifter **7**, 5. Særlig publ.: »Et møde i Vid. Selskab«.

Af disse, samt af en del reklamerede publikationer, er udsendt direkte med posten:

Indenlandske medlemmer	694 pk.	263 kg	kr. 251,02
Udenlandske medlemmer	636 -	273 -	- 660,36
Indenlandske institutioner	391 -	179 -	- 154,82
Udenlandske institutioner	1164 -	500 -	- 1270,86
Reklamationer	147 -	110 -	- 231,37
Ialt udsendt direkte i 1954...	3032 pk.	1325 kg	kr. 2568,43

Udsendelsen af en del af selskabets publikationer til ikke-nordiske institutioner er foretaget portofrit gennem udvekslingsinstituttet (I.D.É.). Der er i 1954 ad denne vej udsendt 1284 pakker, vægt 729 kg til videreforsendelse.

I bytte for de udsendte publikationer har selskabet fra 502 akademier, universiteter, selskaber, biblioteker o. l., dels forbindelser, dels enkelte andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget 1278 forskellige tidsskrifter, beretninger, årbøger, dissertationsrækker m. m. i et omtrentligt antal af 5900 bind og hefter, mod 5350 i 1953, 5220 i 1952, 6300 i 1951, 5150 i 1950 og 5760 i 1949.

Efter registrering i sekretariatet og fremlæggelse i selskabets møder er det modtagne byttemateriale overgivet til de biblioteker, hvor de forskellige publikationer ifølge den mellem bibliotekerne og selskabet truffene overenskomst hører hjemme.

De modtagne publikationer fordeler sig på de forskellige lande som vist i nedenstående tabel.

Land	Antal inst. etc.	Antal forsk. tidsskr.	Antal enk. ekspl. o. l.
Island	2	2	3
Norge	11	25	54
Sverige	27	68	261
Finland	18	48	174
Sovjetunionen	5	78	471
Estland	1	3	7
Letland	1	3	18
Litauen	0	0	0
Polen	16	72	210
England	28	65	320
Skotland	6	10	14
Eire	3	6	37
Holland	19	38	149
Belgien	19	50	234
Frankrig	27	38	213
Monaco	1	2	30
Schweiz	13	18	200
Tyskland	60	135	599
Ostrig	14	29	111
Czeko-Slovakiet	9	60	341
Ungarn	2	28	69
Jugoslavien	9	35	100
Bulgarien	1	3	6
Grækenland	2	2	5
at overføre	294	818	3626

Land	Antal inst. etc.	Antal forsk. tidsskr.	Antal enk. ekspl. o. l.
overført...	294	818	3626
Rumænien.....	0	0	0
Tyrkiet.....	4	5	17
Italien.....	34	56	190
Spanien.....	8	15	53
Portugal.....	4	8	17
Canada.....	4	10	31
De Forenede Stater.....	74	214	1269
Mexico.....	3	3	13
Dominica.....	1	3	21
Argentina.....	5	6	18
Brasilien.....	4	12	194
Chile.....	1	1	2
Colombia.....	1	1	1
Perú.....	1	1	3
Uruguay.....	2	2	2
Libanon.....	0	0	0
Israel.....	1	2	6
Armenien.....	1	5	45
Indien.....	5	6	47
Ceylon.....	2	2	2
Indokina.....	1	2	5
Kina.....	1	2	4
Philippinerne.....	0	0	0
Indonesien.....	5	12	28
Japan.....	23	42	141
Ægypten.....	3	3	6
Tunis.....	2	2	4
Algier.....	2	2	4
Marokko.....	1	4	16
Goldcoast.....	0	0	0
Kenya.....	1	1	3
Moçambique.....	0	0	0
Sydafrikanske union.....	4	6	21
South Australia.....	2	3	20
New South Wales.....	4	5	12
Victoria.....	2	20	50
New Zealand.....	2	4	17
Ialt i 1954...	502	1278	5888

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1954—JUNI 1955

Oversigt.

kr. o.

Oversigt over selskabets virksomhed juni 1953—maj 1954. Med 5 portrætter. Résumé en français. 1954	8.00
---	------

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND 33:

6. PALLIS, SVEND AAGE: Early Exploration in Mesopotamia. With a List of the Assyro-Babylonian Cuneiform Texts Published before 1851. 1954.....	6.00
--	------

BIND 34:

3. JACOBSEN, ERIC: Die Metamorphosen der Liebe und Friedrich Spees »Trutznachtigall«. Studien zum Fortleben der Antike I. 1954	25.00
--	-------

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND 28:

12. KRISTENSEN, P.: Configuration Space Representation for Non- Linear Fields. 1954	8.00
13. TORNEHAVE, HANS: On Almost Periodic Movements. 1954	6.00

BIND 29:

1. FØLNER, ERLING: On the Dual Spaces of the Besicovitch Almost Periodic Spaces. 1954	5.00
2. EBEL, MARVIN E.: Causal Behaviour of Field Theories with Non-Localizable Interactions. 1954.....	5.00
3. WILETS, LAWRENCE: Excitation of Nuclear Rotational States in μ -Mesonic Atoms. 1954	3.00
4. BALLHAUSEN, C. J.: Studies of Absorption Spectra. II. Theory of Copper (II)-Spectra. 1954	3.00

	kr. ø.
5. NAUR, PETER: The Energy Production in Convective Cores in Stars. 1954.....	3.00
6. NIELSEN, O. B., and KOFOED-HANSEN, O.: A Six Gap β -Ray Spectrometer. 1955.....	2.00
7. JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. VI. Actinide Ions with two 5 f -Electrons. 1955.....	2.00
8. BALLHAUSEN, C. J.: Studies of Absorption Spectra. V. The Spectra of Nickel (II) Complexes. 1955.....	3.00
9. ALAGA, G., ALDER, K., BOHR, A., and MOTTELSON, B. R.: Intensity Rules for Beta and Gamma Transitions to Nuclear Rotational States. 1955.....	3.00
10. BOHR, A., FRÖMAN, P. O., and MOTTELSON, B. R.: On the Fine Structure in Alpha Decay. 1955.....	2.00
11. JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. VII. Systems with three and more f -Electrons. 1955.....	3.50
12. HAAG, R.: On Quantum Field Theories. 1955.....	6.00
13. HERMANSEN, ALFRED: A Theory of Interference Filters. 1955..	15.00
14. BALLHAUSEN, C. J., and JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. X. d -Electrons in Crystal Fields of Different Symmetries. 1955.....	5.00

Biologiske Meddelelser.

BIND 22:

2. BÖVING, ADAM G.: Mature Larvae of the Beetle-Family Anobiidae. 1951.....	35.00
3. GAMOW, G.: Possible Mathematical Relation between Deoxyribonucleic Acid and Proteins. 1954.....	2.00
4. BØRGENSEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. Additions to the Parts Previously Published. VI. 1954.....	8.00
5. JENSEN, P. BOYSEN: Untersuchungen über Determination und Differenzierung. 3. Über die Wirkungsweise des determinierenden Faktors, der bei der Bildung der Wurzelhaare von <i>Lepidium</i> , <i>Sinapis</i> und <i>Phleum</i> tätig ist. With an English Summary. 1955.....	4.50
6. SALOMONSEN, FINN: The Evolutionary Significance of Bird-Migration. 1955.....	6.00
7. MUNCH-PETERSEN, AGNETE, KALCKAR, HERMAN M., and SMITH, EVELYN, E. B.: Uridyl Transferases, their Occurrence and Physiological Role. 1955.....	3.00

Biologiske Skrifter.

BIND 7:

5. THOMSEN, MATHIAS: Neurosecretion in some Hymenoptera. 1954	kr. ø. 8.00
6. FJERDINGSTAD, E.: The Subfossil Algal Flora of the Lake Bølling Sø and its Limnological Interpretation. 1954	12.00

BIND 8:

1. KØIE, M., and RECHINGER, K. H.: Symbolae Afghanicae. Enumeration and Descriptions of the Plants Collected by L. EDELBERG and M. KØIE on "The 3rd Danish Expedition to Central Asia" and by W., KOELZ, H. F. NEUBAUER, O. H. VOLK, and others in Afghanistan. Vol. I. K. H. RECHINGER: Labiatae. 1954	15.00
3. BÖCHER, TYGE W., LARSEN, KAI, and RAHN, KNUD: Experimental and Cytological Studies on Plant Species. II. Trifolium arvense and some other Pauciennial Herbs. 1955	5.00

Særskilt udgivne arbejder:

LOMHOLT, ASGER: »Et møde i Videnskabernes Selskab«. P. S. Krøyers maleri og dets tilblivelse. Med en farvereproduktion. 1954..	18.00

Résumé.

Au cours de l'année 1954-55 l'Académie a perdu un de ses membres danois: M. POUL TUXEN, professeur honoraire de philologie indienne et orientale à l'université de Copenhague, décédé le 29 mai 1955.

L'Académie a perdu en plus huit de ses membres étrangers: M. OSWALD THEODORE AVERY, ancien membre du Rockefeller Institute for Medical Research, New York, décédé le 20 février 1955; M. ALBERT FRANCIS BLAKESLEE, professeur honoraire de botanique, directeur, Smith College Genetics Experiment Station, Northampton, Mass., décédé le 16 novembre 1954; M. ALBERT EINSTEIN, professeur honoraire de physique théorique à l'Institute for Advanced Study, Princeton, décédé le 18 avril 1955; sir ALEXANDER FLEMING, professeur honoraire de bactériologie à l'université de Londres, décédé le 11 mars 1955; M. TORSTEN RICHARD EMANUEL GISLÉN, professeur de zoologie à l'université de Lund, décédé le 27 août 1954; sir EDWARD MELLANBY, professeur honoraire de pharmacologie à l'université de Sheffield, décédé le 30 janvier 1955; M. HAAKEN HASBERG GRAN, professeur de botanique à l'université d'Oslo, décédé le 2 juin 1955; et M. THEODOR THJÖTTA, professeur de bactériologie et de sérologie à l'université d'Oslo, décédé le 12 juin 1955. En plus, l'Académie a été informée de la mort de M. LÉON BRUNSCHVICQ, professeur honoraire de philosophie à l'université de Paris, décédé le 18 janvier 1944.

Dans sa séance du 15 avril 1955 l'Académie a élu les nouveaux membres suivants:

Dans la Section des Lettres, un membre danois: M. WOLJA CHRISTIAN ERICHSEN, lecteur de copte à l'université de Copenhague; et deux membres étrangers: M. HARRY PER FETT, administrateur honoraire des archives nationales, Oslo, et M. ALF TOR NYMAN, professeur honoraire de philosophie à l'université de Lund.

Dans la Section des Sciences, six membres danois : M. THØGER SOPHUS VILHELM BANG, lecteur de mathématiques à l'université de Copenhague; M. AAGE NIELS BOHR, chargé de cours à l'université de Copenhague, physicien; M. STIG ERIK VEIBEL, professeur de chimie organique à l'université technique de Copenhague; M. GUNNAR AXEL WRIGHT-THORSON, adjoint au Muséum de zoologie, lecteur d'écologie marine à l'université de Copenhague; M. HANS HENRIKSEN USSING, professeur de zoophysologie à l'université de Copenhague; et M. MOGENS CHRISTIAN WANNING WESTERGAARD, professeur de génétique à l'université de Copenhague; et deux membres étrangers: M. PAUL RUNAR COLLANDER, professeur de botanique à l'université de Helsingfors, et M. HANS CLAUDIUS MICHAEL KOPFERMANN, professeur de physique à l'université de Heidelberg.

A la fin de l'année (juin 1955) l'Académie comptait 92 membres danois et 169 membres étrangers, soit 35 membres danois et 75 membres étrangers dans la Section des Lettres et 57 membres danois et 94 membres étrangers dans la Section des Sciences.

M. Ojvind Winge a été réélu président de la Section des Lettres pour les années 1955-58.

M. N. E. Nørlund a été réélu membre de la commission des fonds pour les années 1955-59.

M. Stig Juul a été élu membre du conseil d'administration de la Fondation Carlsberg pour les années 1955-58 en remplacement de M. Johs. Pedersen. M. Børge Jessen a été élu président par le conseil.

M. Kaare Grønbech a été élu membre du conseil d'administration du Musée de Frederiksborg pour les années 1955-58 en remplacement de M. Johs. Pedersen.

M. K. Linderstrøm-Lang a été élu délégué de l'Académie à la commission nationale danoise pour l'Unesco pour les années 1955-58.

Pour les membres des comités pour les Unions scientifiques internationales, l'Union Académique Internationale etc., dont l'Académie fait partie, voir pp. 25-28.

L'Académie s'est fait représenter aux réunions et congrès suivants :

La session de l'« Union Académique Internationale », tenue à Bruxelles du 15 au 19 juin 1954, par MM. Fr. Blatt, Carsten Høeg et L. L. Hammerich. Voir le rapport pp. 92—95.

La session de l'« Union Internationale de Physique pure et appliquée », tenue à Londres du 7 au 10 juillet 1954, par MM. J. C. Jacobsen et Ebbe Rasmussen. Voir le rapport pp. 95—96.

Le « 33e Congrès International des Orientalistes », tenu à Cambridge, Angl., du 21 au 28 août 1954, par M. Kaare Grønbech.

Le « 31e Congrès International des Américanistes », tenu à São-Paulo du 23 au 28 août 1954, par MM. Kaj Birket-Smith et W. Thalbitzer.

Le « 2e Congrès International des Études classiques », tenu à Copenhague du 23 au 28 août 1954, par MM. Hans Ræder et Ejnar Dyggve.

La session de l'« Union Internationale de Mathématique », tenue à La Haye du 31 août au 1er septembre 1954 et le « Congrès International des Mathématiciens », tenu à Amsterdam du 2 au 9 septembre 1954, par MM. W. Fenchel et N. E. Nørlund. Voir le rapport pp. 96—97.

La session de l'« Union Géodésique et Géophysique Internationale », tenue à Rome du 15 au 29 septembre 1954, par M. N. E. Nørlund. Voir le rapport pp. 97—99.

Le « 5e Congrès International d'Archéologie Chrétienne », tenu à Aix-en-Provence du 13 au 19 septembre 1954, par M. Ejnar Dyggve.

La « Hauptjahrestagung in der Chemischen Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik », tenue à Leipzig du 21 au 23 octobre 1954, par M. Kai Arne Jensen.

Le 5e anniversaire, le 28 octobre 1954, de la fondation de l'Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Mayence, par M. Kaare Grønbech.

Le bi-centenaire, le 31 octobre 1954, de la fondation de la Columbia University, New York, par M. Niels Bohr.

Le centenaire de la mort de Carl Friedrich Gauss, le 19 février 1955, à Göttingue, par M. W. Fenchel.

La session de l'« Union Internationale des Sciences Biolo-

giques », tenue à Rome du 11 au 16 avril 1955, par M. Tage Kemp. Voir le rapport pp. 99—102.

L'Académie a institué un comité pour les affaires relatives au « Conseil International des Unions Scientifiques ».

L'Académie a donné son accord à l'admission éventuelle au « Conseil International des Unions Scientifiques » de l' « International Union of Physiological Sciences » et de l' « International Union of Biochemistry ».

La commission pour la rédaction du « Corpus Lexicographorum Graecorum » a déposé un rapport sur l'année 1954. Voir p. 92.

La commission pour la rédaction du nouveau « Ducange » a déposé un rapport sur l'année 1954. Voir pp. 91—92.

Le comité de la Fondation Rask-Ørsted a accordé une subvention de 20.000 couronnes pour les relations internationales de l'Académie pendant l'année 1955.

L'Académie a établi des échanges de publications avec les institutions suivantes :

Botaniska biblioteket, Lund.

Institut d'études orientales, Polska Akademie Nauk, Varsovie.

Collège philosophique et théologique de la Compagnie de Jésus, Louvain.

Seminář pro klassickou filologii, Filosofická fakulta, Brno.

La revue « Energia nucleare », Milan.

Istituto di zoologia dell'Università, Naples.

Biblioteca dell'Istituto di archeologia e storia dell'arte, Rome.

Institut d'hygiène industrielle, Académie Yougoslave des Sciences et des Arts, Zagreb.

University of Georgia Libraries, Athens, Georgia.

Agra University, Agra, Inde.

Asiatic Society of Bengal, Calcutta.

Les échanges ont été élargis avec :

Bibliothèque nationale Lénine de l'U.R.S.S., Moscou.

Sächsische Landesbibliothek, Dresde.

Università degli studi di Trieste.

Louisiana State University Library, Baton Rouge, Louis.

Les échanges ont été arrêtés avec :

Académie des Sciences Techniques, Varsovie.

« Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik », Berlin.

Naturwissenschaftliche Gesellschaft « Isis », Dresde.

Biological Society of Washington, Wash. D. C.

L'Académie a adopté une modification des articles 4 et 6 de ses statuts, relatifs à l'élection des membres.

La médaille d'or de l'Académie a été décernée à M. Mouritz Mackeprang, ancien directeur du Musée National, en récompense de son œuvre scientifique.

L'Académie a mis au concours les deux sujets suivants :

1. On demande une étude de l'action des herbicides hormonaux sur la germination, la croissance et la production de matière de une ou plusieurs plantes du culture.

2. On demande une étude de l'influence de l'assolement sur l'apparition des différentes formes de la maladie du piétin dans les champs de céréales danois.

Voir le libellé des sujets pp. 74—75.

L'Académie a décerné un prix à M. Poul O. Neerup, agrégé, Birkerød, pour sa réponse au sujet mis au concours pour 1953 : Le contenu algébrique des concepts géométriques de Johannes Hjelmslev.

Le conseil d'administration de la Fondation Carlsberg a déposé un rapport sur l'exercice 1953—54. Voir Partie II pp. 1—102.

La commission pour les recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a déposé un rapport sur l'année 1954. Voir pp. 81—85.

Le secrétariat de l'Académie a déposé un rapport sur l'année 1954. Voir pp. 103—09.

L'Académie a tenu 15 séances, au cours desquelles ont été faites les communications suivantes :

- ¹/₁₀ 54. M. L. L. Hammerich: Quelques remarques sur les plus anciennes sources du droit germanique.
- ¹⁵/₁₀ 54. M. Kaare Grønbech: L'expression verbale de l'action durative dans quelques langues asiatiques.
- ²⁹/₁₀ 54. M. Heinz Holter: De l'absorption des liquides des amibes.
- ¹²/₁₁ 54. M. Niels Nielsen: Quelques résultats des recherches danoises sur les alluvions marines.
- M. Jannik Bjerrum: Spectres d'absorption et champs de cristal.
- M. C. Møller présente: R. Haag « On Quantum Field Theories » (M*).¹
- ²⁶/₁₁ 54. M. Johs. Brøndum-Nielsen: Un poème ignoré de 1325 env. (M en danois).
- M. J. C. Jacobsen: Le CERN (Centre européen de recherches nucléaires), l'organisation européenne pour la recherche nucléaire.
- ¹⁰/₁₂ 54. M. Kaj Barr: Le « sacré » dans la religion iranienne.
- ²¹/₁ 55. M. Ejnar Dyggve: Un ancien lieu de culte dans le Nord de la Séeland.
- M. Kaj Birket-Smith présente: Klaus Ferdinand et G. K. Dulling « The Hazara Culture and Language (Daizaingi Dialect). Preliminary Notes » (M).
- M. C. Møller présente: Sven Gösta Nilsson « Particle States for Strongly Deformed Nuclei » (M).
- ⁴/₂ 55. M. J. A. Christiansen: D'un principe minimum en cinétique chimique.
- M. Holger Hjelholt: Quelques éphémérides inconnues d'Arild Huitfeldt de 1597.
- ¹⁸/₂ 55. M. Johs. Brøndum-Nielsen: Un agenda de 1875 avec des notes journalières.

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (S) au titre de la communication indique que l'auteur l'a destinée à être publiée dans les *Meddelelser* ou dans les *Skrifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que la communication a paru dans l'année courante.

- ¹⁸/₂ 55. M. Arne Noc-Nygaard: La structure et la composition d'une région gneissique du Groenland occidental, recristallisée à grande profondeur.
- ⁴/₃ 55. M. Poul Tuxen: Quelques remarques sur la prière d'introduction des drames indiens.
- M. C. Møller présente: G. Källén et A. Sabry « Fourth Order Vacuum Polarization » (M).
- ¹⁸/₃ 55. M. Paul V. Rubow: Le Marchand de Venise (M en danois).
- M. Johs. Iversen: Les déforestations de l'âge de la pierre éclairées par l'analyse et des expériences polliniques.
- ¹/₄ 55. M. Ebbe Rasmussen: Étude spectroscopique d'un isotope radio-actif du krypton.
- M. Bjørn Kornerup présente le premier volume de son édition de la correspondance de l'évêque H. Martensen.
- ¹⁵/₄ 55. M. J. K. Bøggild: Particules élémentaires instables et rayons cosmiques.
- ²⁹/₄ 55. M. Niels Bjerrum présente: E. A. Guggenheim « On Brønsted's Principle of Specific Interaction » (M).
- M. K. Linderstrøm-Lang: Échange de deutérium entre l'eau et les substances protéiques.
- M. Kaare Grønbech: Études parmi les Kalmouks en Allemagne.
- ¹³/₅ 55. M. Johs. Pedersen: Les rapports de Madvig avec l'Académie des Sciences et des Lettres et la Fondation Carlsberg.
- M. Ejnar Dyggve: La coupole du Mausolée de Théodoric.
- M. Aage Bohr présente trois mémoires de B. R. Motzelsen et Sven Gösta Nilsson, de A. K. Kerman, et de W. J. Swiatecki (M).

L'Académie a décidé la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

C. J. Ballhausen: « Studies of Absorption Spectra. II. Theory of Copper (II)-Spectra » (M*).

Peter Naur: «The Energy Production on Convective Cores in Stars» (M*).

Marvin E. Ebel: «Causal Behaviour of Field Theories with Non-Localizable Interactions» (M*).

Lawrence Wilets: «Excitation of Nuclear Rotational States in μ -Mesonic Atoms» (M*).

F. Børgesen: «Some Marine Algae from Mauritius. Additions to the Parts Previously Published. VI» (M*).

Mogens Køie et K. H. Rechinger: «Symbolae Afghanicae. II. Compositae, von K. H. Rechinger» (S).

O. B. Nielsen et O. Kofoed-Hansen: «A Six Gap β -Ray Spectrometer» (M*).

C. J. Ballhausen: «Studies of Absorption Spectra. V. The Spectra of Nickel (II) Complexes» (M*).

Chr. Klixbüll Jørgensen: «Studies of Absorption Spectra. VI. Actinide Ions with two 5f-Electrons» (M*).

Alfred Hermansen: «A Theory of Interference Filters» (M*).

R. Haag: «On Quantum Field Theories» (M*).

G. Alaga, K. Alder, Aage Bohr (membre depuis 1954) et B. R. Mottelson: «Intensity Rules for Beta and Gamma Transitions to Nuclear Rotational States (M*).

Aage Bohr, P. O. Fröman et B. R. Mottelson: «On the Fine Structure in Alpha Decay» (M*).

Tyge W. Böcher, Kai Larsen et Knud Rahn: «Experimental and Cytological Studies on Plant Species. II. Trifolium arvense and some other Pauciennial Herbs» (S*).

C. J. Ballhausen et Chr. Klixbüll Jørgensen «Studies of Absorption Spectra. X. d-Electrons in Crystal Fields of Different Symmetries» (M*).

O. Kofoed-Hansen et A. Nielsen: «Construction of a Spectrometer for Neutrino Recoils. Investigations of the Decay of A^{37} » (M).

Sven Gösta Nilsson: «Binding States of Individual Nucleons in Strongly Deformed Nuclei» (M).

Finn Salomonsen: «The Evolutionary Significance of Bird Migration» (M*).

Erik Iversen: «Some Egyptian Paints and Pigments. A Lexicographical Study» (M).

Gunnar Bech: «Studien über das deutsche Verbum infinitum. Band I» (M).

G. Källén et A. Sabry: «Fourth Order Vacuum Polarization» (M).

Kurt Alder et Aage Winther: «Matrix Elements between States in the Coulomb Field» (M).

Kurt Alder et Aage Winther: «On the Exact Evaluation of the Coulomb Excitation» (M).

Voir pp. 110—12 la liste des publications issues de l'Académie au cours de l'année.

Voir pp. 122—31 l'Index analytique.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- ADAMSON, A. W., prof., Los Angeles, er til stede som gæst 50.
- ADRESSE, SELSKABETS, ændres fra 1955 39.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til offentliggørelse 35, 36, 38, 42, 44, 45, 46, 49, 53, 55, 58, 59.
- AGRA, Agra University, bytteforb. indgås 35.
- ALAGA, G., dr., afh. i samarb. med K. Alder, Aage Bohr og B. R. Mottelson »Intensity Rules for Beta and Gamma Transitions to Nuclear Rotational States« opt. 45, udk. 111.
- ALDER, K., dr., afh. i samarb. med Aage Winther »Matrix Elements between States in the Coulomb Field« og »On the Exact Evaluation of the Coulomb Excitation« opt. 59. Se også: Alaga, G.
- ALEKSANDROV, A. D., prof., Leningrad, er til stede som gæst 44.
- ANDERSEN, A. C., laboratorieførst., cand. polyt., genvælges som tilførdnet ved Carlsberg labor. bestyr. 60.
- ARKIV, SELSKABETS, modtager en samling kort over Danmark fra Geodætisk institut 51; beretn. fra sekretariatet 103.
- ATHENS, Georgia, University of Georgia Libraries, bytteforb. indgås 35.
- AVERY, O. TH., dr., selsk. udenl. medl., New York, død 54.
- BACH, ERNA, amanuensis, cand. mag., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 63.
- BALLHAUSEN, C. J., mag. sc., afh. »Studies of Absorption Spectra. II. Theory of Copper (II)-Spectra« opt. 35, udk. 110; afh. »Studies of Absorption Spectra. V. The Spectra of Nickel (II) Complexes« opt. 38, udk. 111; er til stede som gæst 40; afh. i samarb. med Chr. Klixhüll Jørgensen »Studies of Absorption Spectra. X. d-Electrons in Crystal Fields of Different Symmetries« opt. 46, udk. 111.
- BANG, THØGER S. W., lektor, dr. phil., vælges til medlem 60.
- BARR, KAJ, giver medd. »Det »hellige« i iransk religion« 44.
- BATON ROUGE, Louis., Louisiana State University Library, bytteforb. udvides 35.
- BECH, GUNNAR, dr. phil., afh. »Studien über das deutsche verbum infinitum. Band I« opt. 58.
- BERLIN, »Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik« ophører, bytteforb. ophæves 61.

- BIRKET-SMITH, KAJ, sender beretn. om amerikanistkongres 1954 38; forelægger afh. af Klaus Ferdinand og G. K. Dulling 47.
- BJERRUM, JANNIK, giver medd. »Om absorptionspektre og krystalfelter« 40.
- BJERRUM, NIELS, forelægger afh. af E. A. Guggenheim 62.
- BLAKESLEE, A. F., fh. prof., selsk. udenl. medl., Northampton, Mass., død 46.
- BLATT, FR., delegeres til møde i Union Acad. Intern. 1955 57.
- BLINKENBERG, ANDREAS, delegeres til Le 1er Congrès Intern. de Langue et de Littérature du Midi de la France i Avignon 1955 65.
- BOHR, AAGE, dr. phil., afh. i samarb. med P. O. Fröman og B. R. Mottelson »On the Fine Structure in Alpha Decay« opt. 46, udk. 111; vælges til medlem 60; forelægger tre afhandlinger 64. Se også: Alaga, G.
- BOHR, NIELS, delegeres til Intern. Konferenz für Relativitätstheorie i Bern 1955 33; delegeres til Columbia University, New York, 200-års jubilæum 1954 34; medl. af komité for Conseil Intern. des Unions Scient. 48; genvælges til medl. af bestyr. for Emil Herborgs legat 60; udtaler mindeord om Albert Einstein 62. Se også: præsident.
- BOHR LEGATET, NIELS, administrationsudv. 30; uddrag af regnskab for 1954 64, trykt 89.
- BRNO, Seminář pro klassickou filologii, Filosofická fakulta, bytteforb. indgås 35.
- BRUNSCHVICQ, LÉON, fh. prof., selsk. udenl. medl., Paris, død 46.
- BRUN, ANTON FR., dr. phil., sender beretn. om The Eighth Pacific Science Congress i Quezon City, Philipp., 1953 34.
- BRØNDSTED, JOHS., sender beretn. om Le Congrès Intern. des Sciences préhist. et protohist. i Madrid 1954 34.
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHS., giver medd. »Et hidtil overset gammeldansk digt fra ca. 1325« 43; giver medd. om »Skriv- og Reisekalender fra 1875 med dagbogsoptegnelser« 51.
- BUDGET for 1955, vedtages 45, trykt 71–73.
- BUSEMANN, H., prof., Los Angeles, er til stede som gæst 32.
- BYTTEFORBINDELSER, indgås 35, 38, 39, 45, 48, 57, 65; udvides 35, 51, 57; reduceres 65; ophæves 48, 61, 63, 65; beretn. fra sekretariatet 104–09.
- BÖCHER, TYGE W., prof., dr. phil., afh. i samarb. med Kai Larsen og Knud Rahn »Experimental and Cytological Studies on Plant Species« opt. 46, udk. 112.
- BØGGILD, J. K., giver medd. »Instabile elementarpartikler og kosmiske stråler« 59.
- BØGGILD, O. B., fratræder som medl. af bestyr. for Emil Herborgs legat 61.
- BØRGESEN, F., bibliotekar, dr. phil., afh. »Some Marine Algae from Mauritius. Additions to the Parts Previously Published. VI« opt. 36, udk. 111.
- CALCUTTA, Asiatic Society of Bengal, bytteforb. indgås 35.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION 28; ændrer valgtermin 33; erhverver studie til loftsmaleri 36; Johs. Pedersen træder tilbage, Børge Jessen bliver formand 55; 1. beh. af valg af medl. 57; Stig Juul vælges til medl. af direkt. 60; forelægger beretn. 1953–54 62, trykt II, 1–102.

- CARLSBERG LABORATORIETS BESTYRELSE, tilforordnede 29; laboratorieforst. A. C. Andersen genvælges 60.
- CHEMISCHE GESELLSCHAFT DER DEUT. DEMOKRAT. REPUBLIK, Hauptjahrestagung i Leipzig 1954, Kai Arne Jensen delegeres 33, beretn. 45.
- CHICAGO, Chicago Academy of Sciences, bytteforb. reduceres 65.
- CHRISTIANSEN, J. A., giver medd. »Om et minimumsprincip i den kemiske reaktionskinetik« 50.
- CLASSENSKE FIDEICOMMIS, direktionen sender beretn. for 1953–54 57.
- COLLANDER, PAUL R., prof., dr., Helsingfors, vælges til udenl. medlem 60.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, bestyrelse 29–30; tillæg til fundats vedt. 40, trykt 41–42, får kgl. konfirmation 47; bestyrelsen genvælges 61; beretn. for 1954 63, trykt 86–87.
- COLLSTROP, RUD., legationsråd, testamentarisk gave til »Lundehave« 40 ff.
- COMMITTEE ON SCIENCE AND ITS SOCIAL RELATIONS, komité 27.
- CONGRÈS INTERN. D'ARCHÉOLOGIE CHRÉTIENNE, LE Ve, i Aix-en-Provence 1954, Ejnar Dyggve sender beretn. 48.
- CONGRÈS INTERN. DE BIOCHIMIE, LE 3e, i Bruxelles 1955, K. Linderstrøm-Lang delegeres 55.
- CONGRÈS INTERN. DE BOTANIQUE, LE VIIIe, i Paris 1954, ingen delegeret 33.
- CONGRÈS INTERN. D'ÉTUDES BYZANTINES, LE Xe, i Istanbul 1955, E. Dyggve delegeres 55.
- CONGRÈS INTERN. D'HISTOIRE DE L'ART, LE XVIIIe, i Venezia 1955, E. Dyggve delegeres 55.
- CONGRÈS INTERN. DE LANGUE ET DE LITTÉRATURE DU MIDI DE LA FRANCE, LE Ier, i Avignon 1955, A. Blinkenberg delegeres 65.
- CONGRÈS INTERN. DES SCIENCES HISTORIQUES, LE Xe, i Rom 1955, Holger Hjelholt delegeres 65.
- CONGRÈS INTERN. DES SCIENCES PRÉHISTORIQUES ET PROTOHISTORIQUES i Madrid 1954, Johs. Brøndsted sender beretn. 34.
- CONGRESS OF AMERICANISTS, THE XXXIst INTERN., i São Paulo 1954, K. Birket-Smith sender beretning 38.
- CONGRESS OF MATHEMATICIANS, THE INTERN., i Amsterdam 1954, W. Fenchel aflægger beretn. 33.
- CONGRESS OF ORIENTALISTS, THE XXIIIrd INTERN., i Cambridge, Engl. 1954, K. Grønbech delegeres i stedet for Johs. Pedersen, beretn. 34.
- CONSEIL INTERN. DE LA PHILOSOPHIE ET DES SCIENCES HUMAINES (CIPSH) sender trykt beretn. for 1951–53 45.
- CONSEIL INTERN. DES UNIONS SCIENTIFIQUES, komiteer for derunder hørende unioner 26–27; komité for Conseil 25, nedsættes 48; valg af delegerede til generalfors. i Oslo 1955 48; selsk. tiltræder forslag om optagelse af to unioner i Conseil 61.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, kommission 28; beretn. for 1951–53 33; beretn. for 1954 trykt 92.
- CORPUS VITREARUM MEDII AEVI. Se: Union Acad. Intern.
- DANMARKS AKVARIUM, medl. af bestyrelsen 31; beretn. 1953–54 33.
- DANMARKS INSTITUT FOR INTERN. UDVEKSLING AF VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER (I. D. É.) 107.

- DRESDEN, Naturw. Gesellschaft »Isis« ophæves, bytteforb. ophører. — Sächsische Landesbibl., bytteforb. udvides 51.
- DUCANGE, kommission 28; beretn. for 1953 33; for 1954 58, trykt 91–92.
- DULLING, G. K. Se: Ferdinand, Klaus.
- DYGGVE, EJNAR, giver en medd. »Et nordsjællandsk Vi« 46; sender beretn. om den 2. intern. kongres for klassiske studier 1954 48; sender beretn. om Le Ve Congrès Intern. d'Archéologie Chrétienne 1954 48; delegeres til Le XVIIIe Congrès Intern. d'Histoire de l'Art 1955 55; delegeres til Le Xe Congrès Intern. d'Études Byzantines 1955 55; genvælges til medl. af bestyr. for Lundehave 61; giver medd. »Theoderik mausoleets kuppel« 64.
- EBEL, MARVIN E., dr., Ames, Iowa, afh. »Causal Behaviour of Field Theories with Non-Localizable Interactions« opt. 35. udk. 110.
- EINSTEIN, ALBERT, fh. prof., dr., selsk. udenl. medl., død 61; Niels Bohr udtaler mindeord 62.
- ERICHSEN, WOLJA CHR., lektor, dr. phil., vælges til medlem 60.
- FENCHEL, W., giver beretn. om møde i Union Intern. Mathématique 1954 og den intern. matematikerkongres 1954 33; beretn. trykt 96–97; delegeres til Gauss-Feier i Göttingen 1955 50, giver beretn. herom 54; bedømmer prisbesvarelse 53; genvælges til medl. af bestyr. for Lundehave 61.
- FERDINAND, KLAUS, mag. sc., afh. i samarb. med G. K. Dulling »The Hazara Culture and Language (Daizangi Dialect)« forelægges af K. Birket-Smith 47.
- FETT, HARRY PER, fh. riksantikvar, dr., Oslo, vælges til udenl. medl. 60.
- FLEMING, SIR ALEXANDER, fh. prof., selsk. udenl. medl., London, død 56.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, beretn. fra sekretariatet 104.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, medlem 28; Johs. Pedersen fra træder, Kaare Grønbech vælges 64.
- FRÖMAN, P. O., dr. Se: Bohr, Aage.
- FUGLEDE, BENT, mag. sc. & cand. mag., får Emil Herborgs legat 57.
- GAUSS-FEIER i Göttingen 1955, W. Fenchel delegeres 50; beretn. herom aflægges 54.
- GERMANISTENKONGRESS, DER ERSTE INTERN., i Rom 1955, L. L. Hammerich delegeres 48.
- GISLÉN, T. R. E., prof., selsk. udenl. medl., Lund, død 32.
- GRAN, H. H., fh. prof., dr., selsk. udenl. medl., Oslo, død 66.
- GRØNBECH, KAARE, delegeres til orientalistkongres 1954, sender beretn. 34; giver medd. »Verbernes udtryk for den varige handling på nogle asiatiske sprog« 36; delegeres til 5-års jubilæum ved akademiet i Mainz 1954 39, beretn. herom 44; genvælges til revisorsuppl. 60; genvælges til medl. af bestyr. for Lundehave 61; giver medd. »Studier blandt kalmykker i Tyskland« 62; vælges til medl. af Frederiksborg-museets bestyr. 64.
- GUGGENHEIM, E. A., prof., selsk. udenl. medl., Reading, afh. »On Brønsted's Principle of Specific Interaction« forelægges af Niels Bjerrum 62.

- GULDMEDEILLE, SELSKABETS, forslag om uddeling 63; tildeles fh. direktør ved nationalmuseet, dr. phil. M. Mackeprang 64.
- GUSTAFSON, T. V., prof., Lund, er til stede som gæst 51.
- GÆSTER, til stede ved selsk. møder 32, 40, 44, 50, 51, 61.
- HAAG, R., dr., München, afh. »On Quantum Field Theories« forelægges af C. Møller 40, opt. 44, udk. 111.
- HAMMERICH, L. L., giver medd. »Nogle bemærkninger om de ældste germanske retskilder« 32; fung. som sekr. 39, 43, 44, 58; delegeres til germanistkongres i Rom 1955 48; bedømmer prisbesvarelse 52. Se også: redaktør.
- HASSELROT, BENGT, prof., selsk. udenl. medl., Uppsala, overværer møde 53.
- HEDVALL, J. A., prof., selsk. udenl. medl., Göteborg, overværer møde 61.
- HERBORG, EMIL, LEGAT, bestyrelse 30; legatet uddeles 57; Niels Bohr genvælges 60; Arne Noe-Nygaard bliver medl. i st. for O. B. Bøggild 60; beretn. og regnskab for 1954 64, trykt 88.
- HERMANSEN, ALFRED, amanuensis, cand. mag., afh. »A Theory of Interference Filters« opt. 42, udk. 111.
- HERTZSPRUNG, EJNAR, delegeres til møde i Union Astron. Intern. i Dublin 1955 59.
- HJELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender beretn. og medd. om tilskud for 1953 35.
- HJELHOLT, HOLGER, bliver medl. af Kommiss. til unders. af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie 47; giver medd. »Nogle ukendte kalenderoptegnelser fra 1597 af Arild Huitfeldt« 50; delegeres til Le Xe Congrès Intern. des Sciences Historiques i Rom 1955 65.
- HJELMSLEV, LOUIS, bedømmer prisbesvarelse 52.
- HOLTER, HEINZ, giver medd. »Om amøbers vædskeoptagelse« 39; fungerer som sekr. 40.
- HØEG, CARSTEN, delegeres til møde i Union Acad. Intern. 1955 57; genvælges til revisor 60.
- IUUL, STIG, vælges til medl. af Carlsbergfondets direktion 60.
- IVERSEN, ERIK, mag. art., afh. »Some Egyptian Paints and Pigments« opt. 55.
- IVERSEN, JOHS., giver medd. »Stenalderens skovrydninger belyst ved pollenanalyse og eksperiment« 57.
- JACOBSEN, J. C., giver medd. »Om CERN, den europæiske sammenslutning for atomkerneforskning« 43; sender beretn. om mødet i Union Intern. de Physique i London 1954 48, trykt 95–96.
- JENSEN, KAI ARNE, delegeres til Hauptjahrestagung in der Chemischen Gesellschaft der Deut. Demokrat. Republik i Leipzig 1954 33, aflægger beretn. herom 45.
- JENSEN, P. BOYSEN, afh. »Über die Wirkungsweise des determinierenden Faktors, der bei Bildung der Wurzelhaare von *Lepidium*, *Sinapis* und *Phleum* tätig ist« opt. uden forelæggelse 44, udk. 111.
- JESSEN, BØRGE, bedømmer prisbesvarelse 53; bliver formand for Carlsbergfondets direktion 55.

- JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL, cand. mag., afh. »Studies of Absorption Spectra. VI. Actinide Ions with two 5f-Electrons« opt. 38, udk. 111; er til stede som gæst 40; afh. »Studies of Absorption Spectra. VII. Systems with three and more f-Electrons« opt. 44, udk. 111. Se også: Ballhausen, C. J.
- JØRGENSEN, CLAUS INGEMANN, stud. mag., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 62.
- JØRGENSEN, PETER, får tildelt Pastor emer. F. J. Ørnborgs legat 45; bedømmer prisbesvarelse 52.
- KASSEKOMMISSION, SELSKABETS, 24; bevilger regulering af sekretariatets lønninger 35, 63; forelægger budget for 1955 45, trykt 71–73; N. E. Nørlund genvælges til medl. 60; forelægger regnskab for 1954 62, trykt 67–70; N. E. Nørlund genvælges til formand 63.
- KASSERER, SELSKABETS, 24.
- KEMP, TAGE, delegeres til generalfors. i Union Intern. des Sciences Biol. i Rom 1955 47; beretn. trykt 99–102.
- KERMAN, A. K., dr., afh. forelægges af Aage Bohr 64.
- KLASSEFORMÆND, SELSKABETS, 24; Øjvind Winge genvælges 56, 57.
- KLASSER, SELSKABETS, holder møde 49, 56, 63, 65; den nat.-mat. foreslår to prisopgaver 52, bedømmer prisbesvarelse 53; den hist.-filos. bedømmer prisbesvarelse 52; den hist.-filos. foreslår uddeling af selskabets guldmedaille 63; den nat.-mat. drøfter spørgsm. om de skandinaviske naturforsker møder 65.
- KNUDTZON, TH., højesteretssagfører, genvælges til medl. af bestyr. for Lundehave 61.
- KOFOED-HANSEN, O., dr. phil., afh. i samarb. med A. Nielsen »Construction of a Spectrometer for Neutrino Recoils. Investigations of the Decay of A^{37} « opt. 49. Se også: Nielsen, O. B.
- KONFERENZ FÜR RELATIVITÄTSTHEORIE, INTERNATIONALE, i Bern 1955, Niels Bohr delegeres 33.
- KONGRES FOR KLASSISKE STUDIER, DEN 2. INTERN., i København 1954, beretn. herom 48.
- KOPFERMANN, HANS C. M., prof., dr., Heidelberg, vælges til udenl. medlem 60.
- KORNERUP, BJØRN, fremlægger sin udgave af biskop H. Martensens breve, bind I 58.
- KRØYER, P. S., særlig publ. af A. Lomholt om maleriet »Et møde i Viden-skabernes Selskab« udk. 112.
- KÄLLÉN, G., dr., afh. i samarb. med A. Sabry »Fourth Order Vacuum Polarization« forelægges af C. Møller 54, opt. 58.
- KØIE, MOGENS, dr., afh. i samarb. med dr. K. H. Rechinger, Wien, »Sym-bolae Afghanistanicae. II. Compositae« opt. 36.
- LANGE, JOHAN, mag. sc., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 62.
- LARSEN ARNE, lektor, cand. mag., Rønne, får bevill. af Marcus Lorenzens legat, 63.
- LARSEN, KAI, cand. mag. Se: Böcher, Tyge W.
- LEGATER. Se: Bohr, Herborg, Lorenzen, Suhr og Ørnborg.

- LEIPZIG, Hauptjahrestagung der Chemischen Gesellschaft 1954, Kai Arne Jensen deltager 33, aflægger beretn. 45.
- LINDERSTRØM-LANG, K., bliver selskabets repræsentant i Den danske Unesco-nationalkommission 53; delegeres til Le 3e Congrès Intern. de Biochimie 1955 55; giver medd. »Deuterium-udveksling mellem vand og proteinstoffer« 62.
- LOKALER, SELSKABETS, Carlsbergfondet erhverver Kræsten Iversens studie til loftsmaleri i mødesalen 36.
- LØMHOLT, ASGER, arkivar 31; arbejde om Krøyers maleri udk. 44, 112; beretn. for 1954 fra sekretariatet 103–09.
- LORENZENS LEGAT, MAG. ART. MARCUS, bestyrelse 30; legatet uddeles 62; beretn. for 1954–55 64, trykt 89–91.
- LOUVAIN, Collège philos. et théol. de la Compagnie de Jésus, bytteforb. indgås 45.
- LUND, Botaniska biblioteket, bytteforb. indgås 38.
- LUNDEHAVE. Se: Collstrop, A.
- MACKEPFRANG, MOURITZ, fh. direktør for nationalmuseet, dr. phil., får tildelt selskabets guldmedaille 64.
- MADSEN, ELLEN OLSEN, mag. art., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 62.
- MADVIG, J. N., 150 års fødselsdag 1954, krans lægges på hans grav 32; Johs. Pedersen giver medd. om Madvigs forhold til Vidensk. Selskab og Carlsbergfondet 63.
- MAINZ, Akademie der Wissenschaften und der Literatur, 5-års jubilæum 1954, K. Grønbech deltager 39; beretn. herom 44.
- MATTHIESSEN, HUGO, udtræder af Kommiss. til unders. af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie 47.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1–23; afgår ved døden 32, 46, 51, 54, 56, 61, 66; ændring af vedt. §§ 4 og 6, medlemstal forøges 37; nye medl. opt. 60.
- MELLANBY, SIR EDWARD, fh. prof., dr., selsk. udenl. medl., London, død 51.
- MILANO, tidsskriftet »Energia nucleare«, bytteforb. indgås 57.
- MONUMENTA MUSICAE BYZANTINAE, kommission 28.
- MOSKVA, State Lenin Library of USSR, bytteforb. udvides 57.
- MOTTELSON, B. R., dr., afh. i samarb. med Sven Gösta Nilsson forelægges af Aage Bohr 64. Se også: Alaga, G., og Bohr, Aage.
- MUNKSGAARD, E., FORLAG, medd. om salg af selsk. publikationer i 1953 35.
- MØDER, SELSKABETS, beretn. 32–66.
- MØLLER, C., forelægger afh. af R. Haag 40, af Sven Gösta Nilsson 47, af G. Källén & A. Sabry 54.
- NAPOLI, Istituto di zoologia dell'università Napoli, bytteforb. indgås 35.
- NATURFORSKERMØDER, DE SKANDINAVISKE, forslag om ophævelse af den danske bestyrelse 49; drøftelse om mødernes fortsættelse 65.
- NAUR, PETER, mag. sc., afh. »The Energy Production in Convective Cores in Stars« opt. 35, udk. 111.
- NEERUP, POUL O., adjunkt, Birkerød, belønnes for prishesvarelse 53.
- NEW YORK, Columbia University 200-års jubilæum 1954, Niels Bohr delegeres 34.
- NIELSEN, A. Se: Kofoed-Hansen, O.

- NIELSEN, JAKOB, delegeres til generalfors. i Conseil Intern. des Unions Scient. i Oslo 1955 48; medl. af komité for Conseil Intern. des Unions Scient. 48; bedømmer prisbesvarelse 53. Se også: sekretær.
- NIELSEN, KARL MARTIN, bibl., mag. art., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 62.
- NIELSEN, NIELS, giver medd. »Nogle resultater fra den danske marskforskning« 40.
- NIELSEN, O. B., civiling., cand. polyt., afh. i samarb. med dr. O. Kofoed-Hansen »A Six Gap β -Ray Spectrometer« opt. 38, udk. 111.
- NILSSON, SVEN GÖSTA, fil. lic., Lund, afh. »Particle States for Strongly Deformed Nuclei« forelægges af C. Møller 47: opt. (med ændret titel) 53. Se også: Mottelson, B. R.
- NOE-NYGAARD, ARNE, giver medd. »Et på stort dyb omkrystalliseret vestgrønlandsk gnejsområdes struktur og materialsammensætning« 52; vælges til medl. af bestyr. for Emil Herborgs legat 60.
- »NORDENS« NORDISKE SPROGNÆVN, medlem 31.
- NYMAN, ALF TOR, fh. prof., dr., Lund, vælges til udenl. medlem 60.
- NØRLUND, N. E., medl. af komité for Conseil Intern. des Unions Scient. 48; bedømmer prisbesvarelse 53; genvælges til medl. af kassekomm. 60; genvælges til form. for kassekomm. 63.
- OSTROWSKI, ALEXANDER, prof., Basel, er til stede som gæst 32.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS VIRKSOMHED 1953—54, udk. 110.
- PACIFIC SCIENCE CONGRESS, THE EIGHTH, i Quezon City, Philipp., 1953, Anton Fr. Bruun sender beretn., Unesco sender beretn. om oceanogr. organis. i Stillehavsområdet 34.
- PĀLI DICTIONARY, A CRITICAL, kommission 28.
- PEDERSEN, JOHS., deltager ikke i orientalistkongressen 1954 34; leder selsk. møde 36, 40, 44; træder tilbage fra Carlsbergfondets direktion 55; giver medd. »Madvigs forhold til Videnskabernes Selskab og Carlsbergfondet« 63; fratræder som medl. af Frederiksborg-museets bestyr. 64.
- PRISBEVARELSER, besvarelse for selskabets guldmedaille belønnes ikke 52, bedømmelse trykt 76—78; besvarelse for Schous legat belønnes 53, bedømmelse trykt 78—80.
- PRISOPGAVER, medd. om indsendelse af forslag 43; opgaver for Thotts og Classens legat udsættes 52, trykt 74—75.
- PRÆSIDENT, SELSKABETS, 24; byder medlemmer velkommen 32, 61; får rådighed over alle renter af Suhrs legat 54—55. Se også: Bohr, Niels.
- PUBLIKATIONER, SELSKABETS, fremlægges af redaktøren 36, 38, 44, 46, 49, 51, 55, 58, 65; opgørelse fra kommissionær om salg i 1953 35.
- RAHN, KNUD, cand. mag. Se: Böcher, T. W.
- RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, medlemmer 29; bevilger 20.000 kr. til intern. forbindelser 48; sender beretn. for 1952—53 50.
- RASMUSSEN, EBBE, sender beretn. om mødet i Union Intern. de Physique i London 1954 48, trykt 95—96; giver medd. »Spektroskopisk undersøgelse af en radioaktiv kryptonisotop« 58.
- RECHINGER, K. H., dr., Wien. Se: Køie, Mogens.

- REDAKTOR, SELSKABETS, 24; fremlægger selsk. publ. 36, 38, 44, 46, 49, 51, 55, 58, 65. Se også: Hammerich, L. L.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, medl. af kommission 25.
- REGNSKAB for 1954 forelægges 62, trykt 67–70.
- REHBERG, P. BRANDT, delegeres til generalfors. i Conseil Intern. des Unions Scient. i Oslo 1955 48; medl. af komité for Conseil Intern. des Unions Scient. 48.
- REVISORER, SELSKABETS, 24; Carsten Høeg genvælges 60.
- REVISORSUPPLEANTER, SELSKABETS, 25; Kaare Grønbech genvælges 60.
- RIABOUCHINSKY, DIMITRI, dr., Paris, modtager hilsen til 50-års jubilæum 1954 34.
- ROMA, Biblioteca dell'Istituto di archeologia et storia dell'arte, bytteforb. indgås 65.
- RUBOW, PAUL V., giver medd. »Købmanden i Venedig« 56.
- RUEFF, JACQUES, prof., Paris, er til stede som gæst 61.
- RÆDER, HANS, sender beretn. om den 2. intern. kongres for klassiske studier 1954 48.
- RØEN, ULRIK IB, cand, mag., får Emil Herborgs legat 57.
- RØMER, OLE, MEDAILLEN, medl. af legatbestyrelsen 31.
- SABRY, A. Se: Källén, G.
- SALOMONSEN, FINN, dr. phil., afh. »The Evolutionary Significance of Bird-Migration« opt. 53, udk. 111.
- SAUNTE, LISE HØST, mag. sc., får bevill. af Marcus Lorenzens legat 63.
- SCIENCE ABSTRACTING, komité 27.
- »SCIENCE CENTERS«, i U. S. A., medd. om oprettelsen heraf 48.
- SEKRETARIAT, SELSKABETS, 31; lønninger til personale reguleres 35, 63; beretn. for 1954 55, trykt 103–09.
- SEKRETER, SELSKABETS, 24; giver medd. om dødsfald 32, 46, 51, 54, 56, 61, 66; giver medd. om forslag til prisopgaver for legaterne 43; giver medd. om valg af klasseform. og klassernes forslag til valg af medl. 57; giver oversigt over sæsonens møder 65. Se også: Nielsen, Jakob.
- SKANDINAVISKE NATURFORSKERMØDER, den danske bestyrelse 30–31; drøftelse om evt. ophævelse 49; valg af ny bestyrelse 65.
- SMITH, LENNART, prof., selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 61.
- STATENS ALMINDELIGE VIDENSKABSFOND, medl. af kommissionerne 29.
- STATSTILSKUD, medd. herom 61.
- STOCKHOLM, Ingeniørsvetenskapsakademien sender mindemedaille for Fr. H. af Chapman 42.
- SUHR & SØNS LEGAT, J. P., tillæg til dotationskrivelse 54–55.
- SWIATECKI, W. J., dr., afh. forelægges af Aage Bohr 64.
- THJÖTTA, THEODOR, prof., dr., selsk. udenl. medl., Oslo, død 66.
- THORSON, GUNNAR A. W.-, lektor, dr. phil., vælges til medlem 60.
- TILLIDSHVERV, SELSKABETS, 24–31.
- TRIESTE, Università degli studi di Trieste, bytteforb. udvides 51.
- TUXEN, POUL, giver medd. »Nogle bemærkninger om indledningsbønnen i de indiske skuespil« 54; afgår ved døden 66.

- UDENRIGSMINISTERIET sender publ. fra United Nations 38.
- UDVALG, KOMMISSIONER OG KOMITEER 24–31.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, kommission 25; får bevill. 45; H. Hjelholt medl. af kommiss. i st. f. Hugo Matthiessen 47; beretn. for 1954 64, trykt 81–85.
- UNDERVISNINGSMINISTERIET, sender medd. om statstilskud 61.
- UNESCO, MEDLEM AF DEN DANSKE NATIONALKOMMISSION 27; K. Linderstrøm-Lang vælges 53.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, komité 25; forslag om udgivelse af »L'Histoire de l'Archéologie Musulmane d'Egypte« (prof. K. A. C. Creswell) anbefales 34; forslag om udgivelse af »Corpus vitrearum medii aevi« anbefales 39; sender trykt beretn. om mødet i Bern 1954 43; to delegerede vælges til mødet i Bruxelles 1955 47, 57; beretn. om mødet 1954 trykt 92–95.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERN., komité 26; møde i Dublin 1955, een delegeret 33, 59.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERN., komité 26; beretn. om mødet i Rom 1954 trykt 97–99.
- UNION INTERN. MATHÉMATIQUE, komité 27; W. Fenchel aflægger beretn. om mødet 1954 33, trykt 96–97.
- UNION INTERN. DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, komité 26; kontingent forhøjes 34; beretn. om mødet i London 1954 48, trykt 95–96.
- UNION INTERN. DES SCIENCES BIOLOGIQUES, komité 26; Tage Kemp delegeres til generalfors. 1955 i Rom 47; beretn. trykt 99–102.
- UNION OF BIOCHEMISTRY, INTERN., selsk. tiltræder forslag om optagelse i Conseil Intern. des Unions Scient. 61.
- UNION OF PHYSIOLOGICAL SCIENCES, INTERN., selsk. tiltræder forslag om optagelse i Conseil Intern. des Unions Scient. 61.
- USSING, HANS H., prof., dr. phil., vælges til medlem 60.
- VALG AF EMBEDSMÆND o. l. 56, 57, 60.
- VEDTÆGTER, SELSKABETS, 1. beh. af ændringsforslag 33; 2. beh., §§ 4 og 6 vedtages ændret 37. trykt 37–38.
- VEIBEL, STIG E., prof., dr. phil., vælges til medlem 60.
- VIDENSKABSFOND. Se: Statens alm. Videnskabsfond.
- WARSAWA, Institute on Oriental Studies, bytteforb. indgås 39. — Académie des Sciences Techniques ophæves, bytteforb. ophører 63.
- WASHINGTON, D. C., Biological Society, bytteforb. ophører 65.
- WESTERGAARD, MOGENS C. W., prof., dr. phil., vælges til medlem 60.
- WILETS, LAWRENCE, dr., Princeton, N. J., afh. »Excitation of Nuclear Rotational States in μ -Mesonic Atoms«, opt. 35, udk. 110.
- WINGE, ØJVIND, leder selsk. møde 32, 38, 43, 58; genvælges til klasseform. 56, 57.
- WINTHER, AAGE F. R., mag. sc., får Emil Herborgs legat 57. Se også: Alder, Kurt.
- ZAGREB, Institute of Industrial Hygiene, bytteforb. indgås 48.
- ØRNBOG, PASTOR EMER. F. J., LEGAT, uddeles 45.

BERETNING
FRA
CARLSBERGFONDET

FOR ÅRET
1. OKTOBER 1953 TIL 30. SEPTEMBER 1954

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A-S
1955

*Denne beretning er af Carlsbergfondets direktion indgivet
til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i henhold
til § XVIII i Fondets statuter.*

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Afdeling A: Carlsberg Laboratoriet.....	5
Afdeling B: Carlsbergfondets videnskabelige understøttelser	17
Carlsbergfondets biologiske Institut	41
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.....	49
Afdeling C: Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg	67
Ny Carlsbergfondet.....	75
Regnskab og status for Carlsbergfondet, samt afdelingerne A, B og C og Ny Carlsbergfondet	92
Almindelige meddelelser.....	101

Afdeling A

Carlsberg Laboratoriet.

Fra Laboratoriets bestyrelse er modtaget følgende beretning:

Den kemiske afdeling.

(Leder: professor, dr. K. LINDERSTRØM-LANG).

I det forløbne år har professor K. LINDERSTRØM-LANG, dels alene, dels i samarbejde med flere medarbejdere været beskæftiget med studier over proteinstoffer og proteolytiske enzymer.

Ligeledes har han fortsat studiet over deuteriumudvekslingen mellem vand og forskellige andre stoffer. Et foredrag herom er holdt i Videnskabernes Selskab, og en afhandling af Aa. Hvidt, G. Johansen, K. Linderstrøm-Lang og F. Vaslow, »Exchange of Deuterium and ^{18}O between Water and other Substances«, er i trykken i Carlsberg Laboratoriets Comptes rendus.

I februar måned var professor LINDERSTRØM-LANG efter indbydelse af de hollandske studenterorganisationer på en foredragsrejse i Holland, hvor han talte i Groningen, Amsterdam, Leiden, Utrecht og Eindhoven om proteinstoffernes nedbrydning og syntese.

Civilingeniør M. OTTESEN har dels alene, dels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og flere af Laboratoriets gæster været beskæftiget med fortsat studium af ovalbuminomdannelsen til plakalbumin og det herved virksomme enzym, subtilisin. De i tidligere beretning nævnte afhandlinger foreligger trykte (se litteraturlisten). Tillige har han fortsat de i tidligere beretning nævnte undersøgelser over centrifugering af celleelementer i gradientrør. Ydermere har civilingeniør OTTESEN deltaget i de i det efterfølgende nævnte undersøgelser foretaget af Laboratoriets gæster.

Civilingeniør G. JOHANSEN har assisteret professor LINDERSTRØM-LANG og flere af Laboratoriets gæster ved forskellige teoretiske spørgsmål. Tillige har civilingeniør JOHANSEN tildels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og nedennævnte dr. SCHELLMAN indledt en fysisk-kemisk undersøgelse af Sanger's A og B kæde af insulin; han har hidtil været beskæftiget med renfremstillingen af disse stoffer. De i tidligere beretning nævnte arbejder foreligger trykte (se litteraturlisten).

Magister K. MAX MØLLER har fra oktober 1953 til april 1954, da han tiltrådte stillingen ved cytokemisk afdeling, fortsat sine undersøgelser over fosforamidase's virkemåde.

Civilingeniør W. ANDERSEN har dels med støtte af Nordisk Insulinlaboratorium, dels som ekstraordinær assistent ved afdelingen fortsat sine undersøgelser over insulinets kemi. To afhandlinger foreligger færdigtrykte (se litteraturlisten), og to er trykfærdige. De sidste drejer sig om insulinets reaktion med fenylisocyanat. Desuden har han i samarbejde med stud. mag. K. NILSSON påbegyndt en undersøgelse over serinets fosforforbindelser. I juli deltog civilingeniør ANDERSEN i et biokemisk symposium i Lund.

Civilingeniør B. MEEDOM (født Dahlerup-Petersen) har med støtte af Rockefeller Foundation, dels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og civilingeniør OTTESEN, dels alene fortsat sin i tidligere beretning nævnte undersøgelse over den trinvis nedbrydning af proteinstoffer og peptider ved hjælp af Edman's methode. Et arbejde herover foreligger trykt (se litteraturlisten). Tillige har hun påbegyndt en undersøgelse af nedbrydningen af svineinsulin med subtilisin. I juli deltog civilingeniør MEEDOM i et biokemisk symposium i Lund.

Magister AA. HVIDT har med støtte af Rockefeller Foundation og Carlsbergfondet, dels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG, dels alene fortsat de i tidligere beretninger nævnte undersøgelser over deuteriumudvekslingen. Et arbejde foreligger trykt (se litteraturlisten).

Dr. med. J. THYGESEN har som gæst ved afdelingen fortsat de i tidligere beretning nævnte undersøgelser. Civilingeniør A. JOHANSEN har bistået dr. Thygesen ved disse undersøgelser.

Dr. F. VASLOW, Oak Ridge, U.S.A., har som gæst ved afdelingen fortsat sine undersøgelser over hastigheden, hvormed O^{18}

udveksles imellem H_2O^{18} og carboxylgruppen i acetyl-di-bromtyrosin under indflydelse af enzymet α -chymotrypsin.

Dr. S. M. KALMAN, Stanford, U.S.A., har som gæst ved afdelingen fortsat sin i tidligere beretning nævnte undersøgelse over ribonuclease, som han har underkastet delvis hydrolyse med subtilisin.

Dr. F. C. SCHELLMAN (født Green), Californien, U.S.A., har som gæst ved afdelingen i samarbejde med civilingeniør OTTESEN fortsat undersøgelsen af endegrupperne i subtilisin.

Dr. J. A. SCHELLMAN, Salt Lake City, U.S.A., har som gæst ved afdelingen tildels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG fortsat sin i tidligere beretning nævnte undersøgelse over denaturering af proteinstoffer, navnlig β -lactoglobulin og insulin med urinstof ved forskellige temperaturer. Tillige har han tildels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og civilingeniør G. JOHANSEN optaget et studium af de fysiske egenskaber hos Sanger's A og B kæde i insulin. Et arbejde foreligger trykt (se litteraturlisten), og to teoretiske arbejder over proteinstoffernes stabilitet er i trykken i Carlsberg Laboratoriets Comptes rendus.

Dr. N. HAUGAARD og Dr. E. HAUGAARD, Philadelphia, U.S.A., har som gæster ved afdelingen i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og civilingeniør OTTESEN afsluttet undersøgelsen over insulinets nedbrydning med subtilisin.

Dr. A. BRONFENBRENNER, Seattle, U.S.A., har som gæst ved afdelingen tildels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og civilingeniør OTTESEN påbegyndt en undersøgelse over chymotrypsinogenets aktivering med subtilisin.

Dr. F. RICHARDS, Boston, U.S.A., har som gæst ved afdelingen, dels i samarbejde med professor LINDERSTRØM-LANG og civilingeniør OTTESEN, dels alene påbegyndt et arbejde over de spaltningssprodukter, der opstår ved ribonucleasens nedbrydning med subtilisin. Tillige har dr. Richards udarbejdet en mikrometode til ribonucleasebestemmelser, samt en automatisk pH-stat til små vædskemængder.

Dr. W. KUPKE, Stanford, U.S.A., har som gæst ved afdelingen efter et ophold i Uppsala genoptaget sin i tidligere beretning nævnte undersøgelse af insulinets osmotiske tryk i stærke opløsninger af guadiniumklorid. Et arbejde foreligger trykt (se litteraturlisten).

Desuden har følgende i kortere eller længere tidsrum været ved afdelingen:

Dr. C. B. ANFINSEN, Bethesda, U.S.A. — Dr. R. H. DE DEKEN og Dr. M. DE DEKEN, Bruxelles. — Dr. D. GLICK, Minneapolis, U.S.A. — Dr. E. S. HOLDSWORTH, Reading, England. — Dr. J. A. ROWEN, Californien, U.S.A. — Dr. R. WEBER, Bern. — Dr. A. WOLLENBERGER, Berlin.

Følgende afhandlinger er publiceret i 1953—54:

ANDERSEN, WILLIAM:

Partition Chromatography of the Oxidised A and B Chains of Insulin.
Acta Chemica Scandinavica, **8**, 359 (1954).

ANDERSEN, WILLIAM:

Partition Chromatography of the A and B Chains of Insulin.
Compt. Rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **29**, 49 (1954).

CARLSEN, FRITS, EJNAR JENSEN & GORDON JOHANSEN:

The Calcium Phosphate Precipitated in the Gomori Technique for Alkaline Phosphatase.

Compt. Rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **29**, 1 (1954).

DAHLERUP-PETERSEN, B:

Rate of Ringclosure in the Edman Method.

Acta Chemica Scandinavica, **7**, 1013 (1953).

GÜNTEMBERG, A. V.:

A Method for the Production of the Plakalbumin-Forming Proteinase from *Bacillus subtilis*.

Compt. Rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **29**, 27 (1954).

GÜNTEMBERG, A. V. & M. OTTESEN:

Purification of the Proteolytic Enzyme from *Bacillus subtilis*.

Compt. Rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **29**, 36 (1954).

HUBBARD, RUTH:

The Molecular Weight of Rhodopsin and the Nature of the Rhodopsin-Digitonin Complex.

J. Gen. Physiol. **37**, 381, (1954).

HVIDT, AA. & K. LINDERSTRØM-LANG:

Exchange of Hydrogen Atoms in Insulin with Deuterium Atoms in Aqueous Solution.

Biochim. & Biophys. Acta **14**, 574 (1954).

JOHANSEN, G. & K. LINDERSTRØM-LANG:

Liberation, Diffusion, and Precipitation of Phosphate in the Gomori Test.

J. Histochem. & Cytochem., **1**, 442 (1953).

KUPKE, D. W. & K. LINDERSTRØM-LANG:

On the Size of the Monomer of Insulin.

Biochim. & Biophys. Acta, **13**, 153 (1954).

LINDERSTRØM-LANG, K.:

Degradation of Proteins by Enzymes.

Abstracts from the Proceedings of the 9th Solvay Congress, 1—52 (1953).

LINDERSTRØM-LANG, K. & JOHN A. SCHELLMAN:

The Structure of Insulin as Compared to that of Sanger's A-Chain. *Biochim. & Biophys. Acta*, **15**, 156 (1954).

OTTESEN, M. & A. WOLLENBERGER:

Stepwise Degradation of the Peptides Liberated in the Transformation of Ovalbumin to Plakalbumin.

Compt. Rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **28**, 463 (1953).

STEINBERG, D.:

The Combined Action of Carboxypeptidase and *B. subtilis* Enzyme on Ovalbumin.

J. Amer. Chem. Soc., **75**, 4875 (1953).

Den fysiologiske afdeling.
(Leder: professor, dr. Ø. WINGE).

Undersøgelserne over nedarvningen af forgæringsevnen hos *Saccharomyces* er blevet fortsat af prof. WINGE i samarbejde med dr. CATHERINE ROBERTS-THORNE. Nogle sidste år påbegyndte eksperimenter til belysning af eventuel kobling imellem visse maltoseforgæringsgener og raffinoseforgæringsgener (M_2 og R_2 , M_3 og R_2 samt M_4 og R_2) har ikke ført til sikre resultater, men ingen af genparrene er ialtfald stærkt koblede. En forskellig levedygtighed hos sporer af recessiv formel og sporer med dominerende anlæg bevirker, at overkrydsningsprocenter, der nærmer sig 50, kun usikkert lader sig måle. Heller ikke med galaktozymase-generne G og g_s er det lykkedes at nå videre, idet der ikke har kunnet findes en ikke-galaktoseforgærende gær, hvormed vore gærtyper har kunnet krydses, hvilket er en forudsætning for at påvise, om de to gener er allelomorfe. Hverken *Saccharomyces rhodanensis* eller to fra Amerika fremskaffede gærtyper eller en af os fremstillet, ikke-forgærende Røntgen-mutant fandtes det muligt at krydse med vore typer. — En væsentlig vægt er lagt på at klarlægge årsagen til afvigelser fra den teoretisk forventede 2:2-spaltning i sporesækkene hos monohybrid gær, hvilke flere amerikanske gærforskere har villet forklare ved »konversion« af gener fra dominerende til recessive og omvendt og som uforeneligt med de mendelske love. I et cytotenetisk arbejde,

der er offentliggjort i Laboratoriets Comptes rendus, har vi kunnet påvise, at afvigelserne fra 2:2 spaltningen skyldes ekstra kerne- delinger i sporesækkene og dannelsen af 2-kernede sporer, der kan give heterozygotiske 1-sporekulturer. Der er således ikke tale om »konversion« af gener. — Det i amerikansk litteratur forekommende *MA*-gen (maltoseforgæringsgen) har vi ved en krydsningsanalyse kunnet identificere med vort M_1 -gen. Der anvendtes ved analysen såvel spore-spore-krydsning som spore-celle-krydsning. Et mindre arbejde vil blive udsendt om dette.

På »Nordgården« er humleforsøgene fortsat og erfaringen øget om, hvilke af de fremstillede sorter der bedst egner sig for landet. I den ualmindelig regnrige, kølige sommer har der gjort sig en særdeles mærkbar forskel imellem sorterne gældende, idet flere sorter havde dårligt udviklede humlekopper, så at høsten kun blev på godt 3.000 kg tørret humle til trods for, at planterne var særdeles yppigt udviklede. En god udvikling af kopperne havde givet mindst det dobbelte udbytte.

Bygforsøgene på »Nordgården« er fortsat som sædvanlig, og i foråret sendtes en udvalgt linie af Carlsbergbyg på markedet under navnet Carlsberg II. Denne sort var i de intereuropæiske maltbygforsøg for 1952 indgået i stedet for det oprindelige Carlsbergbyg, og ifølge den officielle beretning for 1952, der nu er offentliggjort, rangerer sorten som nr. 1 iblandt alle maltbygsorter, når hensyn tages til såvel dyrknings- som maltningsegenskaber. Carlsbergbyg er således i alle tre år, for hvilke beretning foreligger om de intereuropæiske maltbygforsøg, klassificeret som nr. 1, og en betydelig eksport af Carlsbergbyg er foregået og bygget betalt med en overpris i forhold til andre bygsorter såvel i ind- som i udland. Nye sorter fremstilles stadig ved krydsning på Laboratoriet og videredyrkning på »Nordgården«, og enkelte synes ialtfald i kerneudbytte at kunne konkurrere med Carlsbergbyg.

Prof. WINGE holdt den 26. februar 1954 et foredrag i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab: »Om et tilsyneladende brud på den mendelske spaltningslov, og om forklaringen herpå«.

Den ordinære assistent, dr. phil. AAGE SKOVSTED, har bistået ved byg- og humleforsøgene. Forsøg med kemisk inducerede mutationer i gær har givet resultater, der tyder på, at mutations-

fremkaldende kemikalier i svagere koncentration har den modsatte virkning. Dette forhold bliver nu belyst ved tilsvarende forsøg med forskellig røntgendosis. Endvidere er sammenlignende undersøgelser igang over mutationshyppigheden hos haploid og diploid gær. Studiet af *Thelephoraceer* og repræsentanter for familien *Malvaceae* er blevet fortsat. I juli 1954 deltog dr. SKOVSTED i den 8. internationale botanikerkongres i Paris.

De ekstraordinære assistenter, cand. mag. V. HARTELIUS og cand. mag. E. DITLEVSEN, har fortsat bestrålingsforsøg med gær med det formål at studere gærens resistens over for røntgenbestråling. Endvidere har de forsøg i gang med at forbedre gærens sporedannelsesevne ved dyrkning på jord. Ligesom i de foregående år har de deltaget i arbejdet med bygforædlingsforsøgene.

Frk. AASE HJORT har vedligeholdt Laboratoriets samlinger af gær- og skimmelsvampe samt foretaget humleanalyser. Hun har offentliggjort sine undersøgelser over slægten *Saccharomyces* Hansen i Laboratoriets Comptes rendus. Endvidere har frk. Hjort påbegyndt sammenlignende undersøgelser over *Pichia polymorpha* Klöcker og *P. pseudo-polymorpha* Ramirez et Boidin. I tilknytning hertil er foretaget undersøgelser over $1/3$, $2/3$ og $3/3$ raffinoseforgæring ved nævnte *Pichia*-arter og ved *Saccharomyces pastorianus* Hansen og *S. bayanus* Saccardo.

Frk. ANNA-LISE NIELSEN har ligesom sidste år for en bevilling fra Rockefeller Foundation til prof. WINGE bistået med gærkrydsninger, isolation af hybridernes sporer samt analyse af 1-sporekulturernes forgæringsevne.

Fru THEODORA SCHAUFUSS har ligeledes assisteret med gærkrydsningsarbejdet.

Dr. W. SLOOFF, Centraalbureau voor Schimmelcultures, Delft, har til november måned 1953 arbejdet som gæst ved Laboratoriet.

Følgende afhandlinger er offentliggjorte:

HJORT, AASE:

Some studies on the genus *Saccharomyces* Hansen.

Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. **25**, no. 10 (1954).

WINGE, Ö. & CATHERINE ROBERTS:

Causes of deviations from 2:2 segregations in the tetrads of monohybrid yeasts.

Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol., **25**, no. 11 (1954).

Cytokemisk underafdeling.

(Leder: dr. H. HOLTER).

I samarbejde med Laboratoriets assistenter og med flere af af dets gæster har dr. HOLTER fortsat undersøgelserne af lokaliseringen af enzymer i amøbecytoplasma. De cellefysiologiske studier har i år været særlig helliget pinocytosen, den aktive optagelse af opløsninger i dråbeform. Den i forrige beretning omtalte undersøgelse af adskillelse af cytoplasmakomponenter ved centrifugering i en vægtfyldegradient er blevet fortsat. Disse undersøgelser vil blive nærmere omtalt under beretningen om de pågældende medarbejders arbejde.

Den 1.—8. september deltog dr. HOLTER i den 8. internationale kongres afholdt af »Society for Cell Biology« i Leiden, og i tilslutning dertil i et møde i »International Commission for Cytochemistry«. Ved kongressen holdt han et foredrag om »Enzymatic studies on mitochondria of amoebae«. Dette foredrag vil blive offentliggjort som bidrag til et symposium om »Fine structure of cells«.

Dr. SØREN LØVTRUPS ansættelse som ekstraordinær assistent ved afdelingen udløb den $^{31}/_3$ 1954. I hans sted trådte fra $^{1}/_4$ 1954 mag. scient. K. MAX MØLLER. Inden dr. LØVTRUP forlod afdelingen for at tiltræde en stilling ved Medicinska Högskolan i Göteborg, afsluttede han den i sidste års beretning nævnte undersøgelse af den kemiske differentiering under paddernes fosterudvikling samt en undersøgelse (i samarbejde med John R. Gregg) om syntesen af desoxyribonucleinsyre i letale salamanderhybrider.

Ekstraordinær assistent mag. scient. K. MAX MØLLER har i samarbejde med fru C. CHAPMAN-ANDRESEN fortsat udviklingen af en frysetørringsteknik for amøber, og han har fortsat de i sidste årsberetning nævnte undersøgelser af semenfosfatasens fosfoamidasevirkning med amidofosfat som substrat. Endvidere har han påbegyndt en undersøgelse af cytochromoxidase-aktiviteten hos amøber.

Fru C. CHAPMAN-ANDRESEN, B. Sc., assistent på afdelingen med støtte af Rockefeller Foundation, har i samarbejde med dr. HOLTER undersøgt amøbers optagelse af radioaktiv glukose i proteinopløsninger ved pinocytose. Glukosens omsætning i amøberne er blevet fulgt ved radioaktivitetsmålinger *in vivo* og ved auto-

radiografi. Ved Cell Biology-kongressen i Leiden holdt fru ANDRESEN et foredrag over dette emne, og en afhandling herom er under udarbejdelse. Undersøgelserne om protozoers optagelse af tritium-holdigt vand er blevet fortsat. Med støtte fra Rask-Ørsted-fondet har fru ANDRESEN i januar 1954 deltaget i et fire ugers isotop-kursus på Atomic Energy Research Establishment, Harwell, England, og hun har ved denne lejlighed i tre uger arbejdet hos dr. S. R. Pelc, Hammersmith Hospital, London, med et apparat til automatisk tælling af sølvkorn i fotografiske emulsioner.

Afdelingen har været besøgt af følgende gæster:

Professor E. J. BOELL, New Haven, Conn., har ved hjælp af dykkermetoden studeret dannelsen af respiratoriske enzymer under forskellige amfibiers fosterudvikling. Et foredrag om dette emne blev holdt ved Cell Biology-kongressen i Leiden. Endvidere har han i samarbejde med dr. R. WEBER undersøgt lokaliseringen af forskellige enzymer i amfibieæg. En afhandling herom er under udarbejdelse.

Dr. B. S. DANES, Iowa City, har undersøgt mulighederne for ved hjælp af dykkermetoden at måle respirationen og den anaerobe glykolyse i små histologisk kontrollerede prøver af celler, dyrkede ved vævskultur. Det er lykkedes hende at løse denne teknisk vanskelige opgave, og hun har aflagt beretning om sine resultater i et foredrag ved Cell Biology-kongressen i Leiden. To afhandlinger om emnet er i trykken.

Dr. LLOYD N. FERGUSON, Washington, D. C., har i samarbejde med dr. LØVTRUP foretaget en sammenligning af caseins og nitro-caseins egnethed som substrater til mængdebestemmelse af proteolytiske enzymer i mikromålestok. En afhandling herom er i trykken. Disse forsøg blev fortsat af

Mag. scient. P. K. JENSEN, København, der under et kortere ophold på afdelingen studerede de to substraters egenskaber under særlig hensyntagen til kathepsin-bestemmelse.

Dr. BERTRAM A. LOWY, New York, har i samarbejde med dr. HOLTER undersøgt fosfaterne i amøben *Chaos chaos*. Det viste sig, at alkalisk fosfatase ikke er tilstede i denne organisme i målelige mængder, hvorimod sur monofosforesterase findes rigeligt. Dette enzyms almindelige egenskaber blev studeret; lokaliseringen svarede til kathepsinets, d. v. s. det findes i den levende amøbe bundet til centrifugerbare cytoplasmakorn, men frigøres

let og fuldstændigt ved cytoplasmas nedbrydning. En afhandling om disse forhold er under udarbejdelse.

Dr. R. WEBER, Bern, har ved et fornyet ophold på afdelingen fortsat de i forrige beretning omtalte undersøgelser vedrørende adskillelse af cytoplasmabestanddele ved gradientcentrifugering. Arbejdet, der blev udført sammen med civilingeniør M. OTTESEN fra kemisk afdeling, er ført til en foreløbig afslutning, og en afhandling herom udarbejdes. Dr. WEBER aflagde beretning om sine resultater ved Cell Biology-kongressen i Leiden.

Foruden de nævnte har følgende gæster været ved afdelingen i kortere tid for at studere Laboratoriets mikrometoder: dr. G. F. BAHR, Stockholm, dr. ELYANE BALTUS, Bruxelles, professor T. CASPERSSON, Stockholm, dr. H. W. HAGENS, Wilhelmshaven, dr. L. E. SUNDELL, Uppsala.

Følgende afhandlinger er offentliggjort i årets løb:

HOLTER, H.:

Distribution of some enzymes in the cytoplasm of amoebae.

Proceedings of the Royal Society, B, **142**, 140—146 (1954).

HOLTER, H. & J. M. MARSHALL jr.:

Studies on pinocytosis in the amoeba *Chaos chaos*.

Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. **29**, no. 2 (1954).

HUBBARD, RUTH:

The respiration of the isolated rod outer limb of the frog retina.

The Journal of General Physiology **37**, no. 3 (1954).

MARSHALL, J. M. jr.

Distributions of chymotrypsinogen, procarboxypeptidase, desoxyribonuclease, and ribonuclease in bovine pancreas.

Experimental Cell Research **6**, 240—242 (1954).

Beretning fra amanuensis ved Carlsberg Laboratoriet
dr. phil. CARSTEN OLSEN.

I det forløbne år har dr. OLSEN fortsat sine undersøgelser over planternes ionoptagelse. Undersøgelserne over de faktorer, der betinger vandplanten, *Helodea canadensis*, massevis optræden i naturen, er nu afsluttet. En afhandling om dette emne er fremkommet i Dansk Botanisk Tidsskrift, bd. 51 1954.

Den 29. oktober 1953 holdt dr. OLSEN et foredrag i Dansk Botanisk Forening med titlen, »Hvilke betingelser kræver *Helodea*

canadensis (vandpest) for at opnå den optimale udvikling, der er årsag til dens massevisse optræden i naturen«. Endvidere holdt dr. OLSEN ved et fællesmøde af svenske og danske plantefysiologer på Københavns Universitet 5. december 1953 et foredrag med titlen »Om planternes ionoptagelse«.

I »Vor Viden« (januar 1954) har han endvidere skrevet en artikel om symbiose i plante- og dyreverdenen.

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg«, Série chimique, udkom i regnskabsåret 1953—54 vol. 29, no. 1—5, ialt 3¹/₂ ark. Af Série physiologique udkom vol. 25, no. 10—11, ialt 5 ark.

Laboratoriets personale består ved slutningen af året 1953—54 af følgende:

For den kemiske afdeling er professor, dr. phil. K. LINDERSTRØM-LANG (ansat 1. august 1919 som ekstraordinær, 1. oktober 1930 som ordinær assistent, i den nuværende stilling 1. april 1938) forstander, cand. polyt. M. OTTESEN (ansat 1. oktober 1947 som ekstraordinær assistent, i den nuværende stilling 1. marts 1950) ordinær assistent. Ekstraordinære assistenter er cand. polyt. GORDON JOHANSEN (ansat 1. november 1944) og cand. polyt. WILLIAM ANDERSEN (ansat 1. april 1954).

For den fysiologiske afdeling er professor, dr. phil. ØJVIND WINGE (ansat 15. august 1911 som ekstraordinær, fra 1. april 1917—31. marts 1921 som ordinær assistent, i den nuværende stilling fra 1. september 1933) forstander, dr. phil. AAGE SKOVSTED (ansat 1. december 1936) ordinær assistent. Ekstraordinære assistenter er cand. mag. ESSEN DITLEVSEN (ansat 1. oktober 1941), cand. mag. VAGN HARTELIUS (ansat 1. maj 1931 som ekstraordinær assistent ved den gæringsfysiologiske underafdeling, overgået 1. juni 1946 til den fysiologiske afdeling) og CATHERINE ROBERTS-THORNE, Ph. D. (ansat 1. september 1949).

For den cytokemiske underafdeling er dr. phil. HEINZ HOLTNER (ansat 1. oktober 1937 som ekstraordinær assistent ved den

kemiske afdeling, i den nuværende stilling 1. januar 1943) afdelingsleder. Ekstraordinær assistent er mag. scient. K. MAX MØLLER (ansat 1. april 1950 ved den kemiske afdeling, overgået 1. april 1954 til den cytokemiske afdeling).

Ekstraordinær amanuensis ved Laboratoriet er dr. phil. CARSTEN OLSEN (ansat 1. juni 1919 som ekstraordinær, 1. april 1938 som ordinær assistent ved den kemiske afdeling, i den nuværende stilling 1. oktober 1944).

Angående regnskabet henvises til ekstrakten s. 95.

Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet den 18. januar 1955.

A. C. ANDERSEN.   NIELS BJERRUM.
N. HJELTE CLAUSSEN.   BØRGE JESSEN.   KNUD JESSEN.

Afdeling B

Carlsbergfondets videnskabelige understøttelser.

I 1953—54 indkom der 225 ansøgninger om et samlet beløb af ca. 2.125.000 kr. Der bevilgedes i alt 1.746.728 kr. 99 øre. Af det beløb, som afdelingen havde bevilget, men endnu ikke udbetalt d. 30. september 1954, var bortfaldet 54.373 kr. 40 øre.

I 1953—54 blev der udbetalt til videnskabelige formål 1.817.158 kr. 50 øre. Beløbet fordeler sig således:

1. Stadsarkivar, cand. mag. SVEND AAKJÆR til studier i ældre dansk landbrugs- og bebyggelsehistorie 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
2. Samme til dækning af udgifter ved arkivundersøgelser 1.394 kr. 29 øre.
3. Dr. phil. THOMAS OTTO ACHELIS til studier vedr. slesvigske studenter fra 1517 til 1617 800 kr.
4. ADELSÅRBOGSFORENINGEN til udarbejdelse og trykning af stamtavler og slægtsbeskrivelser m. v. af danske adelige familier 1.500 kr.
5. Museumsinspektør, cand. mag. ERLING ALBRECHTSEN til trykning af »Fynske Jernaldergrave«, bd. 1, 5.226 kr.
6. Arkivar, cand. mag. CAROLINE EMILIE ANDERSEN til udgivelse af Malmøkøbmanden Ditlev Enbecks regnskabsbog (1521—1535) 2.500 kr.
7. Amanuensis ved Københavns Universitets kemiske Laboratorium, dr. phil. BØRGE BAK til studier af rotationsstrukturen i fleratomige molekylers spektre 3.200 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 4.000 kr.
8. Samme til bygning af apparatur til frekvensmåling i området 10.000—100.000 megahertz 335 kr. 60 øre. Femte bidrag af en bevilling på 10.000 kr.

9. Samme til lønnet assistance ved færdigbygning, vedligeholdelse og videreudvikling af et mikrobølgespektroskop med frekvensmåleanordning 890 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.600 kr.
10. Amanuensis ved Københavns Universitets matematiske Institut, dr. phil. THØGER BANG til udarbejdelse af en undersøgelse vedr. quasi-analytiske funktioner og beslægtede emner 1.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
11. Universitetsadjunkt, dr. phil. C. BARKER JØRGENSEN til en undersøgelse over osmoseregulationen hos padder 1.600 kr.
12. Samme til assistance ved undersøgelse over lavere hvirveldyrs salt- og vandstofskifte 2.000 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 5.000 kr.
13. Professor K. BARR til udgivelse af den store Bundahišn med filologisk kommentar og leksikon samt fortsatte studier over det iranske verbum 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
14. Professor, dr. phil. C. J. BECKER til assistance ved bearbejdelse af arkæologisk fundmateriale fra Nørre Sandegaard, Bornholm, 142 kr. 38 øre. Andet bidrag af en bevilling på 1.017 kr.
15. Samme til tegning af oldsager fra samme sted 476 kr. Andet bidrag af en bevilling på 900 kr.
16. Professor, dr. phil. KAJ BERG til dækning af udgifter ved biologiske studier over ferskvandsorganismer fra rindende vand 2.000 kr.
17. Afdelingsleder, dr. phil. ERIK BERTELSEN til en rejse til London 800 kr.
18. Professor, dr. phil. F. J. BILLESKOV JANSEN til medhjælp ved litteraturhistoriske studier 2.400 kr.
19. Samme som tilskud til en kommenteret udgave af Holbergs Epistler 1.000 kr. Sjette tilskud af en bevilling på 12.000 kr.
20. Overinspektør ved Nationalmuseet, dr. phil. & scient. KAJ BIRKET-SMITH til bearbejdelse af etnografisk materiale fra Rennell Island, 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
21. Professor, dr. phil. JANNIK BJERRUM til komplekskemiske studier 3.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
22. Samme til videnskabelig medhjælp ved disse studier 600 kr.
23. Professor, dr. phil. FRANZ BLATT til studier i middelalderens

- latinske sprog og litteratur 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
24. Professor, dr. phil. & litt. ANDREAS BLINKENBERG til studier over romansk, særlig fransk syntaks 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  25. Professor, dr. phil. & scient. & techn. & jur. NIELS BOHR som årlig lønning efter Statuternes § IX c 12.000 kr.
  26. Samme til lønning af medarbejdere og til apparater ved undersøgelser indenfor atomteorien 57.000 kr.
  27. Samme til instrumenter til udvidelse af Københavns Universitets Institut for teoretisk Fysik 250.000 kr. Niende bidrag af samlede bevillinger på 1.700.000 kr.
  28. Ekstraordinær assistent ved Carlsbergfondets biologiske Institut, mag. scient. AAGE BOHUS JENSEN til et ophold på Kristineberg zoologiska Station 500 kr.
  29. Professor, dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN til studium af jord- og ferskvandsalger 1.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  30. Professor emer., dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til undersøgelser over determinerings- og differentieringsproblemer 4.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  31. Inspektør ved Nationalmuseet, dr. phil. H. C. BROHOLM til studier over Danmarks kultur i jernalderen 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  32. Samme til fotografering og tegning af oldsager fra jernalderen 518 kr. 15 øre. Første bidrag af en bevilling på 800 kr.
  33. Samme til en studierejse til museer i Vesttyskland, Sydfrankrig og Norditalien 3.000 kr.
  34. Universitetslektor, dr. phil. ELLINOR BRO LARSEN til udførelse af tegnearbejder til illustration af videnskabelige afhandlinger 428 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
  35. Samme til undersøgelser i Draved skov i Sønderjylland 1.000 kr.
  36. Samme til assistance ved udsortering af jordprøver fra Draved skov 3.000 kr.
  37. Fhv. lektor, dr. phil. JENS BRÆNDEGÅRD til studier over edderkopper, herunder også til dækning af udgifter 1.250 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  38. Fhv. højskoleforstander, dr. phil. HOLGER BRØNDSTED til ud-

- arbejdelse af en fremstilling af hovedlinierne i det spanske åndsliv fra ca. 1520 til ca. 1680, 2.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 10.000 kr.
39. Professor, dr. phil. H. V. BRØNSTED til teknisk assistance til sammenlignende organ- og kærnemålinger før og efter sult hos 4 planariearter samt undersøgelser over regeneration ved forskellige temperaturer 3.000 kr.
  40. Museumsdirektør, dr. phil. JOHANNES BRØNSTED til studier i nordisk arkæologi 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  41. Samme til en studierejse til Paris og Midtfrankrig 2.100 kr.
  42. Samme til forarbejder til en nyudgave af »Danmarks Oldtid« 999 kr. Første bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
  43. Samme til afsluttende arkæologiske undersøgelser på Aggersborg og supplerende udgravninger på Fyrkat 10.000 kr. Andet bidrag af en firårig bevilling.
  44. Samme til pollenanalytisk bearbejdelse af prøveserier udtaget fra mosen omkring fæstningsholmen i Borremose, Himmerland, 393 kr. 75 øre. Andet bidrag af en bevilling på 2.600 kr.
  45. Professor emer., dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til studier indenfor dansk sproghistorie 4.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  46. Samme til videnskabelig uddannet medhjælp 3.000 kr.
  47. Direktør for Københavns Universitets neurofysiologiske Institut, dr. med. FRITZ BUCHTHAL til muskel- og nervefysiologiske undersøgelser 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  48. Samme til dækning af udgifter ved videnskabelige undersøgelser 1.880 kr. 25 øre.
  49. Museumskonsulent, dr. phil. ANDERS BÆKSTED til forberedende studier over de nordiske runemindesmærker på De britiske Øer 1.200 kr.
  50. Professor, dr. phil. T. W. BØCHER til medhjælp ved dyrkningsforsøg og kromosomundersøgelser hos en række blomsterplanter 1.150 kr. Første bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
  51. Samme til en rejse til Jugoslavien 3.709 kr.
  52. Videnskabelig assistent ved Dansk Folkemindesamling, fil. lic. LAURITS BØDKER til registrering af grønlandsk traditionsmateriale 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
  53. Professor emer., dr. phil. N. BØGHOLM til et ophold i England 1.100 kr.

54. Fhv. bibliotekar, dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske undersøgelser 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
55. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER.
- a) Til en regnemaskine 3.472 kr. (For tiden stillet til rådighed for amanuensis, dr. phil. Børge Bak).
  - b) Til et Leica-apparat 1.670 kr. 65 øre. (For tiden stillet til rådighed for Carlsberg Laboratoriet).
  - c) Til supplerung af tilbehør til et binokulært mikroskop 787 kr. som første bidrag af en bevilling på 1.837 kr. (Mikroskopet er for tiden stillet til rådighed for lektor Niels Foged).
  - d) Til et binokulært mikroskop med større synsfelt 2.176 kr. 50 øre. (For tiden stillet til rådighed for dr. phil. Dan Laursen, imod at denne afleverede et tidligere indkøbt binokulært mikroskop).
  - e) Til et Beckman spektrofotometer (lille model) 6.489 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. phil. Hans H. Ussing).
56. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF ANDRE VIDENSKABELIGE HJÆLPEMIDLER 132 kr. 25 øre.
57. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA til bearbejdelse af ekspeditionens materiale 7.800 kr. Sekstende bidrag af samlede bevillinger på 200.000 kr.
58. Overlærer, dr. phil. OLAF CARLSEN til afslutning af bd. 1 og udarbejdelse af bd. 2 af hans værk om Pestalozzi og Danmark, samt til fortsatte studier 3.000 kr.
59. Professor, dr. phil. AKSEL E. CHRISTENSEN til videnskabelig medhjælp 746 kr. Tredie bidrag af samlede bevillinger på 3.200 kr.
60. Samme til udgivelse af dele af de manuskripter, som professor Erik Arup ved sin død efterlod sig til 3. bd. af hans Danmarkshistorie, 505 kr. 50 øre. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
61. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til studier og rekonstruktioner af danske bygningsværker fra ældre tid 1.200 kr.
62. Fhv. seminarieførstander, mag. art. GEORG CHRISTENSEN til dækning af fremstillingsudgifterne ved sidste bind af cand. mag. Steen Johansens Grundtvigbibliografi 8.000 kr.

63. Professor, dr. phil. J. A. CHRISTIANSEN til medarbejdere ved studier over reaktionskinetiske problemer 4.800 kr.
64. Professor, dr. phil. HENRIK DAM til studier over lipidernes biokemi 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
65. Samme til dækning af udgifter ved videnskabelige undersøgelser 11.182 kr. 10 øre.
66. FORENINGEN »DANMARKS FOLKEMINDER« til udgivelse af museumsinspektør Henning Henningsen: »Fastelavnsoptog og bådeoptog i Danmark og udlandet« 2.100 kr.
67. DANMARKS TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE til bearbejdelse og udgivelse af undersøgelsens materiale 3.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
68. DANSK NATURHISTORISK FORENING som tilskud til udgivelse af et bind af »Danmarks Fauna« om rovbiller, forfattet af højesteretsdommer, dr. phil. Victor Hansen, 10.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 20.000 kr.
69. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til udgivelse af Diplomatarium Danicum, 1.—2. række, 31.500 kr. Del af en større bevilling.
70. Samme til udgivelse af samme værk og Danmarks Riges Breve, 3. række, 63.500 kr. Tredie bidrag af samlede bevillinger på 660.000 kr.
71. Samme til forberedende arbejder til en ordbog over det ældre danske sprog 10.000 kr.
72. Samme til indsamling af materiale til samme værk 18.750 kr. Første bidrag af en bevilling på 75.000 kr.
73. Samme til udgivelse af »Danmarks gamle Købstadlovgivning« 8.000 kr. Del af en større bevilling.
74. Samme som bidrag til udgivelsen af professor Peter Skautrup: »Det danske Sprogs Historie« 1.800 kr. Del af en større bevilling.
75. Samme til forarbejder til og udgivelse af »Adam Oehlschlägers Breve 1809—29« 10.000 kr. Del af en større bevilling.
76. Samme som efterbevilling til ordbogen til Saxo: »Gesta Danorum« 1.800 kr.
77. Samme til udarbejdelse af et melodihistorisk tillæg til Hans Adolph Brorsons samlede Skrifter 750 kr. Første bidrag af en bevilling på 1.000 kr.

78. Samme til medhjælpshonorar ved samme udgave 750 kr. Første bidrag af en bevilling på 1.000 kr.
79. Samme til en udgave af Chr. Molbechs brevveksling med svenske forfattere og videnskabsmænd 3.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 14.250 kr.
80. Samme til udgivelse af »Corpus philosophorum Danicorum medii ævi« 5.100 kr. Andet bidrag af en bevilling på 46.825 kr.
81. Samme, DANSK BOTANISK FORENING, DE SAMVIRKENDE DANSKE HAVESELSKABER og ALMINDELIG DANSK GARTNERFORENING til udarbejdelse af en ordbog over Danmarks plantenavne 4.500 kr. Del af en større bevilling.
82. Lektor ved Aarhus Universitet, dr. phil. SVEN DARLING til teknisk assistance og apparatur 2.655 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.610 kr.
83. Museumsbestyrer, dr. phil. MAGNUS DEGERBØL til studier over Danmarks og Grønlands pattedyr i fortid og nutid 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
84. Samme til udgravning af grævlingeboer, evt. også ræveboer, for at kortlægge disse og for at undersøge de deri levende billelarver 321 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 800 kr.
85. Professor, dr. phil. PAUL DIDERICHSEN til medhjælp ved udarbejdelsen af en videnskabelig håndbog i dansk grammatik 425 kr. Syvende bidrag af samlede bevillinger på 3.000 kr.
86. Arkitekt, dr. phil. EJNAR DYGGE til arkæologiske studier 15.000 kr.
87. Samme til dækning af udgifter ved hans arbejde 3.000 kr.
88. Samme til en rejse i Dalmatien 4.125 kr.
89. Samme til optegning af kuppelmosaikerne i Agios Georgiosrotunden i Thessaloniki 2.174 kr. 70 øre. Første bidrag af en bevilling på 4.000 kr.¹
90. Bibliotekar, cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER (†) til bibliografiske arbejder 1.600 kr.
91. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, mag. art. HANS ELLEKILDE til forarbejder og studier vedrørende »Nordens

¹ Af den i beretning 1952—53 under nr. 87 opførte udbetaling på 10.000 kr. til rensning og fotografering af disse mosaiker er i 1953—54 tilbagebetalt 2.537 kr. 76 øre, som henstår til senere anvendelse. Dette beløb er i regnskabet for 1953—54 ført til indtægt for afdeling B.

- Gudeverden« III 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
92. Cand. mag. POVL ENGELSTOFT og overarkivar, dr. theol. BJØRN KØRNERUP til forberedende arbejde på en ny udgave af S. V. Wibergs danske præstehistorie 12.500 kr. Ellevte bidrag af samlede bevillinger på 139.200 kr.
  93. Dr. phil. W. ERICHSEN til arbejde indenfor ægyptologien 17.000 kr.
  94. Samme til trykning af en demotisk håndordbog 15.111 kr.
  95. Samme til fotografering af demotiske papyri i British Museum 22 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 300 kr.
  96. Professor emer., dr. phil. KNUD FABRICIUS til udarbejdelse af en fortsættelse af værket: »Skaanes Overgang fra Danmark til Sverige« 2.400 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
  97. Professor, dr. phil. W. FENCHEL til matematiske studier 2.400 kr.
  98. Professor, dr. phil. TROELS FINK til videnskabelig medhjælp ved studier over Ejderpolitiken og nationalliberalismen i Danmark ca. 1840 til 1864 2.500 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 6.000 kr.
  99. Dr. med. ALBERT FISCHER til undersøgelser over normale og maligne vævsceller 3.000 kr.
  100. Professor, dr. phil. ASTRID FRIIS til medhjælp ved studier i det 16. og 17. århundredes historie 406 kr. 80 øre.
  101. Samme til fotografering af arkivalier i udlandet 10 kr. 93 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 500 kr.
  102. Samme til dækning af omkostninger ved fremstilling og forstørrelse af films af arkivalier fra arkiverne i Amsterdam, Haag og Brüssel 70 kr. 50 øre. Andet bidrag af en bevilling på 1.100 kr.
  103. Samme til trykning af tabeller opstillede over kornpriser uddragne af Øresundstoldregnskaberne for 1557—1587 1.100 kr.
  104. Lektor, dr. phil. H. H. FUSSING og lektor, dr. phil. M. PIHL til fotografering og afskrift af breve fra Ths. Henshaw og Rasmus Bartholin til Royal Society 1672—73 422 kr.
  105. Fhv. lektor, dr. phil. OLAF GALLØE til lichenologiske studier 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.

106. Samme til udgivelse af part IX af »Natural History of the Danish Lichens« 61.000 kr.
107. Dr. phil. PAUL GELTING til studieophold i Sverige 7.000 kr.
108. Civilingeniør P. E. GLAHN til undersøgelser af histidinet nedbrydning hos hvirvelløse dyr og til undersøgelse af samme aminosyres nedbrydningsveje hos bakterier 3.000 kr.
109. Professor, dr. phil. P.V. GLOB til rejser til København for at gennemgå materiale og arkiver på Nationalmuseet 550 kr.
110. Fhv. arkivar i Rigsarkivet P. B. GRANDJEAN til udarbejdelse af et værk, behandlende det hele seglvæsen, 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
111. Professor, dr. phil. KAARE GRØNBECH til videnskabelig medhjælp 272 kr. Tredie bidrag af samlede bevillinger på 2.200 kr.
112. Stiftsprovst, dr. theol. VILLIAM GRØNBÆK til udgivelse af »Det religiøse i alderdommen, en empirisk-religionspsykologisk studie« 4.000 kr.
113. Fhv. bibliotekar, mag. scient. JOHANNES GRØNTVED til udgivelse af et floristisk-plantengeografisk arbejde omhandlende flora og vegetation i den sydlige del af den estniske ø Dagø (Hiiumaa) 5.000 kr.
114. Museumsinspektør, dr. phil. OLAF HAGERUP til bearbejdelse af botaniske indsamlinger 1.800 kr.
115. Dr. phil. MARIE HAMMER til bearbejdelse af »Berlesemateriale« indsamlet i Pearyland 1.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
116. Samme til en ekspedition til Mexico og Sydamerika 8.000 kr.
117. Professor, dr. phil. & litt. LOUIS L. HAMMERICH til studier indenfor middelalderfilologi og lingvistik 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
118. Dr. phil. KAJ HANSEN til undersøgelser af bundsedimenterne i danske søer 1.000 kr.
119. Adjunkt, dr. phil. WILLIAM W. HANSEN til fuldførelse af »Atomter og ioner i molekyler og krystaller« 1.000 kr.
120. Professor emer., dr. phil. GUDMUND HATT til undersøgelse af jernalderbopladsler i Vestjylland 1.500 kr. Første bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
121. Konservator HANS HELBÆK til undersøgelse af forhistoriske planterester fra Sicilien, Rom og Norditalien 3.050 kr.

122. Professor, dr. phil. JÓN HELGASON til forberedelse af en ny udgave af »Den norsk-islandske Skjaldedigtning« 879 kr. Femte bidrag af en bevilling på 7.200 kr.
123. Lektor, dr. phil. POUL HELMS til trykning af en oversættelse med indledning og noter af Aristoteles' »Magna Moralia« 3.136 kr.
124. Dr. phil. AXEL M. HEMMINGSEN til medhjælp ved bearbejdelse af egne zoologiske indsamlinger og optegnelser fra Polynesien, Bagindien og Kina samt til tilrettelæggelse af resultaterne til publikation 133 kr. 50 øre. Syvende bidrag af samlede bevillinger på 7.000 kr.
125. Samme til dækning af udgifter ved undersøgelser over æglægningen hos stankelben (*tipulidae*) 1.646 kr. 72 øre. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
126. Reservekirurg ERIK HENRICHSEN til en studierejse til Amsterdam 595 kr.
127. Fhv. direktør ved Observatoriet og professor ved Universitetet i Leiden, dr. phil. & math. & phys. EJNAR HERTZSPRUNG til studier på astrofysisk område 5.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
128. Samme til videnskabelig medhjælp 4.000 kr.
129. Overarkivar, dr. phil. HOLGER HJELHOLT til historiske studier 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
130. Samme til studieophold i London 1.200 kr.
131. Professor, dr. phil. LOUIS HJELMSLEV til undersøgelser indenfor sprogteori og almen grammatik 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
132. Samme til videnskabelig medhjælp 1.633 kr. 65 øre.
133. Professor, dr. phil. SØREN HOLM til sekretærhjælp til fuldførelse af en fremstilling af religionsfilosofien 618 kr. Første bidrag af en bevilling på 700 kr.
134. Amanuensis ved Københavns Universitets histologisk-embryologiske Institut, dr. phil. PAUL J. HOLST CHRISTENSEN til insektembryologiske studier over embryonaludviklingen *in vivo* hos *Cochlidion limacodes* Hufn. (fam. *Cochlididae*, *Lepidoptera*) 1.200 kr.
135. Professor, dr. phil. JENS HOLT til medhjælp ved arbejdet med hittitisk lexikografi 2.000 kr.
136. Samme (for en komité) til udgivelse af professor, dr. phil.

- Ad. Stender-Petersens utrykte manuskripter vedrørende det varægiske problem 4.030 kr.
137. Afdelingsleder ved Carlsberg Laboratoriet, dr. phil. HEINZ HOLTER til histokemiske og cytokemiske undersøgelser 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  138. Lektor, cand. mag. RIKARD HORNBY til udgivelse af »Danmarks gamle Personnavne« 10.000 kr. Trettende bidrag af samlede bevillinger på 234.950 kr.
  139. Viceefor ved Kvinderegensen, cand. mag. ELISABETH HUDE til udarbejdelse af en bog om H. C. Andersen og familien Heiberg 1.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
  140. Landsarkivar, cand. mag. JOHAN HVIDTFELDT og arkivar, cand. mag. C. RISE HANSEN til udgivelse af tingbøger fra Herlufsholm birk, Åsum og Skads herreder 7.651 kr. 85 øre. Første bidrag af en bevilling på 82.366 kr.
  141. Professor, dr. phil. & jur. CARSTEN HØEG til studier over byzantinsk kirkedigtning og musik, samt over problemer fra græsk kultur- og litteraturhistorie 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
  142. Samme til en rejse til Stockholm 300 kr.
  143. Samme til en samlet udgave af Ciceros filosofiske Skrifter, latinsk tekst og dansk oversættelse, 1.125 kr. Femte bidrag af en bevilling på 37.375 kr.
  144. Samme til dækning af udgifter ved hans videnskabelige arbejder 4.363 kr. 26 øre.
  145. Statsgeolog, dr. phil. JOHS. IVERSEN til dækning af udgifter ved pollenanalytisk undersøgelse af den sen-glaciale vegetations- og klimaudvikling i området omkring Østersøen, 2.627 kr. 50 øre. Andet bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
  146. Samme til dækning af udgifter ved undersøgelse af trævækstens naturlige foryngelse i relation til de klimatiske faktorer, til lys- og næringskonkurrencen og til jordbundens fysisk-kemiske faktorer, ved cand. mag. Inger Brandt, 2.135 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
  147. Dr. phil. LIS JACOBSEN til sekretærhjælp til studier indenfor det danske sprogs historie 3.028 kr. Tredie bidrag af samlede bevillinger på 9.600 kr.
  148. Samme til en ikke videnskabelig sekretær 900 kr. Første bidrag af en bevilling på 2.400 kr.

149. Samme til en rejse til Stockholm for sig og museumsinspektør, dr. phil. ADA BRUHN-HOFFMEYER 900 kr.
150. Samme til forberedelse af og forarbejder til en udgave af Marcus Rubins brevveksling samt et udvalg af hans arbejder 1.197 kr. 57 øre. Første bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
151. Samme til forberedende arbejder til en metodisk dansk synonymordbog 6.000 kr.
152. Museumsinspektør, mag. art. CHR. AXEL JENSEN (†) til trykning af textbind II af »Danske adelige Gravsten« 15.730 kr.
153. Professor, dr. med. KAI ADOLF JENSEN til dækning af udgifter ved undersøgelser over penicillinets og andre antibioticas egenskaber 3.550 kr.
154. Professor, dr. phil. KAI ARNE JENSEN til assistance ved organisk-kemisk arbejde 2.400 kr. Første bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
155. Samme til apparater og instrumenter 2.565 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 15.000 kr.
156. Professor, dr. phil. POVL JOHS. JENSEN til udgivelse af et supplement til Vilh. Grønbech: »Hellas« III 8.933 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 9.733 kr.
157. Professor, dr. phil. KNUD JEPPESEN til studier over italiensk musik, særlig i begyndelsen af det 16. århundrede, 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
158. Samme til en studierejse til italienske biblioteker og arkiver 2.400 kr.
159. Professor, dr. phil. KNUD JESSEN til dækning af udgifter i forbindelse med botaniske undersøgelser 2.000 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
160. Samme og direktør, dr. phil. H. ØDUM til en botanisk undersøgelse af søjleprofiler fra bunden af danske indhave 2.025 kr. Fjerde bidrag af samlede bevillinger på 8.800 kr.
161. Videnskabelig assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, dr. phil. HANS CHRISTIAN JOHANSEN til bearbejdelse af hans sibiriske fuglesamling 3.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
162. Professor, dr. phil. C. A. JØRGENSEN til dækning af udgifter ved eksperimentelle og cytologiske undersøgelser over arktiske papaver-arter 3.600 kr. Tredie bidrag af samlede bevillinger på 14.400 kr.

163. Samme til medhjælp ved undersøgelse over podningskimærer og »burdoner« 2.400 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
164. Samme til dækning af udgifter ved en rejse i Sydgrønland 1.100 kr.
165. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til studier over Newāri-sproget og andre Himālayasprog 800 Kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.200 kr.
166. Professor PETER JØRGENSEN til medhjælp ved afslutning af en undersøgelse vedrørende det plattyske sprog i Slesvig 300 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 1.200 kr.
167. Direktør, dr. med. HERMAN M. KALCKAR til gennemførelse af et forskningsprogram i enzymologi 15.724 kr. 31 øre.
168. SØREN KIERKEGAARD-SELSKABET til udarbejdelse af et register til »Søren Kierkegaards Papirer« 11.230 kr. Andet bidrag af en bevilling på 21.500 kr.
169. Amanuensis ved Københavns Universitets kemiske Laboratorium, civilingeniør ANDERS KJÆR til medhjælp til en undersøgelse af forekomst, udbredelse og kemisk natur af isothiocyاناتer (sennepsolier) i planter 5.100 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.400 kr.
170. Museumsinspektør, dr. phil. OLE KLINDT-JENSEN til analyse ved konservator H. Helbæk af brændt korn og ukrudt fra to bornholmske jernalderhustomter 500 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
171. Fhv. postmester C. KLITGAARD til arkivundersøgelser vedrørende Nordjyllands indre historie 1.200 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
172. Dr. phil. LAUGE KOCH til studier over Grønlands geologi og geografi 2.000 Kr.
173. Kgl. ordenshistoriograf, overarkivar, dr. theol. BJØRN KORNERUP til studier over Danmarks kirke- og skolehistorie, især i 16. og 17. århundrede, 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
174. Medarbejder ved »Ordbog over det danske Sprog« ELSE KORNERUP til trykning af en afhandling: »Grev Edouard Romeo Vargas—Carl Grosse. En Identitetsundersøgelse« 2.180 kr.
175. Generaldirektør, cand. polit. KNUD KORST til afslutning af udgivelsen af sundtoldregnskaberne 1660—1683 34.500 kr.

176. Adjunkt, dr. phil. HENNING KRABBE til studier over Shakespeare's »Macbeth« og over Shelley 2.400 kr.
177. Fhv. overlæge, dr. med. KNUD H. KRABBE til teknisk assistance ved arbejde om hjerneudviklingen hos padderne 1.498 kr. 30 øre. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
178. Museumsbestyrer, dr. phil. P. L. KRAMP til zoologiske undersøgelser, særlig morfologiske og systematiske undersøgelser af meduser, 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
179. Professor, dr. phil. TORBEN KROGH til færdiggørelse af hans værk om dansk teater før Holberg 2.400 kr.
180. KØBENHAVNS UNIVERSITET til en meridiankreds til det nye observatorium, i anledning af 300 års dagen for Ole Rømers fødsel, 74.189 kr. 81 øre. Niende bidrag af samlede bevillinger på 340.000 kr.
181. Dr. phil. VILH. LA COUR til studier over dansk borgbygning i oldtid og middelalder 1.200 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
182. Samme til dækning af udgifter ved undersøgelse af voldsteder i Tisted amt 2.000 kr.
183. Professor, dr. phil. ALEX LANGSETH til molekylspektroskopiske undersøgelser 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
184. Samme til videnskabelig medhjælp 3.600 kr.
185. Museumsinspektør, dr. phil. HENNING LEMCHE til histologiske undersøgelser over baggællesneglenes kønsorganer 1.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
186. Amanuensis ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium, dr. phil. HILDE LEVI og overinspektør, dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til apparatur til det nyopbyggede anlæg til Carbon-14 dateringsmetoden 340 kr. 50 øre. Fjerde bidrag af samlede bevillinger på 30.000 kr.
187. Lektor, dr. phil. TH. LIND til dækning af udgifter ved udarbejdelsen af et æstetisk arbejde 235 kr. 50 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 1.000 kr.
188. Rigsarkivar AXEL LINVALD til videnskabelig medhjælp 3.200 kr.
189. Fhv. lektor, dr. phil. VILH. LORENZEN til studier over dansk bykulturs og bybygnings historie 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.

190. Samme som tilskud til udgivelse af »Axel Urup, en dansk Ingeniør fra 17. Århundrede« 3.000 kr.
191. Samme til dækning af udgifter til rejser og udarbejdelse af kort og tegninger 630 kr. 25 øre.
192. Videnskabelig medarbejder ved Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, mag. scient. SØREN LUND til bearbejdelse af det på dr. Lauge Koch's ekspedition til Østgrønland i 1933 indsamlede materiale af havalger 1.100 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
193. Forfatteren HANS LYNGE til ordning af hans samling af eskimoiske fortællinger 2.000 kr.
194. Dr. phil. SØREN LØVTRUP til dækning af udgifter ved afslutning af en forsøgsrække 1.786 kr.
195. Fhv. museumsdirektør, dr. phil. M. MACKEPRANG til arkæologiske og historiske studier 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
196. Inspektør ved Danmarks Akvarium, dr. phil. GEORG MANDLH-BARTH til anatomisk-systematisk undersøgelse af de ferskvandssnegle (*Planorbidae*), der er eller formodes at være mellemværter for de ikter (*Schistosoma*), som fremkalder tropesygdommen *bilharziasis*, 812 kr. Første bidrag af en bevilling på 1.500 kr.
197. MARINBIOLOGISK LABORATORIUM til behandling, herunder sortering, af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928—30 hjembragte materiale, samt offentliggørelse af resultaterne, 75.457 kr. 65 øre.
198. Overinspektør ved Nationalmuseet, dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til bearbejdelse af materiale fra Danmarks stenalder kulturer 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
199. Fhv. inspektør ved Nationalmuseet, mag. art. HUGO MATTHIESSEN til udarbejdelse af et skrift om grev Jørgen Scheel til grevskabet Scheel, Ulstrup og stamhuset Gammel Estrup (1768—1825), 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
200. Amanuensis ved Københavns Universitets Institut for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, dr. phil. N. THYDSEN MEINERTZ til undersøgelser over ansigtsmuskulaturen og dens innervation hos pattedyrene 1.200 Kr.
201. Lektor, dr. phil. VALDEMAR M. MIKKELSEN til dækning af udgifter til rentegning af pollendiagrammer m. v. 240 kr.

202. Professor, dr. phil. DETLEV MÜLLER til medhjælp ved fysiologisk undersøgelse af en prøveflade i tropisk regnskov i Côte d'Ivoire, Fransk Guinea, 6.400 kr.
203. Samme til luftfotografering af den fredede ø Vorskø og reproduktion af fotografierne i Botanisk Tidsskrift 425 kr.
204. Professor, dr. phil. CHRISTIAN MØLLER til teoretiske undersøgelser indenfor atomkernefysikken 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
205. Fhv. redaktør, cand. mag. ERIK MØLLER til arkivstudier og gennemgang af rigsdags-, rigsråds- og stænderforhandlinger i årene 1855—64 med en historisk fremstilling af helstatens fald for øje 2.500 kr.
206. Samme til arkivundersøgelser i Slesvig 450 kr.
207. Kommunalærer F. H. MØLLER til medhjælp ved bearbejdelse af indsamlede mikrosvampe fra Færøerne 500 kr.
208. NATIONALMUSEET til udgivelse af »Danmarks Kirker« 21.250 kr. Del af en større bevilling.
209. Forfatter, leder af Teatermuseet ROBERT NEHENDAM til teaterhistoriske studier 2.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
210. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske studiesamling og zoologiske Laboratorium, dr. phil. ANKER NIELSEN til morfologiske og biologiske undersøgelser over udviklingen hos vårfluefamilien *Hydropsychidae* 1.200 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
211. Observator ved Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus, cand. mag. AXEL V. NIELSEN til arbejde med foranderlige stjerner 700 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
212. Samme til medhjælp 300 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
213. Samme til en rejse til europæiske observatorier 1.800 kr.
214. Professor, dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske studier 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
215. Amanuensis ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium, dr. phil. MARIUS NIELSEN til undersøgelser over respirationens og kredsløbets regulation 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
216. Samme til dækning af assistance ved undersøgelser over respirationens betydning 2.400 kr.

217. Professor, dr. phil. & litt. NIELS NIELSEN til undersøgelser af marsken og vadehavet 20.000 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 30.000 kr.
218. Samme til fremstilling af et atlas over Danmark 15.000 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 105.000 kr.
219. Professor, dr. phil. ARNE NOE-NYGAARD til bearbejdelse af det på Dansk Pearyland Ekspedition 1949—50 indsamlede materiale 1.000 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
220. Museumsinspektør, mag. art. HANS NØRLING-CHRISTENSEN til studier af fund med vestlandskedler i svenske museer 700 kr.
221. Lektor, cand. mag. GUNNAR NYGAARD til bearbejdelse af materialet fra undersøgelserne af udvalgte danske søers og dammes evne til at producere plantestof i de frie vandmasser 1.600 kr.
222. Professor, dr. phil. & scient. & ing. N. E. NØRLUND til matematiske og geodætiske studier 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
223. Samme til drift af den seismiske station ved København 3.400 kr.
224. Samme til drift af den seismiske station ved Scoresbysund 9.150 kr.
225. Dr. phil. GEORG NØRREGAARD til trykning af en afhandling om freden i Kiel 1814 6.400 kr.
226. Ekstraordinær amanuensis ved Carlsberg Laboratoriet, dr. phil. CARSTEN OLSEN til undersøgelse over planternes ionoptagelse 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
227. Fhv. afdelingsleder, mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til arbejde med de ferske vandes biologi og specielt med ferskvandsfiskenes biologi og faunistik 1.200 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
228. KOMITEEN FOR DANSK PEARYLAND EKSPEDITION til bearbejdelse af ekspeditionens materiale 600 kr. Femte bidrag af en bevilling på 28.800 kr.
229. Professor emer., dr. phil. HOLGER PEDERSEN (†) til sprogvidenskabelige studier 1.200 kr.
230. Lektor, dr. phil. K. F. PLESNER til udarbejdelse af et større værk om Jens Baggesens personlighed og forfatterskab 1.800 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.

231. Professor, dr. phil. CHRISTIAN POULSEN til en rejse København—Buenos Aires for sig og en assistent 3.400 kr.
232. Lektor ved Danmarks tekniske Højskole, cand. mag. E. RANCKE MADSEN til videnskabelig medhjælp til titrimetriske studier 1.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 3.600 kr.
233. Lektor ved Københavns Universitet, dr. phil. G. RASCH til undersøgelse af estimationsproblemet i visse Markoffske kæder 800 kr. Første bidrag af en bevilling på 1.600 kr.
234. Samme til assistance under udarbejdelsen af teorien for reduktion af visse flerdimensionale fordelinger til produkter af endimensionale fordelinger 2.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
235. Professor, dr. phil. EBBE RASMUSSEN til undersøgelser over spektralliniernes finstruktur 3.600 kr. Første bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
236. Videnskabelig assistent ved Landbohøjskolen, mag. scient. ERIK RASMUSSEN til dækning af udgifter ved en undersøgelse over børsteormen *Pygaspio elegans*' forplantningsbiologi 151 kr. 74 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
237. Professor, dr. phil. & med. P. BRANDT REHBERG til dækning af udgifter ved biologiske isotopundersøgelser 4.189 kr. 90 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 20.000 kr.
238. REVENTLOW-MUSEET, Pederstrup, til ordning af det Reventlowske arkiv ved cand. mag. Ø. Andreasen 585 kr. 30 øre.
239. RHODOSEKSPEDITIONEN til bearbejdelse af dens materiale 2.022 kr.
240. Museumsinspektør, cand. mag. PETER RIISMØLLER til indsamling af kildestof til og udarbejdelse af en historisk topografi over Rold skov 2.000 kr.
241. Museumsinspektør, dr. phil. HAAVARD ROSTRUP til kunsthistoriske studier, særlig over dansk og fransk kunst fra det 19. århundrede, 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
242. Overinspektør ved Nationalmuseet, dr. phil. AAGE ROUSSELL til en rejse til fransk Marokko 1.060 kr.
243. Professor, dr. phil. PAUL V. RUBOW til litteraturhistoriske forskninger 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
244. Samme til en studierejse til England 2.000 kr.
245. Amanuensis ved Københavns Universitets astronomiske

- Observatorium, dr. phil. MOGENS RUDKJØBING til en fotoelektrisk spektralklassificering af A-stjerner med henblik på de såkaldte metallinie-A-stjerner problem 2.750 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
246. Fhv. bibliotekar, dr. phil. HANS RÆDER til filologiske studier 3.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
247. Museumsassistent, dr. phil. FINN SALOMONSEN til ringmærkning af Grønlands fugle 1.150 kr. Femte bidrag af samlede bevillinger på 11.425 kr.
248. Samme til dækning af udgifter ved trykningen af to afhandlinger om den danske ekspedition til Philippinerne 1951—52 2.911 kr.
249. Professor, dr. phil. C. E. SANDER-HANSEN til dækning af udgifter ved ægyptologiske studier 2.550 kr.
250. Forfatter AUGUST F. SCHMIDT til studium af den danske almues kulturhistorie, samt til egnshistoriske undersøgelser 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
251. Amanuensis ved Københavns Universitets matematiske Institut, cand. mag. OLAF SCHMIDT, Ph. D., til fuldførelse af et arbejde om Menelaos' sphærik 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
252. Museumsinspektør C. G. SCHULTZ til en studierejse til engelske samlinger og arkæologiske institutioner 1.500 kr.
253. Professor, dr. phil. BENT SCHULTZER til dækning af udgifter ved en erkendelsesteoretisk undersøgelse 300 kr. 41 øre. Andet bidrag af en bevilling på 1.000 kr.
254. Ordinær assistent ved Carlsberg Laboratoriet, dr. phil. A. SKOVSTED til undersøgelser over lavere svampe 2.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
255. Fhv. museumsdirektør, cand. mag. VILH. SLOMANN til studier over orientalsk indflydelse på europæisk kunst 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
256. Samme til medhjælp ved udgivelsen af »Bizarre Designs in Silk« 1.100 kr. Tredie Bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
257. Professor, dr. phil. R. SPÄRCK til trykning af »The Zoology of the Faroes« 2.184 kr. 70 øre. Del af en større bevilling.
258. Professor, dr. phil. E. STEEMANN NIELSEN til en rejse til U.S.A. 4.000 kr.
259. Overinspektør ved Nationalmuseet, dr. phil. AXEL STEENBERG

- til bearbejdelse af materiale vedrørende primitivt agerbrug og jordfordelingen 2.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
260. Samme til forberedelse af en publikation af Store Valby undersøgelsen 264 kr. 46 øre. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
261. Samme til undersøgelse og opmåling af middelalderlige agre og afsamlingsdynger i Borupris ved Tystrup sø 11.000 kr. Andet bidrag af samlede bevillinger på 16.000 kr.
262. Samme til pollengeologisk undersøgelse af hjulplovfragmentet fra Andbjerg ved Silkeborg 1.721 kr. 68 øre. Første bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
263. Samme, afdelingsgeolog, mag. scient. J. TROELS-SMITH og statsgeolog, dr. phil. JOHS. IVERSEN til svedjerydning i Draved skov med påfølgende korndyrkning, græsning og undersøgelse af afbrændingens indvirkning på jordbundens og skovens regeneration 5.000 kr. Andet bidrag af en treårig bevilling.
264. Professor, dr. phil. HOLGER STEN til medhjælp til publikation af afhandlingen »Les temps de l'infinifif portugais« 300 kr.
265. Professor, dr. phil. AD. STENDER-PETERSEN til studier til en bog om det varægiske problem og til en kildeedition »Acta Varangica« 3.000 kr.
266. Samme til dækning af udgifter ved forberedelse af udgivelsen af varægiske kilder 1.000 kr.
267. STRØDAM-KOMITÉEN til en biologisk undersøgelse af fuglelivet på »Strødam« ved videnskabelig assistent ved Københavns Universitets Zoologiske Museum, dr. phil. Hans Christian Johansen 1.000 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
268. Professor, dr. med. ERIK STRÖMGREN til en hurtiggående centrifuge 4.000 kr.
269. Arboretforstander, dr. agro. C. SYRACH LARSEN til forsøg over skovtræernes evne til vegetativ formering ved stiklinger 2.400 kr.
270. Universitetsadjunkt, dr. phil. HANS CHR. SØRENSEN til fuldførelse af det forberedende arbejde ved udgivelsen af et håndskrift indeholdende en af den russiske forfatter Simeon Polockij (1629—80) udarbejdet polsk-russisk ordbog 1.800 kr.
271. Professor, dr. phil. THORVALD SØRENSEN og professor, dr. phil. MOGENS WESTERGÅRD til assistance ved studier over

- relationer imellem kromosomvariation og polymorfi hos nogle systematisk-kritiske planteslægter 5.095 kr. 50 øre. Andet bidrag af en bevilling på 9.000 kr.
272. Direktør for Dansk biologisk Station, dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til undersøgelser over stofskiftets indflydelse under fiskeæggets udvikling på de såkaldte racekarakterer 1.445 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.500 kr.
273. Professor emer., dr. phil. WILLIAM THALBITZER til studier vedrørende eskimoerne, særlig østgrønlanderne, 4.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
274. Samme til sprogkyndig medhjælp 2.320 kr.
275. Samme til honorering af grønlandskyndig og litterær medhjælp ved offentliggørelsen af et uddrag af kolonibestyrer Johan Petersens officielle dagbøger fra Østgrønland 200 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
276. Museumsdirektør, dr. phil. HARALD M. THAMDRUP til undersøgelser over jyske landskabstypers økologi 4.500 kr.
277. Samme til undersøgelser over jordbundsfaunaens bidrag til omsætningen i forskellige jordbundstyper og sammenlignende studier over den totale energiomsætning i jordbund af forskellig karakter 6.633 kr. 20 øre. Første bidrag af en bevilling på 24.400 kr.
278. Professor, dr. phil. MATHIAS THOMSEN til dækning af udgifter og til assistance ved zoologiske undersøgelser 3.600 kr.
279. Museumsinspektør, dr. phil. RUDI THOMSEN til udarbejdelse af et værk om det ældste romerske møntvæsen 1.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
280. Lektor og amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Museum, dr. phil. GUNNAR THORSON til tegnearbejde ved studier over forgællesneglenes æg og udvikling 321 kr. Sjette bidrag af samlede bevillinger på 6.000 kr.
281. Samme til undersøgelser over de marine bunddyrs økologi og biologi 2.000 kr.
282. Samme til dækning af udgifter ved undersøgelser over bunddyrlarvernes økologi i de danske have 2.000 kr.
283. Samme til undersøgelser over forgællesneglenes æg og udvikling ved Washington-museet og Woods Hole marin-biologiske Laboratorium 2.800 kr.
284. Dr. phil. KNUD TOGEBY til studier over Cervantes' »Don

- Quixote« og udarbejdelse af en afhandling derom 2.000 kr.
Første bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
285. Universitetsadjunkt, dr. phil. HELGE TOLDBERG til en studierejse til Sverige 1.500 kr.
286. Professor emer., dr. phil. POUL TUXEN til videnskabelig medhjælp 1.200 kr.
287. UDVALG FOR FOLKEMAAL til videreførelse af arbejdet på Ordbog over danske Ømål og til redaktion af denne 32.782 kr. 50 øre.
288. Samme til udgifter ved optagelser af dialektprøver på grammofonplader 738 kr. 73 øre. Del af en større bevilling.
289. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til fremstilling af »Sydslesvigs Stednavne« 4.000 kr. Del af en større bevilling.
290. Professor, dr. phil. HANS H. USSING til undersøgelser over aktiv iontransport gennem levende membraner 1.600 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
291. Samme til dækning af udgifter ved biologiske isotopundersøgelser 5.563 kr. 97 øre. Første bidrag af en bevilling på 10.000 kr.
292. Professor, dr. phil. STIG VEIBEL til videnskabelig uddannet medhjælp 3.600 kr.
293. VIDENSKABERNES SELSKAB som årligt tilskud efter Statutternes § X 20.000 kr. med tillæg 20.000 kr.
294. VIDENSKABERNES SELSKABS DUCANGEKOMMISSION til redaktion af det indsamlede materiale til et glossar over dansk middelalderlatin 7.225 kr. Del af en større bevilling.
295. VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR ET MINDESKRIFT OM J. N. MADVIG til dækning af udgifter ved skriftets forberedelse 4.366 kr. 25 øre. Femte bidrag af en større bevilling.
296. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR VARETAGELSE AF FORTSÆTTELSEN AF A CRITICAL PĀLI DICTIONARY til honorering af medhjælp 6.000 kr. Del af en større bevilling.
297. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til systematisk gennemgang af danske privatarkiver og -biblioteker 3.000 kr.
298. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Studiesamling, dr. phil. HELGE VOLSØE til teknisk assistance ved

- histologiske undersøgelser af endocrine kirtler og gonader 600 kr.
299. Videnskabelig assistent ved Københavns Universitets ægyptologiske Laboratorium, dr. phil. A. VOLTEN til bearbejdelse af ægyptiske papyri 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
300. Samme til en rejse til Wien 800 kr.
301. Dr. phil. SOPHUS WEBER til fysiske undersøgelser og beregninger over strømning af rene luftarter i snævre kanaler samt andre dermed sammenhængende luftkinetiske diffusionsproblemer 1.200 kr.
302. Professor emer., dr. phil. C. WESENBERG-LUND til medhjælp ved ferskvandsbiologiske undersøgelser 1.000 kr.
303. Samme til zoologiske arbejder 3.500 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
304. Samme til dækning af udgifter ved zoologiske undersøgelser 1.000 kr.
305. Professor, dr. phil. MOGENS WESTERGÅRD til teknisk assistance ved biokemisk-genetiske undersøgelser over *Neurospora* 1.100 kr.
306. Fhv. stiftsskriver, dr. juris C. W. WESTRUP til retshistoriske og retssociologiske undersøgelser 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
307. Amanuensis, dr. phil. H. WIENBERG RASMUSSEN og cand. mag. VAGN HAARSTED til udarbejdelse af et geomorfologisk kort over det danske istidslandskab 1.501 kr. 36 øre. Første bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
308. Købmand J. WINTHER (†) til udgravning af en fiskerbebyggelse fra ca. 1600 ved Bagenkop, Magleby sogn, Langeland 6.000 kr.
309. Amanuensis ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium, dr. phil. ERIK ZEUTHEN til celle- og zoofysiologiske undersøgelser 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
310. Samme til assistance ved studier over celledelingens fysiologi 774 kr.
311. Professor, dr. med. SØREN L. ØRSKOV til dækning af udgifter ved undersøgelser over cellers permeabilitet 2.000 kr.
-

312. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. beretning 1925—26 s. 57 og 1943—44 s. 80).

I 1953—54 er udbetalt ialt 28.000 kr., nemlig 2.000 kr. til cand. mag. & mag. scient. BENT FUGLEDE, mag. art. MARIE-LOUISE BUHL, mag. art. PETER ZINKERNAGEL og cand. mag. KAI LARSEN, 4.000 kr. til cand. mag. KNUD STORGAARD, mag. art. KRISTOF GLAMANN, mag. art. MARTIN JOHANSEN, dr. phil. KRISTINE NETTEBERG, født HELTBERG og cand. mag. NIELS KINGO JACOBSEN.

---

313. Carlsbergfondets Universitetslegat for Aarhus Universitet (se beretning 1943—44 s. 80).

I 1953—54 er udbetalt 4.000 kr. til mag. art. ANNE RIISING.

---

314. Carlsbergfondets biologiske Institut.

Til Institutets drift i 1953—54 er udbetalt 159.286 kr. 84 øre af afdeling B, jfr. Institutets regnskab s. 97.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

(Leder: Dr. ALBERT FISCHER)

I det forløbne år har dr. ALBERT FISCHER fortsat sammenlignende undersøgelser *in vitro* mellem normalt hjertevæv fra kyllingefostre og tumurvæv fra høns, fremkaldt ved carcinogene kulbrinter, d. e. methylcholanthren.

På disse to vævscelletyper har vi anstillet undersøgelser over brintionkoncentrationen for derved at kunne karakterisere en forskel. Endvidere har disse vævstyper været dyrkede i normale og dialyserede medier — med og uden kompensation —, og endelig har vi søgt at differentiere ved at dyrke dem under meget forskellige forhold. Efter adskillige forsøg på mange forskellige områder har man ikke med sikkerhed kunnet finde en virkelig karakteristisk forskel mellem det normale og det maligne væv, vi har benyttet her, bortset fra brintionkoncentrationen. Et arbejde er i trykken.

Vi har endvidere arbejdet meget med Ehrlich-carcinomet, der, siden stammen efter 12 års dyrkning ved et uheld uddøde, ikke har kunnet antage samme karakter som tidligere og er uhyre vanskelig at dyrke. Dette spørgsmål er i øjeblikket aktuelt indenfor vævsdyrkningen i hele verden, og for at diskutere spørgsmålet med professor KLEIN på Karolinska Institutet foretog dr. FISCHER og fru FISCHER en rejse til Stockholm. Man blev enig om, at årsagen muligvis må findes deri, at den ene type af Ehrlich-carcinomet er diploid og den anden triploid.

Ved samme lejlighed konsulteredes docent GÖSTA EHRENSVÄRD, Wenner-Gren's Institutet, for at planlægge et fortsat samarbejde dels med kulstof C^{14} og dels med forsøg på kemoterapi på cancervæv.

Et samarbejde om samme problem er etableret med dr. JØRGEN THYGESEN, Radiumstationen, København.

Arbejdet med dialyserede medier er fortsat og er nu ved påvisning gennem papirkromatografi nået så vidt, at vi mener os overbevist om at have nået den yderste grænse for uddialysering, idet normalt væv dyrket i medier, der har været dialyseret i 4×2 dage, meget hurtigt går til grunde. Dette kan således danne grundlaget for undersøgelser med hensyn til de forskellige vævstypers krav til ernæringen, der kompenseres ad syntetisk vej. Det vil måske give mulighed for differentiering mellem normalt og malignt væv.

Endelig har vi interesseret os for opbygning af forskellige vævscelletyper til et såkaldt »kompleks« væv bestående af 7 forskellige vævstyper. Hver celletype repræsenterer et enzym, og disse enzymer understøtter hinanden, hvilket bevises tydeligt derved, at et »kompleks« væv kan holdes morfologisk sundt i dialyserede medier meget længere end de enkelte væv hver for sig.

Det har vist sig, at den teknik med dyrkning på et monolag af plasma, som omtales i sidste årsberetning, og hvorom foreligger en meddelelse, er særlig nyttig for elektronmikroskopian.

Dr. ALBERT FISCHER er blevet udnævnt til æresmedlem af det amerikanske »Tissue Culture Association«.

Instituttet har i årets løb haft besøg af mange vævsdyrkere for kortere og længere tid. Således professor BORIS EPHRUSSY, Paris, professor EDMUND MAYER, U.S.A., professor PAUL WEISS, U.S.A., dr. ROBERT HULL, Indiana, sekretæren for Tissue Culture Association dr. DUNCAN C. HETHERINGTON, dr. MARGARET MURRAY, U.S.A. o. m. a. Dr. FRITZ LIPMANN besøgte Institutet i anledning af Nobelprisen, som han modtog sidste år.

Dr. E. MØLLER-CHRISTENSEN har arbejdet med dyrkning af ålevæv, hjerner, lever og gonader, dels for at opøve teknikken og dels for at kunne underkaste gonaderne en hormonbehandling, et arbejde, som dr. Møller-Christensen har interesseret sig for i over 20 år, og som han i samarbejde med dr. A. Fr. Bruun og dr. Axel M. Hemmingsen har modtaget støtte til af Carlsbergfondet.

Mag. scient. AA. BOHUS JENSEN har fortsat sine undersøgelser over befrugtningprocessen hos invertebrater bl. a. ved et ophold på Kristineberg zoologiska Station. Undersøgelser er påbegyndt her på laboratoriet over befrugtningen hos mollusker og visse havalger (*fucaea*) for at skaffe materiale til veje til et sammenlignende studium af befrugtningens fysiologi. Endvidere er un-

dersøgelser over fedtophobningen i vævsceller *in vitro* blevet fortsat.

Dr. rer. nat. KURT SCHILLING har foretaget undersøgelser over elektroforese af proteiner i nærværelse af proteinbindende ioner, hvilket arbejde er en videre udvikling af de tidligere omtalte fraktioneringsforsøg. De sidstnævnte undersøgelser er nu bragt til afslutning og publiceret. Desuden er der foretaget undersøgelser over aminosyrer ved papirkromatografi. Stud. polyt. OLE TOLBOE har assisteret ved disse undersøgelser.

Læge ERIK HENRICHSEN har afsluttet sine undersøgelser over alkalisk fosfatase og dette enzyms relation til forkalkningsprocesser i organismen og i vævskulturer. Ved et studieophold hos professor G. C. Heringa, Amsterdams Universitets histologiske laboratorium, har han haft lejlighed til at sammenligne sine resultater med de der med en anden metodik opnåede resultater. Offentliggørelsen af arbejderne er under forberedelse.

Cand. phil. ERIK ENGHUSEN har fortsat sine undersøgelser over de kollagene fibriller. Det er lykkedes at isolere og rense det stof, som fremkalder fibrillernes argyrofilii. Et arbejde er udkommet og et andet er i trykken.

Cand. med. vetr. AAGE THORDAL-CHRISTENSEN har undersøgt dyrkningen på vævskulturer af det virus, der hos hunden fremkalder sygdommen *Hepatitis contagiosa*. Der er herom udkommet et arbejde og et er under udarbejdelse.

Civilingeniør fru EBBA LØVTRUP har med støtte fra Statens almindelige Videnskabsfond arbejdet med undersøgelser over nukleinsyre og nukleinsyrespaltende enzymer i vævskulturer, navnlig med henblik på embryonalekstraktens vækstfremmende virkning.

Stud. mag. K. J. PEDERSEN har fortsat sine undersøgelser over vævskulturer, navnlig vedrørende dyrkningen af rotteprostata.

Stud. med. HANS MEINERTZ har foretaget undersøgelser over homologe og heterologe svulsttransplantationer, især på cortisonbehandlede dyr.

Dr. BETTY DANES, U.S.A., har fortsat dyrket sit vævsmateriale her på Institutet.

Dr. phil. TAGE ASTRUP og medarbejdere har fortsat undersøgelserne over de fibrinolytiske processer i organismen med henblik på at opklare deres fysiologiske betydning og deres rolle

ved visse sygelige tilstande. Også undersøgelserne over blodets koagulation er videreført i denne retning. Arbejdet har i væsentlig grad været muliggjort ved den støtte, som fortsat er modtaget fra »Rigsforeningen til Bekæmpelse af de Rheumatiske Sygdomme« og af »Josiah Macy, Jr. Foundation«, New York. Undersøgelserne har givet resultater, hvis fulde betydning for processerne i den levende organisme endnu ikke kan overses. Det ser ud til, at man må tilmåle det fibrinolytiske enzymesystem en langt større rolle ved både normale og patologiske tilstande i organismen, end man tidligere har tænkt.

En del af de nye resultater blev meddelt ved foredrag. Således var dr. ASTRUP inviteret til at holde foredrag om fibrinolysens biokemiske problemer på Karolinska Institutet, Kemiska Institutionen i Stockholm d. 23. november 1953. Dr. ASTRUP modtog endvidere invitation fra Marquette University, Milwaukee, til at deltage med to foredrag i en konference om blødersygdomme, som afholdtes den 21.—22. maj 1954 i anledning af udvidelse af universitetets School of Medicine. Ved denne lejlighed besøgte en række andre institutioner i U.S.A. og Canada, og der holdtes foredrag følgende steder: Wayne University, Detroit; Banting and Best Institute for Medical Research, Toronto; University of Saskatchewan, Saskatoon; National Institutes of Health, Bethesda; University of North Carolina, Chapel Hill; New York Hospital; Memorial Hospital (Sloan-Kettering Institute), New York.

Dr. ASTRUP, dr. STEN MÜLLERTZ og dr. O. STORM har deltaget med forskellige meddelelser i en »International Conference on Thrombosis and Embolism«, som afholdtes fra 20. til 24. juli 1954 i Basel. Dr. ASTRUP deltog endvidere i den 8. internationale Congress for Cell Biology i Leiden (1.—8. sept. 1954).

Af årets resultater kan især anføres følgende:

Nærmere undersøgelser over trypsinets aktivering af plasminogenet har vist, at denne proces er i høj grad afhængig af tilstedeværelse af hemmende stoffer, som synes at binde sig støkiometrisk til trypsinet. Herved kan hele processen få karakter af et støkiometrisk forløb, uagtet selve aktiveringen må anses for at være katalytisk. Disse resultater kan muligvis kaste nyt lys over den i et tidligere arbejde beskrevne aktivering af plasminogen med vævsaktivatoren, som også tilsyneladende forløber støkiometrisk. Det er sandsynligt, at plasminogen-aktivatorerne er

enzymer og virker katalytisk, d. v. s. at de kan betegnes som »plasminogener«. Virkningen af streptokinase på humant blod og egenskaberne for den dannede plasminogen-aktivator og det dannede plasmin er undersøgt i detaljer for at underbygge de tidligere fremsatte opfattelser angående aktiveringens mekanisme. Streptokinasens virkning synes dog endnu ikke helt klarlagt og muligvis er endnu en ny faktor involveret i aktiveringsprocessen.

Det har været forsøgt at finde i organismen en substans med lignende virkning som streptokinasen, men kun i enkelte tilfælde har det været muligt i humant nyrevæv at finde et væsentligt indhold af en vævs-lysokinase, som kunne aktivere plasminogen-proaktivatoren. Det synes dog utvivlsomt, at der i organismen findes to systemer for aktiveringen af de fibrinolytiske enzymer; et system af mere lokal betydning, hvor en aktivator afgivet af vævet direkte aktiverer plasminogenet; og et andet mere generelt virkende system, hvor en vævslysokinase først aktiverer blodets plasminogen-aktivator, som derefter omdanner plasminogen til plasmin. Undersøgelser er i gang for at klarlægge disse forhold.

Efter at undersøgelser fra amerikansk side har vist, at de fibrinolytiske enzymer kan nedbryde visse syntetiske aminosyre-estere, er sådanne forsøg taget op, idet denne metodik er velegnet til studier af reaktionskinetik. Der er udarbejdet en manometrisk metode til formålet.

Den i okselunge påviste proteaseinhibitor er nu fremstillet i så ren tilstand, at mindre end 0,5 mg fuldstændig hemmer 1,0 mg ren trypsin. En metode til fremstilling af større mængder er under udarbejdelse.

Blodkoagulationsundersøgelserne er fortsat, især i samarbejde med Rigshospitalets og Øresundshospitalets thoraxkirurgiske klinikker og med Amtssygehuset, Gentofte. Den i forrige beretning omtalte behandling af thrombose-truede patienter med en nedsettelse af prothrombinindholdet i blodet under operative indgreb er fortsat blevet studeret, og gode resultater er opnået på et større antal patienter. Forsøg på at genopløse experimentelt fremkaldte thromber på kaniner ved at indgive fibrinolytisk virkende substanser (plasmin eller plasminogen aktivator) har foreløbig givet lovende resultater. Undersøgelserne over syntetiske heparin-substituter er også fortsat; således er efter anmodning fra The Medical Research Council, London, visse prøver af dex-

transulfat blevet undersøgt med henblik på etableringen af en international standard af dette stof.

Følgende har deltaget i samarbejdet med de nævnte hovedopgaver:

Læge STEN MÜLLERTZ (streptokinasens virkning i humant blod; undersøgelser over den dannede plasminogenaktivator og plasmin); civilingeniør IDA STERNORFF (trypsinets aktiverende virkning; vævsaktivatorer); civilingeniør KAREN ALKJÆR (okselunge-inhibitorens rensning); mag. scient. MOGENS LASSEN, med stipendium fra Statens almindelige Videnskabsfond (undersøgelser over hovint plasminogen og plasmin; udarbejdelse af manometrisk målemetode på syntetiske aminosyreestere); læge OLE STORM (prothrombin-undersøgelser; experimentelle thromboser); læge JOHS. GØRMOSEN og stud. polyt. HANS H. K. FLYGER (virkning af syntetiske heparinsubstituter).

Følgende har arbejdet i kortere perioder eller sat sig ind i metoder: fil. lic. WALBORG THORSELL, Stockholm; læge OLE ALBRECHTSEN; læge CARL CHRISTIAN JØRGENSEN; læge JØRGEN RASMUSSEN; dr. MALCOLM SIEGEL, New York.

Der er udkommet følgende arbejder:

FISCHER, A.:

Über die Kultur von Gewebezellen *in vitro* auf einem Plasmafilm.
Exp. Cell. Research 1954, **6**, 523.

ASTRUP, TAGE:

Om forskningsuddannelse og forskningsstipendier.
Ingeniøren 1953, **62**, 932.

ASTRUP, TAGE & STERNORFF, IDA:

A fibrinolytic system in human milk.
Proc. Soc. Exp. Biol. Med. 1953, **84**, 605.

ASTRUP, TAGE & HENRICHSEN, ERIK:

The formation of white deposits in tissue cultures in the presence of organic phosphates.
Exp. Cell. Research 1954, **6**, 151.

ASTRUP, TAGE & MÜLLERTZ, STEN:

Standardized estimation of prothrombin activity and the accurate control of dicumarol therapy.
Schweiz. Med. Wochenschrift 1954, **84**, 815.

ASTRUP, TAGE:

Fibrinolysis and Thrombolysis.
»International Conference on Thrombosis and Embolism«. Basel, 1954. Abstracts, p. 63.

ASTRUP, TAGE:

Recent developments in fibrinolysis.

»International Conference on Thrombosis and Embolism«. Basel, 1954. Abstracts. p. 152.

ASTRUP, TAGE, BIRCH-ANDERSEN, A. & SCHILLING, K.:

Fractional precipitation of serum proteins by means of specific anions.

Acta Chem. Scand. 1954, 8, 901.

ASTRUP, TAGE:

Bogameldelse af »Blood Clotting and allied Problems. Transactions of the fifth conference«.

Arch. Biochem. Biophys. 1954, 52, 494.

ASTRUP, TAGE, SCHILLING, K., BIRCH-ANDERSEN, A. & OLSEN, E.:

Fractional precipitation of serum proteins by heavy metal ions.

Acta Chem. Scand. 1954, 8, 1361.

ENGHUSEN, E.:

Über die Bildung der kollagenen Fibrillen *in vitro*.

Acta Anatomica 1954, 20, 94.

SCHWÖBEL, W.:

Eine einfache Durchströmungsapparatur zur Gewebezüchtung aus nichtrostendem Stahl.

Exp. Cell. Research 1954, 6, 79.

MÜLLER, J. & THORDAL-CHRISTENSEN, AA.:

Cultivation of the Virus of Infectious canine Hepatitis (Rubarth) in Tissue Cultures.

Nordisk Veterinær Medicin 1954, 6, 767.

BRODTHAGEN, H.:

The preparation of prothrombin-free ox plasma in the estimation of prothrombin.

Scand. J. Clin. Lab. Invest. 1953, 5, 376.

MÜLLERTZ, STEN:

Effect of carboxylic and amino acids on fibrinolysis produced by plasmin, plasminogen activator and proteases.

Proc. Soc. Exp. Biol. Med. 1954, 85, 326.

MÜLLERTZ, STEN:

Components interacting in the formation of plasminogen activator in human blood.

»International Conference on Thrombosis and Embolism«. Basel, 1954. Abstracts, p. 117.

STORM, O., MÜLLERTZ, S. & TYBJERG HANSEN, A.:

Anticoagulant therapy in thoracic surgery.

»International Conference on Thrombosis and Embolism«. Basel, 1954. Abstracts, p. 138.

MÜLLERTZ, STEN:

The plasmin activator system in human blood.

»International Conference on Thrombosis and Embolism«. Basel, 1954. Abstracts, p. 160.

MÜLLERTZ, S. & STORM, O.:

Anticoagulant therapy with dicumarol maintained during major surgery.

Circulation 1954, **10**, 213.

Institutets personale består ved udgangen af året 1953—54 af følgende:

Dr. med. ALBERT FISCHER er forstander (ansat i denne stilling 1. oktober 1932).

Dr. phil. TAGE ASTRUP er ordinær assistent (ansat 1. oktober 1937, i den nuværende stilling 1. oktober 1939).

Ekstraordinære assistenter er mag. scient. AAGE BOHUS JENSEN (midlertidigt ansat 1. april 1944—31. maj 1949, i nuværende stilling fra 1. oktober 1949) og dr. rer. nat. KURT SCHILLING (ansat 1. december 1952).

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I henhold til de vilkår, der gælder for modtagelse af understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende tiden 1. oktober 1953—30. september 1954 til fondet indsendt følgende publikationer (ordnede efter modtagernes navne¹):

SVEND AAKJÆR.

1. Gejstlig og verdslig inddeling. — Stednavne. »Danmark før og nu«. Bd. III.

THOMAS OTTO ACHELIS.

1. Die Studenten aus dem Schleswiger Herzogtum von 1814 bis 1864. Vom gesamtstaatlichen zum nationalen Denken. Archiv für Kulturgeschichte. Bd. XXXV. 1953. Münster-Köln.
2. Geistliche in Schleswig-Holstein als Studenten in Jena 1548—1652. »Rastloses Schaffen«. Festschrift für Friedrich Lammerl. Stuttgart.

ADELSAARBOGSFORENINGEN.

1. Danmarks Adels Aarbog. Redigeret af Albert Fabritius. 1954. Aarg. 71.

ERLING ALBRECHTSEN.

1. Fynske jernaldergrave. I. Førromersk jernalder. 1954.

NIELS ARLEY.

1. Jordmagnetiske undersøgelser. »Galatheas Jordomsejling«. 1953.

H. BACH.

1. Kritische Bemerkungen zu einigen Lutherformen. Annales Academiæ Scientiarum Fennicæ. Ser. B, Tom. 84,6. Helsinki 1954. [Festschrift Emil Öhmann].

NINA ELLINGER BANG (†) og KNUD KORST:

1. Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1661—1783 og gennem Storebælt 1701—1783. Anden Del: Tabeller over Varetransporten. Andet Halvbind II: Transport gennem Øresund 1761—1783 og gennem Storebælt 1701—1748. 1953.

¹ Trykkestedet for bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved afhandlinger i tidsskrifter o. l. angives kun årgang eller bind (uden sidetal), derimod ikke, om afhandlingen er indsendt i særtryk.

THØGER BANG.

1. The Theory of Metric Spaces Applied to Infinitely Differentiable Functions. Math. Scand. Vol. 1. 1953.

C. BARKER JØRGENSEN.

1. — og Edward D. Goldberg: Particle Filtration in some Ascidians and Lamellibranchs. Biological Bulletin. Vol. 105. 1953.
2. On Excretion of Chloride in Sodium Chloride Loaded Frogs and Toads. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 30. 1954.
3. —, Hilde Levi og K. Zerahn: On Active Uptake of Sodium and Chloride Ions in Anurans. Smst. Vol. 30.

KAJ BARR.

1. Avest. drøgu-, driyu-. Studia Orientalia Ioanni Pedersen a. d. VII. id. nov. anno MCMLIII dicata.

KAJ BERG.

1. The Problem of Respiratory Acclimatization. Illustrated by Experiments with *Ancylus fluviatilis* (Gastropoda). Hydrobiologia. Vol. V. Den Haag 1953.
2. J. Green: Records of Epibionts on Freshwater Organisms in Denmark. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 115. 1953.
3. H. B. N. Hynes: The Plecoptera of some small streams near Silkeborg, Jutland. Entomolog. Medd. XXVI. 1953.
4. Ulrik Røen: Nye fund af ferskvandscopepoder fra Danmark. Flora og Fauna. Aarg. 58. 1952.

F. J. BILLESKOV JANSEN.

1. Ludvig Holberg: Epistler. Udg. med Kommentar af F. J. B. J. VII. 1953.

F. BLATT.

1. Le nouveau dictionnaire du Latin médiéval. Archivum Latinitatis Medii Aevi (Bulletin Du Cange). T. XXIV. Bruxelles 1954.

NIELS BOHR.

1. Hendrik Anthony Kramers. Fysisk Tidsskrift. 1954.
2. — og Jens Lindhard: Electron Capture and Loss by heavy ions penetrating through matter. 1954. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXVIII, 7).
3. C. Alaga, O. Kofoed-Hansen og A. Winther: On the pseudoscalar interaction in β -decay. 1954. (Smst. XXVIII, 3).
4. K. Alder og A. Winther: Theory of Coulomb Excitation. The Physical Review. Vol. 96. 1954.
5. J. Ambrosen og O. Kofoed-Hansen: Ionisation Chambers with High RC. Values. Transactions of the Danish Academy of Technical Sciences. 1954, no. 3.
6. Jørgen H. Bjerregaard og Torben Huus: Coulomb Excitation by Means of Bombardment with Various Particles. The Physical Review. Vol. 94. 1954.

7. Aage Bohr: Rotational States of Atomic Nuclei. 1954.
8. Hans H. Bohr: Measurement of blood volume by means of P^{32} . Radioisotope Techniques. Vol. I. Medical and Physiological Applications.
9. D. C. Choudhury: Intermediate coupling calculations in the unified nuclear model. 1954. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXVIII, 4).
10. Leslie L. Foldy: Elementary particles and the Lamb-Retherford Line Shift. The Physical Review. Vol. 93. 1954.
11. Leslie L. Foldy: Operators and Observables in Isotopic Spin Space. Smst. Vol. 93. 1954.
12. Torben Huus og Jørgen H. Bjerregaard: Internal Conversion Electrons from Coulomb Excited Ta and W. Smst. Vol. 92. 1953.
13. Torben Huus og Arnold Lundén: Coulomb Excitation of Isomeric States in Silver. Philosophical Magazine. Ser. 7. Vol. 45. 1954.
14. O. Kofoed-Hansen: Possible $0 \rightarrow 0$ (no) β Transitions in $4n+2$ Nuclei. The Physical Review. Vol. 92. 1953.
15. Walter Kohn: On the Convergence of Born Expansions. Reviews of Modern Physics. Vol. 26. 1954.
16. T. Lauritsen, T. Huus og S. G. Nilsson (Lund): Scattering of Deuterons in Helium. The Physical Review. Vol. 92. 1953.
17. C. Møller: Non-local field theory. Report of an international conference on Elementary Particles, held at the Tata Institute of Fundamental Research, Bombay on 14.–22. Dec. 1950.
18. Karl Ove Nielsen: Radioaktive Isotoper i Industri. Ingeniøren. 1954, nr. 8.
19. J. Ottesen: On the Age of Human White Cells in Peripheral Blood. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 32. 1954.
20. J. G. Valatin: Singularities of electron kernel functions in an external electromagnetic field. Proceedings of the Royal Society. A. Vol. 222. 1954.
21. Črtomir Zupančič og Torben Huus: Emission of δ - and X-Rays from Targets Bombarded by Accelerated Ions. The Physical Review. Vol. 94. 1954.

MORTEN BORUP.

1. Christian Molbech. 1954.

ELIAS BREDSDORFF.

1. H. C. Andersen og England. 1954.

ELLINOR BRO LARSEN.

1. Successionsstudier i et havrendingsområde, Skomagersletten, Skallingen. Geografisk Tidsskrift. Bd. 52. 1952–53.
2. Studies on the Soil Fauna of Skallingen. Oikos. Vol. 3. 1951.

H. V. BRØNDSTED.

1. — og Ebba Løvtrup: The Respiration of Sponge Gemmules Without and With Symbiotic Unicellular Algae. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 115. 1953.

2. The time-graded regeneration field in planarians and some of its cyto-physiological implications. Colton Papers. Vol. VII. London 1954.
3. — og Agnes Brøndsted: Size of Fragment and Rate of Regeneration in Planarians. Journal of Embryology and Experimental Morphology, Vol. 2. Oxford 1954.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. Dækning — Oratio recta i dansk Litteratur før 1870. 1953. (Kbh. Univ. Festskrift. Nov. 1953).
2. Danske Rimstudier. Scandinavica et Fenno-Ugrica. Studier tillägnade Björn Collinder den 22. juli 1954. Svenska Landsmål og Svenskt Folkliv 19⁵³/₅₄—1955.

FRITZ BUCHTHAL.

1. — og Margaret Lennox: Psykomotorisk epilepsi. Ugeskrift for Læger. 1953.
2. Margaret A. Lennox: Epilepsi og dens medicinske Behandling. — Fritz Buchthal: Elektroencefalografiens Betydning for Epilepsidiagnosen. Smst. 1953.
3. Lise Engbæk: Neuromuskulær transmission. — Myasteni. En oversigt over patofysiologi og behandling. Smst. 1953.
4. The Effect of Acetylcholine-Like Substances on Sensory Receptors. Pharmacological Reviews, Vol. 6. 1954.
5. — og Margaret Lennox: The EEG Effect of Metrazol and Photic Stimulation in 682 Normal Subjects. Electroencephalography and Clinical Neurophysiology Journal, Vol. 5. 1953.
6. — og Paolo Pinelli: Muscle Action Potentials in Experimental Peripheral Nerve Paresis. Smst. Vol. 5. 1953.
7. Torkel Weis Fogh: Weight Economy of Flying Insects. Trans. Ninth Int. Congr. Ent. Vol. I. 1952.
8. — og P. Rosenfalck: Mechanical and Chemical Events in the Initial Phase of Contraction. Abstracts of Communications. XIX International Physiological Congress. Montreal 1953.
9. Arne P. Skouby: Further Studies on the Effect of Cholinergic Substances on Pain Receptors. Acta Physiol. Scand. Vol. 29. 1953.
10. Agnete Munch-Petersen: Dephosphorylation of Adenosine Triphosphate during the Rising Phase of Twitch. Smst. Vol. 29. 1953.
11. Arne P. Skouby: The Influence of Acetylcholine, Curarine and Related Substances on the Threshold for Chemical Pain Stimuli. Smst. Vol. 29. 1953.
12. J. del Castillo og Lise Engbæk: The Nature of the neuromuscular block produced by magnesium. Proceedings of the Physiological Society. Journal Physiology. Vol. 120. 1953.
13. Margaret A. Lennox og A. Madsen: Cortical Responses to Colored Light Flash in the Cat. Abstracts of Communications. XIX International Physiological Congress. Montreal 1953.

14. — og Paolo Pinelli: Muscle Action Potentials in Polymyositis. Neurology. Vol. 3. 1953. Minneapolis.
15. — og Paolo Pinelli: Muscle Action Potentials in Myopathies. With Special Regard to Progressive Muscular Dystrophy. Smst. Vol. 3.
16. — og Paolo Pinelli: Action Potentials in Muscular Atrophy of Neurogenic Origin. Smst. Vol. 3.
17. Niels Haarløv og Torkel Weis-Fogh: A Microscopical Technique for Studying the Undisturbed Texture of Soils. Oikos. Vol. 4. 1952–53.
18. Ove Sten-Knudsen: Torsional Elasticity of the Isolated Cross Striated Muscle Fibre. Acta Physiol. Scand. Vol. 28, Supplementum 104.
19. Brynjulf Strandberg: Studier over de elektromyografiske forandringer i den tværstribede muskulatur hos albinomus inficeret med Coxsackie virus. 1954.

TYGE W. BØCHER.

1. Niels Foged: Diatoms from West Greenland Collected by T. W. B. (Den botaniske Ekspedition til Vestgrønland 1946). 1953. (Medd. om Grønland. Bd. 147, Nr. 10).
2. Kai Larsen: Chromosome Numbers of Some European Flowering Plants. Botanisk Tidsskrift. Bd. 50. 1954.
3. Den botaniske Expedition til Vestgrønland 1946. Oceanic and Continental Vegetational Complexes in Southwest Greenland. 1954. (Medd. om Grønland. Bd. 148, Nr. 1).

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION OMKRING JORDEN 1928–30.

1. The Carlsberg Foundation's Oceanographical Expedition Round the World 1928–30 and Previous »Dana«-Expeditions under the Leadership of the late professor Johannes Schmidt. Dana-Report Nr. 38, 40. 1953.
2. A. E. Parr: Review of the Deep-Sea Fishes of the Genus *Asquamiceps* Zugmayer, With Descriptions of Two New Species. American Museum Novitates. Publ. by the American Museum of Natural History, City of New York. Number 1655. 1954. (Papers from the »Dana« Oceanographical Collections. Nr. 39).
3. Louis Fage: Les Amphipodes pélagiques de genre *Rhabdosoma*. Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences. T. 239. Paris 1954. (Papers etc. Nr. 40).
4. V. Vilter: Existence d'une rétine à plusieurs mosaïques photoréceptrices, chez un poisson abyssal bathypélagique, *Bathylagus benedicti*. Comptes rendus des séances de la Société de Biologie. T. CXLVII. 1953. (Papers etc. Nr. 41).
5. V. Vilter: Différenciation fovéale dans l'appareil visuel d'un poisson abyssal, le *Bathylagus benedicti*. Smst. T. CXLVIII. 1954. (Papers etc. No. 42).
6. V. Vilter: Interprétation biologique des trames photoréceptrices superposées de la rétine du *Bathylagus benedicti*. Smst. T. CXLVIII. 1954. (Papers etc. No. 43).

7. V. Vilter: Relations neuronales dans la fovea à bâtonnets du *Bathylagus benedicti*. Smst. T. CLXVIII. 1954. (Papers etc. No. 44).

OLAF CARLSEN.

1. Rousseau og Danmark. Et pædagogik- og lærdomshistorisk Længdesnit til Belysning af Rousseaus Indflydelse paa dansk Pædagogik til o. 1900. Aarhus 1953.

GEORG CHRISTENSEN.

1. Steen Johansen: Bibliografi over N. F. S. Grundtvigs Skrifter. IV. 1954.

J. A. CHRISTIANSEN.

1. C. E. Jensen og T. Vilstrup: Determination of Some Inorganic Substances in the Labyrinthine Fluids. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 8. 1954.
2. C. E. Jensen og T. Vilstrup: Protein Studies of Endolymph and Perilymph of the Inner Ear. Smst. Vol. 8. 1954.
3. Agner Svendsen: Adsorption in Solutions of Catalase. Smst. Vol. 7. 1953.
4. Agner Svendsen: Decomposition of Hydrogen Peroxide by Catalase. Smst. Vol. 7. 1953.
5. C. E. Jensen: Hyaluronic Acid. III. On Potassium Hyaluronate from the Endolymph of Sharks. Smst. Vol. 8.
6. C. E. Jensen: Hyaluronic Acid. IV. Isolation of Hyaluronic Acid from Pseudomucinous Ovarian Cysts. Acta Pharmacologica et Toxicologica. Vol. 10. 1954.
7. T. G. Vilstrup og C. E. Jensen: On the Chemistry of the Endolymph. Does the endolymph contain hyaluronic acid? Acta Oto-Laryngologica. Suppl. 109. 1953.
8. Th. Vilstrup og C. E. Jensen: Three Reports on the Chemical Composition of the Fluids of the Labyrinth. I. Annals of Otology, Rhinology and Laryngology. Vol. 63. 1954.
9. C. E. Jensen: On vitamin B₁₂ og pernicious anæmi. Naturens Verden. XXXVIII. 1954.

HENRIK DAM.

1. — og E. Aaes-Jørgensen: The Role of Fat in the Diet of Rats. 1–5. British Journal of Nutrition. Vol. 8. 1954.
2. Recent Studies on Vitamin K. Proceedings of the Nutrition Society. Vol. 12. 1953.
3. — og Frede Christensen: A New Symptom of Fat Deficiency in Hamsters: Profuse Secretion of Cerumen. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 27. 1952.
4. —, Frede Christensen og Inge Prange: Alimentary Production of Gallstones in Hamsters. II. Smst. Vol. 27.
5. — og Frede Christensen: A Sexual Dimorphism of the Harderian Glands in Hamsters. Smst. Vol. 27.

6. — og Ebbe Søndergaard: Faster Action of Vitamin K₁ than of Menadione and Synkavit Intravenously Injected into Vitamin K-deficient Chicks. *Experientia*. Vol. IX. 1953.
7. — og Ebbe Søndergaard: Comparison of the Action of Vitamin K₁, Menadione and Synkavit administered Intravenously to Vitamin K Deficient Chicks. *Acta pharmacologica et toxicologica*. Vol. 9. 1953.
8. — og Ebbe Søndergaard: Comparison of the Anticoagulant Action of 3-(α -p-chlorphenyl- β -acetylethyl)-4-hydroxycoumarin (Coumachlor) and Dicoumarol in Chicks and Rats. *Smst*. Vol. 9. 1953.
9. —, Øyvind Sørbye og Inger Kruse: Activity of Cosmene and Alloöcimene as Nutritional Coagulation Factors. *Acta Chemica Scandinavica*. Vol. 7. 1953.
10. —, Jens Nielsen, Anders N. Fisker, Aage H. Pedersen, Inge Prange og Ebbe Søndergaard: The Influence of Feeding Tocopherol to Dairy Cows on the Yield of Milk and Milk-Fat and on the Tocopherol Content and Keeping Quality of the Butter. *The Journal of Dairy Research*. Vol. 20. 1953.
11. —, Holger V. Dyggve og Ebbe Søndergaard: Comparison of the Action of Vitamin K₁ with that of Synkavit in the Newborn. *Acta Pædiatrica*. Vol. 43. 1954.
12. —, T. Geill, E. Lund og Ebbe Søndergaard: Undersøgelser over Virkningen af K₁-Vitamin og Vitamin K Derivater (Menadionpræparater) ved Dicoumarolforgiftning. *Ugeskrift for Læger*. 1954.
13. —, Inge Prange og Ebbe Søndergaard: Levels of Vitamin K₁ in Blood and Various Organs of Chicks and Rats after the Administration of Massive Doses. *Acta pharmacologica et toxicologica*. Vol. 10. 1954.
14. — og Frede Christensen: Alimentary Production of Gallstones in Hamsters. III. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 31. 1954.
15. —, Holger V. Dyggve og Ebbe Søndergaard: Influence of Vitamin K₁ and Synkavit Given *ante partum* on the Prothrombin Time of the Newborn. *Acta Obst. et Gyn. Scandinavica*. Vol. 33. 1954.
16. Vitamins and antivitamins in blood coagulation. *Consiglio Nazionale delle Ricerche. Convegno Sulle Vitamine*. Milano, 12–16 aprile 1953. Roma 1953.
17. Vitamin E as an *in vivo* antioxidant. *Experientia. Supplementum I*. Basel 1953.
18. — og P. Plum: Vitamin K in the Treatment of Hemorrhagic Disease of the Newborn. *Postgraduate Medicine* Vol. 15. 1954.

DANMARKS FOLKEMINDER.

1. Henning Henningsen: Bådeoptog i danske søkøbstæder og i udlandet. 1953. (Danmarks Folkeminder. Nr. 62).

DANMARKS TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE.

1. Nr. 19. Johs. Grøntved: Typhaceernes og Sparganiaceernes Udbredelse i Danmark. — Nr. 20. S. M. Rasmussen: Euphorbiaceernes, Malvaceernes og Violaceernes Udbredelse i Danmark. *Botanisk Tidsskrift*. 1954.

DANSK NATURHISTORISK FORENING.

1. Victor Hansen: *Biller. XVII. Rovbiller. Del 3. 1954.* (Danmarks Fauna Bd. 59).

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB.

1. Danmarks gamle Landskabslove. Tillæg til Bd. IV: Knud Mikkelsens Glosser, dansk Tekst, og Thords Artikler. Udg. af Erik Buus. Hæfte 2. 1954.
2. Hans Adolph Brorsons Samlede Skrifter. Bd. 2. 1953.
3. Peter Skautrup: *Det danske Sprogs Historie. Bd. 3. 1953.*

PAUL DIDERICHSEN.

1. Bidrag til en analyse af det danske skriftsprogs struktur. — H. Spang-Hanssen: *Analyse ved hjælp af kombinationsdiagrammer.* Selskab for nordisk Filologi. Årsberetning 1951—52. Kbh. 1953.
2. De tre hovedarter af grammatisk forbindelse. Bidrag til en analyse af lingvistikens metasprog.
3. *Danish Pronunciation. Key to Grammophone Record 2 d., revised ed. 1953.*
4. *Semantiske problemer i logik og lingvistik.* Nordisk Sommer-Universitet. 1953.

W. ERICHSEN.

1. *Demotisches Glossar.* Kbh. (trykt Wiesbaden). 1954.

W. FENCHEL.

1. *On curvature and Levi-Civita's parallelism in Riemannian manifolds.* *Atti del Convegno di Geometria Differenziale.* 1953. Roma 1954.
2. *Convex cones, sets, and functions.* From notes by D. W. Blackett of lectures at Princeton University, Spring Term, 1951. Princeton, N. J., 1953. (Maskinskrevet).

ASTRID FRIIS.

1. (Anm. af) Knud Fabricius: *Skaanes Overgang fra Danmark til Sverige. 3. del (1676—1679) med et Kort.* 1952.

OLAF GALLØE.

1. *Natural History of the Danish Lichens. Original Investigations based upon new principles. Part IX.* 1954.

P. V. GLOB.

1. *Kuml. Årbog for Jysk arkæologisk Selskab.* 1953. Aarhus 1953.

GRÆNSEFORENINGEN OG HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND.

1. *Flensborg Bys Historie. Bd. 1.* 1953.

VILLIAM GRØNBÆK.

1. *Det religiøse i alderdommen.* 1954.

JOHS. GRØNTVED.

1. Botanische Untersuchungen auf der Insel Dagö (Hiiumaa). 1953. (Dansk botanisk Arkiv. Bd. 15, Nr. 3).

MARIE HAMMER.

1. Collemboles and Oribatids from the Thule District (North West Greenland) and Ellesmere Island (Canada), collected by J. C. Troelsen and Chr. Vibe. 1953. (Medd. om Grønland. Bd. 136, Nr. 5).
2. Collemboles and Oribatids from Peary Land (North Greenland). (Smst. Bd. 127, No. 5).
3. Investigations on the Microfauna of Northern Canada. Acta Arctica. Fasc. VI. 1953.

GUDMUND HATT.

1. Farming of Non-European Peoples. E. Cecil Curwen and G. H.: Plough and Pasture. The Early History of Farming. New York 1953. (Life of Science Library. Number 27).
2. Early Intrusion of Agriculture in the North Atlantic Subarctic Region. Anthropological Papers of the University of Alaska. Vol. 2. 1953.
3. An Early Roman Iron Age Dwelling Site in Holmsland, West Jutland. Acta Archaeologica. XXIV. 1953.

POUL HEEGAARD.

1. Animal Migration. Lecture delivered on assuming the professorship of zoology at the faculty of science of the University of Indonesia in Bandung, Java on October the 10th 1953. Djakarta-Groningen 1953.
2. Observations on Spawning and Larval History of the Shrimp, *Penaeus setiferus* (L.). Publication of the Institute of Marine Science. Vol. III. 1953.

POUL HELMS.

1. Aristoteles' populære Forelæsning over Etik. Den »store Moral« — Magna Moralia. Oversat med Indledning og Noter af P. H. 1954.

LOUIS HJELMSLEV.

1. Sprogets indholdsform som samfundsfaktor. Det danske Magasin. Aarg. 2. 1954.
2. Holger Pedersen. 7. april 1867—25. oktober 1953. Oversigt over Vidensk. Selsk. Forh. 1953—54.

JENS HOLT FOR EN KOMITÉ.

1. Ad. Stender-Petersen: Varangica. Aarhus 1953.

ERIK HOLTVED.

1. Archaeological Investigations in the Thule District. III. 1954. (Meddelelser om Grønland. Bd. 146, Nr. 3).

JOHAN HVIDTFELDT og CARL RISE HANSEN.

1. Ældre danske tingbøger. Herlufsholm birks tingbog 1616–19. 1. hefte. Udg. af Udvalget for Udgivelse af Kilder til Landbefolkningens Historie. Ved Karen Marie Olsen. Under tilsyn af C. R. H. 1954.
2. Ældre danske tingbøger. Skast Herreds Tingbog 1636. Hefte 1–2. Udg. af Udvalget for Udgivelse af Kilder til Landbefolkningens Historie. Ved Poul Rasmussen. Under tilsyn af C. R. H. 1954.

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI.

1. Økonomi og Politik. Årg. 27. nr. 2–4; årg. 28, nr. 1. 1953–54.
2. Kjeld Bjerke: Opsparing, kapitalbevægelse og formuernes sammensætning i København 1949. 1954.
3. Kjeld Philip: Intergovernmental Fiscal Relations. 1954.

CHR. AXEL JENSEN (†).

1. Danske adelige Gravsten fra Sengotikens og Renaissancens Tid. Studier over Værksteder og Kunstnere. Textbind II: Tiden 1570–1600. 1953. (Selskabet til udgivelse af Skrifter om danske Mindesmærker).

KAI ADOLF JENSEN.

1. Knud Riewerts Eriksen: Den tiltagende hyppighed af infektioner forårsaget af kemoresistente bakterier. Ugeskrift for Læger. Bd. 116. 1954.
2. Knud Riewerts Eriksen og Dorthe Hansen: Observations on the Extracellular Nature of Staphylococcal Penicillinase. Acta Pathologica et Microbiologica Scandinavica. Vol. XXXV. 1954.
3. Knud Riewerts Eriksen og Frederik Therkelsen: Infections, Especially with Penicillin-resistant Staphylococci, Following Thoracic Surgery Treated with Large Doses of Penicillin. Acta Chirurgica Scandinavica. Vol. 107. 1954.
4. Knud Riewerts Eriksen, Jens L. Hansen og Flemming Lund: Post-operative Infection in Surgery of the Lung: Prophylaxis with High Level Systemic Penicillin Therapy. Smst. Vol. 107. 1954.

KAI ARNE JENSEN.

1. Problems of an International Chemical Nomenclature. Advances in Chemistry Series. 1953.
2. Platinum Compounds of Alkadienes (Diolefins). Acta Chemica Scandinavica. Vol. 7. 1953.
3. Platinum Compounds of *Cyclooctatetraene*. Smst. Vol. 7.
4. Anders Kjær og Kurt Rubinstein: Paper Chromatography of Thioureas. Smst. Vol. 7.
5. —, Anders Kjær og Kurt Rubinstein: Unsaturated Five-Carbon *iso*-Thiocyanates. Smst. Vol. 7.
6. —, Josef Conti og Anders Kjær: *iso*Thiocyanates II, Volatile *iso*Thiocyanates in Seeds and Roots of Various *Brassicae*. Smst. Vol. 7.
7. —, Josef Conti og Anders Kjær: *iso*Thiocyanates III. The Volatile *iso*Thiocyanates in Seeds of Rape. (*Brassica napus* L.). Smst. Vol. 7.

8. Anders Kjær, Josef Conti og Ivan Larsen: *iso*Thiocyanates IV. A Systematic Investigation of the Occurrence and Chemical Nature of Volatile *iso*Thiocyanates in Seeds of Various Plants. Smst. Vol. 7.
9. Anders Kjær: Cyclodehydration of Acylated α -Amino Acid Amides. I. Saturated Amides. Smst. Vol. 7.
10. Anders Kjær: Cyclodehydration of Acylated α -Amino Acid Amides. II. Unsaturated Amides. Smst. Vol. 7.
11. Anders Kjær: Reactions between Imino Esters and α -Amino Acid Esters. I. The Structure of Finger and Zeh's Benzyylimidazolones. Smst. Vol. 7.
12. Anders Kjær: Reactions between Imino Esters and α -Amino Acid Esters. II. The Reaction of N-Substituted Imino Esters with Amines. Smst. Vol. 7.
13. Anders Kjær: Reactions between Imino Esters and α -Amino Acid Esters. III. 2-Phenyl-5(4)-imidazolone and its Reactions. Smst. Vol. 7.

POVL JOHS. JENSEN.

1. Vilh. Grønbech: Hellas. Kultur og Religion. Supplement. 1953.

KNUD JEPPESEN.

1. Le Opere Complete di Giovanni Pierluigi da Palestrina. Vol. XVIII—XIX. Roma 1954.
2. Pierluigi da Palestrina, Herzog Guglielmo Gonzaga und die neugefundenen Mantovaner-Messen Palestrinas. Ein ergänzender Bericht. Acta Musicologica. Vol. XXV. 1953.

KNUD JESSEN.

1. Plantefund fra vikingetiden i Danmark. Botanisk Tidsskrift. Bd. 50. 1954.

SØREN KIERKEGAARD-SELKABET.

1. Breve og Aktstykker vedrørende Søren Kierkegaard. Udg. ved Niels Thulstrup. I—II. 1953—54.

ANDERS KJÆR.

1. — og Josef Conti: *iso*Thiocyanates V. The Occurrence of *iso*Propyl *iso*Thiocyanate in Seeds and Fresh Plants of Various *Cruciferae*. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 7. 1953.
2. —, Franz Marcus og Josef Conti: *iso*Thiocyanates VI. A Synthesis of Cheiroline (γ -Methylsulphonylpropyl *iso*Thiocyanate). Smst. Vol. 7. 1953.
3. — og Josef Conti: *iso*Thiocyanates VII. A Convenient Synthesis of Erysoline (δ -Methylsulphonylbutyl *iso*Thiocyanate). Smst. Vol. 8. 1954.
4. — og Kurt Rubinstein: *iso*Thiocyanates VIII. Synthesis of *p*-Hydroxybenzyl *iso*Thiocyanate and Demonstration of its Presence in the Glucoside of White Mustard (*Sinapis alba* L.). Acta Chemica Scandinavica. Vol. 8. 1954.
5. — og Ivan Larsen: The Occurrence of Ethyl *iso*Thiocyanate in Nature. Smst. Vol. 8.

OLE KLINDT-JENSEN.

1. Byggeskik i Danmark i forhistorisk Tid. Nordisk Kultur. XVII: Byggnadskultur. 1953.
2. Ein Greifenkopf von Zugmantel und sein Gegenstück im Vimose-Fund. Saalburg-Jahrbuch. XII. Berlin. 1953.
3. Keltisk tradition i romersk jernalder. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1952.
4. Bronzekedelen fra Brå. Aarhus 1953. (Jysk arkæologisk Selskabs Skrifter. III.).

C. KLITGAARD.

1. Provstevalget i Ulborg Herred 1726. Hardsyssels Aarvog 1953.
2. Spottedigt om Pastor Trænovius. Aarhus Stifts Aarbøger. 1953.
3. Trolovelsesgildet i Thorup Præstegaard d. 7. Sept. 1690. Fra Viborg Amt. 1953.
4. Provst Sixtus Aspachs Rimerier. — Hymne til Frederik d. 4.s Besøg i Thisted 1702. Hist. Aarvog for Thisted Amt. 1953.
5. Handelshuse i Klitten. Vendsysselske Aarbøger. 1954.
6. Af Sæby Kirkes Regnskabsbog. Smst. 1954.
7. Nogle vendsysselske Landevejskroer. Smst. 1954.
8. Af Regnskabsbogen for Hals Kirke paa Læsø. Smst. 1954.
9. Baalhøje — Blushøje. Smst. 1954.

EIGIL KNUTH.

1. The Paleo-Eskimo Culture of Northeast Greenland Elucidated by three new Sites. American Antiquity. Vol. 19. 1954.

BJØRN KORNERUP.

1. Hr. Hans Poulsen Næstveds Stambog. — Til Biskop Eiler Hagerup den Ældres Levned. Kirkehistoriske Samlinger. 7. Række. II. 1954.

ELSE KORNERUP.

1. Graf Edouard Romeo Vargas — Carl Grosse. Eine Untersuchung ihrer Identität. 1954.

P. L. KRAMP.

1. On the freshwater Medusa *Limnocoñida tanganyicae* and its Occurrence in African Lakes. Annales du Musée Royal du Congo Belge. Tervuren (Belgique). Série in 4°. Sciences Zoologiques. Vol. 1. 1954.

TORBEN KROGH.

1. Oehlenschlägers indførelse på den danske skueplads. Hakon Jarls opførelse. 1954. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. Nr. 226).

MOGENS E. KØIE.

1. A Self-Recording Light Integrator and a Portable Integrator for Liht-Percentage Measurements. Oikos. Vol. 4. 1952—53. 1954.

VILH. LA COUR.

1. Flynderborg. Frederiksborg Amts historiske Samfunds årbog. 1952.
2. Bastrup stenhus. Smst. 1953.

3. Haraldsborg. Fra Københavns Amt. Aarbog udg. af Historisk Samfund for Københavns Amt. 1953.
4. Voldsted ved Højskovgård. Fynske Aarbøger. Udg. af Historisk Samfund for Fyns Stift. 1952.

DAN LAURSEN.

1. [Nekrolog over professor] Adolf S. Jensen. Medd. fra Dansk geologisk Forening. Bd. 12. 1954.
2. Emerged Pleistocene Marine Deposits of Peary Land. (North Greenland). Medd. om Grønland. Bd. 127, No. 5. 1954.

I. LEHMANN.

1. Characteristic Earthquake Records. K. 1954. (Geodætisk Instituts Skrifter. 3. Række. Bd. XVIII).

AXEL LINVALD.

1. Omkring Kielerfreden. Bidrag til Danmarks og Norges Historie i de første Måneder af 1814. Historisk Tidsskrift. 11. Række. IV. 1954.

VILH. LORENZEN.

1. Axel Urup. En dansk Ingeniør i det 17. Aarhundrede. 1953.

G. MANDAHL-BARTH.

1. The Freshwater Mollusks of Uganda and adjacent Territories. Annales du Musée Royal du Congo Belge. Tervuren (Belgique). Série in 8°. Sciences Zoologiques. Vol. 32. Tervuren 1954.
2. The Anatomy and the Systematic Position of the Tanganyika Snails *Syrnolopsis* and *Anceya*. Smst. Série in 4°. Sciences Zoologiques. Vol. 1. 1954.

THERKEL MATHIASSEN.

1. Et Krumsværd fra Bronzealderen. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1952. (1954).
2. An Amber Elk Head from Zealand. Acta Archaeologica. Vol. XXIII. 1952. (1954).

THYDSEN MEINERTZ.

1. The Superficial Facialis Musculature of The Greenland Musk-Ox, *Ovibos Moscatatus*. 1954. (Medd. om Grønland. Bd. 107, nr. 5).
2. — og A. Öye: Eine mikrokinematische Zeitraffereinrichtung. Mikroskopie. Bd. 9. Wien 1954.

VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN.

1. — og Ellen Hartmann: Svensk-dansk Ordbog. Hæfte 18. 1954.

DETLEV MÜLLER.

1. The Dry Matter Production of European Beech. Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark. XXI. 1954.

Carl Mar. Møller, D. Müller og Jørgen Nielsen: Loss of Branches in European Beech. — Respirations in stem and branches of Beech.

D. Müller: Die Atmung der Buchenblätter.

D. Müller: Die Blätter und Kurztriebe der Buche.

Carl Mar: Møller, D. Müller og Jørgen Nielsen: Graphic presentation of dry matter production of European Beech.

2. Carl Mar: Møller, D. Müller und Jörgen Nielsen: Ein Diagramm der Stoffproduktion im Buchenwald. Berichte der Schweizerischen Botanischen Gesellschaft. Bd. 64. Bern 1954.

ERIK MØLLER.

1. (Anm. af) Harald Jørgensen: C. N. David (med Forord af C. L. David). 1950. Historisk Tidsskrift. 11. Række. IV. 1953.
2. Danmarks Stilling under Krigen 1849. Jyske Samlinger. Ny Række. Bd. II. Aarhus 1954.
3. Det engelske Kabinet og den dansk-tyske Strid 1863–64. Historisk Tidsskrift. 11. Række. IV. 1954.
4. Napoleon III's skandinaviske Planer. Scandia. Bd. XXII. Årg. 1953-54.
5. Karl XV's og Napoleon III's personlige Allianceforhandlinger 1863. (Svensk) Historisk Tidsskrift. 1954.

NATIONALMUSEET.

1. Danmarks Kirker. Maribo Amt. Hefte 11–13. — Haderslev Amt. Hefte 1–2. — Bornholm. Hefte 1–2. 1954.

ROBERT NEIENDAM.

1. Omkring Hamlet. Politikens kronik ^{29/11} 1953.
2. Theatermuseet ved Christiansborg i Ord og Billeder. 6. forøgede Udgave. Det kongelige Hoftheater 1954.
3. Omkring »Jeppe på Bjerget«. [Indledning til en ny udgave i Anledning af Holberg-Mindedagen ^{28/1} 1954].

KRISTINE NETTEBERG.

1. Études sur le verbe polonais. 1953.

MARIUS NIELSEN.

1. — og Helge Smith: Studies on the Regulation of Respiration in Acute Hypoxia. With an Appendix on Respiratory Control During Prolonged Hypoxia. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 24. 1951.
2. — og Erling Asmussen: The Cardiac Output in Rest and Work Determined Simultaneously by the Acetylene and the Dye Injection Methods. Smst. Vol. 27. 1952.
3. — og Lorents Pedersen: Studies on the Heat Loss by Radiation and Convection from the Clothed Human Body. Smst. Vol. 27. 1952.
4. — og Erling Asmussen: Respiratory System. Annual Review of Physiology. Vol. 15. 1953.

HANS NORLING-CHRISTENSEN.

1. Kasseroller med tre Huller eller tredelt Hul i Skaftet. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1952.
2. Vestlandskedler og malede Glas. Kuml. 1953.

N. E. NØRLUND.

1. Geodætisk Institut. Bulletin of the Seismological Station København. No. 55–57, 63. — 1946–53.

2. Sur les fonctions hypergéométriques. [2 notes]. Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences. T. 237. Paris 1953.
3. Denmark. Geodetic Institute. Report on the Geodetic Works Executed in the Period 1939–53. 1954.
4. Über hypergeometrische Funktionen. Archiv der Mathematik. Vol. V. 1954.

GEORG NØRREGAARD.

1. Freden i Kiel 1814. 1954.
2. Niels Rosenkrantz. Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri, utg. av Letterstedtska Föreningen. Sthlm. 1953.
3. Freden i Kiel 1814. Scandia. Bd. XXI. Årg. 1951–52.

C. V. OTTERSTRØM.

1. Om Spildevandsrensning. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 50. 1952.
2. Landbrugene og Vandløbsloven. Smst. Aarg. 51. 1953.

HOLGER PEDERSEN (†).

1. Das lykische Wort *trqqas*. Ztschr. f. Indogermanische Forschungen. Bd. LXI.

R. E. H. RASMUSSEN.

1. H. G. Jensen: An investigation of a Metal Knudsen Manometer. »Vacuum«. Vol. II, no. 4. 1952 (publ. March 1954). London.

PETER RIISMØLLER.

1. Frøya fra Rebild. Kuml. 1952.

PAUL V. RUBOW.

1. Klassiske og moderne Studier. 1954.

FINN SALOMONSEN.

1. Fra Zoologisk Museum XIV. (Fjerde foreløbige liste over genfundne grønlandske ringfugle). Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. Årg. 44. 1950.
2. Fra Zoologisk Museum. XVI. (Femte liste over grønlandske ringfugle). Smst. Årg. 46. 1952.
3. Fra Zoologisk Museum. XVII. Smst. Årg. 47. 1953.
4. Miscellaneous Notes on Philippine Birds. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 115. 1953.
5. Colin Campbell Sanborn: Mammals from Mindanao, Philippine Islands, Collected by the Danish Philippine Expedition 1951–1952. Smst. Bd. 115.
6. Fugletrækket og dets gåder. 1953.
7. (Anm. af) A Comparison of Variation, Behavior and Evolution in the Sea Bird Genera *Uria* and *Cephus*. — Robert W. Storer. Univ. Calif. Publ. Zool. 52. 1952.
8. Mindanao. Oplevelser og hændelser under Den danske ekspedition til Philippinerne 1951–52. 1952.

9. Systematic Notes on some Philippine Birds. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 114. 1952.
10. — (Tekst), og Gitz Johansen (Plancher): Grønlands Fugle. 1950.

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Aarhusegnens Landsbyliv. Aarhus 1953.
2. Bornholms Stednavne. Bornholmske Samlinger XXXIII (1953).
3. Straf for Bespottelse. Danske Studier. 1953.
4. Bidrag til Borum Sogns Historie. Aarbøger udg. af Historisk Samfund for Aarhus Stift. 1953.
5. To gamle Ribe-Historikere. Fra Ribe Amt. 1953.
6. Præsten og Ordsprogssamlere E. Mau. Aarvog for Historisk Samfund for Sorø Amt. 1954.
7. Af den politiske lokalhistorie. — Fra slavekrig til systemskifte. Venstres Maanedstidning 1953.
8. Vilhelm Andersen. — Pontoppidan-bemærkninger. Venstres Maanedstidning 1954.

VILHELM SLOMANN.

1. Europas møde med Indiens kultur. Politikens kronik ²⁷/₁₂ 1953.
2. Bizarre Designs in Silks. Trade and Traditions. 1953.

C. SYRACH LARSEN.

1. P. Chr. Nielsen and M. Schaffalitzky de Muckadell: Flower Observations and Controlled Pollinations in *Fagus*. Ztschr. f. Forstgenetik und Forstpflanzenzüchtung. Bd. 3. Frankfurt a. M. 1954.

Å. VEDEL TÅNING.

1. Landvindingen, fisken og fiskerne. 1954. (Aktuelle fiskerispørgsmål nr. 1).
2. Long Term Changes in Hydrography and Fluctuation in Fish Stocks. International Commission for the Northwest Atlantic Fisheries. Annual Proceedings. Vol. 3 for the Year 1952–53. Part 5. Halifax 1953.

H. M. THAMDRUP.

1. C. Overgaard Nielsen: Studies on *Enchytraeidae*. 1. A Technique for Extracting *Enchytraeidae* from Soil Samples. Oikos. Vol. 4. 1952–53.

MATHIAS THOMSEN.

1. Observations on the cytology of neurosecretion in various insects. Pubblicazioni della Stazione Zoologica di Napoli. Vol. 24: Supplemento: Convegno sulla neurosecrezione (riassunti). 1954.
2. Ellen Thomsen: Experimental evidence for the transport of secretory material in the axons of the neurosecretory cells of *Calliphora erythrocephala* Meig. Smst.
3. Ellen Thomsen: Studies on the Transport of Neurosecretory Material in *Calliphora Erythrocephala* by Means of Ligaturing Experiments. The Journal of Experimental Biology. Vol. 31. 1954.

4. Neurosecretion in some Hymenoptera. 1954. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skr. VII, 5).
5. — og Ellen Thomsen: Darkfield Microscopy of Living Neurosecretory Cells. *Experientia*. Vol. X. Basel 1954.

HELGE TOLDBERG.

1. Grundtvig og den danske rimkrønike. *Grundtvig-Studier* 1954.

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND.

1. Danske Studier. Udg. af Aage Hansen og Ejnar Thomsen under medvirkning af Erik Dal. Årg. 1953; årg. 1954, hæfte 1. 1953—54.

C. W. WESTRUP.

1. Introduction to Early Roman Law. Comparative Sociological Studies. The Patriarchal Joint Family Vol. V. Sources and Methods. Book 2: The Ancient Roman Tradition. 1954.

HANS H. USSING.

1. — og Valborg Koefoed-Johnsen: The Contributions of Diffusion and Flow to the Passage of D₂O through Living Membranes. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 28. 1953.
2. Ion Transport across Living Membranes. Renal Function. Transactions of the Fourth Conference October 22, 23 and 24, 1952. The Josiah Macy, jr. Foundation. New York 1953.
3. Transport Through Biological Membranes. *Annual Review of Physiology*. Vol. 15. 1953.
4. Leonard B. Kirschner: Effect of Cholinesterase Inhibitors and Atropine on Active Sodium Transport across Frog Skin. *Nature*. Vol. 172. 1953.
5. Bioelektriske strømme og aktiv iontransport. *Naturens Verden*. Vol. XXXVI. 1952.
6. Zoofysiologisk Laboratoriums Isotopafdeling. *Ingeniøren*. Årg. 62 1953.
7. Om anvendelsen af isotoper til biologiske undersøgelser. *Smst*. Årg. 62. 1953.
8. Hilde Levi: Autoradiografi. *Naturens Verden*. Vol. XXXVI. 1952.
9. Hilde Levi: Improved α -Track Autoradiographs of Biological Specimens. *Nature*. Vol. 171. 1953.
10. Hilde Levi: Some observations on α -track autoradiographs of biological specimens. *Biochimica et Biophysica Acta*. Vol. 7. 1951.
11. E. C. Anderson, Hilde Levi og H. Tauber: Copenhagen Natural Radiocarbon Measurements. I. *Science*. Vol. 118. 1953.
12. E. C. Anderson: The Production and Distribution of Natural Radiocarbon. *Annual Review of Nuclear Science*. Vol. II. 1953.
13. Hilde Levi: Radioaktivt kulstof i naturen og C-14 datering. *Fysisk Tidsskrift*. 1952.

AKSEL VOLTEN.

1. An Egyptian Text in Greek Characters. *Studia Orientalia Ioanni Pedersen septuagenario a. d. VII. id. nov. anno MCMLIII dicata*. 1953.
2. The Papyrus-Collection of the Egyptological Institute of Copenhagen. *Archiv Orientalni*.
3. An »Alphabetical« Dictionary and Grammar in Demotic. *Smst. Vol. XX*.

ERIK ZEUTHEN.

1. Livets opståen og udvikling. 1952. (Mennesket og Naturen. II).
2. Oxygen Uptake as Related to Body Size in Organisms. *The Quarterly Review of Biology*. Vol. 28. 1953.
3. — og O. Scherbaum: Induction of Synchronous Cell Division in Mass Cultures of *Tetrahymena piriformis*. *Experimental Cell Research*. Vol. 6. 1954.
4. Growth as related to the Cell Cycle in Single-cell Cultures of *Tetrahymena piriformis*. *Journal of Embryology and Experimental Morphology*. Vol. 1. 1953.
5. Biochemistry and Metabolism of Cleavage in the Sea Urchin Egg, as Resolved into its Mitotic Steps. *Proceedings of the Symposium on the Biochemical and Structural Basis of Morphogenesis*. Utrecht, August 27–29, 1952.
6. — og David M. Prescott: Comparison of Water Diffusion and Water Filtration Across Cell Surfaces. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 28. 1953.

KOMITEEN FOR THE ZOOLOGY OF ICELAND.

1. *The Zoology of Iceland*. Vol. III. Part 48 a. 1954.
-

Afdeling C

Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg.

Fra Museets bestyrelse er modtaget følgende beretning:¹

I det forløbne år fra 1. oktober 1953 til 30. september 1954 har Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg forøget sine samlinger på følgende måde:

A. Ved køb:

1. Kronprins Frederik (IV) eller en af hans brødre. Lille maleri på kobber. Barneportræt. Knæstykke. Udført af P. Rublagh 1680. Tidligere i kongerne Christian VIII's og Frederik VII's samling. Erhvervet i Tyskland.
2. Dronning Anna Sophie, kong Frederik IV's anden gemalinde, født comtesse Reventlow. Halv figur. Malet af J. S. Wahl i 1720'erne. På bagsiden overhofmarskal hos kong Frederik IV gehejmeråd Otto Blome's laksegl.
3. Kong Frederik V. Samtidigt miniatureportræt på elfenben. Halv figur. Købt i Tyskland. Efter angivelse hidrørende fra storhertugen af Sachsen-Weimars samling.
4. Lensgreve Frederik Ludvig Danneskiold-Laurvig, general-løjtnant, overstaldmester, kammerherre. Hoftestykke. Malet ca. 1745. Formentlig af en fransk kunstner.
5. Johan Theodor Holmskiold, botaniker, kabinetssekretær hos dronning Juliane Marie, meddirektør for Den kongelige Porcelænsfabrik, sammen med sin hustru Sophie Magdalene, født von Schrödersee, og datteren Juliane Marie, senere gift Wleugel. Malet af Jens Juel ca. 1785. Kompositionsskitse til et gruppebillede.

¹ Genpart af den Allerunderdanigste Beretning, som det påhviler bestyrelsen årlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets virksomhed.

Angående regnskabet henvises til ekstrakten s. 98.

6. Frederik Plum, biskop over Fyens stift, dr. phil. & theol. Formentlig malet af Wilh. Bendz. Gentagelse af et portræt fra 1831.
7. Michael Gottlieb Birchner Bindesbøll, arkitekt. Blyants-tegning af Wilh. Marstrand 1844; signeret. Forarbejde til et maleri; benyttet som forlæg for et litografi.
8. Jens Adolph Jerichau, billedhugger. Malet af J. Th. Lundbye i Rom 1845.
9. Nicolaj Frederik Severin Grundtvig, præst, digter. Voksmaleri på terrakotta. Udført af C. Constantin Hansen. Gentagelse af et maleri fra 1847—48.
10. Herman Bang læser J. P. Jacobsens »Pesten i Bergamo« ved Journalistforeningens nytårsfest 1900. Hel figur. Blyants-tegning af Emil Krause; signeret.
11. Henrik Otto Ludvig Lauritz Andrup, museumsmand, direktør for Frederiksborg Museet. Lille rundt relief i plastilina, udført 1953 af Einar Utzon-Frank som model til aversen på mindemedaille. Sammen med den tilsvarende model til medaillens revers.

Fra maleren professor Georg Jacobsen har museet erhvervet elleve af figurskitserne til gruppebilledet af Danmarks Frihedsråd under besættelsen, nemlig:

12. Niels Stockholm Banke, underdirektør i prisdirektoratet. Knæstykke.
13. Carl Adolf Gottlieb Bodelsen, professor ved Københavns universitet. Hel figur.
14. Mogens Ludolf Fog, professor ved Københavns universitet, minister for særlige anliggender 1945. Hel figur.
15. Arne Christian Sørensen, forfatter, kirkeminister 1945. Knæstykke.
16. Aage Schoch, chefredaktør, direktør for Dansk Røde Kors. Hel figur, siddende.
17. Frode Jakobsen, politiker, minister uden portefeuille 1945. Hoftestykke.
18. Børge Kruuse Houmann, forfatter, chefredaktør. Knæstykke.
19. Peter Alfred Jensen, murerarbejdsmand, politiker, trafikminister i 1945. Knæstykke.

20. Erling Christian Foss, civilingeniør, direktør. Knæstykke.
21. Hans Balthasar Lund Øllgaard, biskop over Fyens stift. Knæstykke.
22. Erik Husfeldt, professor ved Københavns universitet. Hel figur.
23. »Kong Kristiern I's Hylding paa Viborg Landsting«. Penne-tegning, udført af C. W. Eckersberg. Forarbejde til det i 1823 fuldførte maleri til trongemakket på Christiansborg slot.
24. Kong Christian X's ridt over grænsen til Sønderjylland 10. juli 1920. Malet af Stephan Viggo Pedersen 1954 på grundlag af en skitse fra 1920; signeret.
25. »Udby Kirke og dens Omegn«. Landskabsmaleri, udført af Vilhelm Kyhn 1853. I sin tid skænket N. F. S. Grundtvig af danske og norske kvinder.

Foruden de ovennævnte billeder er erhvervet en del tegninger og grafiske fremstillinger, deriblandt en større samling portrætter af kendte nulevende personer, udført som bladtegninger af Otto Christensen.

B. Som gave:

Fra Hans Majestæt Kongens håndbibliotek er modtaget en stor samling fotografier efter naturen, silhouetter m. v., omfattende portrætter og gruppebilleder af kongehusets medlemmer.

Fra godsejer Peter Johannes Busky-Neergaard ifølge testamentarisk bestemmelse:

26. »Kong Christian den Fjerde, som i Søeslaget mod de Svenske i Aaret 1644, skjønt saaret, dog vedbliver at anføre sin Flaade«. Malet af C. W. Eckersberg 1832.

Fra de afmaledes datterdatters datter, malerinden frk. Helene Tønder-Lund Philipsen-Prahn, ifølge testamentarisk bestemmelse:

27. Niels Tønder-Lund, generaltoldkammerdeputeret, national-økonomisk forfatter, insektsamler. Pastel af Jens Juel, udført ca. 1796—97.
28. Foregåendes hustru, Georgine Catharina, født Krogh. Pastel som foregående.

Fra professor, dr. theol. J. Nørregaards dødsbo:

29. Slipsnål af ben. Angives at have tilhørt Søren Kierkegaard.

Fra Den sønderjydske Fond i forbindelse med afslutningen af dens virksomhed:

30. Bord af cubamahogni. I pladen indfræset kort over Sønderjylland med angivelse af de lokaliteter, hvor Den sønderjydske Fond særlig har ydet hjælp. Udført 1953 af snedkersvend Ole Tinglev hos snedkermester G. Weinreich efter tegning af arkitekt professor Gunnar Biilmann Petersen.
- 31—32. To bronzeeksemplarer af E. Utzon-Frank's genforeningsmedaille, det ene forgyldt.

Med gaven fulgte tillige en række plakater og tryksager fra genforeningstiden.

Fra Fru Johanne Emilie Manthey-Wagner, født Spies:

33. Eksempplar i sølv af E. Utzon-Frank's genforeningsmedaille. På kanten indgraveret giverindens navn og datoen 7-XII-1937.

Fra direktionen for Welanderhjemmene i forbindelse med ophøret af institutionens virksomhed:

34. Edvard Lauritz Ehlers, overlæge, dermatolog, formand for Welanderhjemmenes direktion og for Den sønderjydske Fonds bestyrelse. Knæstykke, siddende. Malet af K. O. Hilkie 1932; signeret.

Fra proprietær Lauritz Zacharias Jacobsen og hustru Julie Frederikke født Wiberg's understøttelseslegat gennem Det kongelige Akademi for de skønne Kunster:

35. Bodil Louise Jensen Ipsen, skuespillerinde. Malet af William Scharff 1953; signeret.

Fra en komité:

36. »Danmarks Frihedsråd under besættelsen«. Gruppebillede i stort format. Malet af Georg Jacobsen 1948—53.
37. Henrik Louis Hans von Kauffmann, diplomat, minister uden portefuille 1945, ambassadør. Knæstykke, siddende. Malet af Aksel Jørgensen 1952; signeret.

Blandt erhvervelserne af møbler og kunstgenstande kan nævnes:

38. Glaspokal. Tysk arbejde fra ca. 1700. Flad fodplade, glat balusterformet stilk. Næsten cylindrisk cuppa, hvori indslebet blade og blomster samt fremstilling af en fyrstelig rytter og indskriften: VIVAT friderictuss (!) der 4te.
  39. Sølv lågbæger med tre kuglefødder. Corpus med blomster og blade i drevet arbejde. Udført i København 1703 af sølvsmed Christen Jensen. Hidrører fra slægten Moltke.
  40. Sølvpotte med låg og tre ben. Kugleformet glat corpus. Udført i København 1716 af sølvsmed Niels Jonsen. I midten af 18. århundrede forsynet med slægterne Numsens og Ingenhaeffs indgraverede våbner, henpegende på feltmarskal Michael Numsen, der 1725 ægtede kammerfrøken hos dronning Anna Sophie, senere dekanesse i Vallø, Margrete Marie Thomasine von Ingenhaeff.
  41. Glaspokal med facetslibninger og pålagte gulddekorationer. Schlesisk arbejde. Let hvælvet fodplade, slebet stilk. På cuppa kong Frederik V's kronede spejlmonogram og den norske løve.
  42. Brevmappe, betrukket med grønt fløjl, hvorpå sølvbroderet bladbort og slægten Bernstorffs våben fra tiden efter 1767 med elefantordenskæde og grevekrone, broderet i sølvtråd og silke. Har tilhørt en af udenrigsministrene, greve Johan Hartvig Ernst Bernstorff eller dennes brodersøn, greve Andreas Peter Bernstorff.
  43. Kvinde fra Næss præstegæld i Aggershus stift. Nordmandsdalfigur. Polykrom dekoration. Udført på Den kongelige Porcelænsfabrik ca. 1780—85.
  44. Punchebolle med tilhørende låg og fad. Polykrom dekoration. På bollen fremstilling efter J. F. Clemens' stik af slaget på Rheden og kartoucher med inskription: »Slaget den 2^{den} April 1801« og »Tilegnet O. Fischer og alle brave Danske«. På låget bl. a. dannebrogsvimpel med inskription: »Til Hæder for alle brave Danske Krigere«.
- Hørende til den serie af puncheboller, som i årene efter 1805 udførtes på Den kongelige Porcelænsfabrik på bestilling af den tidligere søofficer og generalguvernør i Vestindien, godsejer Ulrich Wilhelm de Roepstorff, og af ham

skænkedes i henholdsvis brogetmalede og grissaillemalede eksemplarer til officerer, der havde deltaget i kampen.

Nærværende eksemplar — det eneste kendte af de brogetmalede — hvortil hører både låg og fad, synes udført så sent som 1817. Det har tidligere været i familien von Plessens besiddelse.

45. Håndskrevet jødisk hyldestbog til kong Frederik VI. Indeholder danske, tyske og hebraiske lovsange og taler, holdt i den mosaiske synagoge i Odense i anledning af kong Frederik VI's fødselsdag 28. januar 1832. Skrevet af kateket Asser Daniel Cohn og skænket kongen med tak for hans besøg i Odense 7. juni 1831 i forbindelse med forordningen om de rådgivende provinsialstænder. Hidrører fra en efterkommer af etatsråd Josias Feddersen, kong Frederik VI's kabinetssekretær.

Museet har i årets løb udlånt malerier og kunstgenstande til følgende udstillinger:

Lauritz Tuxens 100-års mindeudstilling på Charlottenborg, Kunstindustrimuseets udstilling af københavnsk porcelæn, Kunstakademiets jubilæumsudstilling på Charlottenborg, Madvig-udstillingen i Rigsarkivet.

Den Frederiksborg Museet tilhørende del af seddelkartoteket til 3. udgave af Weilbachs kunstnerleksikon er blevet deponeret på Det kongelige Bibliotek for der at være tilgængelig for en større kreds af forskere.

Der er i årets løb påbegyndt en systematisk inspektion af samtlige bortdeponerede malerier og kunstgenstande.

I lighed med tidligere har museet i det omfang, det har været muligt, vederlagsfrit stillet pædagogisk trænedede omvisere til rådighed for besøgsgrupper fra skoler, seminarier, kursus o. l.

Museet besøgte bl. a. af klasser fra 695 folkeskoler og realskoler, 50 gymnasieskoler, 7 seminarier samt af 176 grupper fra højskoler, fagskoler, kursus o. l.

I løbet af foråret 1954 arrangeredes en række omvisninger ved museets direktør og inspektør, der foreviste slottets bygninger, museet og slotsparken. Omvisningerne, der specielt tog

sigte på interesserede i Hillerød og nærmeste omegn, fik meget stor tilslutning og måtte gentages flere gange, idet holdenes størrelse var begrænset til ca. 30 deltagere.

Den i sin tid påbegyndte omordning og nyopstilling i et særligt lokale af museets samlinger af seglaftryk er i årets løb bragt til afslutning.

Registreringen og katalogiseringen af portrætter og historiske blade er udført på sædvanlig vis, ligesom fotograferingen af samlingens billeder og genstande er videreført.

Arbejdet med konserveringen af malerier er fortsat som i de foregående år.

Inventarrevisionen er videreført efter de fastsatte retningslinier.

I forbindelse med museets 75-års jubilæum i 1953 havde bestyrelsen planlagt udgivelsen af et skrift, indeholdende en beretning om museets virksomhed i årene 1928—1953 samt et beskrivende, illustreret katalog over et udvalg af dets erhvervelser i denne periode. Udarbejdelsen af dette skrift blev i årets løb fuldført; det udsendtes i august—september 1954.

På museets stiftelsesdag den 5. april fandt i år for første gang uddeling sted af det ved jubilæet i 1953 oprettede understøttelsesfond.

Efter forhandlinger med Boligministeriet er der truffet en ny aftale om fordelingen af kælderrummene på Frederiksborg slot, hvorved Museet har fået rådighed over samtlige under Konge- og Prinsessefløjen liggende kælderrum, medens Kirkekælderen, der midlertidigt havde været stillet til Museets disposition som evakueringsrum i påkommende tilfælde, er tilbagegivet slotsforvaltningen for fremtidig at tjene som oplagsrum for sandstensfragmenter m. m. hidrørende fra slottet før branden i 1859.

I løbet af sommeren 1954 blev der i tilknytning til Museets varmeanlæg på hovedslottet installeret endnu et oliefyr, hvorefter

natlig overfyring om vinteren vil kunne begrænses til særligt hårde kuldeperioder. Brandrisikoen på slottet er derved blevet yderligere reduceret.

I året 1953—54 har Museet været besøgt af 212.051 personer.

Museets faglige personale består ved slutningen af året 1953—54 af følgende:

Museumsdirektør, cand. mag. JØRGEN PAULSEN (ansat ved museet 1. oktober 1936, i sin nuværende stilling 1. oktober 1953).

Museumsinspektør, cand. mag. H. D. SCHEPELERN (ansat ved museet 1. april 1944, i sin nuværende stilling 1. april 1946).

Frederiksborg, den 27. december 1954.

CHRISTOPHER TRAMPE.

JOHANNES BRØNDSTED.

JOHS. PEDERSEN.

C. ELLING.

JØRGEN PAULSEN.

Ny Carlsbergfondet

Fra Ny Carlsbergfondets direktion er modtaget følgende beretning:

For Ny Carlsbergfondets midler er der i regnskabsåret 1953—54 erhvervet eller bidraget til erhvervelse af de efternævnte kunstværker samt til andre nedenfor angivne fundatsmæssige formål anvendt de vedføjede beløb.

A.

Indkøb og uddeling af kunstværker, kunstneriske udsmykninger m. m.

I.

Der er i løbet af året til museer eller andre offentlige institutioner skænket eller givet tilskud til erhvervelse af følgende kunstværker.

Ny Carlsberg Glyptotek:

1. Attisk vase i geometrisk stil. Terrakotta. Slutningen af 8. årh. f. Chr.
2. Vinget løve. Tufsten. Etruskisk. 7. årh. f. Chr.
3. Sfinx, attisk Stil. Marmor. Grækenland. Begyndelsen af 6. årh. f. Chr.
4. Flyvende kvinde. Terrakottarelieff. Tarentinsk. Slutningen af 6. årh. f. Chr.
5. Kvindehoved. Fragment af Antefix. Terrakotta. Etruskisk. 6. årh. f. Chr.
6. Kvindehoved af Terrakotta. Etruskisk. 5. årh. f. Chr.
7. Zeus Ammon. Marmor. Alexandria. 2. årh. f. Chr.
8. Portræthoved. Marmor. Romersk. 1. årh. f. Chr.
9. Kejser Titus. Portræthoved. Marmor. Romersk. 1. årh. e. Chr.
10. Kejser Domitian. Portræthoved. Marmor. Romersk. 1. årh. e. Chr.

11. Portræthoved. Marmor. Romersk. 3. årh. e. Chr.
12. Den capitolinske Venus. Marmor torso. Romersk kopi af hellenistisk statue.
13. Afrodite. Broncestatuette. Ægypten. Romersk kejsertid.
14. Afrodite. Broncestatuette. Koptisk stil. 4. årh. e. Chr.
15. Henri Matisse: Siddende kvinde. Broncestatuette. 1906.
16. Auguste Renoir: Landskab fra Guernesey med badende drenge. Ca. 1882. Olie.
17. Samme: Siddende pige i stribet skørt. Gabrielle. 1893—95. Olie.
18. H. W. Bissen: Siddende barn. Brændtlerstatuette 1837—38.
19. Gottfred Eickhoff: De syv frie kunster. Broncerelief. 1953—54.
20. Dankvart Dreyer: Udsigt over Lillebælt mod Skamlingsbanken. 1840'erne. Olie.
21. Peter Hansen: Gade i Pompeji. Olie. 1913—14?
Samtlige kunstværker er deponerede.

Det danske Kunstindustrimuseum:

22. 2. bidrag af en 5-årig bevilling til indkøb af ældre kunsthåndværk, hvorfor efter Museets meddelelse er erhvervet:
  - »Polsk« Skærf. 17. årh. Indien.
  - Dragør-vævning. 18. årh.
  - Tekande af sølv. København. 1790'erne.
  - Ske af sølv. Næstved 1683.
  - 6 skeer af vermeil med empiregraveringer. Paris ca. 1820.
  - Bogbind af rødt maroquin med guldtryk, indbundet:
    - Victor Aurelius: Historia Romana. Paris 1681.
  - 2 »Åkdyner« i flamsk vævning. Skåne. 18. årh.
  - Flisemaleri, dekoreret i blåt med en bark. Holland?
Nordtyskland? 18. årh.
  - Bogbind af brunt maroquin, indbundet: Aristoteles: Ad Nicomachum Filium de Moribus. Basel (1540).
  - Porcelænsskål på fod, dekoreret med blomsterbuketter og guldkanter. Kgl. Porcelainsfabrik ca. 1790.
  - 2 par kopper, invendig riflede, dekoreret med blomster. Kgl. Porcelainsfabrik ca. 1780.
  - Andel i tôte-à-tôte Stel, dekoreret med blomster og guldborter. Kgl. Porcelainsfabrik ca. 1785.

Pokal af glas. Riesengebirge tidl. 18. årh.

Lågpokal af glas. Riesengebirge 1725—50.

4 farvetræsnit af Hiroshige: Måne og fugl i siv, Kameidotempel og måger, lygte og Fuji bjerget, Hakone vandfaldet.

Vase af porcelain med Kakiemon dekoration, mærket A[ugustus] R[ex] Meissen. Ca. 1730.

23. Tøndeformet havestol af stentøj med celandonglasur. Kina. Ming.
24. To Mahogni-stole. England. 18. årh.
25. Lågterrin (»porringer«) af sølv med drevet bladværk, mestermærke T. K. London 1676.
26. Ottekantet kaffekande af sølv, udført af Ambrose Stevenson. London 1715.
27. Thekedel på varmfod, sølv. London 1731.
28. Sukkerskål med låg, sølv, udført af Robert Brown. London 1738.
29. Toilette-garniture af forgyldt sølv, bestående af 30 dele i skindbeklædt skrin, hovedparten udført i London af Peter Heming 1766, har tilhørt dronning Caroline Mathilde.
30. Dobbeltbæger af sølv, udført af Johannes Reimers d. æ., Bergen. Slutningen af 17. årh.
31. Spisebestik af guld, bestående af ske, kniv og gaffel, udført af Nicolai Brandt og Jens Jacob Pedstrup. Danmark. 18. årh.'s slutning.
32. Pibekande af fajance. blåmalet, med kinesiske motiver. St. Kongensgade-fabrikken 1750—60.
33. Tête-à-tête frokoststel, dekoreret med blomster og guldkanter. Den kgl. Porcelainsfabrik ca. 1780—90.
34. Jean Lurçat: Nadir et les pirates. Aubusson-vævning ca. 1950.

Statens Museum for Kunst:

Den kongelige Malerisamling:

35. Cassone med malerier, tilskrevet Francesco di Antonio Branchi (i låget maleri af liggende mand). Firenze ca. 1440.
36. Lorenzo Lotto: Ubekendt mand. Ca. 1540. Olie. Tilskud.
37. Jens Juel: Sophie Birgitta Mathiesen ca. 1768—69. Olie. Tilskud.

38. Samme: J.-F. Saly. 1772. Olie. Tilskud.
39. Samme: Madame Prangin i sin park ved Genfersøen. 1777. Olie.
40. C. W. Eckersberg: Udsigt fra Frederiksborg landevej over Furesøen i nærheden af Rudersdal. 1833. Olie.
41. Th. Philipsen: Sorteåen ved Meilgård. Olie.
42. Samme: Alléen i Kastrup. 1891. Olie.

Den kongelige Kobberstiksamling:

43. Edouard Manet: Marine 1864. Radering.
44. Samme: La guerre civile 1871. Litografi.
45. Edvard Munch: Den syge pige 1896. Litografi.
46. Edouard Vuillard: A travers champs 1899. Farvelitografi.
47. Samme: Intérieur aux tentures roses. Farvelitografi.
48. Pablo Picasso: Les saltimbanques 1905. Radering.
49. Samme: Le saltimbanque au repos 1905. Radering.
50. Samme: La couronne des fleurs 1949. Litografi.
51. J. Th. Lundbye: Mappe med 24 tegninger, 7 akvareller og eet oliemaleri (dateret 1834) 1840—48.
52. Samme: 3 rejsedagbøger med akvareller og tegninger 1845—46.
53. E. Moreau-Nélaton: Crayons français du XVIe siècle conservés au Musée Condé à Chantilly. Le portrait à la cour des Valois. u. A.

Nationalmuseet:

II. afdeling:

54. Lågkrus af forgyldt sølv, udført af Steen Pedersen, København 1639.
55. Smykkeskrin af læder med sølvbeslag. 1650.

III. afdeling:

56. Krydderifad af sølv, udført af Simon Mathiesen. Danmark. 17. årh.'s sidste halvdel.
57. Terrin af sølv, udført af Anders Jensen. Danmark ca. 1680—90.
58. Smykkeskrin af sølv, indvendig forgyldt, udført af Philip Lorentz Weghorst. København 1723.
59. Et par sauekander af sølv, udført af Jens Christensen. København 1740.

60. 6 tallerkener af sølv, udført af Jens Olsen Førslev. København 1741. Skrivetøj af sølv med lysestage, bordklokke og sandhus, udført af Povel Knudsen Lund. Danmark 18. årh.'s slutning.
61. Blomstervase af fajance, blå dekoration. Store Kongensgade-fabriken 1730—50.
62. Punchebolle med låg og fad. Fajance. Brogetmalet dekoration. Kastrupfabriken 1755—70.
63. Bakkebordsplade af fajance, blå dekoration. Østerbrofabriken 1763—70.
64. Vægfontæne med kumme. Fajance, plastisk og malet dekoration. Eckernførde 1767.
65. Et par lysestager af fajance, manganviolet dekoration. Gudumlundfabriken 1815.
66. Glaskøler af porcelæn, dekoreret med brogede blomster. Den kongelige Porcelainsfabrik ca. 1785.
67. Lysekrone af glas med prismer. Ca. 1700.

Etnografisk samling.

68. Buddhahoved af sten fra Borobudur, Java. Ca. 800 e. Chr.
69. 2 stenrelieffer med gudefremstillinger fra Prambanam, Java. 869—915 e. Chr.
70. Ceremonielt portræt af embedsmands hustru i rød dragt. Maleri på silke. Kina. Ming.
71. Portræt af lærd, omgivet af træer. Maleri på silke. Korea.

Antiksamlingen:

72. Mykensk bøjlekande med blæksprutte-dekoration. Terrakotta. 12. årh. f. Chr.
73. Hængesmykke af guld efter angivelse fundet i Thessalien. Sidste halvdel af 7. årh. e. Chr.
74. Sortfiguret vase (Dinos) med fremstilling af Kentaurer. Terrakotta. Ionien. 6. årh. f. Chr.
75. Silenhoved. Antefix af terrakotta fra Veji. Etruskisk. 6. årh.'s slutning.
76. Silenhoved. Antefix af terrakotta, fundet i Falerii. Etruskisk. 6. årh.'s slutning.
77. Et sæt øresmykker af guld med fremstilling af satyr og mænade. Grækenland. 4. årh. f. Chr.
78. Amphora af fajance. Ægypten. 1. årh. e. Chr.

Den kongelige Mønt- og Medaillesamling:

79. Stater med fremstilling af sirene. Elektron. Kyzikos. Ca. 500 f. Chr.
 80. Stater med fremstilling af nøgen kriger. Elektron. Kyzikos. Ca. 480 f. Chr.

Aalborg historiske Museum:

81. Lågkrus af sølv, udført af Hermand Jensen. Danmark 1679. Tilskud.

Aarhus Museum:

82. C. A. Jensen: Thomas Jensen, kunstnerens søn. Olie. 1848, Tilskud.
 83. Christen Købke: Tæller i Nationalbanken Eschricht. Olie. 1837. Tilskud.

Bornholms Museum:

84. Edvard Weie: Skovvej. Christiansø. Morgen. Olie. Tilskud.

Herregårdsmuseet »Gammel Estrup«:

85. To bowler. Porcelæn, »powder blue« dekoration. Kina. 18. årh. Deponeret.

Horsens Museum:

86. Bæger af sølv, udført af Mogens Thommesen Løwenhertz. Danmark ca. 1701.
 87. Et par lysestager af sølv, udført af Knud Rasmussen Brandt. Danmark. 18. årh.'s midte.

Det Kongelige Akademi for de skønne Kunster:

88. J.-M. Vien: J.-F. Saly. Olie. 1745. Gave i anledning af Akademiets 200-aars jubilæum.

Kronborg:

89. Gobelin med jagtscene. Flandern ca. 1600.
 90. Kiste af egetræ med udskæringer. Danmark 1625.
 91. 2 stole af egetræ med snoede ben og gobelinbetræk. Danmark? 17. årh.
 92. Stol med udskæringer og gyldenlæderbetræk. 17. årh.

Købstadmuseet »Den gamle By«, Aarhus:

93. Lågkrus af sølv med graveret dekoration, udført af Niels Christensen. Danmark. 17. årh.'s midte.
94. Et par lysestager af sølv, ottekantet fod og skaft, udført af Mikkel Povelsen Kræmer. Danmark. 18. årh.'s første halvdel.
95. Sukkerskål på fire ben. Sølv, udført af Johannes Zönnichsen Buxlund. Danmark. 18. årh.'s midte.
96. Kaffekande af sølv, udført af Isach Buchhoff, Aarhus ca. 1771—84.
97. Sygekalk med flaske og oblatæske. Sølv, udført af Ole Rafn. Danmark ca. 1781.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum:

98. Kr. Zahrtmann: Leonora Christine forlader fængslet, ledsaget af sin søsterdatter. Broncestatuette.

Medicinsk-historisk Museum:

99. Cylindrisk apotekerkrug af fajance, blåmalet dekoration. St. Kongensgadefabriken ca. 1740.
100. Saftkande med hank, fajance, blåmalet dekoration. Drammenfabriken ca. 1770. Tilskud.

*Odense Bys Museer:**Fyens Stiftsmuseum:*

101. C. W. Eckersberg: To russiske linieskibe og en fregat som løber Sundet ind. 1829. Tilskud.
102. Th. Philipsen: Kalve ved et vandingstrug. Pastel. Tilskud.

Møntergården:

103. Cylindrisk sukkerbøsse af sølv, udført af Matthis Simonson. Odense ca. 1709.
104. Fad af sølv, udført af Rasmus Møller. Odense 1782.
105. Et par lysestager af sølv, udført af Clemens Pedersen. Danmark ca. 1770—95.

Randers Museum:

106. Th. Philipsen: Fra Saltholm fæled. Olie. 1880. Tilskud.

Reventlow-Museet på Pederstrup:

107. Balthasar Denner: Grev Christian Ditlev Reventlow og hustru, f. Bothmar, samt dennes søster. Olie. Deponeret.
108. Jens Juel: Statsminister, Geheimeråd Frederik Chr. Rosenkrantz. Olie. 1769. Deponeret.
109. Lysekrone med prismes. 18. årh. Deponeret.

Rosenborg, de danske Kongers kronologiske Samling:

110. Frederik V, fajancebuste. Østerbrofabriken 1763—66?

Schäffergaarden:

111. Knud Agger: Solopgang. Olie. Deponeret.
112. Vilhelm Lundstrøm: Opstilling. Olie. Deponeret.
113. William Scharff: Forarbejde til udsmykning i Studentergården på Tagensvej. 1944. Akvarel. Deponeret.

Sorø Kunstmuseum:

114. Vilhelm Tetens: Professor Vilhelm Andersen. Olie. Deponeret.
115. C. Dalsgaard: Forårsdag ved Karup å. Olie. Deponeret.

Teknisk Selskabs Skole:

116. Afstøbninger af 12 antike skulpturer og relieffer i Ny Carlsberg Glyptotek.

Theatermuseet:

117. Chr. Horneman: Skuespillerinden Mette Marie Astrup som Johanne Montfaucon. 1806. Sølvstifttegnning.

II.

28. uddeling af kunstværker til provinskunstmuseerne november 1953.

Aabenraa Museum:

1. Adam Fischer: Ung Kvinde fra Kreta. Flerfarvet chamotter. Erhvervet 1952—53.
2. Victor Haagen-Müller: Udsigt fra Monte Pincio (Aften). 1952. Olie på pap. Erhvervet 1952—53.

Aalborg Kunstmuseum:

3. Christine Swane: Bryggeriet. 1946. Olie. Erhvervet 1946—47.
4. Kræsten Iversen: Badepladsen. Svaneke. Formiddagssol. Olie. Erhvervet 1952—53.

Aarhus Kunstmuseum:

5. Chr. Daugaard: Figurbillede. Olie. Erhvervet 1952—53.
6. Ole Kielberg: Firenze. 1951—52. Olie. Erhvervet 1952—53.

Esbjerg Kunstforening:

7. Ebba Carstensen: Aftenlandskab. 1952. Olie. Erhvervet 1952—53.
8. Egon Mathiesen: Cyklist ved Damhusengen. 1951. Olie. Erhvervet 1952—53.

Fyns Stiftsmuseum, Odense:

9. Johannes Hedegaard: En florentinerinde. 1952. Bronze. Erhvervet 1952—53.
10. Holger J. Jensen: Klipper. Eftermiddagssol. Olie. Erhvervet 1951—52.

Horsens Museum:

11. Knud Agger: Dameportræt. Olie. Erhvervet 1951—52.
12. Poul Ekelund: Vinterlandskab. 1952. Olie. Erhvervet 1952—53.

Kolding Kunstforening:

13. Else Alfelt: Kyklade-landskab. 1952. Olie på finér. Erhvervet 1952—53.
14. Kay Christensen: Lise og den lydløse tid. 1943—50. Olie. Erhvervet 1951—52.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum:

15. Mogens Andersen: Nature morte med vandfad og kande. 1952. Olie. Erhvervet 1951—52.
16. Kjeld Hansen: Landskab med Træer. 1952. Olie. Erhvervet 1952—53.

Randers Museum:

17. Erik Hoppe: Forårsdag i Søndermarken. Olie. Erhvervet 1952—53.
18. Helmuth Thomsen: Pigeportræt. 1947. Olie. Erhvervet 1952—53.

Ribe Stiftsmuseum:

19. Th. Hagedorn-Olsen: Landskab ved Agropoli. Olie. Erhvervet 1951—52.
20. Mogens Hertz: Opstilling. 1953. Olie. Erhvervet 1952—53.

Kunstmuseet i Sorø:

21. Olaf Rude: Nature morte. 1944. Olie. Erhvervet 1951—52.
22. Helge Jensen: Marine Nr. 7. Olie. Erhvervet 1951—52.

Museum for Tønder Amt og By:

23. Júlíana Sveinsdóttir: Landskab fra Island. 1951. Olie. Erhvervet 1952—53.
24. Anker Hoffmann: Kvindetorso. Brændt ler. Erhvervet 1952—53.

Vejen Museum:

25. Lauritz Hartz: Haraldshavn, Randkløve, Bornholm. Olie. Erhvervet 1951—52.
26. Sigurd Swåne: Ved Kirkepladsen II. 1951. Olie. Erhvervet 1952—53.

Vejle Museum:

27. Eigil Knuth: »Gaba«. 1936—37. Sort granit. Erhvervet 1952—53.
28. Bengt Koch: Udsigt fra Gedefjeldet. 1950. Olie. Erhvervet 1952—53.

III.

Andre kunstindkøb:

1. Marie Louise Albrechtsen: Hellerup havn. 1953. Akvarel.
2. Svend Albrechtsen: Huse omkring kirken San Domenico i Siena. 1952. Akvarel.
3. Ebba Carstensen: Interiør. 1952. Olie.
4. Erik Clemmesen: Drengportræt. Litografi.
5. Samme: Drengportræt. Litografi.
6. Svend Engelund: Gult landskab. 1953. Olie.
7. Helge Ernst: Figur. Olie.
8. Adam Fischer: »Pulle«. Portrætbuste. 1953. Bronze.
9. Niels Grønbech: Kornmark ved huset. 1953. Olie.

10. Samme: Interiør. 1954. Olie.
11. Jørgen Gudmundsen-Holmgreen: Stående dreng. 1954. Bronze.
12. Sven Havsteen-Mikkelsen: Bygdevej. Olie.
13. Samme: Skær. Rød aften. Olie.
14. Vald. Foersom Hegndal: Mandshoved. 1953. Brændtler.
15. Johannes Hofmeister: Landskab, Vinter. Olie.
16. Olivia Holm-Møller: Fransk skuespiller. Olie.
17. Oluf Høst: Vintereftermiddag. 1950(—1951). Olie.
18. Samme. Vinterligtog. 1940. Olie.
19. Egill Jacobsen: I blå. Olie.
20. Helge Jensen: Udsigt fra ateliervindue. 1953. Olie.
21. Anna Klindt Sørensen: Forår i Norge. Olie.
22. Alexander Klingspor: Kvinde med hund. 1951. Olie.
23. Hans Lollesgaard: 2 Galopheste i start. 1953. Koldnålsradering.
24. Samme: Portræt II. 1953. Koldnålsradering.
25. Samme: Spansk rytter. 1953. Koldnålsradering.
26. Egon Mathiesen: Aftenbadet. 1954. Olie.
27. Siegfred Neuhaus: Terrasse i Rom. 1953. Olie.
28. Henrik Nielsen: Landskab. Herlev. Olie.
29. Morten Nielsen: Gåsepigen. Bronze.
30. Carl-Henning Pedersen: Neptun. 1952—53. Olie.
31. Samme: Fugl. 1953. Pastel.
32. Samme: Solens stråler. 1953. Pastel.
33. Th. Philipsen: Gråvejrstemning, Markvej ved Kastrup. Olie.
34. Samme: Heste, der drikker af fontænen på Piazza del Popolo i Rom. 1907. Olie.
35. Olaf Rude: Marine. 1925. Olie.
36. Ellen Scheelke: Figur. 1953. Olie.
37. Christine Swane: Udsigt mod Agersted. 1953. Olie.
38. Júlíana Sveinsdóttir: Landskab fra Island. Olie.
39. Jens Søndergaard: To kvinder i en stue. 1952—53. Olie.
40. Samme: Portræt. Olie.
41. Samme: Sommerdag. 1950—51. Olie.
42. Jeppe Vontilius: Liggende kvinde. 1950. Olie.
43. Mogens Zieler: Sort-hvid Meditation. 1953. Olie.

IV.

Udsmykninger.

1. Aalborghallen. HENRIK STARCKE: Pegasus. Mosaikrelief i stentøjsskærver til forhallen. 1. rate.
2. Frederiksværk, amts- og bysygehuset. JOHANNES LARSEN: Lærketrækket. 1915. Olie.
3. Greve, alderdomshjemmet Hedehø. HENRY LUCKOW-NIELSEN: Kaminrelief i polychromt brændtler. 3. rate (jvf. årsberetning 1951—52).
4. Haderslev Statsseminarium. NIELS LERGAARD: Udsmykning af festsalen. 1. rate.
5. Herning Gymnasium. JØRGEN GUDMUNDSEN-HOLMGREEN: Ikaros. Broncerelief til aulaen. 3. og sidste rate (jvf. årsberetning 1951—52).
6. Horsens, Søndermarksskolen. HELGE NIELSEN: Udsmykning af forhallen. 2. og sidste rate (jvf. årsberetning 1952—53).
7. Jels Friluftsbad. JØRGEN THOMS: Stående pige. Bronze. 2. og sidste rate (jvf. årsberetning 1952—53).
8. Kjellerup. HELGE CHRISTOFFERSEN: Monument for Steen Steensen Blicher. Granit. 3. rate (jvf. årsberetning 1951—52).
9. København, Aurehøj Gymnasium. GUDRUN LAUESEN: Liggende kalv. Bronze. Modelleret 1944—45.
10. København, Carlsberg Bryggerierne. OLAF STÆHR-NIELSEN: Dekoration i bryghusets vestibule. Saxbostentøj. 1. rate.
11. København, Christiansborg, Folketingssalen. OLAF RUDE: 2 vægmalerier. Olie. 3. rate (jvf. årsberetning 1951—52).
12. København, Christiansborg, Folketingets lokaler. WILLIAM SCHARFF: Karton til gobelin. 1. rate.
13. København, Selskabet for Arkitekturhistorie. THOMAS HAVNING: Plan af Frederiksstaden. Relief i bremersten. Mindesmærke over Nicolai Eigtved til anbringelse på sidebygning til Levetzaus palæ, Frederiksgade.
14. Løgumkloster Forsamlingshus. KRÆSTEN IVERSEN: Udsmykning. 2. og sidste rate (jvf. årsberetning 1950—51).
15. Middelfart. HANS OLSEN: Brønd i kobber til opstilling på fisketorvet. 3. rate (jvf. årsberetning 1951—52).
16. Odense, Husmandsskolen. OLAF STÆHR-NIELSEN: 8 keramiske relieffer. 4. rate (jvf. årsberetning 1950—61).

17. Odense, 4. Maj Kollegiet. JOHANNES HEDEGAARD: Frihedskæmper, der modtager meddelelsen om Danmarks befrielse. Bronze. 1. rate.
  18. Odense, 4. Maj Kollegiet. OLAF STÆHR-NIELSEN: Kaminrelief i glaseret brændtler. 2. rate (jvf. årsberetning 1952—53).
  19. Rungsted Kommuneskole. ELSE ALFELT: Glasmosaikvæg ved indgangen. 2. rate (jvf. årsberetning 1952—53).
  20. Rødby Rådhus. Arkitekterne KAREN og EBBE CLEMMENSEN: Byrådssalens møblering og udsmykning. 2. og sidste rate (jfr. årsberetning 1952—53).
  21. Silkeborg, Centralsygehuset for Skanderborg Amt. HELGE JENSEN: 4 malerier til dagligstue på II sal. 2. rate (jvf. årsberetning 1952—53).
  22. Slesvig, Gottorpskolen. AXEL POULSEN: Drengen og solen. Bronze. 1. rate.
  23. Svendborg Navigationsskole. TH. HAGEDORN-OLSEN: 3 malerier til festsalens endevæg. 2. rate (jvf. årsberetning 1952—53).
  24. Ungdomsfængslet Søbysøgård. SVEND SAABYE: 4 dørstykker til foredragssalen. 2. og sidste rate (jvf. årsberetning 1951—52).
  25. Viborg, Vestre landsret. KNUD NELLEMOSE: Livet under Justitias beskyttelse. Relief i kunststen i trapperummet. 1. rate.
  26. Vrå Hovedskole. SVEND ENGELUND: Udsmykning til forhallen. 2. rate (jvf. årsberetning 1952—53).
-

B.

Til andre fundatsmæssige formål er anvendt følgende beløb:

1. AARHUS PERMANENTE Udstilling: Overflytning af Charlottenborgudstillingens afdeling for bygningskunst til Aarhus. Tilskud 600 kr.
2. AARHUS UNIVERSITET: Bidrag til oprettelse af Aarhus Universitets jubilæumsfond 25.000 kr. Gave i anledning af Universitetets 25 års jubilæum.
3. Tidsskriftet ACTA ARCHAEOLOGICA: Tilskud 1954 2.500 kr. 1. rate af treårig bevilling på ialt 7.500 kr.
4. AKADEMISK ARKITEKTFORENING: Tilskud til udgivelse af tidsskriftet »Arkitekten« 1953 1.000 kr.
5. FORENING FOR BOGHÅNDVÆRK: Tilskud til udgivelse af »Bogvennen« 1953 2.500 kr.
6. CARL JACOBSENS MUSEUMSMANDSLEGAT 1954: Museumsinspektør cand. mag. Gudmund Boesen 800 kr. 1. rate af legat på ialt 4.000 kr.
7. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN: Opmåling af fragmentstykker fra Koldinghus 1.500 kr. 1. rate af bevilling på ialt 3.000 kr.
8. TORBEN HOLCK COLDING: Tilskud til studierejse til Hamburg, Holland og Paris 500 kr.
9. Maleren S. DANNEKJOLD-SAMSØE: Tilskud til udgivelse af »I Kunstens Tjeneste« 1953 6.000 kr.
10. DANSK HAVEARKITEKTFORENING: Tilskud til udgivelse af tidsskriftet »Havekunst« 1953 1.000 kr.
11. Landsforeningen DANSK KUNSTHÅNDVÆRK: Tilskud til udgivelse af »Nyt Tidsskrift for Kunstindustri« 1954 3.000 kr.
12. DANSK KUNSTMUSEUMSFORENING: Årsbidrag for 1954 1.500 kr.
13. Samme: Extraordinært medlemsbidrag 1.000 kr. Første rate af treårig bevilling på ialt 3.000 kr.
14. Arkitekt, dr. phil. EJNAR DYGGVE: Deltagelse i kunsthistorikermøde i Schweiz og studieophold i Venedig 1.426 kr.

15. Arkitekt HANS HENRIK ENGQVIST: Studierejse til Italien 3.000 kr.
16. FORENINGEN FRANSK KUNST: Årsbidrag 1.000 kr.
17. DEN FRIE Udstilling: Tilskud til udstillingsbygningens udvidelse 25.000 kr.
18. FORENINGEN TIL GAMLE BYGNINGERS BEVARING: Tilskud til udgivelse af Knud Voss: Klassicismens fyenske borgerhuse 1790—1850, 1953, 2.000 kr.
19. SELSKABET TIL HAANDARBEJDETS FREMME: Til fremstilling af modeller af professor Mogens Koch, Lis Ahlmann og Júliana Sveinsdóttir til tæpper og ryar 4.690 kr. Gave i anledning af selskabets 25 års jubilæum.
20. Indkøb af dele af afd. magister CHR. AXEL JENSENS bibliotek 6.261,55 kr.
21. Museumsinspektør, mag. art. & cand. jur. OTTO KOEFOED-PETERSEN: Extrabevilling til studierejse til Bruxelles, Paris og Turin 485 kr.
22. Det KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER: Tilskud til to arkitekters ophold på den franske skole i Athen 3.000 kr.
23. Samme (bygningsskolen): Tilskud til 11 elevers rejse til Grækenland for at opmåle bygninger i Athen af Theophilus Hansen 3.000 kr.
24. Samme: (biblioteket): Bøger fra professor Edvard Thomsens bibliotek 2.210 kr.
25. KUNSTINDUSTRIMUSEET: Tilskud til udstillingskatalogen »Ravenna-Mosaikker« 1953 2.250 kr.
26. Samme: Indkørsrejse til England for museumsdirektør, mag. art. Erik Zahle og museumsinspektør Erik Lassen 2.600 kr.
27. Samme: Reparation af gobelin 2.800 kr.
28. KUNSTHISTORISK PLADEARKIV: Fotografering af kunstværker på Kunstakademiets jubilæumsudstilling 1.100 kr.
29. Museumsinspektør, cand. jur. ANDRÉ LETH: Studierejse til Venezia og Rom 2.400 kr.
30. Redaktør ERNST MENTZE: Farveklichéer til J. F. Willumsen: »Mine Erindringer, fortalt af Ernst Mentze« 1953, 6.000 kr.
31. NATIONALMUSEET, II. Afd.: Opmåling af domkirkeruinen i Kirkebø på Færøerne 4.000 kr.

32. Samme: II. Afd.: Tilskud til udgivelse af »Danmarks Kirker« 21.250 kr.
33. Museumsinspektør, dr. phil. OTTO NORN: Studierejse til England 2.500 kr.
34. Samme: Opmåling og fotografering af herregårde, kirker, kirkeinventar og malerier i Jylland fra perioden ca. 1700-1800 2.000 kr. 2. rate af treårig bevilling på ialt 6.000 kr.
35. NY CARLSBERG GLYPTOTEK: Driftstilskud 181.950,30 kr.
36. Samme: Nyordning og istandsættelse af den ægyptiske samling 1.366,16 kr. 3. rate af bevilling på ialt 109.000 kr.
37. Samme: Løbende udgifter ved udarbejdelsen af planer til ombygning af Dahlerups bygning 4.070,70 kr. 1. rate af bevilling på ialt 15.000 kr.
38. Samme: Udgivelse af »Meddelelser fra Ny Carlsberg Glyptotek« 1953, 2.324,45 kr.
39. Samme: Museumsinspektør, mag. art. Mogens Gjødesen, rejse til Grækenland for at deltage i kongres i Athen 2.100 kr.
40. Samme: Udgifter i forbindelse med modtagelsen af klassikerkongres på Glyptoteket 7.666,95 kr.
41. Samme: Forsendelse af maleri af David 1.100,38 kr.
42. Samme: Foredrag m. v. 5.030,80 kr.
43. Samme: Tilskud til koncerter af Collegium Musicum 2.000 kr.
44. Museumsdirektør, dr. phil. VAGN POULSEN: Studierejse til Italien 3.600 kr.
45. Professor, dr. phil. P. J. RIIS: Tilskud til udgivelse af »An Introduction to Etruscan Art« 1953, 5.000 kr.
46. Docent AKSEL RODE: Studierejse til Italien 4.000 kr.
47. Museumsinspektør, dr. phil. HAAVARD ROSTRUP: Tilskud til studierejse til Paris 1.150 kr.
48. Samme: Tilskud til studierejse til Stockholm 358 kr.
49. Overinspektør, dr. phil. AAGE ROUSSELL: Studierejse til Italien 2.000 kr.
50. Museumsdirektør, cand. mag. VILHELM SLOMANN: Udgivelse af »Bizarre Designs in Silks« 1953, 40.896,85 kr., 2. og sidste rate af bevilling på ialt 50.094,14 kr.
51. Samme: Til kunsthistoriske studier 3.000 kr., 2. rate af toårig bevilling på ialt 6.000 kr.
52. STIPENDIUM FOR UNG VIDENSKABSMAND: Mag. art. Mogens

- Krustrup 2.000 kr., 3. og sidste rate af toårig bevilling på ialt 8.000 kr.
53. Samme: Mogens Krustrup 2.000 kr., 1. rate (forlængelse) af etårig bevilling på ialt 4.000 kr.
  54. Samme: Mag. art. Svend Eriksen 4.000 kr., 2. rate af toårig bevilling på ialt 8.000 kr.
  55. STUDENTERGÅRDEN: Tilskud til nyopstilling af to relieffer af Kai Nielsen 8.000 kr.
  56. DE STUDERENDES RÅD ved Kunstakademiets arkitekturskole: Tilskud til et hefte af tidsskriftet A₅ 2.000 kr.
  57. Museumsinspektør JØRGEN STHYR: Studierejse til München 880 kr.
  58. Museumsdirektør LEO SWANE: Studierejse til Frankrig 1.300 kr.
  59. Direktør, dr. phil. V. THORLACIUS-USSING: Udgivelse af »Kunstskoler i Danmark før 1754« 1954, 1.385 kr.
  60. VANDREUDSTILLINGEN AF KUNST TIL SEMINARIERNE: Tilskud for skoleåret 1953—54 2.500 kr.
  61. VANDREUDSTILLINGEN AF KUNST TIL GYMNASIESKOLERNE: Tilskud for skoleåret 1953—54 3.000 kr.
  62. Serien VOR TIDS KUNST: Tilskud til udgivelse af Leo Swane: »Th. Hagedorn-Olsen« 1954, 2.300 kr.
  63. Samme: Tilskud til udgivelse af Else Kai Sass: »Kay Christensen« 1953, 2.300 kr.
  64. Samme: Tilskud til udgivelse af Pierre Lübecker: »Mogens Zieler« 1953, 2.300 kr.

C.

Særkontoen (i henhold til fundatsens § 6 in fine).

Klichéer til festskrift til Professor Johannes Pedersen 1953
1.450 kr.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 26. januar 1955.

EJNAR DYGGVE.

K. FRIIS JOHANSEN.

V. THORLACIUS-USSING.

Regnskab og status
for Carlsbergfondet, samt afdelingerne
A, B og C og Ny Carlsbergfondet

(Meddelt af kvæstor, afdelingschef Poul Plate).

Carlsbergfondet.

Om Carlsbergfondets indtægter og udgifter i året 1953—54 skal gives følgende oplysninger:

Fondets indtægt har været 4.716.172 kr. 44 ø., nemlig: Indtægten fra bryggerierne, efter fradrag af Ny Carlsbergfondets andel og henlæggelse til Gamle Carlsbergs særlige reservefond, 1.605.767 kr. 13 ø., renter 3.089.579 kr. 98 ø. og ejendomsindtægter 20.825 kr. 33 ø. Til administration m. m., fondets bygning og hovedbygningen paa Gamle Carlsberg er medgået 443.280 kr. 49 ø. Fondets overskud udgør derefter 4.272.891 kr. 95 ø. Heraf er stillet til rådighed for afdelingerne et beløb af 2.000.000 kr. og desuden overført til afdelingernes dispositions-konto 500.000 kr., der vil blive fordelt efter nærmere bestemmelse; til formueforøgelse er således 1.772.891 kr. 95 ø. Da kursværdien for fondets obligationer viser en beregnet nedgang på 1.230.773 kr. 46 ø., bliver der en regnskabsmæssig formuefremgang på 542.118 kr. 49 ø., hvilket beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ på grundfondet og $\frac{1}{3}$ på reservefondet.

Status den 30. september 1954.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg.....	5.599.947	kr. 09 ø.
Ny Carlsberg.....	4.034.390	- 59 -
Carlsbergs aftarpningsanstalt og andre nyanlæg med fradrag af afskrivning	62.680.684	- 39 -
Bryggeriet Alliance	235.000	- » -
Andre faste ejendomme	1.712.832	- 23 -
Beholdninger.....	18.652.268	- 50 -
Kassebeholdning.....	6.382.222	- 08 -
Udestående fordringer m. m....	45.548.268	- 13 -

 144.845.613 kr. 01 ø.

Værdipapirer:

a. Børseffekter.....	54.894.123	kr. 22 ø.
b. Prioritetsobligationer	7.752.891	- 13 -
c. Andre værdipapirer	8.413.193	- 29 -

 71.060.207 - 64 -

Ejendomskonto.....	3.074.225	- 11 -
Krav på Bryggerierne for tilbageholdt driftsoverskud ...	10.850.000	- » -
Andet tilgodehavende	281.319	- 63 -
Carlsberg Bryggeriernes understøttelsesfonds effekter....	14.440.474	- » -
Kassebeholdning.....	1.149.440	- 18 -
Reguleringskonto, ind- og udbetalinger efter ⁸⁰ / ₉ 53.....	4.323.001	- 33 -

---

 250.024.280 kr. 90 ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Prioritetskonto	856.416	kr. 09 ø.
Afskrivningskonto for gamle værdier	9.000.000	- » -
Tilbageholdt til driftskapital og nyanlæg af Carlsbergfondets andel i driftsoverskudet....	10.850.000	- » -
Tilbageholdt til driftskapital og nyanlæg af Ny Carlsberg- fondets andel i driftsover- skudet.....	10.850.000	- » -
Anden gæld.....	65.359.283	- 39 -
Carlsbergfondets jubilæumsle- gater	400.000	- » -
Feriefondet for Carlsberg Bryg- geriernes arbejdere	150.000	- » -

---

 97.465.699 kr. 48 ø.

At overføre... 97.465.699 kr. 48 ø.

	Overført . . .	97.465.699	kr. 48 ø.
Førnyelsesfond		5.865.313	- 21 -
Reservefond		1.500.000	- » -
Ekstra reservefond I		21.587.277	- 04 -
— — II		3.000.000	- » -
Konjunkturfond		4.500.000	- » -
Understøttelsesfond		14.440.474	- » -
Afdelingerne:			
Afdeling A	1.865.750	kr. 29 ø.	
— B	4.927.556	- 39 -	
Biologisk Institut	1.517.000	- » -	
Afdeling C	2.573.650	- 56 -	
Dispositionskonto	3.390.271	- 48 -	
		14.274.228	- 72 -
Ny Carlsbergfondets tilgodehavende for året 19 ⁵³ / ₅₄		1.173.725	- 55 -
Prioritetskonto		378.510	- 31 -
Det Jacobsenske familielegat		99.138	- 18 -
Kursdifferencekonto		7.495.700	- » -
Konto for varmebidrag		1.458	- 03 -
Kapitalkonto		78.242.756	- 38 -
		<u>250.024.280</u>	<u>kr. 90 ø.</u>
Til kapitalkonto svarer:			
Fondets stående konto i Gamle Carlsberg	6.952.692	kr. 14 ø.	
Fondets stående konto i Ny Carlsberg	5.474.631	- 14 -	
Gamle Carlsbergs særlige reservefond	14.900.000	- » -	
Fondets bygning på Dantes Plads	850.000	- » -	
Grundfond	33.376.955	- 40 -	
Reservefond	16.688.477	- 70 -	
		<u>78.242.756</u>	<u>kr. 38 ø.</u>

Afdeling A (Laboratoriet).

Indtægt.

Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum 1953/54	300.000	kr.	»	ø.
Rente af kassebeholdning m. m.	1.994	-	84	-
— - afdelingens krav på Fondets formue	57.000	-	»	-
Tilskud fra dispositionskonto	150.000	-	»	-
Samlet indtægt...	508.994	kr.	84	ø.
Underskud (dækket af kassebeholdning og krav på Fondets formue)	43.014	-	92	-
Ialt...	552.009	kr.	76	ø.

Udgift.

Lønninger til professorer og afdelingsleder	71.820	kr.	»	ø.
— - assistenter	182.342	-	23	-
— - betjeningen	79.806	-	95	-
Ulykkesforsikring	3.117	-	81	-
Bygninger, fast inventar, haverne	42.812	-	75	-
Biblioteket	12.624	-	20	-
Forbrug	138.104	-	72	-
Udgivelse af »Comptes rendus«	9.332	-	57	-
Bestyrelsesudgifter	63	-	75	-
Uforudsete og ekstraordinære udgifter	11.984	-	78	-
Samlet udgift...	552.009	kr.	76	ø.

Formue ^{30/9} 1954.

Krav på Fondets formue	930.000	kr.	»	ø.
Laboratoriebygningen	530.000	-	»	-
Ejendommen Gamle Carlsbergvej 8	81.622	-	09	-
Kassebeholdning	41.986	kr.	25	ø.
÷ saldo af reguleringskonto	17.858	-	05	-
Tilgodehavende pr. ^{30/9} 1954:	24.128	-	20	-
Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum for 1954/55	300.000	-	»	-
Ialt.	1.865.750	kr.	29	ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige understøttelser).

Indtægt.

Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum 1953/54..	1.400.000	kr.	»	ø.
Rente af kassebeholdning	24.829	-	13	-
Rente af afdelingens krav på Fondets formue	185.625	-	»	-
Refusioner vedr. ældre bevillinger	18.852	-	97	-
	<hr/>			
Samlet indtægt....	1.629.307	kr.	10	ø.
Underskud (dækket af kassebeholdning og krav på Fondets formue)	187.851	-	40	-
	<hr/>			
Ialt....	1.817.158	kr.	50	ø.

Udgift.

Understøttelser til videnskabelige arbejder ¹	1.585.871	kr.	66	ø.
Carlsbergfondets Universitetslegat af ²⁵ / ₉ 1926	28.000	-	»	-
— — — for Aarhus Universitet..	4.000	-	»	-
Tilskud til Biologisk Institut	159.286	-	84	-
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	40.000	-	»	-
	<hr/>			
Samlet udgift....	1.817.158	kr.	50	ø.

Formue ³⁰/₉ 1954.

Krav på Fondets formue	3.500.000	kr.	»	ø.
Kassebeholdning	58.580	kr.	75	ø.
÷ saldo af reguleringskonto	31.024	-	36	-
	<hr/>			
Tilgodehavende pr. ³⁰ / ₉ 1954:	27.556	-	39	-
Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum 1954/55..	1.400.000	-	»	-
	<hr/>			
Ialt....	4.927.556	kr.	39	ø.

¹ Af de givne bevillinger henstod ved årets udgang som endnu ikke udbetalte kr. 2.919.897,70. En stor del af dette beløb var dog heller ikke forfaldet til udbetaling endnu.

Under afdeling B hører
Carlsbergfondets biologiske Institut.

Indtægt.

Rente af grundfond.....	50.000	kr.	»	ø.
Tilskud fra afdeling B	159.286		-	84 -
Ialt...	209.286	kr.	84	ø.

Udgift.

Lønninger til leder og assistenter	90.222	kr.	40	ø.
Lønninger til betjeningen	25.466		-	80 -
Forsikringer, skatter m. fl. faste udgifter	7.477		-	34 -
Bygningen, fast inventar, haven m. m.	9.446		-	45 -
Forbrug	69.407		-	85 -
Uforudsete og ekstraordinære udgifter	2.616		-	» -
Til medhjælp for dr. phil. T. Astrup	4.650		-	» -
Ialt...	209.286	kr.	84	ø.

Formue ^{30/9} 1954.

Grundfond (krav på Fondets formue)	1.000.000	kr.	»	ø.
Bygningen	517.000		-	» -
Kassebeholdning	1.011		-	29 -
÷ saldo af reguleringskonto	1.011		-	29 -
Ialt...	1.517.000	kr.	»	ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet)

Indtægt.

Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum 1953/54	300.000	kr.	»	ø.
Rente af kassebeholdning	18.774	-	05	-
Rente af afdelingens krav på Fondets formue	90.000	-	»	-
Indtægter af billetsalg og katalogsalg	183.032	-	35	-
Forskellige indtægter	35.144	-	36	-
Samlet indtægt	626.950	kr.	76	ø.

Udgift.

Administration	85.096	kr.	75	ø.
Museets drift	282.232	-	95	-
Samlingens forøgelse og vedligeholdelse	90.146	-	30	-
Litterær virksomhed	27.136	-	50	-
Forskellige udgifter	21.420	-	10	-
Samlet udgift	506.032	kr.	60	ø.
Overskud	120.918	-	16	-
Ialt	626.950	kr.	76	ø.

Formue ^{30/9} 1954.

Krav på Fondets formue	1.800.000	kr.	»	ø.
Kassebeholdning	455.904	-	13	-
+ saldo af reguleringskonto	17.746	-	43	-
Tilgodehavende pr. ^{30/9} 1954:				
Statutmæssig andel i afdelingernes rådighedssum for 1954/55	300.000	-	»	-
Ialt	2.573.650	kr.	56	ø.

Dispositionskonto for afdelingerne A, B og C.

Indtægt.

Tilskud	500.000	kr.	»	ø.
Renter af krav på Fondets formue	135.001	-	18	-
	635.001	kr.	18	ø.

Udgift.

Tilskud til afdeling A	150.000	-	»	-
Overført til krav på Fondets formue	485.001	-	18	-
	635.001	-	18	-

Formue ^{30/9} 1954.

Krav på Fondets formue	2.890.271	kr.	48	ø.
Tilgodehavende pr. ^{30/9} 1954:				
Tilskud for 1954/55	500.000	-	»	-
	3.390.271	kr.	48	ø.

Foranstående regnskab for Carlsbergfondet og afdelingerne A, B og C har jeg gennemgået og fundet i overensstemmelse med bøgerne, som jeg har revideret og fundet rigtige. Jeg har konstateret tilstedeværelsen af de opførte kasse- og bankbeholdninger samt værdipapirer. Henlæggelserne til grundfondet og reservefondet er i overensstemmelse med Fondets statuter.

København, den 7. maj 1955.

H. E. NOIESEN.
Statsautoriseret revisor.

Ny Carlsbergfondet.

Fondets indtægt i 19⁵³/₅₄ har udgjort:

Andel i Bryggeriernes overskud for 19 ⁵² / ₅₃	1.923.725	kr. 55 ø.
Ejendomsindtægter	51.010	- 50 -
Renteindtægt	988.640	- 27 -
	<hr/>	
Ialt...	2.963.376	kr. 32 ø.
Til administration m. v. er medgået ...	173.134	kr. 77 ø.
Indskud i Carlsbergs Pensionskasse ...	21.136	- 61 -
Til legater og pensioner	10.596	- » -
Afskrivning på værdi af overtagne rettigheder	133.333	- 34 -
	<hr/>	
	338.200	- 72 -
	<hr/>	
Fondets overskud udgør herefter ...	2.625.175	kr. 60 ø.
Heraf er stillet til rådighed til anvendelse til fundatsmæssige formål	1.750.000	- » -
	<hr/>	
Til formueforøgelse er således	875.175	- 60 -
	<hr/>	
Til fundatsmæssige formål er der i 19 ⁵³ / ₅₄ anvendt følgende beløb:		
Kunstindkøb	1.620.557	kr. 81 ø.
Andre fundatsmæssige formål	426.826	- 20 -
	<hr/>	
Ialt...	2.047.384	kr. 01 ø.
	<hr/>	

Status den 30. september 1954.

Aktiver:

Værdipapirer til bogført værdi:

Stats- og kreditforeningsobligationer .	12.950.481	kr. 07 ø.
Aktier	450	- » -
	<hr/>	
	12.950.931	kr. 07 ø.
Indestående i faste ejendomme	1.056.238	- 38 -
Krav på Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt driftsoverskud	10.850.000	- » -
Værdi af rettigheder overtaget i forbindelse med opgørelse pr. ³⁰ / ₉ 1951 med Carl og Ottilia Jacobsens descendens ..	3.600.000	- » -
Andet tilgodehavende	220.000	- » -
Kasse- og bankbeholdninger	603.369	- 37 -
Reguleringskonto	1.019.255	- 60 -
	<hr/>	
	30.299.794	kr. 42 ø.
	<hr/>	

Passiver:

Skyld til Carl og Otilia Jacobsens descendens i henhold til opgørelse pr. ³⁰ / ₉ 1951	3.600.000	kr.	»	ø.
Konto for fundatmæssige bevillinger	4.099.703	-	25	-
Grundfondet	19.318.829	-	36	-
Reservefondet	1.000.000	-	»	-
Særligt reservefond	70.752	-	34	-
Kapitalkonto	2.210.509	-	47	-
	<u>30.299.794</u>	kr.	<u>42</u>	<u>ø.</u>

Grundfondet består pr. ³⁰/₉ 1954 af følgende aktiver:

Tilgødehavende hos Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt driftsoverskud	8.345.310	kr.	81	ø.
Stats- og kreditforeningsobligationer til værdi	10.538.383	-	78	-
Kontant	435.134	-	77	-
	<u>19.318.829</u>	kr.	<u>36</u>	<u>ø.</u>

Foranstående regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgået og fundet i overensstemmelse med bøgerne, som jeg har revideret og fundet rigtige. Jeg har konstateret tilstedeværelsen af de opførte kasse- og bankbeholdninger samt værdipapirer. Henlæggelserne til grundfondet er i overensstemmelse med Fondets statuter.

København, den 7. maj 1955.

H. E. NOIESEN.
Statsautoriseret revisor

Almindelige meddelelser.

Carlsbergfondets direktion bestod i året 1. oktober 1953—30. september 1954 af følgende:

Professor emer., dr. phil. & techn. NIELS BJERRUM

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1956)

Professor, dr. phil. KAARE GRØNBECHE

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1962)

Professor, dr. phil. BØRGE JESSEN

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1960)

Professor, dr. phil. KNUD JESSEN

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1964)

Professor emer., dr. phil. & theol. JOHS. PEDERSEN

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1958), direktionens formand.

Carlsberg Laboratoriets bestyrelse bestod i samme tidsrum af følgende:

Professor emer., dr. phil. & techn. NIELS BJERRUM, bestyrelsens formand

Professor, dr. phil. BØRGE JESSEN

Professor, dr. phil. KNUD JESSEN.

Som tilforordnede:

Fhv. forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske afdeling, cand. polyt. A. C. ANDERSEN
(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1955)

Fhv. direktør ved Carlsberg Bryggerierne, dr. techn. N. HJELTE
CLAUSSEN (valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1957).

Bestyrelsen for Det nationalhistoriske Museum bestod i samme tidsrum af følgende:

Kammerherre C. S. F. greve TRAMPE, bestyrelsens formand
Museumsdirektør, dr. phil. JOHS. BRØNDSTED

Professor emer., dr. phil. & theol. JOHS. PEDERSEN

(valgt for tiden indtil $^{30}/_9$ 1958).

Som tilforordnet:

Professor, dr. phil. C. ELLING.

Ny Carlsbergfondets direktion bestod i samme tidsrum af følgende:

Arkitekt, dr. phil. EJNAR DYGGVE

(valgt for tiden indtil $\frac{30}{9}$ 1961, med forbehold af aldersgrænsen)

Professor, dr. phil. K. FRIIS JOHANSEN

(valgt for tiden indtil $\frac{30}{9}$ 1967, med forbehold af aldersgrænsen)

Direktør V. THORLACIUS-USSING, direktionens formand

(valgt for tiden indtil $\frac{30}{9}$ 1962, med forbehold af aldersgrænsen).

Direktør CARL GAMMELTOFT, der havde været medlem af Carlsbergfondets Bryggeriråd siden 1. oktober 1931, afgik ved døden 6. september 1954. Under hensyn til, at Rådets medlems-tal ekstraordinært har været forøget med 1 medlem (se beretning 1952—53, s. 99). er den ledige plads ikke besat.

Frøken VILHELMINE ANNA AUGUSTA DOBERCK af Kastrup, der afgik ved døden 6. juli 1953, 95 år gammel, havde ved testamente af 15. oktober 1945 indsat Carlsbergfondets biologiske Institut som sin universalarving, »således at Institutet kan anvende såvel renter som kapital til bestridelse af udgifter ved videnskabelige undersøgelser vedrørende kræft eller udgivelsen af videnskabelige værker herom. Kun når kræftforskningen er så vidt fremskreden, at der ikke måtte være anvendelse for midlerne hertil, kan de anvendes til andre undersøgelser«. Efter boets afslutning opgjordes arven med fradrag af arveafgift til kr. 96.553,61.

Direktionen for Carlsbergfondet den 16. maj 1955.

NIELS BJERRUM.   KAARE GRØNBECH.   BØRGE JESSEN.
 KNUD JESSEN.   JOHS. PEDERSEN.

E. SPANG-HANSEN

	kr. ø.
5. NAUR, PETER: The Energy Production in Convective Cores in Stars. 1954	3.00
6. NIELSEN, O. B., and KOFOED-HANSEN, O.: A Six Gap β -Ray Spectrometer. 1955	2.00
7. JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. VI. Actinide Ions with two 5 f -Electrons. 1955	2.00
8. BALLHAUSEN, C. J.: Studies of Absorption Spectra. V. The Spectra of Nickel (II) Complexes. 1955	3.00
9. ALAGA, G., ALDER, K., BOHR, A., and MOTTELSON, B. R.: Intensity Rules for Beta and Gamma Transitions to Nuclear Rotational States. 1955	3.00
10. BOHR, A., FRÖMAN, P. O., and MOTTELSON, B. R.: On the Fine Structure in Alpha Decay. 1955	2.00
11. JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. VII. Systems with three and more f -Electrons. 1955	3.50
12. HAAG, R.: On Quantum Field Theories. 1955	6.00
13. HERMANSEN, ALFRED: A Theory of Interference Filters. 1955..	15.00
14. BALLHAUSEN, C. J., and JØRGENSEN, CHR. KLIXBÜLL: Studies of Absorption Spectra. X. d -Electrons in Crystal Fields of Different Symmetries. 1955	5.00

Biologiske Meddelelser.

BIND 22:

2. BÖVING, ADAM G.: Mature Larvae of the Beetle-Family Anobiidae. 1954	35.00
3. GAMOW, G.: Possible Mathematical Relation between Deoxyribonucleic Acid and Proteins. 1954	2.00
4. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. Additions to the Parts Previously Published. VI. 1954	8.00
5. JENSEN, P. BOYSEN: Untersuchungen über Determination und Differenzierung. 3. Über die Wirkungsweise des determinierenden Faktors, der bei der Bildung der Wurzelhaare von <i>Lepidium</i> , <i>Sinapis</i> und <i>Phleum</i> tätig ist. With an English Summary. 1955	4.50
6. SALOMONSEN, FINN: The Evolutionary Significance of Bird-Migration. 1955	6.00
7. MUNCH-PETERSEN, AGNETE, KALCKAR, HERMAN M., and SMITH, EVELYN, E. B.: Uridyl Transferases, their Occurrence and Physiological Role. 1955	3.00

Biologiske Skrifter.

BIND 7:

	kr. ø.
5. THOMSEN, MATHIAS: Neurosecretion in some Hymenoptera. 1954	8.00
6. FJERDINGSTAD, E.: The Subfossil Algal Flora of the Lake Bølling Sø and its Limnological Interpretation. 1954	12.00

BIND 8:

1. KØIE, M., and RECHINGER, K. H.: Symbolae Afghanicae. Enumeration and Descriptions of the Plants Collected by L. EDELBURG and M. KØIE on "The 3rd Danish Expedition to Central Asia" and by W., KOELZ, H. F. NEUBAUER, O. H. VOLK, and others in Afghanistan. Vol. I. K. H. RECHINGER: Labiatae. 1954	15.00
3. BÖCHER, TYGE W. LARSEN, KAI, and RAHN, KNUD: Experimental and Cytological Studies on Plant Species. II. Trifolium arvense and some other Pauciennial Herbs. 1955	5.00

Særskilt udgivne arbejder:

- LOMHOLT, ASGER: »Et møde i Videnskabernes Selskab«. P. S. Krøyers maleri og dets tilblivelse. Med en farvereproduktion. 1954.. 18.00